

2 | 2023

duševné

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| POLROČNÍK | ROČNÍK XXVII

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

vlastníctvo

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ISSN 1339-5564

časopis DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO od roku 2021

● ● ● ● ● ● ● ● ● v tlačenej aj **Open Access** verzii

Úrad priemyselného vlastníctva SR aj v roku 2023 vychádza čitateľom v ústrety a bude vydávať časopis Duševné vlastníctvo v tlačenej aj v elektronickej verzii.

Tlačené periodikum bude predplatiteľom distribuované poštou, cena jedného čísla bude **4,50 €** a poštovné, cena ročného predplatného je **9 €** a poštovné. Odberateľom bude účtované poštovné podľa platného cenníka Slovenskej pošty.

Objednávka tlačenej verzie: <http://www.upv.sk/?on-line-objednavka-casopisu-dusevne-vlastnictvo>

Elektronické periodikum je voľne dostupné na webovom sídle úradu.

Pokyny pre autorov

Časopis *Duševné vlastníctvo* je špecializovaným odborným recenzovaným časopisom, ktorý je zameraný na problematiku teórie a praxe duševného vlastníctva. **Časopis bude vychádzať od roku 2023 dvakrát do roka.**

Zaslané príspevky v rubrike Štúdie sú anonymne posudzované dvomi nezávislými recenzentmi a konečné rozhodnutie o publikácii všetkých zaslaných príspevkov je v kompetencii redakčnej rady. Orientačný čas recenzie je jeden mesiac. Články prechádzajú jazykovou korektúrou.

Uzávierka na prijímanie štúdií do časopisu má tieto pravidlá: do 15. januára sa prijímajú príspevky, ktoré budú uverejnené v 1. čísle; do 15. júna sa prijímajú príspevky, ktoré budú uverejnené v druhom čísle.

Príspevky do rubriky Komentáre je možné posielat' priebežne, pričom budú uverejnené v najbližšom čísle.

Časopis Duševné vlastníctvo aktuálne prijíma autorské príspevky na rok 2023. Prosíme autorov o dodržiavanie nasledujúcich požiadaviek:

1. Rukopis zasielajte na casopisDV@indprop.gov.sk. Vzor úpravy príspevkov je k dispozícii na rovnakej adrese na požiadanie.
2. Odporúčaný rozsah strán štúdie je 10 až 30 normostrán, v rubrike Komentáre je odporúčaný rozsah 5 až 10 normostrán.
3. K autorskému článku je potrebné pripojiť abstrakt (10 až 20 riadkov) a kľúčové slová (5 až 8) v slovenskom aj anglickom jazyku.
4. Pod názov článku uveďte meno, zaradenie, pracovisko, presnú adresu a emailový kontakt na autora.
5. Odkazy (citácie, parafrázy) na literatúru uvádzajte v poznámke pod čiarou. Na konci článku uveďte zoznam literatúry. Komentáre v texte sa uvádzajú rovnako v poznámke pod čiarou.
6. Významné pasáže v texte zvýraznite hrubým písmom (boldom). V záujme prehľadnosti je vhodné členiť články do kapitol.
7. Nevyžiadané rukopisy sa autorom nevracajú späť.
8. Autorský rukopis je v prípade uverejnenia v časopise honorovaný.

Detailné informácie týkajúce sa publikačného procesu, štruktúry, formálnych náležitostí príspevkov, recenzného konania a autorských práv sú dostupné na vyžiadanie na emailovej adrese casopisDV@indprop.gov.sk

Príspevky sú preberané do príslušných elektronických právnych informačných systémov spoločnosti Wolters Kluwer, s. r. o.

Vážené čitateľky, vážení čitatelia,

duševné vlastníctvo sa v dnešnej globalizovanej a technologicky prepojenej spoločnosti stáva kľúčovým pojmom v oblasti inovácií a udržateľného rozvoja. V snahe priblížiť vám dynamiku a zložitost' tejto oblasti sme pripravili ďalšie číslo časopisu zameraného na rôznorodé aspekty duševného vlastníctva.

Aktuálny výber článkov sa zameriava na niekoľko dôležitých tém, ktoré ovplyvňujú nielen inovačné procesy, ale aj podnikateľské prostredie a spoločenský vývoj. Nosná štúdia časopisu sa venuje know-how a jeho aplikácii pri budovaní sietí subordinovaných subjektov, ktoré vykonávajú finančné sprostredkovanie. Ďalším dôležitým aspektom, o ktorom stránky časopisu informujú, je problematika rozhodnutí Komisie Európskej únie týkajúca sa ochrany označenia pôvodu a zemepisných označení v Európskej únii. V roku 2023 boli tieto označenia podané k medzinárodnému zápisu podľa Ženevského aktu Lisabonskej dohody. V súvislosti s touto oblasťou sa v časopise zameriavame aj na transparentnosť medzinárodných zápisov chránených označení.

Nedávno nadobudla platnosť Dohoda o Jednotnom patentovom súde, čím sa spustil systém európskeho patentu s jednotným účinkom v 17 členských štátoch Európskej únie. V časopise sa snažíme stručne predstaviť hlavné rysy novej možnosti patentovej ochrany technických riešení v Európe a fungovania Jednotného patentového súdu. Zároveň sa venujeme aktuálnemu postoju Slovenskej republiky k novému systému jednotnej patentovej ochrany.

Témou ďalšieho článku je zavedenie plnohodnotnej alternatívy predbežnej patentovej prihlášky na Slovensku. Informujeme o skutočnosti, že aj napriek tomu, že na Slovensku je v súčasnosti podanie predbežnej patentovej prihlášky nemožné, úrad od septembra aktuálneho roku zmenil prax pri určovaní lehoty na úpravy prihlášky, ktorá neobsahuje všetky predpísané náležitosti. Úrad sa týmto spôsobom snaží efektívne reagovať na súčasnú nepraktickosť niektorých postupov, ktoré bránia technicky hodnotným riešeniam získať patentovú ochranu.

V aktuálnom čísle časopisu venujeme pozornosť aj rôznym zaujímavým súdnym rozhodnutiam, ktoré sa týkajú obrazových ochranných známk a právneho sporu. Hodnotíme aj nedávne zmeny v Autorskom zákone, ktorý ovplyvňuje strategické rozhodnutia v oblasti duševného majetku.

Tentokrát sme v časopise poskytli priestor aj aktívnym účastníkom podujatí *Nebud' fejker!* a *Branding*, ktorý zabíja! organizovaných Úradom priemyselného vlastníctva SR. Z tohto dôvodu sa v aktuálnom čísle časopisu informuje o zaujímavom projekte žiakov strednej školy vo Zvolene a o príbehu podnikateľky, ktorá bola nútená pristúpiť k rebrandingu svojej spoločnosti z dôvodu nedostatočnej informovanosti v oblasti duševného vlastníctva.

Časopis však neobmedzuje diskusiu len na spomenuté témy, zahŕňa aj mnoho ďalších aktuálnych a zaujímavých oblastí, ktoré súvisia s duševným vlastníctvom.

Vážené čitateľky, vážení čitatelia, časopis *Duševné vlastníctvo* vám ponúka prehľad štúdií, komentárov a diskusií, ktoré svojou aktuálnosťou predstavujú relevantný informačný zdroj o právach duševného vlastníctva. Cieľ tohto čísla nadväzuje na zámer predošlých vydaní časopisu, a preto veríme, že obsah časopisu opäť prehĺbi vaše poznanie v oblasti duševného vlastníctva. Želám vám v mene redakcie podnetné čítanie.

Mgr. Patrícia Šimková, PhD.
výkonná redaktorka časopisu
duševné vlastníctvo

3 Editoriál*(Šimková, P.)***ŠTÚDIA****6 Know-how a tvorba sietí subordinovaných subjektov vykonávajúcich finančné sprostredkovanie***(Kropaj, M. – Slezáková, A.)***KOMENTÁRE****13 Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2023 a vybrané problémy související s uveřejňováním mezinárodních zápisů***(Černý, M.)***21 Na obzoru nové výzvy z aplikace Ženevského aktu v roce 2023 a v dalších letech***(Černý, M.)***32 Zavedenie plnohodnotnej alternatívy predbežnej patentovej prihlášky na Slovensku***(Marčoková, L.)***38 Novelizácie Autorského zákona***(Adamová, Z.)***48 Zmeny v európskom patentovom systéme: Európsky patent s jednotným účinkom a Jednotný patentový súd***(Marčoková, L. – Mikuličová, J.)***55 Aktuálne z autorského práva***(Slovák, J.)***58 Z galérie tvorcov**

Rozhovor s Ing. Martinou Dudovou, PhD., zakladateľkou kozmetickej značky Kvitok®

*(Spišiaková, L.)***62 Zaujalo nás**

Ženy a ich miesto vo svete inovácií

65 Spektrum dobrých nápadov a riešení

Projekt CONDBUS

*(Šimková, P.)***68 Finančná správa SR**

Kriminálny úrad Finančnej správy

OBSAH ▲ ▼ CONTENTS

3 Editorial*(Šimková, P.)***STUDY****6 Know-how and Building of Networks of Subordinate Entities Performing Financial Intermediation***(Kropaj, M. – Slezáková, A.)***COMMENTARY****13 Designations of Origin and Geographical Indications of Products from EU Member States for International Registration in 2023 and Selected Issues Related to the Publication of International Records***(Černý, M.)***21 New Challenges on the Horizon from the Application of the Geneva Act in 2023 and Beyond***(Černý, M.)***32 Introduction of a full-fledged alternative to the preliminary patent application in Slovakia***(Marčoková, L.)***38 Amendments to the Copyright Act***(Adamová, Z.)***48 Changes in European Patent System; Unitary Patent and Unified Patent Court***(Marčoková, L. – Mikuličová, J.)***55 Currently from Copyright***(Slovák, J.)***58 From the Gallery of Creators**

Interview with Martina Dudová, founder of the cosmetic brand Kvitok®

*(Spišiaková, L.)***62 Story that Caught our Eye**

Women and their place in the world of innovation

65 Spectrum of Useful Ideas and Solutions

Project CONDBUS

*(Šimková, P.)***68 Financial Administration of the SR**

Financial Administration Criminal Office

70 Z rozhodnutí ÚPV SR

Rozhodnutie predsedu úradu zn. OZ 248095/-II-6-2023 z 23. 2. 2023
(*Ďuriančíková, Z.*)

Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ 2968-2020/-II-94-2022 z 21. 12. 2022 (právoplatnosť 28. 12. 2022)
(*Ďuriančíková, Z.*)

Rozhodnutie POZ 1846-2019/N-102-2020 z 3. 9. 2020
(*Risková, J.*)

Rozhodnutie POZ 512-2021/N-26-2022 z 25. 4. 2022
(*Risková, J.*)

78 Z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie

Rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-2/21
Emmentaler Switzerland/EUIPO (EMMENTALER)

Rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-735/21 Aprile
a Commerciale Italiana proti EUIPO – DC Comics
(Zobrazenie netopiera v oválnom priestore)

81 Z rozhodnutí centra ADR

Rozhodnutie 50/2023 z 2. júla 2023
(*Klinka, T.*)

84 Správy

Správy z ÚPV SR
Správy z WIPO
Správy z EPO
Správy z EUIPO

90 Nové publikácie**92 Recenzia**

Bačárová, R. – Filičko, V. – Koromhász, P.: Ochrana ľudských hodnôt v súkromnom práve
(*Adamová, Z.*)

94 Z obsahov vybraných časopisov

OBSAH ▲ ▼ CONTENTS

70 From decision of the IPO SR

Decision of the President of the Office, OZ 248095/-II-6-2023, 23. 2. 2023
(*Ďuriančíková, Z.*)

Decision of the President of the Office, Nr. POZ 2968-2020/II-94-2022, 21. 12. 2022
(*Ďuriančíková, Z.*)

Decision POZ 1846-2019/N-102-2020 z 3. 9. 2020
(*Risková, J.*)

Decision POZ 512-2021/N-26-2022 z 25. 4. 2022
(*Risková, J.*)

78 Issues from the Decisions of the Court of Justice of the EU

Judgment of the General Court in Case T-2/21
Emmentaler Switzerland/EUIPO (EMMENTALER)

Judgment of the General Court in Case T-735/21
Aprile and Commerciale Italiana vs EUIPO - DC Comics

81 Issues from Decisions of the Domain Name ADR

Decision 50/2023 of 2 July, 2023
(*Klinka, T.*)

84 News

News from IPO SR
News from WIPO
News from EPO
News from EUIPO

90 New Publications**92 Book Review**

Bačárová, R. – Filičko, V. – Koromhász, P.: Protection of Human Values in Private Law
(*Adamová, Z.*)

94 Tables of Contents of Selected Journals

Know-how a tvorba sietí subordinovaných subjektov vykonávajúcich finančné sprostredkovanie

Know-how and Building of Networks of Subordinate Entities Performing Financial Intermediation

Marián KROPAJ, Andrea SLEZÁKOVÁ¹

ABSTRAKT

Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prešiel turbulentným vývojom, pre ktorý sú charakteristické početné priame či nepriame novely. Predovšetkým počas pandémie, ale aj v postpandemickom období sa z dôvodu zvyšovania regulatórnych nárokov na predmetné podnikanie sektor vyvíja spôsobom, ktorý so sebou prináša zmenu kategórie samostatného finančného agenta na podriadeného finančného agenta. Výsledkom je pôsobenie „niekoľkých veľkých hráčov“ (samostatných finančných agentov) disponujúcich rozsiahlymi sieťami podriadených finančných agentov. Autori zameriavajú pozornosť na know-how a jeho aplikáciu pri tvorbe sietí subordinovaných subjektov, ktoré realizujú finančné sprostredkovanie na základe písomnej zmluvy s navrhovateľom.

ABSTRACT

Act No. 186/2009 Coll. On Financial Intermediation and Financial Advisory and On Amendments and Additions to Certain Acts, as amended, has undergone a turbulent development characterised by numerous direct and indirect amendments. Particularly during the pandemic, but also in the post-pandemic period, due to the increasing regulatory demands on the business in question, the sector is evolving in a way that entails a change from the category of independent financial agent to subordinate financial agent. This has resulted in „few big players“ (independent financial agents) with large networks of subordinated financial agents. The authors focus on know-how and its application in the formation of networks of subordinated entities that carry out financial intermediation on the basis of a written contract with the proposer.

Kľúčové slová

Know-how, finančné sprostredkovanie, samostatný finančný agent, podriadený finančný agent

Key words

Know-how, financial intermediation, independent financial agent, subordinate financial agent

¹ JUDr. Mgr. Marián Kropaj, PhD., samostatný vedecký pracovník, Ústav štátu a práva SAV, Mudroňova 7356/51, 921 01 Piešťany, 0908 530 889, marian.kropaj@gmail.com, IBAN: SK81 1111 0000 0015 0886 1009; JUDr. Andrea Slezáková, PhD., LL.M., odborná asistentka, Katedra obchodného práva Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, Tománkova 2, 841 05 Bratislava, 0905 495 335, andrea.slezakova@euba.sk, IBAN: SK42 0200 0000 0016 8939 4453.

Úvod

Cieľom článku je skúmať vplyv know-how ako predmetu duševného vlastníctva na tvorbu sietí subordinovaných subjektov vykonávajúcich finančné sprostredkovanie. Po vykonaní prvotnej analýzy know-how je pozornosť venovaná jeho vzťahu k finančnému sprostredkovaniu. Autori nastoľujú výskumnú otázku, v akých rôznych súvislostiach sa stretávame s know-how pri budovaní siete subordinovaných subjektov. Na účely získavania poznatkov o know-how dochádza k použitiu analýzy a syntézy. Analýzu charakterizujeme ako sekvenčné zhromažďovanie informácií.² Jednotlivé časti, získané na základe myšlienkového rozkladu skúmaného javu, sa stávajú predmetom ďalšieho skúmania a kritického hodnotenia.³ Autori rozkladajú jednotlivé zložky motivácie subordinovaných subjektov k uskutočňovaniu finančného sprostredkovania.

V porovnaní s analýzou je syntéza opačným procesom, je to zjednotenie zloženia procesu z jeho základných prvkov do celku, pričom toto zjednotenie nemusí byť len súčtom jednotlivých častí, ktoré boli predtým rozdelené analýzou.⁴ Syntéza predstavuje myšlienkové zjednotenie jednotlivých častí do celku, čo umožňuje poznanie vzájomných vzťahov medzi javmi a štruktúry celku.⁵ Jednotlivé poznatky o motivácii sú následne syntetizované do stratégií na získavanie podriadených subjektov na spoluprácu konkrétnymi navrhovateľmi.

Čiastkové poznatky o know-how a finančnom sprostredkovaní sa treba pokúsiť vnímať komplexnejšie – celostnejšie, a to z hľadiska ich významu pre človeka a jeho praktický život. Na to je potrebné vnímať jednotlivé teoretické poznatky v praktickej činnosti finančných sprostredkovateľov.

1 Know-how

Know-how predstavuje samostatný predmet duševného vlastníctva. V rámci systému práva na priemyselné vlastníctvo možno know-how ako inú majetkovú hodnotu (§ 118 zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení

neskorších predpisov)⁶ zaradiť k predmetom práv obdobných priemyselným právam.⁷ Nespája sa s ním absolútny (zákonný) monopol známy z oblasti práva tvorby. Vo svojej podstate má know-how relatívny (zmluvný) charakter. Zatiaľ čo v oblasti práva tvorby vzniká monopol vďaka príslušnej právnej úprave, tak pri know-how má zásadný význam zmluva o know-how.⁸

V praxi býva know-how často spájané aj s inými ideálnymi predmetmi duševného vlastníctva.⁹ S know-how sa môžeme stretávať i samostatne, predovšetkým v technickej či prevádzkovej dokumentácii, bez ohľadu na to, či je táto dokumentácia odborným literárnym dielom, alebo nie.¹⁰ Termín know-how možno charakterizovať ako súbor technických informácií, ktoré sú tajné, podstatné a vhodnou formou identifikovateľné.¹¹ Hoci sa spravidla hlavný dôraz kladie na technickú povahu informácií, čo osobitne súvisí s transferom technológií, pojem know-how sa tým nevyčerpáva.

Pojem „know-how“ označuje nielen techniku spojenú s patentovaným výrobným postupom alebo procesom, teda techniku, ktorá je nutná, aby patentovaný vynález mohol byť využívaný, a ktorá umožňuje majiteľovi patentu využívať ho v širšom technickom rozsahu, ale označuje aj tajné recepty a postupy. Tento pojem označuje praktické procesy, zvláštne znalosti a technické znalosti získané výrobcom ako výsledok výskumu, ktoré zatiaľ nie sú známe súťažiteľom.¹² Know-how je aj ekonomickou kategóriou, ktorú možno ohodnotiť.¹³ Pojem know-how sa vžil ako terminus technicus, ktorý v preklade znamená „vedieť ako“.¹⁴ Osobitosť know-how ako nehmotného statku spočíva v tom, že môže, ale nemusí byť výsledkom tvorivej duševnej činnosti fyzickej osoby.¹⁵ Prívlastkom komerčné know-how sa označujú podnikovo-hospodárske znalosti (napr. účtovníctvo) alebo obchodné znalosti (rôzne stratégie obytu, marketing atď.).

Aby sme mohli informáciu, postup, receptúru, prípadne techniku výroby označiť pojmom know-how, musí spĺňať nasledujúce podmienky:

- nemôže ísť o osobné schopnosti, ani zručnosti,
- musí byť oddeliteľné od osoby, ktorá ho vytvorila,

2 Mosný, P. a kol. 2018. Metodológia vedeckej práce (pre potreby právnického štúdia). s. 38.

3 Gonda, V. 2012. Ako napísať a úspešne obhájiť diplomovú prácu. s. 30.

4 Dudinská, E. 1996. Metodika vypracovania diplomovej práce. s. 39.

5 Tamže.

6 Polemicky k pojmu „iná majetková hodnota“ s odkazom na profesora Jána Švidroňa novšie pozri Kropaj, M. a kol. 2017. Základy práva duševného vlastníctva. s. 22.

7 Vojčík, P. a kol. 2014. Právo duševného vlastníctva. s. 322.

8 Kalesná, K. 1997. Licencie na know-how z hľadiska obmedzenia hospodárskej súťaže. s. 261 – 270.

9 Telec, I. 2012. Pojmové znaky duševného vlastníctví. s. 81.

10 Tamže.

11 Horáček, R. – Čada, K. – Hajn, P. 2017. Práva k priemyselnému vlastníctví. s. 305.

12 Malý, J. 2007. Oceňování průmyslového vlastníctví. Nové přístupy. s. 28.

13 Vojčík, P. a kol. 2014. Právo duševného vlastníctva. s. 322.

14 Tamže.

15 Vojčík, P. 2016. Teorie právní ochrany nehmotných statků. s. 26.

- nesmie byť bežne dostupné,
- nemusí byť výsledkom tvorivej práce, len výsledkom mechanickej činnosti,
- musí mať istú hodnotu,
- musí byť utajené príslušným spôsobom.¹⁶

Rozlišujeme výrobné (technické) know-how (priamo sa spája s produkciou), marketingové know-how (syntetizuje všetky zručnosti a skúsenosti zamestnancov vo vzťahu k predaju výrobkov a služieb, k zákazníčkovi a k trhu), know-how v oblasti riadenia (táto časť know-how obsahuje techniky investičnej politiky podniku, systém vnútro podnikového účtovníctva, riadenie cash flow, rozpočtovníctvo, motiváciu a rozvoj zamestnancov).¹⁷

S postupnou špecializáciou práva duševného vlastníctva a finančného práva sa môže strácať význam a dosah jednotlivých získaných poznatkov z týchto vedných disciplín v rámci širšieho celku. Know-how má zrejme interdisciplinárne súvislosti s problematikou finančného sprostredkovania, ktorým chceme venovať pozornosť.

2 Finančné sprostredkovanie

Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je základným právnym predpisom pre oblasť finančného sprostredkovania, vymedzuje predmet úpravy a základné pojmy finančného sprostredkovania a finančného poradenstva.¹⁸ Predmetná právna úprava nie je výlučne národná, je determinovaná i vybranými európskymi smernicami.

S účinnosťou od 23. februára 2018 bola prebraná do zákona o finančnom sprostredkovaní smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 z 20. januára 2016 o distribúcii poistenia (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 26, 2. 2. 2016 (ďalej smernica IDD)).¹⁹ Smernica IDD predovšetkým zvýšila transparentnosť nákladov a cien.²⁰ Smernica IDD zásadným spôsobom zasiahla oblasť odbornej spôsobilosti, základné štandardy sa úplne zmenili, upravil sa obsah, štruktúra a aj požiadavky na dĺžku vzdelávania a zaviedol sa inštitút poskytovateľa osobitného finančného vzdelávania, pričom ide o subjekty registrované v NBS a spĺňajúce zákonom ustanovené požiadavky.²¹ Zásadnou

zmenou prešla aj požiadavka na dĺžku odbornej praxe pre stredný a vyšší stupeň odbornej spôsobilosti.²² Na základe uvedeného možno jednoznačne konštatovať, že v predmetnom období došlo k zvýšeniu regulačných nárokov.

Aj keď pôvodne na európskej úrovni bola smernica IDD smerovaná len na distribúciu poistných produktov, s ohľadom na nastavenie fungovania finančného sprostredkovania na Slovensku sa implementované zmeny dotkli všetkých sektorov.²³

Právna regulácia finančného sprostredkovania a finančného poradenstva stále predstavuje aktuálnu otázku, predovšetkým vzhľadom na ochranu finančných spotrebiteľov, t. j. neprofesionálnych klientov, ktorí uzatvárajú zmluvu o poskytnutí finančnej služby pre svoju potrebu, či pre potrebu členov domácnosti. V najvšeobecnejšom slova zmysle môžeme finančné sprostredkovanie definovať ako sui generis podnikanie, ktorého účelom je spojiť ponuku s dopytom po finančnej službe. Pojmovým znakom finančného sprostredkovania je vždy funkcia finančného agenta ako medzičlánku medzi klientom a finančnou inštitúciou alebo viacerými finančnými inštitúciami. Finančné sprostredkovanie je v konečnom dôsledku²⁴ vždy vykonávané na základe zmluvy medzi finančným agentom a finančnou inštitúciou.²⁵ Ďalším pojmovým znakom finančného sprostredkovania je to, že sa vždy týka konkrétnej zmluvy o poskytnutí finančnej služby, z negatívneho vymedzenia pôsobnosti zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú vylúčené činnosti, ktoré nesmerujú k uzavretiu konkrétnej zmluvy o poskytnutí finančnej služby alebo sa netýkajú takej konkrétnej zmluvy.²⁶

2.1 Kľúčové kategórie finančných agentov tvoriace najpočetnejšie odbytové siete v praxi

V súlade so zákonom č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predstavuje finančný agent podnikateľa, ktorý je oprávnený realizovať finančné sprostredkovanie. Zákonodarca v predmetnom normatívnom právnom akte zakotvil

16 Jakubec, M. – Kardoš, P. 2012. Ekonomické zručnosti – vybrané problémy. s. 30.

17 Tamže, s. 30 – 31.

18 Slezáková, A. – Hajnišová, E. – Mikloš, P. a kol. 2023. Spoločnosť s ručením obmedzeným vykonávajúca činnosť samostatného finančného agenta. s. 143.

19 Tamže, s. 144.

20 Marano, P. – Noussia, K. 2020. InsurTech: A Legal And Regulatory View. s. 140.

21 Tamže, s. 144.

22 Tamže, s. 144.

23 Tamže, s. 144.

24 Aj podriadený finančný agent samostatného finančného agenta v konečnom dôsledku sprostredkúva finančné služby podľa zmluvy jeho samostatného finančného agenta a finančnej inštitúcie.

25 Slezáková, A. – Šimonová, J. – Jedinák, P. a kol. 2020. Zákon o finančnom sprostredkovaní a o finančnom poradenstve. Komentár. s. 79.

26 Tamže.

legálnu definíciu pojmu finančný agent. Ide o fyzickú osobu podnikateľa alebo právnickú osobu, a to bez určenia právnej formy, právna forma a teda i výška základného imania sa bude riadiť ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov; druhým definičným znakom je, že sídlo finančného agenta musí byť na území Slovenskej republiky, tretím definičným znakom je, že miesto podnikania alebo umiestnenie organizačnej zložky musí byť tiež na území Slovenskej republiky, posledným definičným znakom je, že finančné sprostredkovanie môže finančný agent vykonávať iba na základe zmluvy s finančnou inštitúciou alebo samostatným finančným agentom. Podmienkou je, aby táto zmluva bola vždy v písomnej forme.²⁷

V platnej právnej úprave nachádzame niekoľko kategórií finančných agentov, pričom **v praxi najpočetnejšie distribučné siete tvoria viazaní a podriadení finanční agenti**. Viazaný finančný agent je, ako už vyplýva z jeho pomenovania, v rámci jedného sektora viazaný na jednu finančnú inštitúciu, to znamená, že viazaný finančný agent môže mať uzatvorené zmluvy aj s viacerými finančnými inštitúciami, ale s každou pre iný sektor finančného trhu, výnimkou je iba sektor poistenia alebo zaistenia, keďže v tomto sektore finančného trhu existujú aj životné aj neživotné poisťovne, bude viazaný finančný agent v sektore poistenia alebo zaistenia oprávnený mať uzatvorenú zmluvu s jednou životnou poisťovňou a s jednou neživotnou poisťovňou.²⁸ Viazaného finančného agenta zapisuje do príslušného podregistra v danom sektore NBS na základe návrhu finančnej inštitúcie, s ktorou má viazaný finančný agent uzatvorenú písomnú zmluvu, na zápis do príslušného podregistra musí viazaný finančný agent spĺňať určité podmienky ako napr. odbornú spôsobilosť.²⁹ Podriadený finančný agent môže vykonávať finančné sprostredkovanie, ak je zapísaný v príslušnom podregistri a súčasne má uzatvorenú písomnú zmluvu len so samostatným finančným agentom, môže byť však zapísaný v podregistroch viacerých sektorov.³⁰ Podriadeného finančného agenta zapisuje do príslušného podregistra v danom sektore NBS na základe návrhu samostatného finančného agenta, s ktorým má podriadený finančný agent uzatvorenú písomnú zmluvu.³¹ Podriadeným finančným agentom môže byť aj subjekt, ktorý má povolenia na výkon samostatného finančného agenta, ak má uzatvorenú písomnú zmluvu s finančnou inštitúciou, ktorá je v postavení samostatného finančného agenta.³²

Predovšetkým počas pandemického obdobia, kedy bolo nutné realizovať finančné sprostredkovanie na diaľku,

neraz samostatní finanční agenti nedokázali znášať zvýšené náklady, ktoré vyplývali najmä z dodržiavania zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na plnenie informačných povinností vo vzťahu ku klientovi, archivačných povinností a povinností vo vzťahu k finančným inštitúciám³³ a tieto neraz redukovali spôsobom, že vrátili povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta a požiadali navrhovateľa o zápis do príslušného registra v kategórii podriadený finančný agent. Na základe uvedeného došlo k zmene kategórie, v ktorej bolo vykonávané finančné sprostredkovanie, a to zo samostatného na podriadeného finančného agenta. Ako podriadenému finančnému agentovi „zázemie“ vo vzťahu k uskutočňovaniu finančného sprostredkovania na diaľku poskytuje samostatný finančný agent (napr. pri identifikácii a overovaní identifikácie fyzickej osoby, a to aplikáciou technických prostriedkov a postupov).

3 Know-how a budovanie siete subordinovaných subjektov

Potreba zvyšovania počtu uzatvorených zmlúv o poskytnutí finančnej služby, vedie k nutnosti navyšovania klientov a logicky rezultuje aj do nevyhnutnosti rozširovania radov subordinovaných subjektov, ktorí zabezpečujú odbyt finančných produktov. V praxi sa spravidla možno stretnúť s tromi stratégiami budovania siete subordinovaných subjektov:

1. uskutočňovanie finančného sprostredkovania ako spôsob získania ďalšieho príjmu (popri pracovnoprávnom vzťahu);
2. uskutočňovanie finančného sprostredkovania ako forma zvyšovania finančnej gramotnosti;
3. uskutočňovanie finančného sprostredkovania ako spôsob sebarealizácie a získania ďalších výhod vyplývajúcich z uskutočňovania samostatne zárobkovej činnosti.

Ad 1. V širšom slova zmysle sa za pracovnoprávny vzťah považuje každý právny vzťah v oblasti spoločenskej práce bez ohľadu na to, na základe akých noriem vzniká, mení sa a zaniká.³⁴ Pracovnoprávne vzťahy v užšom slova zmysle sú právnymi vzťahmi, v ktorých účastníci vystupujú ako nositelia subjektívnych práv a povinností všeobecne ustanovených a zabezpečených normami pracovného práva.³⁵ Jedným zo základných pracovnoprávných vzťahov je pracovný pomer. Pracovný pomer predstavuje právny

²⁷ Tamže, s. 79.

²⁸ Tamže, s. 85.

²⁹ Tamže.

³⁰ Tamže.

³¹ Tamže.

³² Tamže.

³³ Porovnaj časť B II Metodického usmernenia útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska z 18. mája 2020 č. 4/2020 k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku, s. 12 – 13.

³⁴ Barancová, H. – Schronk, R. 2007. Pracovné právo. s. 197.

³⁵ Tamže.

vzťah medzi zamestnancom a zamestnávateľom založený pracovnou zmluvou ako dvojstranným právnym úkonom na výkon práce, ktorá má znaky závislej práce.³⁶ V súlade s § 118 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej Zákonník práce) je zamestnávateľ povinný poskytovať zamestnancovi za vykonanú prácu mzdu. Podľa § 118 ods. 2 prvá veta Zákonníka práce mzda je peňažné plnenie alebo plnenie peňažnej hodnoty (naturálna mzda) poskytované zamestnávateľom zamestnancovi za prácu. Podľa § 118 ods. 3 Zákonníka práce ako mzda sa posudzuje aj plnenie poskytované zamestnávateľom zamestnancovi za prácu pri príležitosti jeho pracovného výročia alebo životného výročia, ak sa neposkytuje zo zisku po zdanení alebo zo sociálneho fondu. Podľa § 118 ods. 4 Zákonníka práce ako mzda sa posudzuje aj peňažné plnenie, ktoré môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi za prácu pri príležitosti

- a) obdobia letných dovolení a
- b) vianočných sviatkov.

Mzda teda predstavuje jeden z kľúčových motivačných faktorov uskutočňovania závislej práce. Mzda ako peňažné plnenie reprezentuje nástroj na saturáciu potrieb a pokrývanie nákladov fyzickej osoby. V praxi sa môžu vyskytnúť životné situácie, kedy jednotlivec musí svoj príjem zvyšovať z dôvodu nepredvídateľných situácií. Finančné sprostredkovanie ako *sui generis* podnikanie môže byť fyzickou osobou vnímané ako potenciálne atraktívne na účely zvýšenia príjmu. Ide teda o aktivizáciu jednotlivca a prijatie zodpovednosti za zvyšovanie príjmu. Nielen nepredvídateľné životné situácie, ale i snaha o celkové zvýšenie životnej úrovne prostredníctvom podnikania predstavuje faktor, na ktorom možno postaviť stratégiu získavania fyzických osôb na vykonávanie finančného sprostredkovania.

Ad 2. Pojem finančná gramotnosť predstavuje znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík; sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti na účely vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí.³⁷ Finančnú gramotnosť je možné charakterizovať i ako správu osobných alebo rodinných financií, reprezentovanú tromi zložkami, medzi ktoré patria:

- peňažná gramotnosť, ktorá sa skladá z kompetencií, ktoré sú nevyhnutné v rámci riadenia hotovostných a bezhotovostných peňazí, peňažných operácií, ako napr. používanie bežného účtu;
- cenovú gramotnosť, ktorá obsahuje také kompetencie, ktoré sú dôležité na pochopenie tvorby cien a inflácie;

- rozpočtovú gramotnosť, kde radíme kompetencie na správu osobného alebo rodinného rozpočtu, ako napr. schopnosť zostaviť si osobný rozpočet, stanoviť si finančné ciele a rozhodovať sa pri prerozdeľovaní finančných zdrojov.³⁸ Finančná gramotnosť v tejto súvislosti môže byť taktiež charakterizovaná ako spôsobilosť pretaviť poznatky nadobudnuté štúdiom alebo skúsenosťami do praxe, a to tým, že jednotlivec dokáže vytvárať úspory, tieto aktívne spravovať a zveľaďovať svoj majetok.

Nedeliteľnou súčasťou finančného sprostredkovania je edukácia klienta, ktorú musí uskutočňovať finančný agent (podriadený alebo viazaný). Edukačný rozmer má predovšetkým poučenie klienta o podstatných náležitostiach zmluvy o poskytnutí finančnej služby, ako aj o právnych následkoch uzatvorenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Fyzická osoba, ktorá zamýšľa tento druh podnikania realizovať, je *ex lege* povinná sa vzdelávať. Súčasťou odbornej spôsobilosti, ktorú musí na príslušnom stupni dosiahnuť finančný agent, je aj osobitné finančné vzdelávanie³⁹ zamerané na sektor poistenia alebo zaistenia, kapitálového trhu, prijímania vkladov, poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov, doplnkového dôchodkového sporenia alebo starobného dôchodkového sporenia (podľa toho, kde bude/je aktívny). Fyzická osoba môže uprednostniť školenia pred empirickými skúsenosťami s vlastným rozhodovaním v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami, ktoré môžu byť potenciálne vystavené riziku a začleniť sa tak do distribučnej siete nadriadeného subjektu s cieľom zvyšovať si finančnú gramotnosť.

Ad 3. Nie všetky právne vzťahy, ktoré vznikajú pri výkone právne regulovanej práce, sú predmetom pracovného práva (k výkonu práce dochádza napr. na základe príkaznej zmluvy, zmluvy o dielo, mandátnej zmluvy, licenčnej zmluvy, zmluvy o obstaraní vecí či inominátnych zmlúv uzavretých podľa noriem občianskeho, autorského a obchodného práva).⁴⁰

Právne vzťahy vznikajúce pri výkone závislej práce sú predmetom pracovného práva.

Charakteristickými znakmi závislej práce je osobný výkon závislej práce a subordinačný princíp. Pri súčasnom stupni náročnosti mnohých profesií je uskutočňovanie závislej práce postavené na podriadenosti zamestnanca a nadriadenosti zamestnávateľa do istej miery modifikované. Možno dokonca konštatovať, že vzhľadom na vysoký stupeň samostatnosti zamestnanca pri vykonávaní závislej práce (vo vybraných profesiách) so sebou prináša určitú „redukciu“ subordinácie. Nadalej však platí, že vzťah medzi zamestnávateľom a zamestnancom vždy bol, je a bude

36 Toman, J. 2014. Individuálne pracovné právo. Všeobecné ustanovenia a pracovná zmluva. s. 155.

37 Lučeničová, K. – Reiterová, M. – Šepetka, A. 2013. Zbierka úloh z finančnej gramotnosti. s. 10.

38 Dubeňová, K. 2011. Význam a potreba vzdelávania v procese budovania dôslednej finančnej vedomosti. s. 1–6.

39 Okruhy osobitného finančného vzdelávania sú taxatívne určené vyhláškou č. 39/2018 Z. z. o osobitnom finančnom vzdelávaní osôb vykonávajúcich finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo.

40 Žulová, J. – Barinková, M. – Dolobáč, M. 2015. Pracovné právo v poznámkach s príkladmi. s. 19.

subordinačný. V praxi sa bude vyskytovať skupina fyzických osôb, pre ktoré je náročný tento druh interakcie a hľadajú iný spôsob uplatnenia, postavený na realizácii podnikania. Predmetná skutočnosť tvorí základ stratégie pre akvizíciu fyzických osôb na uskutočňovanie finančného sprostredkovania, ktoré je podnikaním podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej Obchodný zákonník) rozlišuje štyri kategórie podnikateľov. Podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka podnikateľom je osoba zapísaná v obchodnom registri, osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu. Pričom v tomto kontexte je nutné uviesť, že finančné sprostredkovanie predstavuje kategóriu osoby, ktorá podniká na základe iného než živnostenského podnikania. Finančné sprostredkovanie nie je živnosťou, uvedené je výslovne zakotvené v § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Do úvahy prichádza ešte realizácia finančného sprostredkovania v kategórii osoby zapísanej v obchodnom registri (v tomto prípade by sa však fyzická osoba musela rozhodnúť pre jednu z právnych foriem obchodných spoločností).

S know-how pri budovaní siete subordinovaných subjektov sa stretávame najmä v prevádzkovej dokumentácii samostatného finančného agenta (finančnej inštitúcie), pričom túto nemôžeme považovať ani za literárne dielo, ani za odborné dielo. Ide o súbor informácií, ktoré sú identifikovateľné, tajné a kľúčové (predovšetkým vo vzťahu k rastu počtu subjektov). Môžeme konštatovať, že pojem know-how označuje nielen techniku spojenú s patentovaným výrobným postupom alebo procesom, teda techniku, ktorá je nutná, aby patentovaný vynález mohol byť využívaný, a ktorá umožňuje majiteľovi patentu využívať ho v širšom technickom rozsahu, ale označuje i tajné postupy. V tomto prípade ide o procedúry upravujúce činnosti pri realizácii podnikania. Ide o špecifické postupy regulujúce akvizíciu subjektov, ktoré budú realizovať finančné sprostredkovanie.

Samostatní finanční agenti (finančné inštitúcie) si na základe osobitných znalostí nadobudnutých vykonávaním finančného sprostredkovania vytvorili praktické procedúry, pričom tieto doposiaľ nie sú známe iným súťažiteľom⁴¹ a umožňujú rozširovanie radov podriadených subjektov.

Za know-how pri budovaní siete subordinovaných subjektov možno považovať zvláštne znalosti samostatného finančného agenta, ako získať podriadených finančných agentov pre spoluprácu, resp. zvláštne znalosti finančnej inštitúcie, ako získať viazaných finančných agentov pre spoluprácu. Uvedené možno subsumovať pod pojem know-how v oblasti riadenia.

Záver

Regulátorne nároky na podnikanie, ako aj postpandemická situácia vedú k tomu, že sektor finančného sprostredkovania a finančného poradenstva je poznačený vývojom trendom, v zmysle ktorého sú siete subordinovaných subjektov v pohybe. To znamená, že môžeme sledovať, že podriadené entity (najmä podriadení finanční agenti alebo viazaní finanční agenti) vypovedajú písomnú zmluvu so svojim navrhovateľom (samostatným finančným agentom) a uzatvárajú novú písomnú zmluvu s novým navrhovateľom. A v tejto súvislosti možno predpokladať, že samostatní finanční agenti alebo finančné inštitúcie v priebehu svojho podnikania, konkrétne v časti týkajúcej sa odbytu finančných služieb, tvoria know-how, ako rozšíriť počet svojich podriadených subjektov.

Aby sme mohli istú informáciu subsumovať pod termín know-how vzťahujúce sa na rozšírenie siete subordinovaných subjektov, musia byť naplnené nasledujúce okruhy:

- nemôže ísť o osobné schopnosti, ani zručnosti – v zmysle uvedeného možno konštatovať, že neustála potreba akvizície nových finančných agentov je imanentnou súčasťou podnikania, pričom nejde ani o osobné schopnosti, ani zručnosti fyzickej osoby, ide o súbor poznatkov, ktoré slúžia na účel prezentovania motivačných faktorov k realizácii finančného sprostredkovania, ktoré bude spôsobilá si osvojiť akákoľvek fyzická osoba, ktorej budú sprístupnené;
- musí byť oddeliteľné od osoby, ktorá ho vytvorila – stratégie budovania sietí sú súčasťou podniku finančnej inštitúcie alebo samostatného finančného agenta, a to konkrétne nehmotnej zložky podniku;
- nesmie byť bežne dostupné – stratégie získavania nových podriadených subjektov predstavujú informácie, ktoré nie sú zverejňované ani dostupné odbornej či laickej verejnosti;
- nemusí byť výsledkom tvorivej práce, len výsledkom mechanickej činnosti – v tomto prípade ide o výsledok tvorivej duševnej činnosti;
- musí mať istú hodnotu – vyčíslit' „hodnotu“ siete subordinovaných subjektov za určitý časový úsek možno v prípade samostatného finančného agenta súčtom odplát, ktoré získal za predmetný čas na základe „produkcie“ (t. j. počtu zmlúv o poskytnutí finančnej služby, ktorých uzatvorenie bolo sprostredkované) svojich podriadených finančných agentov a v prípade finančnej inštitúcie na základe „produkcie“ svojich viazaných finančných agentov;
- musí byť utajené príslušným spôsobom – utajovanie je zabezpečené tým, že spôsob akvizície nových členov distribučnej siete vždy bude sprístupňovaný až subjektu, ktorý tvorí súčasť hierarchie a bol do nej začlenený (spravidla nie záujemcovi o spoluprácu). Keďže usporiadanie odbytových sietí zodpovedá zväčša vertikálnej línii, bude každý člen motivovaný získavať nových

⁴¹ Možno sa len domnievať, že nadobudnú parciálne informácie od podriadených subjektov, ktoré sa stali súčasťou ich siete.

spolupracovníkov a z toho zároveň vyplýva, že prirodzene bude dodržiavať mlčanlivosť vo vzťahu k predmetným senzitivným informáciám.

Pohľad na minulý vývoj, ako aj budúcnosť subjektov vykonávajúcich finančné sprostredkovanie, naznačuje, že v sektore zotrávajú a najväčšiu perspektívu majú entity, ktoré disponujú početnou sieťou subordinovaných subjektov, sú schopné predmetnú sieť stabilizovať a rozširovať.

Literatúra

- BARANCOVÁ, H. – SCHRONK, R. 2007. *Pracovné právo*. Bratislava: Sprint, 2007. 814 s. ISBN 978-80-89085-95-8.
- DUBEŇOVÁ, K. 2011. Význam a potreba vzdelávania v procese budovania dôslednej finančnej vedomosti. In Finančná gramotnosť ako súčasť ekonomického vzdelávania : recenzovaný zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie : Bratislava 3. októbra 2011. Bratislava: Katedra pedagogiky NHF EU, 2011. ISBN 978-80-225-3249-5, s. 1 – 6.
- DUDINSKÁ, E. 1996. *Metodika vypracovania diplomovej práce*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 1996. 74 s. ISBN 80-225-0747-4.
- GONDA, V. 2012. *Ako napísať a úspešne obhájiť diplomovú prácu*. 6. prepracované a doplnené vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2012. 179 s. ISBN 978-80-8078-472-0.
- HORÁČEK, R. – ČADA, K. – HAJN, P. 2017. *Práva k průmyslovému vlastníctví*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. 384 s. ISBN 978-80-7400-655-5.
- JAKUBEC, M. – KARDOŠ, P. 2012. *Ekonomické zručnosti – vybrané problémy*. Bratislava: IURA EDITION, 2012. 248 s. ISBN 978-80-8078-450-8.
- KALESNÁ, K. 1997. Licencie na know-how z hľadiska obmedzenia hospodárskej súťaže. In Duševné vlastníctvo v procese transformácie právneho systému. IV. Lubyho právnické dni. Bratislava: Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty Univerzity Komenského, 1997. ISBN 80-7160-089-X, s. 261 – 270.
- KROPÁJ, M. a kol. 2017. *Základy práva duševného vlastníctva*. Bratislava: Wolters Kluwer. 2017. 207 s. ISBN 978-80-8168-706-8.
- LUČENIČOVÁ, K. – REITEROVÁ, M. – ŠEPETKA, M. 2013. *Zbierka úloh z finančnej gramotnosti*. Bratislava: Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania. 2013. s. 29. ISBN 978-80-89638-09-3.
- MALÝ, J. 2007. *Oceňování průmyslového vlastníctví. Nové přístupy*. Praha: C. H. Beck, 2007. 182 s. ISBN 978-80-7179-464-6.
- MARANO, P. – NOUSSIA, K. 2020. *InsurTech: A Legal And Regulatory View*. Cham: Springer, 2020, 401 s. ISBN 978-3-030-27385-9.
- MOSNÝ, P. a kol. 2018. *Metodológia vedeckej práce (pre potreby právnického štúdia)*. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2018. 165 s. ISBN 978-80-571-0059-1.
- SLEZÁKOVÁ, A. – HAJNIŠOVÁ, E. – MIKLOŠ, P. a kol. 2023. *Spoločnosť s ručením obmedzeným vykonávajúca činnosť samostatného finančného agenta*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2023. 180 s. ISBN 978-80-571-0588-6.
- SLEZÁKOVÁ, A. – ŠIMONOVÁ, J. – JEDINÁK, P. a kol. 2020. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a o finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 495 s. ISBN 978-80-571-0194-9.
- TELEC, I. 2012. *Pojmové znaky duševního vlastníctví*. Praha: C. H. Beck, 2012. 154 s. ISBN 980-80-7400-425-4.
- TOMAN, J. 2014. *Individuálne pracovné právo. Všeobecné ustanovenia a pracovná zmluva*. Bratislava: Friedrich Ebert Stiftung, 2014. 390 s. ISBN 978-80-89149-42-1.
- VOJČÍK, P. a kol. 2014. *Právo duševného vlastníctva*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 494 s. ISBN 978-80-7380-527-2.
- VOJČÍK, P. 2016. *Teorie právní ochrany nehmotných statků*. Brno – Praha: Václav – Klemm – Vydavatelství a nakladatelství – Metropolitní univerzita Praha, 2016. 164 s. ISBN 978-80-87956-39-7.
- ŽULOVÁ, J. – BARINKOVÁ, M. – DOLOBÁČ, M. 2015. *Pracovné právo v poznámkach s príkladmi*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015. 338 s. ISBN 978-80-8168-280-3.

Metodické usmernenie, vyhláška, zákon

Metodické usmernenie útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska z 18. mája 2020 č. 4/2020 k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku.

Vyhláška č. 39/2018 Z. z. Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 14. februára 2018 o osobitnom finančnom vzdelávaní osôb vykonávajúcich finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo.

Zákon č.186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2023 a vybrané problémy související s uveřejňováním mezinárodních zápisů

Designations of Origin and Geographical Indications of Products from EU Member States for International Registration in 2023 And Selected Issues Related to the Publication of International Records

Michal ČERNÝ¹

ABSTRAKT

Příspěvek shrnuje problematiku prováděcích rozhodnutí Komise EU, která obsahují seznamy v EU chráněných označení původu nebo zeměpisných označení, která byla v roce 2023 podána k mezinárodnímu zápisu podle Ženevského aktu Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Také se zabývá zveřejňováním mezinárodních zápisů chráněných označení, zejména současnou neuspokojivou praxí.

ABSTRACT

The paper summarizes the issue of implementing decisions of the EU Commission, which contain lists of protected designations of origin or geographical indications in the EU, which were submitted for international registration in 2023 under the Geneva Act of the Lisbon Agreement on the Protection of Designations of Origin and Geographical Indications. It also deals with the publication of international records of protected designations, in particular the current unsatisfactory practice.

Klíčová slova

Označení původu, zeměpisné označení. Evropská unie. Členské státy. Mezinárodní zápis. Ženevský akt Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení. Zemědělské výrobky a potraviny, vína, lihoviny.

Key Words

Designation of origin, geographical indication. European Union. Member states. International registration. Geneva Act of the Lisbon Agreement for the Protection of Designations of Origin and Geographical Indications. Agricultural products and food, wines, spirit drinks.

* Publikovaný komentář nepodliehal recenznému konaniu.

¹ JUDr. Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, patentovým zástupcem (M+D) a ETMA & EDA - kvalifikovaným zástupcem před EUIPO

1. Reformovaná struktura systému ochrany označení původu a zeměpisných označení v EU

Již dvakrát jsme na stránkách Duševného vlastnictva v letech 2021² a 2022³ informovali o sadách označení původu a zeměpisných označení výrobků z členských států EU, které byly podány k ochraně mezinárodním zápisem. V tomto příspěvku pokračujeme, protože úroveň úředně poskytovaných informací ze strany WIPO je v současné době tristní.

Bohužel z obsahu portálu WIPO [Bulletin Les Appellations d'Origine](#) se nelze zbavit dojmu, že WIPO zcela rezignovalo na vydávání tohoto úředního věstníku. Poslední dostupné číslo je dosud číslo 49.1 z roku 2020.

Alespoň v databázi [Lisbon Express](#)⁴ jsou unijní označení přihlášená k mezinárodnímu zápisu (a ochraně podle Ženevského aktu) k nalezení - databáze k dnešnímu dni obsahuje celkem 131 údajů o chráněných označeních pocházejících ze smluvní strany „EU“. V tomto počtu jsou zahrnuta pouze označení, která byla přihlášena Komisí postupem dle Nařízení (EU) 2019/1753. Jedná se o 131 označení zemědělských výrobků a potravin, vín a lihovin; s čísly [AO/GI]⁵ 1156 (AO 1156 Quesa de Murica al vino) - 1291 (GI 1291 Emmental de Savoie). Z označení slovenských výrobků např. [AO 1196 Paprika Žitava / Žitavská paprika](#), zápis do mezinárodního rejstříku ke dni 22.06.2021 nebo [AO 1230 Vinohradnícka oblasť Tokaj](#), zápis do mezinárodního rejstříku ke dni 22.06.2021. Označení, která byla ze strany EU přihlášena k mezinárodnímu zápisu v roce 2022, dosud v databázi [Lisbon Express](#) eidována nejsou.

Označení jiných výrobků - pokud jsou mimo systémy EU chráněna právem některého z členských států, - jsou v databázi [Lisbon Express](#) i nadále k nalezení s použitím filtru příslušné země - např. České republiky nebo Slovenska. Podmínkou je, že byla přihlášena k mezinárodnímu zápisu členským státem - což v případě označení českých i slovenských výrobků znamená ve většině případů (až na ojedinělé výjimky^{6,7}) přihlášení ještě za existence Československa.

Bohužel stav databáze [Lisbon Express](#) je nutno charakterizovat jako značně nepřehledný, v databázi jsou jako mezinárodně chráněná evidovaná i označení, jejichž původní ochrana již zanikla. Také těmito aspekty se bude zabývat tento příspěvek. Nejprve se ale zaměříme na označení

výrobků z členských států EU, které budou podány k mezinárodnímu zápisu Komisí v letošním roce.

2. Označení původu a zeměpisná označení k mezinárodnímu zápisu v roce 2023 (pro vína, zemědělské výrobky a potraviny a pro lihoviny)

V letošním roce na konci března 2023 přijala Komise další 3 prováděcí rozhodnutí Komise obsahující seznamy dalších označení zemědělských výrobků a potravin, lihovin a vín, které mají být podány k mezinárodnímu zápisu podle Ženevského aktu Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení.

Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/07, které m.j. k zápisu zahrnuje 12 následujících označení zemědělských výrobků a potravin:

- **Česko:** České pivo (CHZO).[1]
- **Francie:** Bleu de Gex Haut-Jura / Bleu de Septmoncel (CHOP), Dinde de Bresse (CHOP), Ossau-Iraty (CHOP), Picodon (CHOP), Salers (CHOP).[5]
- **Německo:** Nürnberger Lebkuchen (CHZO).[1]
- **Řecko:** Ξηρά Σύκα Ταξιάρχη / Xira Syka Taxiarchi (CHOP).[1]
- **Španělsko:** Miel de Tenerife (CHOP), Queso Majorero (CHOP), Queso Tetilla / Queixo Tetilla (CHOP), Vinagre del Condado de Huelva (CHOP).[4]

Dále [Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 1308/2013, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1753 2023/C 113/08](#), obsahující chráněná označení velkého množství francouzských (v drtivé většině alsaských), španělských a jednoho italského vína.

2 ČERNÝ, Michal. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu*. In *Duševné vlastnictvo*, 2021, 3-4. S. 52-55. Dostupné on-line na adrese: https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf

3 ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictvo*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

4 viz. [https://lisbon-express.wipo.int/searchresult?params={„BACK_PAGE“:“/struct-search“/„APP_SEARCH_TYPE“:“STRUCT“/„QUERY“:“{„offset“:0,„limit“:25,„searchText“:“*“/„sortBy“:“key“/„searchFields“:\[{„key“:“OO“/„val“:“eu“/„operator“:“AND“}, {„key“:““/„val“:“*“/„operator“:“AND“}\]}&lang=cs](https://lisbon-express.wipo.int/searchresult?params={„BACK_PAGE“:“/struct-search“/„APP_SEARCH_TYPE“:“STRUCT“/„QUERY“:“{„offset“:0,„limit“:25,„searchText“:“*“/„sortBy“:“key“/„searchFields“:[{„key“:“OO“/„val“:“eu“/„operator“:“AND“}, {„key“:““/„val“:“*“/„operator“:“AND“}]})

5 číslování je v jednotné řadě

6 z označení českých výrobků např. [AO 848 NOVOHRADSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA](#)

7 z označení slovenských výrobků pouze [AO 947 Levický zlatý ónyx](#) a [AO 1061 Slovenský opál](#)

- **Francie:** Alsace grand cru Altenberg de Bergbieten (CHOP), Alsace grand cru Altenberg de Bergheim (CHOP), Alsace grand cru Altenberg de Wolxheim (CHOP), Alsace grand cru Brand (CHOP), Alsace grand cru Bruderthal (CHOP), Alsace grand cru Eichberg (CHOP), Alsace grand cru Engelberg (CHOP), Alsace grand cru Florimont (CHOP), Alsace grand cru Frankstein (CHOP), Alsace grand cru Froehn (CHOP), Alsace grand cru Furstentum (CHOP), Alsace grand cru Geisberg (CHOP), Alsace grand cru Gloeckelberg (CHOP), Alsace grand cru Goldert (CHOP), Alsace grand cru Hatschbourg (CHOP), Alsace grand cru Hengst (CHOP), Alsace grand cru Kaefferkopf (CHOP), Alsace grand cru Kanzlerberg (CHOP), Alsace grand cru Kessler (CHOP), Alsace grand cru Kastelberg (CHOP), Alsace grand cru Kirchberg de Barr (CHOP), Alsace grand cru Kirchberg de Ribeauvillé (CHOP), Alsace grand cru Kitterlé (CHOP), Alsace grand cru Mambourg (CHOP), Alsace grand cru Mandelberg (CHOP), Alsace grand cru Marckrain (CHOP), Alsace grand cru Moenchberg (CHOP), Alsace grand cru Muenchberg (CHOP), Alsace grand cru Ollwiller (CHOP), Alsace grand cru Osterberg (CHOP), Alsace grand cru Pfersigberg (CHOP), Alsace grand cru Pfingstberg (CHOP), Alsace grand cru Praelatenberg (CHOP), Alsace grand cru Rangen (CHOP), Alsace grand cru Rosacker (CHOP), Alsace grand cru Saering (CHOP), Alsace grand cru Schlossberg (CHOP), Alsace grand cru Schoenenbourg (CHOP), Alsace grand cru Sommerberg (CHOP), Alsace grand cru Sonnenglanz (CHOP), Alsace grand cru Spiegel (CHOP), Alsace grand cru Sporen (CHOP), Alsace grand cru Steinert (CHOP), Alsace grand cru Steingrubler (CHOP), Alsace grand cru Steinklotz (CHOP), Alsace grand cru Vorbourg (CHOP), Alsace grand cru Wiebelsberg (CHOP), Alsace grand cru Wineck-Schlossberg (CHOP), Alsace grand cru Winzenberg (CHOP), Alsace grand cru Zinnkoepflé (CHOP), Alsace grand cru Zotzenberg (CHOP), Coteaux Bourguignons (CHOP), Coteaux Varois en Provence (CHOP), Fronton (CHOP), Irancy (CHOP), Languedoc (CHOP), Luberon (CHOP), Malepère (CHOP), Montlouis-sur-Loire (CHOP), Orléans (CHOP), Saint-Bris (CHOP), Saint-Mont (CHOP), Ventoux (CHOP).[63]

- **Itálie:** Bolgheri Sassicaia (CHOP)[1]

- **Španělsko:** Tacoronte-Acentejo (CHOP), Abadía Retuerta (CHOP), Abona (CHOP), Dehesa Peñalba (CHOP), El Hierro (CHOP), La Gomera (CHOP), Urueña (CHOP), Valle de Güímar (CHOP), Valle de la Orotava (CHOP).[9]

Konečně [Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení](#)

[Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1753 2023/C 113/09](#), které obsahuje zeměpisná označení 5 francouzských a 1 italské lihoviny v letošním roce přihlášených k mezinárodnímu zápisu.

- **Francie:** Fine de Bourgogne (ZO), Marc des Côtes-du-Rhône / Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône (ZO), Marc du Languedoc (ZO), Marc de Provence (ZO), Marc de Savoie (ZO).[5]

- **Itálie:** Brandy italiano (ZO).[1]

3. Území, na němž poskytuje ochranu mezinárodní zápis označení

Ochrana mezinárodním zápisem dle Lisabonské dohody ve znění Ženevského aktu (označení původu i zeměpisných označení) zahrnuje dle stavu k 5. 9. 2023 území následujících teritorií:

- (Evropa): (EU a její členské státy; z nich samostatně také Česko, Francie a Maďarsko), Albánie, Švýcarsko, Ruská federace,

- (Afrika): Kapverdy, Tunís, Ghana, členské státy OAPI (Benin, Burkina Faso, Čad, Gabun, Guinea, Guinea Bissau, Kamerun, Komory, Kongo, Mauretánie, Niger, Pobřeží slonoviny (Cote d'Ivoire), Rovnicková Guinea, Senegal, Středoafriická republika, Togo dále Svatý Tomáš a Princův ostrov, Senegal,

- (Amerika): Peru,

- (Asie): Kambodža, Laos, Omán, Korejská lidově demokratická republika,

- (Oceánie): Samoa.

Označení původu jsou navíc chráněna i v těchto dalších zemích, které jsou smluvními státy Lisabonské dohody:⁸

- (Evropa): Bosna a Hercegovina, Bulharsko (samostatně), Černá Hora, Gruzie, Itálie (samostatně), Maďarsko (samostatně), Moldávie, Portugalsko (samostatně), Severní Makedonie, Slovensko (samostatně), Srbsko,

- (Afrika): Alžírsko,

- (Amerika): Dominikánská republika, Haiti, Kostarika, Kuba, Mexiko, Nikaragua,

- (Asie): Izrael, Írán.

⁸ s výjimkou Haiti všechny ostatní ve znění Stockholmského aktu

Světová organizace duševního vlastnictví uvádí, že Ženevský akt zahrnuje území 56 států, Lisabonský systém celkově území 73 států.⁹

Ze všech dosud mezinárodně chráněných unijních označení zemědělských výrobků a potravin, vín a lihovin (celkem dosud 131) je 60 označení vín, 4 jsou označení lihovin, zbývajících 67 jsou označení zemědělských výrobků a potravin.

Po provedení shora uvedených zápisů se počet chráněných unijních označení zvýší z dosavadních 131 chráněných označení unijních produktů o dalších 91 na celkových 222. Změní se také vzájemné poměry, z celkových 222 mezinárodním zápisem chráněných označení bude 60+73 (133, tj. cca 60%), označení vín, 67+12 (celkem 79, tj. cca 36%) označení zemědělských výrobků a potravin, 4+6 (10, tj. cca 4%) označení lihovin.

Vzrůstající číslo mezinárodně chráněných označení je důkazem vzrůstající aktivity producentů selských výrobků s chráněným označením. Na druhou stranu je ovšem nutno objektivně přiznat, že drtivou většinu z letošních označení notifikovaných k mezinárodnímu zápisu tvoří označení původu alsaských (francouzských) vín - ze všech 63 francouzských označení vín je 51 z Alsaska, ostatních francouzských označení vín je pouze 12.

4. Kriticky k obsahu databáze Lisbon-Express

Obsah databáze [Lisbon Express](#) ovšem působí v současné době poměrně zavádějícím dojmem. Je pro to několik důvodů, které rozebereme níže. Nejprve je uvedme:

1. Neprovedení změn u označení původně přihlášených jinou smluvní stranou než EU.
2. Nedostatek reflexe zániku ochrany národního zápisu do mezinárodního rejstříku.
3. Nesoulad v obsahu zápisů v rejstřících na národní úrovni a v mezinárodním rejstříku - týkajících se základních charakteristik (znění chráněného označení, typ chráněného označení, druh výrobku apod.).
4. Mezinárodní ochrana „označení mrtvých duší“.

Nyní si uvedme jednotlivé příklady těchto problémů v následujících podkapitolách.

4.1. Nepromítnutí změn u označení původně přihlášených smluvní stranou odlišnou od EU (některým z členských států EU)

Vyhledáme-li v databázi označení chráněná mezinárodním zápisem na základě francouzské národní ochrany, databáze obsahuje 565 záznamů, z nich 139 záznamů přiznává již zrušenou ochranu dříve chráněných označení. Z dosud chráněných označení je posledním *AO 907 Monoï de Tahiti* pro Kosmetický výrobek získaný macerací květů Tiare v rafinovaném kokosovém oleji získaném z kokosových ořechů (od roku 2013).

Pokud použijeme další vyhledávací kritéria - např. země původu Francie a výrobek víno, databáze obsahuje 370 záznamů, z nich 61 jsou záznamy zrušených označení. Zbývajících 309 jsou záznamy chráněných označení původu vín, mezi nimi např. *AO 231 Champagne*, *AO 345 Grande Fine Champagne*, *AO 346 Grande Champagne*, *AO 347 Fine Champagne*, *AO 260 Anjou*, *AO 339 Armagnac* atd.

Zadáme-li vyhledávací kritéria země původu Francie a druh výrobku lihovina (spirit), databáze obsahuje 52 záznamů, z nich 16 zrušených. Mezi platnými jsou *AO 343 Cognac*, *AO 765 Eau-de-vie de Cognac*, *AO 339 Armagnac*, *AO 775 Martinique* a mnoho dalších.

Chceme-li vyhledat Francii a sýry, databáze obsahuje 37 záznamů. Veškerá tato označení jsou ovšem i nadále chráněna, údaje v databázi nyní odkazují na existující evropsko-unijní ochranu. Navíc u těchto záznamů s mezinárodním zápisem chráněných označení je uvedena plná historie ochranných nástrojů, o které se opírají mezinárodní zápisy. V současné době jsou u označení francouzských vín, lihovin, sýrů atd. uvedena unijní nařízení.

4.2. Nedostatek reflexe zániku ochrany národního zápisu do mezinárodního rejstříku

Vyhledáme-li záznamy o mezinárodních zápisech z České republiky, databáze obsahuje 79 záznamů. Je zřejmé, že cca rok po změně (resp. zrušení národní ochrany několika desítek označení původu - viz. [Věstník Úřadu průmyslového vlastnictví, 2022, 47](#)) stále nedošlo k promítnutí do mezinárodního rejstříku. Jinak by nemohly být jako aktivní dokumenty zobrazeny mezinárodní zápisy označení:

- zemědělských výrobků a potravin - např.: *AO 1 PLZEŇ / PILSEN PILS / PILSENER / PILSNER*, *AO 2 PLZEŇSKÉ PIVO / PILSNER BIER PILSENER / BIÈRE DE PILSEN-PILSNER / PILSEN BEER PILS*, *AO 598 BUD*

⁹ viz. oznámení po přistoupení Ruska k Ženevskému aktu In https://www.wipo.int/lisbon/en/news/2023/news_0004.html a dále úřední informace na adrese: <https://www.wipo.int/export/sites/www/treaties/en/docs/pdf/lisbon.pdf>

- lihovin - např.: AO 515 PROSTĚJOVSKÁ STAROREŽŇNÁ, AO 514 KARLSBADER BITTER / KARLOVARSKÁ HOŘKÁ, AO 670 KARLOVARSKÁ HOŘKÁ / KARLSBADER BITTER, AO 68 SLOVÁCKÁ BOROVIČKA
- vín - např.: AO 34 BZENECKÁ LIPKA, AO 38 PÁLAVSKÉ BÍLÉ, AO 39 PAVLOVICKÉ OHNIVÉ, AO 41 PRAŽSKÝ VÝBĚR, AO 740 BOHEMIA SEKT

Považujeme shora uvedené za problematické, databáze by měla odrážet skutečný právní stav věcí. V současné době tomu tak není.

4.3. Nesoulad v obsahu zápisů v rejstřících na národní úrovni a v mezinárodním rejstříku - týkajících se základních charakteristik označení (znění chráněného označení, typ chráněného označení, druh výrobku apod.)

Dalším problémem je nesoulad údajů v mezinárodním rejstříku ohledně některých označení s údaji evidovanými v unijních systémech (rejstřících) ve shodě s unijní ochranou.

Příkladem těchto problémů může být např. označení AO 32 ECHE OLMÜTZER QUARGELN / PRAVÉ OLOMOUCKÉ TVARŮŽKY. V databázi údajů z mezinárodního rejstříku je takto uvedeno bez ohledu na to, že:

1. unijní ochrana zeměpisného označení Olomoucké tvarůžky (CHZO) vznikla v roce 2010 - viz. [Nařízení Komise \(EU\) č. 702/2010 ze dne 4. srpna 2010 o zapsání názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení \(Olomoucké tvarůžky \(CHZO\)\)](#)
2. v národní databázi uveden typ - chráněné zeměpisné označení (CHZO)¹⁰ a ostatně i aktuální unijně chráněné znění¹¹
3. v databázi Lisbon-Express dosud uvedeno jako označení původu (AO 32) ve znění neodpovídajícím současně chráněnému, neodpovídající unijnímu pravidlu „nepřekládat“ chráněné označení, a jehož základním instrumentem národní ochrany má stále (bez aktualizace) být *Nařízení ministerstva potravinářského průmyslu č. 12.594/66-01/1 ze dne 3. listopadu 1966* (v rejstříku v anglickém znění takto: *Executive Order N° 12.594/66-01/1 of November 3, 1966 of the Ministry of Food Processing Industry*).

Podobně trpí chybami podobného typu v evidovaných

údajích také další záznamy označení výrobků pocházejících z České republiky - např. Třeboňský kapr je stále uváděn jako AO (i když je v EU chráněn jako CHZO), stejně také AO 52 BUDĚJOVICKÉ PIVO / BUDWEISER BIER / BIÈRE DE BUDWEIS / BUDWEIS BEER, AO 49 ČESKOBUDĚJOVICKÉ PIVO / BUDWEISER BIER / BIÈRE DE ČESKÉ BUDĚJOVICE / BUDWEIS BEER, AO 837 BUDĚJOVICKÝ MĚŠŤANSKÝ VAR / BUDWEISER BÜRGERBRÄU - všechny mají unijní ochranu jako CHZO.

4.4. Mezinárodní ochrana označení „mrtvých duší“

V databázi údajů z mezinárodního rejstříku [Lisbon Express](#) jsou také evidována jako chráněná (mezinárodním zápisem) označení, která již fakticky nejsou ve státě původu vůbec užívána. V této podkapitole si uvedeme některé příklady pro označení českých výrobků.

Je spravedlivé poznamenat, že problém nelze přičítat WIPO. Vyplývá spíše z nedokonalosti české národní úpravy, jak o tom obšírně pojednávám v jiném svém díle.¹² Nicméně i v důsledku reflexe údajů z národního úřadu přispívá k nepřesvědčivosti celkového obsahu databáze [Lisbon Express](#).

Telec v roce 2016 poprvé označil označení původu (a zeměpisná označení) jako věc(i) ničí ve smyslu českého práva.¹³ Reagoval tak na to, že žádné z označení chráněných dle české národní úpravy nebo podle některé z evropsko-unijních úprav nemá evidovaného vlastníka, neboť právní úprava vlastnictví k žádnému z těchto předmětů neuvádí. Koncepty *společného vlastnictví komunit (označení) zůstávají pouze v recitálech či preambulích právních textů*, resp. jsou předmětem doktrinárního zkoumání, ovšem bez praktického promítnutí do právních předpisů.¹⁴

Evropsko-unijní úpravy navíc usilují o dosažení *soutěžní neutrality*, což pro národní úpravy nemusí vždy platit (např. česká úprava obdobné nástroje postrádá).

Důsledkem kombinace shora uvedeného je to, že o záznamy některých označení oprávnění uživatelé projevují větší úroveň zájmu, u jiných pak menší. Paradoxně se zásada *Vigilantibus lura Scripta Sunt* projevuje poněkud podivným způsobem.

Úplným extrémem je ovšem pět v ČR zapsaných (a stále de iure chráněných) označení původu, která jsou na podkladě národního zápisu stále chráněna i mezinárodním zápisem. Mám na mysli tato označení:

¹⁰ uvedeno v rámci specifikace

¹¹ opět jen v rámci zapsané specifikace, v rubrice název je dosud uvedeno původní české znění [PRAVÉ OLOMOUCKÉ TVARŮŽKY](#)

¹² ČERNÝ, M. *Ztracená a opuštěná označení původu v Česku (2023)*. In KUBINEC, M. et al. (eds.) *Pocta prof. Milanu Ďuricovi k 70. narozeninám. Zbářk příspěvků*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2023.

¹³ TELEC, I. *Některé zásadní otázky práva na označení zeměpisného původu výrobků*. In *Právní rozhledy*, 2016, 1. S. 10

¹⁴ v Česku např. KOUKAL, P. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. Brno : Masarykova univerzita, 2019. S. 112 - 114

- AO 684 Dentelle de Vamberk / Encaje de Vamberk / Vamberk Spitzen / Vamberecká krajka / Lace of Vamberk,¹⁵
- AO 22 DENTELLES DE KRASLICE / KRASLICKÉ KRAJKY,¹⁶
- AO 21 INSTRUMENTS DE MUSIQUE DE KRASLICE / KRASLICKÉ HUDEBNÍ NÁSTROJE,¹⁷
- AO 16 LUHAČOVICKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA,¹⁸
- AO 15 FRANTIŠKO-LÁZEŇSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA¹⁹

V mezinárodním rejstříku jsou zapsáni tito oprávnění uživatelé:

- Vamberecká krajka: Vamberecká krajka, družstvo umělecké výroby, Vamberk.
- Kraslické krajky: Krajka, národní podnik, Kraslice.
- Kraslické hudební nástroje: Československé hudební nástroje, národní podnik, Hradec Králové.
- Luhačovická přírodní minerální voda: Moravskoslezská zřídla, národní podnik, Moravský Beroun-Ondrášov.
- Františko-lázeňská přírodní minerální voda: Západočeská zřídla, n.p.

Pro účely tohoto příspěvku je vhodné poznamenat, že objektivně pouze u některých ze shora uvedených jsou na trhu dodávány produkty, které mohou splňovat popis (charakteristiku výrobku), pro které jsou označení zapsána. Protože jsou ovšem v důsledku ochrany vzniklé ještě v době socialistického Československa popisy pouze velmi krátké, objektivně v plném rozsahu splňuje podmínky popisu pouze minerální voda (označení původu Luhačovická přírodní minerální voda). V dalších dvou případech (označení Vamberecká krajka a označení Kraslické hudební nástroje) jsou sice v produkční oblasti výrobky vyráběny, těžko ale posoudit, zda-li splňují podmínky zápisu. Každopádně ani v jednom z těchto případů nebylo zaznamenáno užití chráněného označení na výrobku nebo v souvislosti s ním. Vesměs jsou používány spíše ochranné známky. U zbývajících dvou označení není doloženo žádné označení produktů na trhu - jde o označení Kraslické krajky a označení Františko-lázeňská přírodní minerální voda. Ve druhém případě ho lze zcela vyloučit, neboť v podstatě celá produkce je k volnému užití (možný odběr u zřidel), takový způsob ovšem nesplňuje definici výrobků. Odebraná voda

není výrobkem, dokud nedojde k jejímu stočení (láhev, plechovka) apod.

Hlubší rozbor této problematiky je nad rámec tohoto příspěvku, a proto je předmětem samostatného zpracování v mém jiném díle, na které si dovoluji odkázat.²⁰

5. Závěr

Vypovídací hodnota databáze Lisbon Express je velmi malá, protože:

- obsahuje neaktuální údaje (o již nechráněných označích)
- u mnoha označení obsahuje zjevně chybné údaje - často místo správného zeměpisného označení je uvedeno označení původu - to se týká nejen shora uvedeného příkladu Olomoucké tvarůžky, ale také shora uvedených označení francouzských lihovin - je-li unijním právem rozlišena pouze jedna kategorie chráněného označení - zeměpisné označení, - nepůsobí přesvědčivě, jsou-li dříve zapsaná označení i nadále uváděna jako označení původu
- u mnoha označení nejsou uvedeny aktuální právní akty, o které se opírá mezinárodní ochrana.

Problémem je také to, že úřední Bulletin již několik let prakticky nebyl vydán, frekvence změn údajů v databázi není předvídatelná.

Evropská unie si je patrně vědoma nedostatků souvisejících s publikací mezinárodních zápisů ze strany WIPO. Stávající právní úprava ([Nařízení \(EU\) 2019/1753](#)) normuje vlastní publikaci v EU - jak mezinárodních zápisů oznámených WIPO Evropské unii (čl. 4), tak i označení nominovaných k mezinárodnímu zápisu - formou prováděcích aktů (publikovaných taktéž v Úředním věstníku EU).

Oba návrhy Komise ([návrh GICIPR](#) a [návrh GIAOWSR](#)) zachovávají dosavadní zveřejňování a ještě podtrhují budoucí publicitu, pokud dojde k přijetí [návrhu GICIPR](#). Bude-li návrh přijat, dojde nejen k přijetí ochrany zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků, ale nové kompetence bude vykonávat i Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO). Nové nařízení by mělo odpovídajícím způsobem změnit také mnohé normy v [Nařízení \(EU\) 2019/1753](#) - např. čl. 4 má být nově formulován tak, že Komise zveřejňuje mezinárodní zápisu označení

15 č. spisu a žádosti: 105, č. tuzemského zápisu 83, č. mezinárodního zápisu: 684

16 č. spisu a žádosti: 26, č. tuzemského zápisu 22, č. mezinárodního zápisu: 22

17 č. spisu a žádosti: 25, č. tuzemského zápisu 21, č. mezinárodního zápisu: 21

18 č. spisu a žádosti: 15, č. tuzemského zápisu 16, č. mezinárodního zápisu: 16

19 č. spisu a žádosti: 12, č. tuzemského zápisu 15, č. mezinárodního zápisu: 15

20 více Černý, M. *Ztracená a opuštěná označení původu v Česku (2023)* In Kubinec, M. (ed.) *Pocta prof. Milanu Ďuricovi k 70. narozeninám*.

zemědělských výrobků a potravin, vín a lihovin; EUIPO pak má zveřejňovat mezinárodní zápis označení řemeslných a průmyslových výrobků. Tyto úřady by také měly vést řízení - Komise podle návrhu GIAOWSR, EUIPO podle návrhu GICIPR, i když i ve věcech zeměpisných označení by měla mít Komise právo atrahovat kompetence k rozhodnutí od úřadu dle čl. 25.²¹

Dále by měl být nově formulován také čl. 9 Nařízení (EU) 2019/1753 - měl by být upraven institut prohlášení za neplatné účinky mezinárodního zápisu označení v EU (označení není chráněno v zemi původu / označení není zapsáno v mezinárodním rejstříku / není zajištěn soulad s povinnými údaji dle pravidla 5 odst. 2 Prováděcího řádu nebo s údaji o jakosti, pověsti nebo vlastností dle pravidla 5 odst. 3 Prováděcího řádu).

Díky úpravě publikace rozhodnutí Komise i EUIPO ve věcech označení zeměpisného původu v Úředním věstníku EU je zajištěna vyšší míra transparentnosti a zájmy producentů z EU jsou chráněny více, než jak dokáže zajistit stávající praxe WIPO.

Použité zdroje

Monografie

1. KOUKAL, P. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. Brno : Masarykova univerzita, 2019.

Odborné články a příspěvky do sborníků

2. ČERNÝ, Michal. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu*. In *Duševné vlastnictvo*, 2021, 3-4. S. 52-55. Dostupné on-line na adrese: https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf
3. ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictvo*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf
4. ČERNÝ, M. *Ztracená a opuštěná označení původu v Česku (2023)*. In KUBINEC, M. et al. (eds.) *Pocta prof. Milana Ďuricovi k 70.narodeninám. Sborník vedeckých príspevkov*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2023
5. TELEC, I. *Některé zásadní otázky práva na označení zeměpisného původu výrobků*. In *Právní rozhledy*, 2016, 1. S. 10.

Akty orgánů EU

6. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. října 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních
7. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007
9. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008
10. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/07
11. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/08
12. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/09

²¹ podmínkou je, že se tak stane před vydáním rozhodnutí EUIPO

13. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/532 ze dne 1. dubna 2022, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753
 14. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/540 ze dne 1. dubna 2022, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753
 15. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/541 ze dne 1. dubna 2022, mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753
 16. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 2. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 215 I/04]
 17. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 3. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 215 I/02]
 18. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 3. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 219 I/02]
 19. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 8. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 219 I/04]
- ### Úřední věstníky a databáze
20. Databáze eAmbrosia (Komise EU)
 21. Databáze GIview (EUIPO)
 22. Databáze označení původu a zeměpisných označení (ÚPV ČR)
 23. Věstník Úřadu průmyslového vlastnictví, 2022, 47
 24. (WIPO) Bulletin Les Appellations d' Origine
- ### Legislativní návrhy (EU)
25. Návrh Komise COM(2022) 174 final 2022/0115(COD) (návrh GICIPR), dostupný on-line na adrese: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:740589bd-bb3a-11ec-b6f4-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF
 26. Návrh Komise COM(2022) 134 final 2022/0089(COD) (návrh GIAOWSR), dostupný on-line na adrese: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:740589bd-bb3a-11ec-b6f4-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF
- ### Jiné zdroje
27. Všeobecně ostatní zdroje shora v přehledu specificky neuvedené, pokud jsou označeny v textu (vč. poznámkového aparátu) nebo formou odkazů - např. internetové stránky apod.

Na obzoru nové výzvy z aplikace Ženevského aktu v roce 2023 a v dalších letech

New Challenges on the Horizon from the Application of the Geneva Act in 2023 and Beyond

Michal ČERNÝ¹

ABSTRAKT

Příspěvek se zabývá výzvami v právu označení původu a zeměpisných označení v souvislosti s přistoupením dalších států (Tunisko, Ruská federace) a mezinárodních společenství (OAPI) k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Analyzuje rozdíly v právních úpravách a dovozuje výzvy, které vyplynou z budoucí aplikace Ženevského aktu v EU a jejích členských státech. Okrajově se zabývá také legislativními trendy v právu označení zeměpisného původu EU - zejména aktuálním stavem rozšíření okruhů předmětů s chráněnými označeními o řemeslné a průmyslové výrobky.

ABSTRACT

This paper examines the challenges in the law of appellations of origin and geographical indications in the context of the accession of other states (Tunisia, Russian Federation) and international organisation (OAPI) to the Geneva Act of the Lisbon Agreement on the Protection of Appellations of Origin and Geographical Indications. It analyses the differences in the legal arrangements and identifies the challenges that will arise from the future application of the Geneva Act in the EU and its Member States. It also looks peripherally at legislative trends in EU GI law - in particular the current state of the extension of the scope of protected subject matter to include craft and industrial products.

Klíčová slova

Česká republika, členský stát, Evropská unie, EAEU, mezinárodní zápis (ochrana), OAPI, Organisation Africaine de la Propriete Intellectuelle, označení původu, Ukrajina, třetí země, Tunisko, veřejný pořádek, združení označení, zeměpisné označení, Ženevský akt Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Krym, Rusko.

Key words

Czech Republic, Member State, European Union, EAEU, international registration (protection), OAPI, Organisation Africaine de la Propriete Intellectuelle, designation of origin (appellation of origin), genericness of indication, Ukraine, third country, Tunisia, public order, appellation pooling, geographical indication, Geneva Act of the Lisbon Agreement on the Protection of Appellations of Origin and Geographical Indications, Crimea, Russia.

* Publikovaný komentář nepodliehal recenznému konaniu.

¹ JUDr. Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, patentovým zástupcem (M+D) a ETMA & EDA - kvalifikovaným zástupcem před EUIPO

Úvodem

Ženevským aktem Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení jsme se na stránkách Duševního vlastnictví již opakovaně zabývali.^{2, 3, 4} Předmětem tohoto příspěvku je poskytnout informaci o dalším rozvoji smluvní unie (Lisabonské dohody ve znění Ženevského aktu) a analyzovat některé možné problémy a jiné výzvy, které může poslední vývoj přinést v důsledku přistoupení nových členů.

Krátce se také zaměříme na legislativní trendy v právu ochrany označení původu a zeměpisných označení v Evropské unii, především na rozšíření okruhu produktů s chráněnými označeními o *řemeslné a průmyslové výrobky*.

Připomínáme, že ŽA byl sjednán na konferenci Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO/OMPI) v Ženevě 21.05.2015. Původními signatáři ke dni 21.05.2015 byly tyto státy: Bosna a Hercegovina, Burkina Faso, Kongo, Francie, Gabon, Maďarsko, Mali, Nikaragua, Peru, Rumunsko a Togo. Později ŽA podepsaly tyto státy: Itálie (22.05.2015), Portugalsko (05.08.2015), Kostarika (13.10.2015), Moldávie (11.04.2016). Z těchto států uložily ratifikační listiny Francie (21.01.2021), Maďarsko (10.06.2021) a Peru (18.07.2022).

Smluvní stranou ŽA se může stát:

1. každý stát, který je stranou Pařížské unijní úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví, dále
2. každý členský stát Světové organizace duševního vlastnictví, pokud prohlásí, že jeho národní předpisy o ochranně označení původu, zeměpisných označení a ochranné známky jsou v souladu s ustanoveními Pařížské unijní úmluvy a konečně
3. *mezivládní organizace*, jejíž alespoň jeden členský stát je stranou Pařížské unijní úmluvy a tato mezivládní organizace prohlásí, že byla podle svých vnitřních

postupů řádně zmocněna k tomu, aby se stala stranou tohoto aktu, a že podle ustavující smlouvy této mezivládní organizace platí právní předpisy, podle nichž lze získat ochranu zeměpisných označení na regionální úrovni. Právě posledně uvedeným případem je Evropská unie a od 2022/2023 také OAPI - k tomu viz. dále.

ŽA vstoupil v platnost 26.02.2020. Následně z členských států EU uložily ratifikační listiny Francie a Maďarsko a přistoupilo Česko (02.06.2022). K 02.09.2022 ŽA zahrnovalo území Evropské unie (27 členských států, samostatně pak také Francie, Maďarsko a Česko), Kambodža, Albánie, Samoa, K.L.D.R., Laos, Švýcarsko,⁵ Kapverdy, Omán, Ghana,⁶ Peru.

1. Vývoj v roce 2023

Dne 15.12.2022 přistoupila k ŽA Africká organizace duševního vlastnictví (v orig. fr. *Organisation Africaine de la Propriete Intellectuelle*, ve zkratce „OAPI“; v angl. překladu African Intellectual Property Organization, ve zkratce „AIPO“), která sdružuje 17 afrických států - Benin, Burkina Faso, Čad, Gabon, Guinea, Guinea Bissau, Kamerun, Komory, Kongo, Mauretánie, Mali, Niger, Pobřeží slonoviny (Cote d'Ivoire), Rovnicková Guinea, Senegal, Středoafriická republika, Togo.⁷

OAPI si při přistoupení vyhradilo doplňujícími prohlášeními následující:

- individuální poplatek za věcný průzkum dle čl. 7(4) ŽA a
- prodloužení lhůt nad rámec základních smluvních lhůt (čl. 15(1), 17 a 29(4) ŽA.

Účinky přistoupení nastaly ve vztahu k OAPI (a jeho členským státům) dne 15.03.2023. Ke stejnému dni nastaly účinky vstupu v platnost k ŽA pro Pobřeží slonoviny (Côte d'Ivoire), které již samostatně přistoupilo dříve, ale s výhradou pozdější aplikace vázané na přistoupení OAPI.

2 viz. ČERNÝ, M. *Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, Nařízení (EU) 2019/1753 a Brexitu*. In *Duševné vlastnictví*, 2021, 1. S.6-29.

3 ČERNÝ, M. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu* In *Duševné vlastnictví*, 2021, 3-4, S. 52-55. Dostupné on-line (Open Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf

4 ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictví*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

5 švýcarskými úpravami práva označení zeměpisného původu a komplikovanými vztahy k EU jsem se zabýval m.j. také ve svém díle ČERNÝ, Michal *Zeměpisná ochranná známka („EMMENTALER“) jako nástroj opětovného prosazení ochrany označení výrobku zvláštních vlastností?* In RONOVSÁ, Kateřina - HAVEL, Bohumil - LAVICKÝ, Petr a kol. *Pocta prof. Janu Hurdíkovi k 70. narozeninám*. Základní otázky života, práva a vůbec ...! Brno : Masarykova univerzita, 2021

6 přistoupení 03.11.2021 - viz. *Lisbon Notification No. 49* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_49.html), dne 29.07.2022 pak Ghana deklarovala individuální poplatek za věcný průzkum dle čl. 7(4) ŽA - viz. *Lisbon Notification No. 53* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_53.html)

7 jde vesměs o frankofonní země - bývalé francouzské kolonie v tzv. černé Africe

V roce 2023 zatím přistoupily další čtyři země. Dne 06.04.2023 přistoupilo k ŽA Tunisko.⁸ Účinky přistoupení nastaly ve vztahu k Tunisku dne 06.07.2023. Ochráně označení původu a zeměpisných označení v Tunisku se věnujeme dále v kapitole 3 tohoto příspěvku.

Dne 11.05.2023 přistoupila k ŽA Ruská federace (dále také jen „RF“),⁹ účinky jejího přistoupení nastaly 11.08.2023. Ruská federace k listině o přistoupení připojila několik doplňujících prohlášení:

- v souladu s vnitrostátními právními předpisy Ruské federace [čl. 6(5)(b) ŽA] je zapsané označení původu nebo zeměpisné označení v Ruské federaci chráněno ode dne přijetí rozhodnutí o poskytnutí právní ochrany;
- ochrana vyplývající z mezinárodního zápisu se vztahuje na území Ruské federace pouze tehdy, pokud je zaplacen poplatek na pokrytí nákladů na věcný přezkum mezinárodního zápisu a správní poplatek související s používáním označení původu nebo zeměpisného označení příjemci v Ruské federaci [čl. 7(4) ŽA], a
- lhůta uvedená v čl. 15(1) ŽA se prodlužuje o jeden rok v souladu s postupy stanovenými za tímto účelem v předpisech podle Ženevského aktu Lisabonské dohody [čl. 29(4) ŽA].

Lze očekávat, že v důsledku shora uvedených prohlášení (výhrad) může být skutečně získání účinků ochrany mezinárodním zápisem v Ruské federaci ekonomicky i časově nákladnější.

Dále lze očekávat, že Ruská federace v zájmu producentů výrobků s ruskými OP/ZO bude usilovat o získání mezinárodní ochrany označení dle ŽA. To s velkou pravděpodobností přinese výzvy pro Komisi EU a národní úřady průmyslového vlastnictví členských států, protože Ruská federace chrání OP/ZO i pro produkty, které dosud zůstávají mimo evropsko-unijní úpravy.

Ochráně označení původu a zeměpisných označení v Ruské federaci se věnujeme dále v kapitole 4 tohoto příspěvku.

Přistoupení Ruské federace se netýká *Euroasijské ekonomické unie* (dále také jen „EAEU“). Tato mezinárodní organizace, ve které je RF členem, a která sdružuje některé nástupnické státy bývalého SSSR (z post-sovětského prostoru), je postavena na jiných základech. K tomu více dále

v kapitole 4 tohoto příspěvku.

Konečně v roce 2023 přistoupily také dvě další africké země, které nejsou členy organizace OAPI, a to Svatý Tomáš a Principův ostrov (účinky přistoupení k 02.11.2023) a Senegal (účinky přistoupení k 05.12.2023).

2. Ochrana OP/ZO v Tunisku

Ochrana označení původu v Tunisku má dlouhodobou tradici, Tunisko patří mezi smluvní strany Lisabonské dohody již od svého přistoupení k Lisabonské dohodě (31.07.1973), účinky vstupu k 31.10.1973. Od 09.07.1974 je mezinárodním zápisem chráněno 7 označení původu tuniských vín.¹⁰

Ačkoliv evropsko-unijní systémy ochrany OP/ZO již delší dobu umožňují také zápis označení zahraničních výrobků, v databázi *eAmbrosia (Komise EU)* ani *GIview (EUIPO)* nejsou dosud nebyla zapsána žádná chráněná označení tuniských produktů. Autor připomíná, že podmínkou ochrany zahraničního označení v EU je doložení existence srovnatelné ochrany označení v zemi původu výrobku. Tunisko (jeho producenti) zjevně nešlo touto alternativní cestou.

Tunisko chrání OP/ZO v současné době podle několika právních předpisů, všechny reflektují také Dohodu TRIPS.¹¹ v Tunisku je možné dosáhnout ochrany označení jak pro zemědělské výrobky, tak také pro výrobky řemeslné.

Právními předpisy regulujícími ochranu označení v Tunisku jsou:

- zákon č. 99-57 ze dne 28.06.1999 o kontrolovaných označeních původu a údajích o původu zemědělských produktů,
- zákon č. 2007-68 ze dne 27.12.2007 o označeních původu, zeměpisných označeních a údajích o původu řemeslných výrobků,
- Celní kodex - přijatý zákonem č. 2008-34 ze dne 02.06.2008 a doplněný zákonem č. 2018-56 ze dne 27.12.2018.

Od roku 2009 došlo v Tunisku k zápisu několika prvních označení původu a zeměpisných označení tuniských zemědělských výrobků a potravin. V roce 2012 byla zapsána označení původu Figues de Dgebba (pro fíky) a Huile

⁸ viz. *Lisbon Notification No. 55* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_55.html),

⁹ viz. *Lisbon Notification No. 56* (dostupná on-line na adrese: https://www.wipo.int/treaties/en/notifications/lisbon/treaty_lisbon_56.html)

¹⁰ AO589 - AO 595: KELIBIA "A.O.C.", MUSCAT DE KELIBIA "A.O.C.", VIN MUSCAT DE KELIBIA "A.O.C.", MUSCAT DE THIBAR "A.O.C.", COTEAUX DE TEBOURBA "A.O.C.", SIDI SALEM "A.O.C.", MORNAG V.D.Q.S

¹¹ Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (Dohoda TRIPS) - v ČR vyhlášena Sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)

d'olive de Téboursouk (pro olivový olej). Těmto označením byla poskytnuta ochrana mezinárodním zápisem v letech 2020 resp. 2021.¹²

Mezi lety 2009 - 2012 bylo v Tunisku zapsáno také 5 zeměpisných označení zemědělských výrobků a potravin (Grenades de Gabès, Pomme de Sbiba Kasserine, Huile d'olive de Monastir, Deglet Enour Tunisiene (Degulet Nour Tozeur-Kebili-Gafsa), Menthe d'El Farch Tataoine), před přistoupení Tuniska k Ženevskému aktu ale nebyla možná jejich ochrana mezinárodním zápisem.

Na tuniskou ochranu aspiruje i dalších cca 10 označení, jejichž způsobilost je zkoumána.¹³ Jde o následující označení:

- masných výrobků: Viande d'agneau de race ovine Noir de Thibar, Viande d'agneau de race Barbarine du Centre Tunisien,
- sýrů: Fromage au lait de brebis de race Sicilo-sarde, Ricotte au lait de brebis de race Sicilo-sarde,
- ovoce, zeleniny a obilovin: Tomates géothermales du Sud Tunisien, Artichauts de la basse vallée de Medjerda, Orange Maltaise demi-sanguine du Cap Bon, Abricot Amor Leuch de Kairouan, Raisin apyrène de Regueb, Figue de Barbarie de Zelfène,
- čerstvých ryb a korýšů: Crevettes royales de Gabès.

Vznik ochrany k žádnému z těchto tuniských označení dosud nebyl publikován. Ačkoliv autor vnímá dosud neexistující status ochrany těchto označení, přesto si dovolí - byť možná předčasně, - upozornění na jedno možné riziko.

Shora uvedená označení tuniských sýrů Fromage au lait de brebis de race Sicilo-sarde¹⁴ a Ricotte au lait de brebis de race Sicilo-sarde¹⁵ by potenciálně mohla vyvolávat u evropsko-unijních spotřebitelů klamnou představu o původu produktů. Obsahují totiž výrazy „Sicilo-sarde“. Pokud by tomu tak bylo, je na místě odmítnout účinky ochrany (mezinárodním zápisem) v EU, byla-li by tato označení přihlášena k mezinárodnímu zápisu.

Výraz „Sicilo-sarde“ je v Tunisku vnímám jako označení pro ovčí mléko, je původně odvozen od plemene zvířat (ovcí). Férové posouzení případné žádosti v EU bude pomyslným oříškem, převážit by ale mělo vnímání z pozice průměrného evropského spotřebitele. Na druhou stranu případné odmítnutí by v současné době muselo být založeno na extenzivním výkladu čl. 6(2) druhý pododstavec ve spojení s čl. 6(3) druhý pododstavec [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#).

3. Ochrana OP/ZO v Ruské federaci¹⁶

3.1. Úvodem

Již od roku 1992 je možné podávat v Ruské federaci žádosti o ochranu označení původu a prvnímú označení byla poskytnuta ochrana v roce 1994.¹⁷ Jak uvádí např. Orlova,¹⁸ od 27.07.2020 je možné zapsat také zeměpisné označení - v důsledku novelizace Občanského zákoníku Ruské federace (Federálním zákonem č. 230-FZ ze dne 26.07.2019¹⁹). Zeměpisná označení a označení původu výrobku jsou upravena v čl. 1516 - 1537 [Občanského zákoníku](#) (dále jen „OZRF“). Občanský zákoník upravuje systém sui generis zápisu.

Zeměpisná označení (rus. singul. Географические указание) a označení původu výrobku (rus. Наименование места происхождения товара) jsou definována v čl. 1516 [OZRF](#).

Označením původu zboží se dle čl. 1516(1/2) OZRF rozumí označení, které je současným nebo historickým, oficiálním nebo neoficiálním, úplným nebo zkráceným názvem země, městského nebo venkovského sídla, oblasti nebo jiného zeměpisného umístění, které takové označení zahrnuje nebo odvozenina takového označení a vešla ve známost v důsledku používání u zboží, jehož zvláštní vlastnosti jsou určovány výhradně přírodními podmínkami a/nebo lidským faktorem typickým pro danou zeměpisnou oblast. Na území produkčního území označení musí být provedeny všechny fáze zhotovení zboží, které podstatně ovlivňují utváření speciálních vlastností zboží.

Zeměpisným označením se rozumí označení, které identifikuje zboží pocházející z území zeměpisné oblasti, jehož kvalita, pověst nebo jiné vlastnosti jsou podstatně

12 Huile d'olive de Téboursouk je chráněno jako AO 1150 od 03.03.2020, Fignes de Dgebba je chráněno jako AO 1155 od 22.03.2021

13 blíže viz. Anonymus (Republique de Tunisie). Les Signes de Qualité Liés à l'Origine Tunisie, dostupné on-line na adrese: <https://dokumen.tips/education/les-signes-de-qualite-liés-a-lorigine-en-tunisie-document-de-formation.html?page=3> nebo na adrese https://www.slideshare.net/ExternalEvents/les-signes-de-qualit-lis-lorigine-en-tunisie-document-de-formation-2010?from_action=save

14 v překladu Sýr ze sicilsko-sardinského ovčího mléka

15 v překladu Ricotta ze sicilsko-sardinského ovčího mléka

16 text této kapitoly vychází z již dříve publikovaného textu v díle ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví (2021). Pro účely této publikace byl však aktualizován a přepracován.

17 jde o označení původu КРАСНОСЕЛЬСКАЯ СКАНЬ, kterému byla poskytnuta ochrana 21.04.1994. Blíže viz. výpis z rejstříku vedeného ROSPATENT, dostupný na adrese: https://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=1&TypeFile=html#

18 ORLOVA, V. *The amendments to the Russian Civil Code concerning the legal protection of geographical indications have come into force*. In pgplaw.com (28.07.2020), dostupné on-line na adrese: <https://www.pgplaw.com/analytics-and-brochures/alerts/entered-into-force-amendments-to-the-civil-code-of-the-russian-federation-on-the-legal-protection-of/>

19 dostupný on-line např. zde: <https://rg.ru/2019/07/31/azakony-dok.html>

spojeny s jeho zeměpisným původem (vlastnosti zboží). OZRF v čl. 1516(1/1) vyžaduje, aby alespoň jedna z fází zhotovení zboží, podstatně ovlivňující utváření vlastností zboží, byla provedena na produkčním území tohoto zeměpisného označení.

Shora uvedené definice se přibližují definicím ZO resp. OP, které jsou upraveny v právu EU upravujícím tyto instituty pro zemědělské výrobky a potraviny.

Federální rejstřík označení původu a zeměpisných označení vede v Ruské federaci Rospatent, federální služba průmyslového vlastnictví. Ruská federace chrání zápisem v národním rejstříku více než 300 označení původu a zeměpisných označení nejrůznějších výrobků, z nichž je 44 označení zahraničních výrobků, zbytek tvoří označení produktů, které RF považuje za ruské. Mezi nimi i 6 označení produktů pocházejících z produkčních oblastí na Krymu.

3.2. Doba ochrany, produktová neutralita, informace o již zapsaných označeních

Podle čl. 1531(1) OZRF jsou zeměpisná označení i označení původu zapisována na dobu 10 let. Tato doba ochrany může být prodloužena.

OZRF nezná produktová omezení, lze tedy zápisem chránit označení pro jakoukoliv movitou věc, která může být považována za zboží. Ze zapsaných 271 označení ruských produktů je zapsáno následující:

- 88 označení původu pro minerální vody,
- 77 označení původu řemeslných (tedy nezemědělských) výrobků,
- 82 označení zemědělských výrobků a potravin, z nich je 64 chráněno jako označení původu a 18 jako zeměpisné označení,
- 8 označení původu vín (a k nim také další 5 označení vín pocházejících z Krymu - která nezahrnujeme do označení ruských výrobků - k tomu viz. dále),

- 7 označení původu lihovin (např. РУССКАЯ ВОДКА, ДЕРБЕНТ, ДАГЕСТАН, КИЗЛЯР), a to včetně dvou označení výrobků, které v kategorizaci EU nemají obdobu (СТОЛБУШИНСКИЙ СБИТЕНЬ,²⁰ СТОЛБУШИНСКИЙ ЗВАР²¹) - obě tato označení jsou chráněna pro horké nápoje z medu a koření (ovšem bez vína) - hovorově bývají připodobňovány jako „ruské svařáky“
- 8 označení původu surovin (КОЕЛГИНСКИЙ МРАМОР, УФАЛЕЙСКИЙ МРАМОР, ЕЙСКАЯ, ГРЯЗЬ КАРАЧИНСКАЯ, НОВОРОССИЙСКИЙ ЦЕМЕНТ, МАНСУРОВСКИЙ ГРАНИТ, БАЛАХТИНСКИЙ УГОЛЬ),
- 1 označení původu zapsané pro zvířata - АСТРАХАНСКИЙ ВЕРБЛЮД (č. reg. 175, chráněno od 31.10.2018).

3.3. Záписy označení zahraničních produktů v Ruské federaci podle ruské federální úpravy

Do rejstříku je možné zapsat také označení výrobku pocházejícího ze zahraničí, a to s podmínkou prokázání obdobné ochrany ve státě produkce - srov. čl. 1522(3/5) OZRF.

Takto jsou zápisem chráněna v Ruské federaci tato označení zahraničních výrobků²² pocházejících z následujících států:

- České republiky: (БУДЕЕВИЦКИ ПИВО) BUDEJOVICKE PIVO, CЕСKOBUDEJOVICKE PIVO (ЧЕСКОБУДЕЕВИЦКИ ПИВО), BUDĚJOVICKÝ MĚŠŤANSKÝ VAR BUDWEISER BÜRGERBRÄU,²³ (БУДЕЕВИЦКИ ПИВО - БУДВАР) BUDEJOVICKE PIVO - BUDVAR, BUDEJOVICKE BUDVAR (БУДЕЕВИЦКИ БУДВАР), BUD (БУД), KARLOVARSKA HORKA KARLOVARSKA ХОРКА; KARLSBADER BITTER КАРЛСБАДЕР БИТТЕР, BUDĚJOVICKÉ PIVO BUDWEISER BIER BIÈRE DE BUDWEIS BUDWEIS BEER,²⁴
- Rumunsko: MURFATLAR,²⁵
- Itálie: ASTI, PROSCIUTTO DI PARMA, GRANA PADANO, PARMIGIANO REGGIANO, Prosecco, GORGONZOLA,²⁶

20 čl. 221

21 č. 222

22 dosud celkem 40 označení zahraničních výrobků

23 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=18&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=19&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=20&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=21&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=22&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=38&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=92&TypeFile=html#

24 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=20&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=21&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=22&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=38&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=92&TypeFile=html#

25 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=99&TypeFile=html#

26 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=114&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=116&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=130&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=131&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=154&TypeFile=html#, http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=167&TypeFile=html#

- **Bulharska:** БОЛГАРСКАЯ БЕЛАЯ РАССОЛЬНАЯ БРЫНЗА - КОРОВЬЯ,²⁷
- **Francie:** COMTÉ (КОНТЕ), CÔTES DE PROVENCE (КОТ-ДЕ-ПРОВАНС),²⁸
- **Portugalska:** DOURO,²⁹
- **Běloruska:** ЛИДСКОЕ ПИВО, ЛИДСКИЙ КВАС,³⁰
- **Kuby:** HABANOS, CUBA,³¹
- **Gruzie:** АХАШЕНИ АКНАШЕНИ ახაშენი, КИНДЗМАРАУЛИ KINDZMARAULI კინძმარაული, МУКУЗАНИ MUKUZANI მუკუზანი, ТВИШИ TVISHI ტვიში, ХВАНЧКАРА KHVANCHKARA ხვანჭკარა, ЦИНАНДАЛИ TSINANDALI წინანდალი, ВАЗИСУБАНИ VAZISUBANI ვაზისუბანი, МАНАВИ MANAVI მანავი, НАПАРЕУЛИ NAPAREULI ნაფარეული, ГУРДЖААНИ GURJAANI გურჯაანი, КАХЕТИ КАКНЕТИ კახეთი, КВАРЕЛИ KVARELI ყვარელი, ТЕЛИАНИ TELIANI თელიანი,³²
- **Korejské republiky:** 고려홍삼 Korean Red Ginseng ко-рейский красный женьшень,³³
- **Mexika:** TEQUILA (ТЕКИЛА),³⁴
- **Vietnamu:** BUÔN MA THUỘT,³⁵
- **Spojených států amerických:** NAPA VALLEY,³⁶
- **Peru:** PISCO ПИСКО.³⁷

V minulosti bylo v Ruské federaci chráněné také armén-ské označení minerální vody APAPAT (v latince ARARAT, ale tato ochrana již zanikla v důsledku prohlášení neplatnosti k 12.06.2016.³⁸

Ruská federace chrání zápisem v národním rejstříku celkově více než 300 označení původu a zeměpisných označení nejrůznějších výrobků, z nichž je 44 *označení zahraničních výrobků*, zbytek tvoří označení produktů, které RF považuje za ruské. Mezi nimi i 6 označení produktů pocházejících z produkčních oblastí na Krymu.

3.4. Potenciálně problematické případy - označení krymských vín (a minerální vody), označení ruských vín perlivých (šampaňských)

Úvodem je vhodné zopakovat, že mezinárodní zápis označení chráněného na podkladě zápisu v některém smluvním státě nebo smluvně vázané mezinárodní organizaci (EU, OAPI) není automatický. Je na rozhodnutí smluvní strany, zda-li učiní žádost o mezinárodní zápis či nikoliv. EU postupuje dle *Nařízení (EU) 2019/1753* a činí tak v součinnosti s členskými státy. Ostatně touto problematikou jsme se také již zabývali na stránkách Duševného vlastnictva.³⁹ Následující text této podkapitoly je v současnosti nutno považovat za informativní. Právně by se stal aktuálním v případě, že by se RF rozhodla požádat ohledně následně uvedených označení o jejich mezinárodní zápis.

27 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=139&TypeFile=html#

28 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=138&TypeFile=html# , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=201&TypeFile=html

29 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=133&TypeFile=html#

30 https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=238&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=239&TypeFile=html

31 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=169&TypeFile=html# , <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickTree&nodeId=6&maxLevel=1> - označení zápisem chráněné pro rum

32 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=148&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=150&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=151&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=152&TypeFile=html# , http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=153&TypeFile=html# , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=223&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=224&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=225&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=226&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=227&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=228&TypeFile=html , https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=229&TypeFile=html

33 číslo registrace 259, blíže viz. zde <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister®Name=RUGP>

34 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=126&TypeFile=html#

35 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=147&TypeFile=html#

36 https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=278&TypeFile=html

37 https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=292&TypeFile=html

38 http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=115&TypeFile=html#

39 viz. ČERNÝ, M. *Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, Nařízení (EU) 2019/1753 a Brexitu*. In *Duševné vlastnictvo*, 2021, 1. S.6-29; ČERNÝ, M. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu*. In *Duševné vlastnictvo*, 2021, 3-4, S. 52-55. Dostupné on-line (Open Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf ; ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictvo*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

Obecně se dá konstatovat, že z hlediska mezinárodní ochrany ruských označení původu a zeměpisných označení by mělo být v EU i dalších státech odmítnuto poskytnutí ochrany mezinárodním zápisem těm označením, u nichž by poskytnutí ochrany bylo proti veřejnému pořádku, jak je chápán v EU a členských státech, resp. obecně v právních státech.

Dle názoru autora nemají být poskytnuty účinky ochrany v EU označením *krymských vín*, pokud je základem ochrany národní ochrana v Ruské federaci. Krym je dle mezinárodního práva součástí státního území Ukrajiny, byť je od roku 2014 okupován Ruskou federací. Skutečnost, že z pohledu ruských právních předpisů je Krym považován za součást jejího státního území, je zde irelevantní.

Jde o následující v RF chráněná (jako „domácí“) označení výrobků z Krymu:

- МАГАРАЧ,⁴⁰ (čes. Magarač) - pro vína, v RF chráněno od 25.08.2015,
- вина игристые НОВЫЙ СВЕТ,⁴¹ (čes. perlivá vína Nový Svět) - pro perlivá vína, v RF chráněno od 25.08.2015,
- МЕГАНОМ,⁴² (čes. Meganom), pro vína, v RF chráněno od 25.10.2015,
- КУБАНЬ. КРЫМСК,⁴³ (čes. Kubaň, Krymsk), v RF chráněno od 28.12.2022

Autor si dovoluje upozornit, že ochrana veškerých shora uvedených označení vznikla až po anexi Krymu Ruskou federací a podle ukrajinských právních předpisů předtím chráněna nebyla (a ostatně tato označení na Ukrajině nejsou chráněna zápisem ani nyní).

Výjimkou z posledně uvedeného je označení Новий Світ / Novyj Svit (Novy Svet), které je v EU chráněno jako zeměpisné označení ukrajinských vín na základě [Dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou, Brusel 21.03.2013, publikovanou v Úředním věstníku EU \(L 161, 29.05.2014\)](#). Ochrana tohoto ukrajinského označení v EU je již de iure věc vyřešená. Existence této ochrany vylučuje ochranu ruského označení již jen z důvodu homonymity.

Rozhodnutí o faktické ochraně zbývajících shora uvedených označení na území EU je z důvodu vyčerpávajícího charakteru ochranných systémů EU (a také [Nařízení \(EU\) 2019/1753](#)) výlučně v kompetenci Komise. Ta by měla důrazně odmítnout poskytnout účinky ochrany ze shora uvedených důvodů.

Dle názoru autora nebude v těchto případech ani splněna základní podmínka mezinárodního zápisu, kterou je ochrana označení (o. původu nebo zeměpisného o.) ve státě původu. Protože EU postupuje podle mezinárodního práva a Krym je stále považován de iure za součást státního území Ukrajiny, mezinárodní zápis se nemůže opírat o „domácí“ ochranu v Ruské federaci. V případě zeměpisného označení Новий Світ / Novyj Svit (Novy Svet) brání poskytnutí ochrany také již existující starší ochrana dle shora uvedené [Dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou](#).

Pátým v RF chráněným označením pro krymský produkt je označení původu: КРЫМСКАЯ, (čes. Krymskaja).⁴⁴ Toto označení je chráněno v RF od 29.04.2020, a to pro minerální vodu.

Protože minerální vody již dlouhodobě nepatří⁴⁵ do skupiny produktů souhrnně nazývaných jako zemědělské výrobky a potraviny (viz. [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#)), nemají patřit do této skupiny ani v budoucnu (viz. [Návrh GIAWSR](#)⁴⁶) a s velkou pravděpodobností je nebude možné *pro absenci jakéhokoliv zpracování (výrobního kroku)* zahrnout ani do okruhu řemeslných a průmyslových výrobků v přijímané legislativní úpravě ochrany zeměpisných označení (jak je připravována Komisí) - viz. [Návrh GICIPR](#),⁴⁷ budou účinky ochrany (mezinárodním zápisem) individuálně odmítat smluvní strany, resp. v EU samostatně členské státy, které jsou stranami Ženevského aktu resp. v tomto případě také Lisabonské dohody, neboť shora uvedené označení je v RF zapsáno jako označení původu. Rozhodování národních orgánů členských států by se tak v případě ruské žádosti o mezinárodní zápis týkalo jak České republiky, Francie a Maďarska (smluvní strany [ŽA](#)), tak také Slovenska, Bulharska, Itálie a Maďarska (smluvní strany Lisabonské dohody, dosud však ne [ŽA](#)).

Dle názoru autora by měla Česká republika i další členské (smluvní) státy již jen z principiálního důvodu rozporu

40 blíže viz. http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=143&TypeFile=html#

41 blíže viz. http://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=144&TypeFile=html#

42 blíže viz. https://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=145&TypeFile=html#

43 blíže viz. https://www1.fips.ru/fips_servl/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=303&TypeFile=html#

44 blíže viz. https://new.fips.ru/registers-doc-view/fips_servlet?DB=RUGP&DocNumber=240&TypeFile=html

45 minerální vody byly vyřazeny ze seznamu zemědělských výrobků a potravin k účinnosti Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin - od 31.03.2006; předchozí Nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin v příloze I zahrnovaly přírodní minerální vody a pramenité vody se okruhu produktů s chráněnými označeními

46 [návrh Komise COM\(2022\) 134 final 2022/0089\(COD\)](#), dostupný on-line na adrese: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELLX:52022PC0134&qid=1677504582495>

47 [návrh Komise COM\(2022\) 174 final 2022/0115\(COD\)](#), dostupný on-line na adrese: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:740589bd-bb3a-11ec-b6f4-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF

s veřejným pořádkem účinky ochrany КРЫМСКАЯ odmítnout. Jak bylo uvedeno, tento závěr je přirozeně podmíněn hypotézou podání žádosti o mezinárodní zápis uvedeného označení ze strany Ruské federace. Fakticky jde spíše o teoretický problém, neboť nelze příliš reálně očekávat export minerální vody z Krymu do EU.

3.5. Potenciální zásah do ochrany označení uvedením druhového charakteru produktu s chráněným označením (uvádění ruských vín perlivých jako „šampaňských“, lihovin jako „koňaků“)

Dále si zasluhují pozornosti také zápisy několika v RF chráněných označení vín z poslední doby - zejména pak z hlediska okruhu výrobků, pro která jsou zapsána. Také těchto označení by se mohly v budoucnu týkat žádosti RF o mezinárodní zápis dle Lisabonské dohody ve znění Ženevského aktu. Problematickými přitom nejsou tato označení sama o sobě, ale jako kolizní se může jevit uvedení výrobku, pro která jsou označení chráněna v domovském státě (RF), o něž se má opírat ochrana mezinárodním zápisem.

Jde o označení, u nichž se vyskytuje výraz „вина игристые (шампанские)“ - tedy v překladu „vína perlivá (šampaňská)“. Autor tohoto příspěvku se historii užívání tohoto druhového výrazu a jeho genezi v SSSR i v nástupnické RF již dříve obšírně zabýval ve své jiné práci, na kterou si tímto dovoluje odkázat.⁴⁸ Pro účely tohoto příspěvku postačí poukázat na tři skutečnosti:

1. druhové názvy užívané byly v bývalém SSSR odvozeny od označení „Champagne“ resp. „Cognac“ a nástupnická RF v této praxi pokračuje,
2. kolizní druhové výrazy byly v SSSR a v RF jsou i nadále upraveny v technických normách - upravujících druhové názvy výrobky ve vazbě na vlastnosti výrobku, a konečně
3. předpisy potravinového práva vyžadují (v případě vína) od poloviny roku 2021 uvádění druhového popisu produktu na jeho etiketě, což platí i pro vína importovaná do RF ze zahraničí; přitom ruská úprava nedovoluje neuvádět druhový výraz na etiketě produktu, který nese chráněné označení - odlišně od práva EU (viz. např. čl. 119(2)

Nařízení (EU) 1308/2013) nebo zákonný název lihoviny chráněným zeměpisným označením nahradit (viz. čl. 10(5)(a) Nařízení (EU) 2019/787).

Zaměříme se na (v RF) chráněná označení vín. V rejstříku a dostupných veřejných osvědčeních ochrany je výraz „вина игристые (шампанские)“ [v českém překladu „vína perlivá (šampaňská)“] uveden přinejmenším u těchto již chráněných označení:

- КУБАНЬ, (čes. Kubáň), č.reg. 260, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 19.03.2021,⁴⁹
- СЕМИГОРЬЕ, (čes. Semigorje), č.reg. 269, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 30.08.2021,⁵⁰
- КУБАНЬ. ТАМАНСКИЙ ПОЛУОСТРОВ, (čes. Kubáň. Tamanský poloostrov), č.reg. 271, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 27.09.2021,⁵¹
- КУБАНЬ. НОВОРОССИЙСК, (čes. Kubáň. Novorossijsk), č.reg. 275, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 26.11.2021,⁵²
- КУБАНЬ. КРЫМСК, (čes. Kubáň, Krymsk), č. reg. 303, označení chráněno v RF pro „vína, vína perlivá (šampaňská)“ od 26.11.2021, v oblasti Krymský rajon Krasnodarského kraje.

Dle názoru autora by měly být také u těchto označení (v případě jejich mezinárodních zápisů) odmítnuty účinky ochrany v EU aktem Komise. V popisu produktů těchto označení jsou použity výrazy, které jsou v rozporu s právními předpisy EU - zejm. právní nemožností zdruhování chráněného označení (Champagne) - viz. čl 103(3) Nařízení (EU) 1308/2013. O argument zákazu zdruhování se opřel m.j. také Soudní dvůr ve svém rozsudku C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III].⁵³

Komise zveřejní mezinárodní zápis oznámený Mezinárodním úřadem podle čl. 6 odst. 4 Ženevského aktu, pokud se zápis vztahuje k produktu, pro který se na úrovni EU poskytuje ochrana označení. Komise má provést u každého mezinárodního zápisu označení výrobku z třetí země posouzení dle čl. 5. Každá oprávněná osoba může podat námítku dle čl. 6.

48 blíže viz. ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - МАСКО, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví* (2021).

Prostějov : Michal Černý - Ph.D., 2021. S. 131 a násl. dostupné on-line na adrese: <http://www.michalcerny.net/ebx/VOPD21/VOPD21.pdf>

49 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister®Name=RUGP>

50 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister®Name=RUGP>

51 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister®Name=RUGP>

52 výpis z rejstříku dostupný po vyhledání na této adrese: <https://new.fips.ru/registers-web/action?acName=clickRegister®Name=RUGP>

53 také rozbořením tohoto rozsudku jsem se na stránkách Duševního vlastnictví již dříve zabýval - viz. ČERNÝ, M. Komentář rozsudku Soudního dvora EU C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] - na cestě k extraterritorialitě práva označení zeměpisného původu EU do třetích zemí? In *Duševné vlastnictví, 2022*, 3-4, s. 76-82. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

Následně Komise rozhodne dle čl. 7 Nařízení (EU) 2019/1753. Důvodem pro odmítnutí účinků mezinárodního zápisu na území EU může být i jen negativní výsledek vlastního posouzení Komise dle čl. 5 Nařízení (EU) 2019/1753.

4. Ochrana označení původu a zeměpisných označení v EAEU⁵⁴

Ruská federace je kromě členství ve zvláštní Lisabonské unii (ve znění Ženevského aktu) také členským státem Euroasijské ekonomické unie (dále také jen „EAEU“). Tato mezinárodní organizace má m.j. také chránit označení původu a zeměpisná označení, je však postavena na částečně odlišných principech.

Dne 29.05.2014 byla v Astaně (KZ) sjednána *Dohoda o Euroasijské ekonomické unii*⁵⁵ (dále také jen „EAEU“) mezi Běloruskem, Kazachstánem a Ruskou federací. V současnosti (2023) jsou členy této mezinárodní organizace Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán a Ruská federace.⁵⁶

Mezi shora uvedenými státy EAEU byla dne 03.02.2020 v Moskvě uzavřena *Dohoda o ochranných známkách, známkách služeb a označení původu výrobků Euroasijské ekonomické unie*⁵⁷ (dále také jen „Dohoda OZOPEAEU“).

Ratifikace Dohody OZOPEAEU začala v únoru 2021, jak informovaly např. Fourmanova a Botvinkina.⁵⁸ Ratifikace již byla provedena ve všech členských státech EAEU a Dohoda OZOPEAEU vstoupila v platnost 26.04.2021 - jak informovala např. Zhussipova.⁵⁹ Pro účely tohoto textu se zabýváme pouze ustanoveními o ochraně označení původu (a nezbytnými institucionálními ustanoveními).

V čl. 2 Dohody OZOPEAEU jsou obsaženy nezbytné definice. Pokud jde o *označení původu výrobku EAEU*, (dále také jen „OPVEAEU“) a jejich registraci se dle čl. 2 dohody *Jednotným rejstříkem označení původu výrobku CES* rozumí: „soubor informací o registrovaných označeních původu

zboží, které má právní ochranu na území států Strany, který se skládá z národních sekcí (podle států Stran) a jsou zveřejněny na úředních webových stránkách euroasijské ekonomické komise.“

Ochranným známkám EAHF se Dohoda OZOPEAEU věnuje v ustanoveních čl. 3 - 19, označením původu výrobku jsou věnována ustanovení čl. 20 - 23.

I když Dohoda OZOPEAEU obsahuje ujednání o ochraně ochranných známek i označení původu, byly sjednány odlišné režimy odrážející odlišné přístupy k ochraně těchto právních statků. Pro ochranné známky (a servisní známky) Dohoda přijímá princip „jedna EAHF registrace, ochrana ve všech (členských) státech“, u označení původu je zvolen princip částečně odlišný.

Čl. 20⁶⁰ Dohody OZOPEAEU upravuje postupy nezbytné před vznikem jednotného rejstříku označení původu výrobků EAEU (dále jen „OPVEAEU“). Smluvní strany si mají vyměnit obsah informací z národních rejstříků označení původu výrobků, následně má dojít ke zřízení jednotného rejstříku OPVEAEU. Průpis zápisů z národních rejstříků ovšem nemá být automatický, ale má k němu dojít *na základě žádosti oprávněného uživatele a po zaplacení poplatků patentových úřadů všech členských států EAEU*.

Osvědčení má být vydáno na dobu platnosti (trvání práva k OPVEAEU) dle právního předpisu té členské země, kde je označení původu výrobku již zapsáno. Je-li označení původu výrobku zapsáno současně ve více zemích, pak je jako OPVEAEU zapsáno na dobu platnosti, které vyprší později (ve vztahu k dříve vzniklým národním ochranám). Dohoda OZOPEAEU totiž v čl. 22 upravuje dobu platnosti OPVEAEU, a to na 10 let. Tento princip je do Dohody OZOPEAEU převzat jako převládající z národních právních úprav členských států EAEU - toto trvání (certifikátu) ochranných práv stanoví právní předpisy v Ruské federaci,⁶¹ Bělorusku,⁶² Kazachstánu⁶³ a Arménii⁶⁴ - pouze v Kyrgyzstánu je dosud označení zapisováno na dobu neurčitou.

54 text této kapitoly vychází z již dříve publikovaného textu v díle ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví* (2021). Pro účely této publikace byl však aktualizován a přepracován.

55 autentická znění dohody jsou v běloruském, kazašském a ruském jazyce; v anglickém překladu dostupná ze stránek Organizace spojených národů na této adrese: https://www.un.org/en/ga/sixth/70/docs/treaty_on_eeu.pdf

56 pozn.autora: Okruh členských států je nižší, než je v EAPO (Eurasian Patent Organization) - kde jsou členy Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán a Ruská federace, ale dále také Ázerbájdžán, Turkmenistán a Tádžikistán

57 v autentickém ruském jazykovém znění je dostupná na stránkách depozitáře - Komise EAEU, - zde: <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/finpol/dobd/intelsobs/Documents/ДОГОВОР%20о%20товарных%20знаках%20ЕАЭС.pdf>

58 FOURMANOVA, E. - BOTVINKINA, A. *Worldwide: Ratification Begins For The EAEU Treaty On Trademarks, Service Marks and Appellations Of Origin*, In *Mondaq*, 05.02.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.mondaq.com/russianfederation/trademark/1033710/ratification-begins-for-the-eaeu-treaty-on-trademarks-service-marks-and-appellations-of-origin>

59 ZHUSSIPOVA, A. *EAEU Trademark Agreement Enters into Force In Lexology*, 05.05.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1c1661f3-4a76-496f-ae04-675e7415602a>

60 vlastní český (tedy) neúřední překlad čl. 20 dohody jsem již uvedl ve svém jiném dále, na které si tímto dovoluji pro obsáhlost textu odkázat - ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví* (2021). viz. <http://www.michalcerny.net/ebx/VOPD21/VOPD21.pdf> Text příslušných článků dohody je na s. 164 a s. 165.

61 čl. 1531(1) Občanského zákoníku Ruské federace (ve znění zákona č. 230-FZ) - část čtvrtá

62 viz. čl. 1027 Občanského zákoníku (Běloruska) - zákon 218-Z ze dne 7.12.1998 (ve znění zákona 135-Z ze dne 17.07.2018)

63 srov. čl. 34 odst. 3 zákona - dostupné on-line na adrese: https://kazpatent.kz/sites/default/files/zakon_o_tovarynh_znakah_eng.pdf

64 čl. 13(2) Zákona republiky Arménie o zeměpisných označeních

V posledním roce je možné ochranu obnovit, a to na dalších 10 let (a toto neomezeně opakovat). Dle čl. 22 odst. 4 Dohody OZOPEAEU je poskytována dokonce poshověcí lhůta (6 měsíců), prodloužení na základě žádosti podané až v rámci poshověcí lhůty je ovšem zvlášť zproplatněno.

Závěr

Roky 2022 a 2023 zatím přinesly další rozvoj Lisabonského systému ochrany označení původu a zeměpisných označení. Po přistoupení OAPI, Tuniska a Ruské federace vzrostl teritoriální zásah na celkem 71 států.

Přistoupení nových států bude znamenat z aplikačního hlediska některé nové výzvy. Půjde zejm. o poskytnutí nebo odmítnutí účinků ochrany mezinárodním zápisem v EU v důsledku případných kolizí s ochranou spotřebitele proti potenciálně klamavým názvům (ev. také v kolizi s názvy plemen zvířat), dále pak také o řešení problému zdruhovění - kde ochrana již existujících označení (např. Champagne (CHOP) a Cognac (ZO)) v EU zahrnuje m.j. také ochranu proti zdruhovění). Účinky ochrany by proto měly být v EU odmítnuty pro taková značení, která by - byť i jen v popisu výrobků, - uváděla výrazy odvozené od chráněných označení. Opačný postup by vedl k oslabování ochrany chráněných označení.

Důrazně odmítnuty by měly být jakékoliv pokusy o účinky mezinárodního zápisu v EU (nebo členských státech) na podkladě národních zápisů označení RF pro výrobky pocházející z Krymu.

Shora uvedené výzvy ovšem budou v EU v zásadě řešitelné důslednou aplikací vlastního práva, zejm. pak s akcentem na veřejný pořádek, jakož i norem práva mezinárodního.

Použité zdroje

Monografie

1. ČERNÝ, M. - HAZUCHA, B. - PRCHAL, P. - MACKO, L. - ROMANOVÁ, R. *Bezkontaktní výzvy v právu duševního vlastnictví (2021)*. Prostějov : Michal Černý - Ph.D., 2021. S. 131 a násl., dále dostupné on-line na adrese: <http://www.michalcerny.net/ebx/VOPD21/VOPD21.pdf>

Odborné články a příspěvky ve sbornících

2. ČERNÝ, M. *Komentář rozsudku Soudního dvora EU C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] - na cestě k ex-*

tratoritorialitě práva označení zeměpisného původu EU do třetích zemí? In *Duševné vlastnictví*, 2022, 3-4, s. 76-82. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

3. ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictví*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf
4. ČERNÝ, M. *Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, Nařízení (EU) 2019/1753 a Brexitu*. In *Duševné vlastnictví*, 2021, 1. S.6-29.
5. ČERNÝ, M. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu* In *Duševné vlastnictví*, 2021, 3-4, S. 52-55. Dostupné on-line (Open Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf
6. ČERNÝ, M. *Zeměpisná ochranná známka („EMMENTALER“) jako nástroj opětovného prosazení ochrany označení výrobku zvláštních vlastností?* In RONOVSÁ, Kateřina - HAVEL, Bohumil - LAVICKÝ, Petr a kol. *Pocťa prof. Janu Hurdíkovi k 70. narozeninám. Základní otázky života, práva a vůbec ...!* Brno : Masarykova univerzita, 2021
7. FOURMANOVA, E. - BOTVINKINA, A. *Worldwide: Ratification Begins For The EAEU Treaty On Trademarks, Service Marks and Appellations Of Origin* In *Mondaq*, 05.02.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.mondaq.com/russianfederation/trademark/1033710/ratification-begins-for-the-eaeu-treaty-on-trademarks-service-marks-and-appellations-of-origin>
8. ORLOVA, V. *The amendments to the Russian Civil Code concerning the legal protection of geographical indications have come into force*. In *pgplaw.com* (28.07.2020), dostupné on-line na adrese: <https://www.pgplaw.com/analytics-and-brochures/alerts/entered-into-force-amendments-to-the-civil-code-of-the-russian-federation-on-the-legal-protection-of/>
9. ZHUSSIPOVA, A. *EAEU Trademark Agreement Enters into Force* In *Lexology*, 05.05.2021. Dostupné on-line na adrese: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1c1661f3-4a76-496f-ae04-675e7415602a>

65 zde máme na mysli zejm. Chartu Organizace Spojených národů - v Československu vyhlášena Vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 30/1947 Sb.

Právní předpisy Evropské unie

10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
11. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007
12. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008
13. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. října 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení

Mezinárodní dohody, jimiž je Evropská unie vázána

14. Dohoda o přidružení mezi EU a Ukrajinou, Brusel 21.03.2013, publikovanou v Úředním věstníku EU (L 161, 29.05.2014)
15. Ženevský akt Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení

Mezinárodní dohody, jimiž jsou vázány všechny státy Evropské unie

16. Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (Dohoda TRIPS) - v ČR vyhlášena Sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)
17. Charta Spojených národů - v Československu vyhlášena Vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 30/1947 Sb., o chartě Spojených národů a statutu Mezinárodního soudního dvora, sjednaných dne 26. června 1945 na konferenci Spojených národů o mezinárodní organizaci, konané v San Francisku

Rozsudky Soudního dvora Evropské unie

18. C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III]

Úřední databáze označení původu a zeměpisných označení orgánů Evropské unie

19. Databáze eAmbrosia (Komise EU)
20. Databáze GIview (EUIPO)

Legislativní návrhy Evropské unie

21. Návrh GICIPR - návrh COM(2022) 174 final 2022/0115(COD)
22. Návrh GIAWSR - návrh COM(2022) 134 final 2022/0089(COD)

Právní předpisy Tuniska k ochraně označení původu a zeměpisných označení

23. zákon č. 99-57 ze dne 28.06.1999 o kontrolovaných označeních původu a údajích o původu zemědělských produktů
24. zákon č. 2007-68 ze dne 27.12.2007 o označeních původu, zeměpisných označeních a údajích o původu řemeslných výrobků
25. Celní kodex - přijatý zákonem č. 2008-34 ze dne 02.06.2008 a doplněný zákonem č. 2018-56 ze dne 27.12.2018

Mezinárodní dohody, jimiž Evropská unie není vázána

26. Dohoda o Euroasijské ekonomické unii
27. Dohoda o ochranných známkách, známkách služeb a označení původu výrobků Euroasijské ekonomické unie

Právní předpisy států EAEU k ochraně označení původu a zeměpisných označení

28. Zákon republiky Arménie o zeměpisných označeních
29. Občanský zákoník Běloruska - zákon 218-Z ze dne 7.12.1998 (ve znění zákona 135-Z ze dne 17.07.2018)
30. Zákon o ochranných známkách Kazachstánu
31. Občanský zákoník Ruské federace

Databáze označení původu a zeměpisných označení ve státech EAEU

32. Databáze označení původu a zeměpisných označení (Rospatent)

Ostatní zdroje

33. Všeobecně ostatní zdroje shora v přehledu specificky neuvedené, pokud jsou označeny v textu (vč. poznámkového aparátu) nebo formou odkazů - např. internetové stránky apod.

Zavedenie plnohodnotnej alternatívy predbežnej patentovej prihlášky na Slovensku

Introduction of a Full-Fledged Alternative to the Preliminary Patent Application in Slovakia

Lukrécia MARČOKOVÁ¹

ABSTRAKT

Sprístupnenie vynálezu verejnosti pred podaním patentovej prihlášky je spravidla prekážkou udelenia patentu na vynález. Mnohé technicky hodnotné riešenia pochádzajúce najmä z akademického prostredia nemôžu byť chránené patentom, pretože boli sprístupnené verejnosti už pred podaním patentovej prihlášky. V snahe predchádzať vzniku podobných situácií niektoré štáty umožňujú prihlasovateľom podať predbežnú patentovú prihlášku, ktorá zakladá právo prednosti vo vzťahu k danému vynálezu napriek tomu, že prihláška neobsahuje patentové nároky, prípadne ani ďalšie predpísané náležitosti. Podanie predbežnej patentovej prihlášky samej osebe na Slovensku nie je možné. Patentová prihláška však na účely priznania dňa podania nemusí obsahovať všetky predpísané náležitosti ani na Slovensku – patentovej prihláške je priznaný deň podania, ak obsahuje aspoň údaje, z ktorých je zrejmý úmysel prihlasovateľa podať patentovú prihlášku, údaje umožňujúce identifikáciu prihlasovateľa a styk s prihlasovateľom a časť, ktorá sa javí ako opis. Časť, ktorá sa javí ako opis, nemusí byť na účely priznania dňa podania podaná v štátnom jazyku. Prihlasovateľ však musí predložiť podklady prihlášky v predpísanom jazyku a forme v lehote určenej úradom. Od 1. septembra 2023 úrad zmenil svoju prax pri určovaní lehoty na úpravu prihlášky, ktorá neobsahuje všetky predpísané náležitosti tak, aby mal prihlasovateľ takejto prihlášky garantovanú 12-mesačnú lehotu na úpravu podkladov prihlášky.

ABSTRACT

Making the invention available to the public before the filing of the patent application is usually an obstacle to the granting of a patent for the invention. Many technically valuable solutions originating mainly from the academic environment cannot be protected by a patent because they were made available to the public before the patent application was filed. To prevent an occurrence of such situations, some states allow applicants to file a provisional patent application, which establishes the priority right in relation to the given invention, despite the fact that the application does not contain claims or other prescribed parts. Filing a provisional patent application as such is not possible in Slovakia. However, for the purposes of accordance of a filing date, a patent application does not have to contain all the prescribed parts even in Slovakia - a filing date is accorded to the application if it contains at least data from which the applicant's intention to file a patent application is clear, data enabling the identification of the applicant and contact with the applicant, and part, which appears as a description. The part that appears to be a description does not need to be filed in the Slovak language. However, the applicant must submit all parts of the application in the prescribed language and form within the time limit set by the office. As of September 1, 2023, the office has changed its practice in determining the time limit for amending an application that does not contain all the prescribed parts so that the applicant of such an application has a guaranteed 12-month time limit for amending the application.

Kľúčové slová

predbežná patentová prihláška, konverzia predbežnej patentovej prihlášky, opis vynálezu

Key words

provisional patent application, conversion of provisional patent application, disclosure of invention

* Publikovaný komentár nepodliehal recenznému konaniu.

¹ Ing. Lukrécia Marčoková, pôsobí ako riaditeľka patentového odboru Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky Švermova 43, 974 04 Banská Bystrica tel.: 048/43 00 100; e-mail: lukrecia.marcokova@indprop.gov.sk

Úvod

Sprístupnenie vynálezu verejnosti pred podaním patentovej prihlášky je spravidla prekážkou udelenia patentu na vynález. Uvedené platí aj v prípade, že vynález sprístupnil verejnosti jeho pôvodca, resp. pôvodcovia. Uplatňovanie tejto zásady spôsobuje problémy najmä vedcom z akademického prostredia, ktorí musia priebežne sprístupňovať výsledky svojej vedeckej a výskumnej činnosti, následkom čoho mnohé technicky hodnotné riešenia pochádzajúce z akademického prostredia nemôžu byť chránené patentom, pretože boli sprístupnené verejnosti už pred podaním patentovej prihlášky.

1 Situácia v zahraničí

V snahe predchádzať vzniku podobných situácií niektoré štáty umožňujú prihlasovateľom podať predbežnú patentovú prihlášku, ktorá zakladá právo prednosti vo vzťahu k vynálezu opísanému v prihláške napriek tomu, že neobsahuje patentové nároky, prípadne ani ďalšie predpísané náležitosti.

Napríklad, predbežná patentová prihláška podaná portugalskému Národnému inštitútu priemyselného vlastníctva nemusí obsahovať opis vynálezu vypracovaný v súlade so stanovenými požiadavkami, patentové nároky ani anotáciu. Dátum podania jej je priznaný, ak obsahuje:

- identifikačné údaje prihlasovateľa,
- názov charakterizujúci vynález a
- dokument opisujúci vynález tak, aby ho odborník na základe poskytnutého opisu vedel uskutočniť.

Ako dokumenty opisujúce vynález môžu byť na účely podania predbežnej prihlášky použité nezverejnené vedecké články, diplomové, dizertačné alebo vedecké práce a pod. Predbežná prihláška môže byť podaná v portugálčine alebo angličtine.

Prihlasovateľ portugalskej predbežnej patentovej prihlášky môže kedykoľvek pred uplynutím 12 mesiacov od podania predbežnej prihlášky požiadať o jej konverziu na patentovú prihlášku. Pri podaní žiadosti o konverziu prihlášky musí predložiť úplné podklady patentovej prihlášky (opis, patentové nároky, výkresy, anotáciu) vypracované v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o priemyselnom vlastníctve, pričom predmetom konvertovanej patentovej prihlášky môže byť len to, čo bolo dostatočne jasne a úplne opísané už v predbežnej prihláške. Z tohto dôvodu by dokumenty opisujúce vynález predložené pri podaní predbežnej patentovej prihlášky nemali byť príliš stručné, vágne alebo všeobecné a ako dokumenty opisujúce vynález by nemali byť použité len fotografie alebo obrázky.

Podklady konvertovanej prihlášky musia byť predložené v portugálčine.

Predbežná patentová prihláška podaná francúzskemu Národnému inštitútu priemyselného vlastníctva môže byť konvertovaná nielen na štandardnú patentovú prihlášku, ale aj na štandardnú prihlášku osvedčenia o užitočnosti.

Napriek tomu, že predbežná patentová prihláška podaná v Portugalsku má obsahovať dokument opisujúci vynález tak, aby ho odborník na základe poskytnutého opisu vedel uskutočniť, portugalský Národný inštitút priemyselného vlastníctva po podaní predbežnej patentovej prihlášky splnenie požiadavky úplnosti a jasnosti opisu neposudzuje – splnenie uvedenej požiadavky posudzuje až po podaní konvertovanej prihlášky. Naopak, francúzsky Národný inštitút priemyselného vlastníctva vykonáva aj prieskum predbežnej patentovej prihlášky. Pravdepodobne z tohto dôvodu musí byť preklad predbežnej patentovej prihlášky do francúzštiny predložený do dvoch mesiacov od podania predbežnej prihlášky.

Ak prihlasovateľ predbežnej prihlášky do 12 mesiacov od jej podania nepožiadá o konverziu na patentovú prihlášku, predbežná prihláška sa považuje za späť vzatú a prihlasovateľ stráca všetky práva z nej plynúce. Portugalský Národný inštitút priemyselného vlastníctva nevydáva rozhodnutie o späť vzatí predbežnej patentovej prihlášky. Naopak, francúzsky Národný inštitút priemyselného vlastníctva po márnom uplynutí lehoty na konverziu predbežnej patentovej prihlášky vydáva rozhodnutie o späť vzatí prihlášky, proti ktorému sa môže prihlasovateľ odvolať. Navyše, v prípade zmeškania lehoty na konverziu vo Francúzsku podanej predbežnej prihlášky na štandardnú patentovú prihlášku, resp. štandardnú prihlášku osvedčenia o užitočnosti môže prihlasovateľ požiadať aj o uvedenie do predošlého stavu.

Konverzia predbežnej prihlášky na patentovú prihlášku je nutnou podmienkou udelenia patentu na vynález – získať patent len na základe podania predbežnej prihlášky nie je možné. Za deň podania konvertovanej prihlášky je považovaný deň podania predbežnej patentovej prihlášky – od podania predbežnej prihlášky sa následne počíta lehota na uplatnenie si práva prednosti v zahraničí, zverejnenie prihlášky aj maximálna doba platnosti patentu. Konanie o konvertovanej patentovanej prihláške je rovnaké ako konanie o štandardnej patentovej prihláške.

Portugalský Národný inštitút priemyselného vlastníctva upozorňuje prihlasovateľov na potrebu konverzie predbežnej patentovej prihlášky šesť mesiacov pred uplynutím 12-mesačnej lehoty, počas ktorej prihlasovateľ môže podať konvertovanú (štandardnú) prihlášku.

2 Predbežnú patentovú prihlášku je možné podať napríklad v Portugalsku, v Spojených štátoch amerických, vo Francúzsku, v Austrálii a Singapore.

2 Porovnanie predbežnej patentovej prihlášky podľa portugalského modelu s patentovou prihláškou podanou Úradu priemyselného vlastníctva SR

Podanie predbežnej patentovej prihlášky samej osebe na Slovensku nie je možné. Patentová prihláška však na účely priznania dňa podania nemusí obsahovať všetky predpísané náležitosti ani na Slovensku. Podľa § 35 ods. 2 zákona č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej patentový zákon) je patentovej prihláške priznaný deň podania, ak obsahuje

aspoň údaje, z ktorých je zrejмый úmysel prihlasovateľa podať patentovú prihlášku, údaje umožňujúce identifikáciu prihlasovateľa a styk s prihlasovateľom a časť, ktorá sa javí ako opis. Podľa § 35 ods. 3 patentového zákona časť, ktorá sa javí ako opis, nemusí byť na účely priznania dňa podania podaná v štátnom jazyku.

Výhody a nevýhody podania predbežnej patentovej prihlášky podľa portugalského modelu s obdobnými výhodami, resp. nevýhodami patentových prihlášok podaných podľa patentového zákona Úradu priemyselného vlastníctva SR sú uvedené v tabuľke.

Predbežná prihláška podaná podľa portugalského modelu	Patentová prihláška podaná Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
podaním predbežnej prihlášky vzniká prihlasovateľovi právo prednosti	podaním patentovej prihlášky vzniká prihlasovateľovi právo prednosti, ktoré si v lehote 12 mesiacov môže uplatniť vo všetkých štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva ³
možnosť sprístupniť vynález bezprostredne po podaní predbežnej prihlášky	podaním patentovej prihlášky vzniká prihlasovateľovi právo prednosti a žiadne sprístupnenie vynálezu verejnosti, ku ktorému dôjde po podaní prihlášky, nemá vplyv na patentovateľnosť vynálezu ⁴
pri podaní predbežnej prihlášky si prihlasovateľ nemôže uplatniť prioritu zo skôr podanej prihlášky	pri podaní prihlášky si prihlasovateľ môže uplatniť prioritu z jednej alebo viacerých skôr podaných prihlášok ⁵
predbežná patentová prihláška nemusí obsahovať opis vynálezu, výkresy, patentové nároky a anotáciu vypracované v súlade s ustanovenými požiadavkami; musí obsahovať „len“ dokument opisujúci vynález tak, aby na základe poskytnutého opisu vedel odborník vynález uskutočniť ; podkladmi k predbežnej prihláške môžu byť aj nepublikované návrhy vedeckých článkov, diplomových, dizertačných a iných prác...	na účely priznania dňa podania patentová prihláška nemusí obsahovať opis vynálezu, výkresy, patentové nároky a anotáciu vypracované v súlade s ustanovenými požiadavkami; musí obsahovať „ časť, ktorá sa javí ako opis “ ⁶ ; ako „časť, ktorá sa javí ako opis“ môžu byť úradu predložené aj nepublikované vedecké články, práce a pod., ak dostatočne jasne a úplne opisujú vynález, ktorý má byť chránený patentom; predložiť všetky časti prihlášky vypracované v súlade so zákonom a vyhláškou stanovenými požiadavkami musí prihlasovateľ v lehote určenej úradom; navyše, ak si prihlasovateľ pri podaní patentovej prihlášky uplatní právo prednosti zo skôr podanej prihlášky, môže „časť, ktorá sa javí ako opis“, nahradiť odkazom na prvú prihlášku ⁷
predbežná patentová prihláška môže byť podaná v portugalčine alebo angličtine	na účely priznania dňa podania „časť, ktorá sa javí ako opis“, môže byť podaná v akomkoľvek jazyku ⁸ ; preklad do slovenského jazyka musí prihlasovateľ predložiť v lehote určenej úradom

3 Pozri čl. 4 Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva.

4 Pozri § 7 ods. 2 patentového zákona a čl. 4 Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva.

5 Pozri § 36 patentového zákona.

6 Pozri § 35 ods. 2 patentového zákona.

7 Pozri § 35a patentového zákona.

8 Pozri § 35 ods. 3 patentového zákona.

Predbežná prihláška podaná podľa portugalského modelu	Patentová prihláška podaná Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
možnosť „vylepšiť“ vynález po podaní predbežnej prihlášky (len za predpokladu, že „vylepšenie“ je pokryté opisom poskytnutým pri podaní predbežnej prihlášky)	prihlasovateľ môže kedykoľvek v priebehu konania o prihláške prihlášku upraviť; úpravy a zmeny vykonané v prihláške nesmú ísť nad rámec jej pôvodného podania ⁹
prihlasovateľ môže po podaní predbežnej patentovej prihlášky požiadať o vykonanie rešerše na stav techniky	prihlasovateľ môže spolu s prihláškou podať žiadosť o vykonanie rešerše v prioritnej lehote ; výsledok rešerše je prihlasovateľovi zaslaný do 9 mesiacov od podania prihlášky ¹⁰ navyše, ktokoľvek si už pred podaním prihlášky môže v úrade objednať vykonanie rešerše na stav techniky alebo komentovanej rešerše ; ¹¹ obidva typy rešerší však úrad vykoná len za predpokladu, že v podkladoch prihlášky, resp. v zadaní rešerše je predmet, na ktorý má byť vykonaná rešerš, jasne a jednoznačne definovaný
zníženie počiatočných nákladov na ochranu vďaka podaniu predbežnej prihlášky	ak je prihlasovateľom pôvodca vynálezu, poplatky za podanie patentovej prihlášky sú takmer rovnako nízke ako poplatky za podanie portugalskej predbežnej prihlášky ¹²
zabezpečenie dôvernosti obsahu predbežnej prihlášky na obdobie 18 mesiacov od podania prihlášky ¹³	ak prihlasovateľ nepožiadá o skoršie zverejnenie prihlášky, úrad prihlášku nezverejní pred uplynutím 18 mesiacov odo dňa práva prednosti ¹⁴
možnosť uplatniť si prioritu z predbežnej patentovej prihlášky pri podaní medzinárodnej alebo európskej patentovej prihlášky aj v prípade, že ju prihlasovateľ nekonvertuje na patentovú prihlášku	prioritu pri podaní následnej prihlášky v zahraničí (vrátane podania medzinárodnej a európskej patentovej prihlášky) si možno uplatniť z každej patentovej prihlášky a prihlášky úžitkového vzoru podanej ÚPV SR, ktorej bol priznaný deň podania, bez ohľadu na to, aký bol ďalší „osud“ tejto prihlášky (aj v prípade, že prihláška bola bezprostredne po podaní späť vzatá, konanie o nej bolo zastavené alebo prihláška bola zamietnutá) ¹⁵
prihlasovateľ musí predložiť podklady prihlášky v predpísanom jazyku a forme pri konverzii predbežnej prihlášky na patentovú prihlášku, t. j. do 12 mesiacov od podania predbežnej prihlášky	prihlasovateľ musí predložiť podklady prihlášky v predpísanom jazyku a forme v lehote určenej úradom (ak tak neurobí už pri podaní prihlášky); lehota určená úradom môže byť na žiadosť prihlasovateľa predĺžená ¹⁶ (t. j. potreba predložiť podklady prihlášky v predpísanom jazyku a forme môže byť oddialená aj na 12 mesiacov, prípadne viac mesiacov od podania prihlášky)

9 Pozri § 45 ods. 1 patentového zákona.

10 Pozri § 41b patentového zákona.

11 Pozri <https://www.indprop.gov.sk/produkty-a-sluzby/sluzby-uradu/reserse>.

12 Podľa informácií zverejnených na <https://justica.gov.pt/en-gb/Registos/Industrial-Property/Patent/How-much-does-it-cost-to-register-a-patent> je poplatok za podanie predbežnej prihlášky 10,77 eura, ak je prihláška podaná elektronicky, alebo 21,53 eura, ak je prihláška podaná v papierovej forme; poplatok za podanie slovenskej patentovej prihlášky v prípade, že prihlasovateľom je pôvodca vynálezu, je 15 eur, ak je prihláška podaná elektronicky, alebo 30 eur, ak je prihláška podaná v papierovej forme; ak je prihlasovateľom slovenskej patentovej prihlášky iná osoba ako pôvodca vynálezu, poplatok za jej podanie je 30 eur, ak je prihláška podaná elektronicky, alebo 60 eur, ak je prihláška podaná v papierovej forme.

13 Predbežné prihlášky sa síce nezverejňujú, ale konvertované patentové prihlášky sa zverejňujú po uplynutí 18 mesiacov od podania predbežnej prihlášky (čl. 62B(4) zákona o priemyselnom vlastníctve), teda v rovnakej lehote ako patentové prihlášky podané ÚPV SR.

14 Pozri § 41 ods. 1 patentového zákona.

15 Pozri čl. 4A(3) Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva.

16 Pozri § 51 ods. 1 patentového zákona.

Z uvedeného porovnania vyplýva, že **výhody**, ktoré majú prihlasovatelia v Portugalsku vďaka možnosti podať predbežnú prihlášku a následne ju konvertovať na patentovú prihlášku, **požívajú prihlasovatelia aj na Slovensku**.

V niektorých ohľadoch je **slovenský systém** pre prihlasovateľov dokonca **priaznivejší**, napríklad

- prihlasovateľ, ktorý na Slovensku podá prihlášku obsahujúcu minimálne náležitosti vyžadované na priznanie dňa podania, nemusí žiadať o konverziu takejto prihlášky na riadnu patentovú prihlášku a nevzniká mu povinnosť úhrady ďalších správnych poplatkov za podanie konvertovanej patentovej prihlášky (prihláška je od podania považovaná za štandardnú patentovú prihlášku);
- vďaka možnosti požiadať o predĺženie lehoty určenej úradom na predloženie podkladov prihlášky v predpísanej forme a jazyku možno na Slovensku oddialiť nutnosť predložiť kompletne spracované podklady prihlášky aj o viac ako 12 mesiacov od podania prihlášky spĺňajúcej len minimálne náležitosti na priznanie dňa podania; portugalská konvertovaná prihláška s kompletne spracovanými podkladmi musí byť podaná do 12 mesiacov od podania predbežnej prihlášky;
- podklady slovenskej patentovej prihlášky môžu byť na účely priznania dňa podania podané v akomkoľvek jazyku; podklady portugalskej predbežnej prihlášky môžu byť podané v portugalčine alebo angličtine a
- na Slovensku si prihlasovateľ môže uplatniť prioritu z jednej alebo viacerých skôr podaných prihlášok aj v prípade, že táto nie je podaná v predpísanej forme (napr. neobsahuje patentové nároky); pri podaní portugalskej predbežnej prihlášky si prihlasovateľ nemôže uplatniť prioritu zo skôr podanej prihlášky.

Za „nevýhodu“ slovenského systému možno považovať len to, že prihlasovateľ môže byť a vo väčšine prípadov je na predloženie podkladov prihlášky v predpísanej forme a jazyku vyzvaný pred uplynutím 12 mesiacov od podania prihlášky. Lehota určená úradom na predloženie podkladov v predpísanej forme a jazyku však môže byť na žiadosť prihlasovateľa aj opakovane predĺžená. Opakované predlžovanie lehoty síce zvyšuje náklady na získanie patentovej ochrany (podanie druhej a ďalšej žiadosti o predĺženie lehoty je spoplatnené), náklady na predĺženie úradom určenej lehoty sú však zanedbateľné (podanie druhej a ďalšej žiadosti o predĺženie lehoty je spoplatnené sumou 20 eur; ak je žiadosť podaná elektronicky, výška poplatku sa znižuje na polovicu, t. j. 10 eur).

3 Zavedenie plnohodnotnej alternatívy predbežnej patentovej prihlášky na Slovensku

Vzhľadom na výhody, ktoré prihlasovatelia patentových prihlášok požívajú na Slovensku už v súčasnosti, by

zavedenie inštitútu predbežnej patentovej prihlášky neprineslo prihlasovateľom žiadne zásadné výhody. Za jedinou výhodu možno považovať to, že prihlasovatelia by mali „garantovanú“ 12-mesačnú lehotu na predloženie podkladov v predpísanom jazyku a forme (nemuseli by žiadať o predĺženie úradom určenej lehoty na predloženie kompletne spracovaných podkladov a uhrádzať príslušné správne poplatky). Po uplynutí 12 mesiacov od podania predbežnej patentovej prihlášky by však museli podať ďalšiu – konvertovanú prihlášku, čo by v porovnaní so súčasným stavom predstavovalo zvyšovanie administratívnej a finančnej náročnosti procesu získavania patentovej ochrany.

Ak patentová prihláška podaná Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky neobsahuje náležitosti podľa § 37 ods. 5 písm. b) a c) patentového zákona (obsahuje len „časť, ktorá sa javí ako opis“), prihlasovateľ je v súčasnosti na úpravu podkladov prihlášky vyzvaný spravidla po uplynutí dvoch až troch mesiacov po podaní prihlášky, pričom na úpravu podkladov prihlášky mu je spravidla stanovená dvojmesačná lehota, ktorá môže byť predĺžená alebo opakovane predĺžená.

S cieľom poskytnúť prihlasovateľom na Slovensku rovnaké výhody, aké požívajú prihlasovatelia v štátoch, v ktorých je možné podať aj predbežnú patentovú prihlášku, Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky **od 1. septembra 2023** zmenil svoju prax pri určovaní **lehoty na úpravu prihlášky**, ktorá neobsahuje časti prihlášky podľa § 37 ods. 5 písm. b) a c) patentového zákona (obsahuje len „časť, ktorá sa javí ako opis“) tak, aby mal prihlasovateľ takejto prihlášky **garantovanú 12-mesačnú lehotu** na úpravu podkladov prihlášky bez potreby žiadať, prípadne opakovane žiadať o predĺženie úradom určenej lehoty.

Lehotu na predloženie kompletných podkladov patentovej prihlášky je možné na základe žiadosti prihlasovateľa predĺžiť¹⁷ a v prípade jej zmeškania môže prihlasovateľ využiť nielen inštitút uvedenia do predošlého stavu, ale aj inštitút pokračovania v konaní¹⁸.

Po predložení kompletných podkladov patentovej prihlášky je vykonaný jej predbežný prieskum podľa § 40 patentového zákona a prihláška je v lehote podľa § 41 ods. 1 uvedeného zákona zverejnená. Úplný prieskum prihlášky je vykonaný na základe žiadosti prihlasovateľa alebo tretej osoby podanej do 36 mesiacov od podania „predbežnej“ prihlášky.

17 Pri predlžovaní lehoty na predloženie kompletných podkladov prihlášky bude úrad prihliadať na to, aby nedochádzalo k neopodstatnenému oddalovaniu zverejnenia prihlášky.

18 Lehota na predloženie kompletných podkladov prihlášky bude určená úradom, nie zákonom.

Po zmene praxe úradu pri určovaní lehoty na predloženie kompletne spracovaných podkladov prihlášky je možnosť podať úradu prihlášku obsahujúcu len minimálne náležitosti nutné na priznanie dňa podania (t. j. údaje, z ktorých je zrejmý úmysel podať patentovú prihlášku; údaje umožňujúce identifikáciu prihlasovateľa a styk s prihlasovateľom a časť, ktorá sa javí ako opis) **plnohodnotnou alternatívou predbežnej patentovej prihlášky**, ktorú možno podať v Portugalsku, Francúzsku a iných štátoch. Vo viacerých ohľadoch je podanie patentovej prihlášky spĺňajúcej len minimálne náležitosti na priznanie dňa podania **z pohľadu prihlasovateľa** dokonca **výhodnejšie** ako podanie klasickej predbežnej patentovej prihlášky. Napríklad, prihlasovateľ nemusí podávať konvertovanú prihlášku, lehota na predloženie kompletne spracovaných podkladov prihlášky môže byť predĺžená aj na viac ako 12 mesiacov a v prípade jej zmeškania môže prihlasovateľ využiť inštitút pokračovania v konaní a inštitút uvedenia do predošlého stavu.

4 Podanie „predbežnej“ patentovej prihlášky

„Predbežnú“ patentovú prihlášku je možné podať Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky elektronicky aj v papierovej forme. Na jej podanie sa používa štandardný formulár žiadosti o udelenie patentu, vďaka čomu prihlasovateľ **nemusí následne podať konvertovanú prihlášku**. Prihláška je za „predbežnú“ považovaná na základe toho, že neobsahuje časti prihlášky podľa § 37

ods. 5 písm. b) a c) patentového zákona – obsahuje len „časť, ktorá sa javí ako opis“.

Napriek tomu, že „predbežná“ patentová prihláška nemusí obsahovať všetky predpísané náležitosti, musí **opisovať vynález**, ktorý má byť chránený patentom, **dostať sa jasne a úplne** na to, aby odborník mohol vynález na základe poskytnutého opisu uskutočniť. Ak je opis vynálezu poskytnutý v predbežnej patentovej prihláške príliš stručný, vágny alebo všeobecný, môže byť problematické upraviť ho tak, aby bola splnená podmienka jasnosti a úplnosti opisu, pričom nesplnenie tejto podmienky má za následok zamietnutie prihlášky¹⁹.

Literatúra

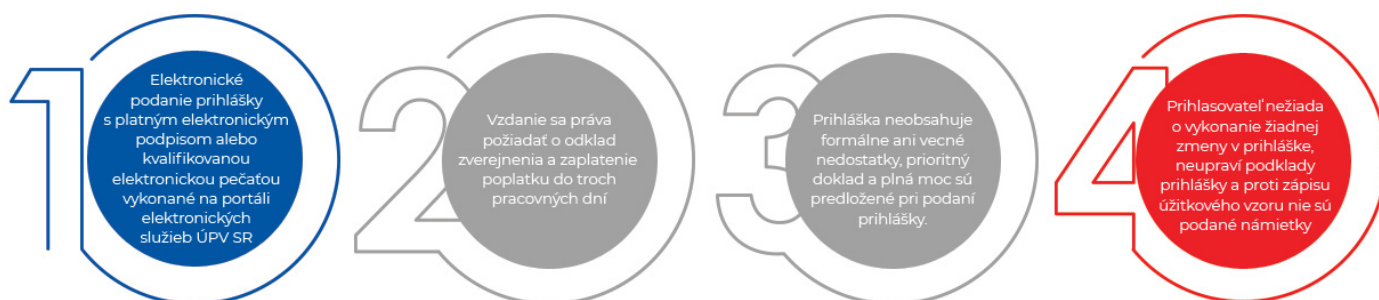
Zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov

Parížsky dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva z 20. marca 1883, revidovaný v Bruseli 14. decembra 1900, vo Washingtone 2. júna 1911, v Haagu 6. novembra 1925, v Londýne 2. júna 1934, v Lisabone 31. októbra 1958 a v Štokholme 14. júl 1967 (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 64/1975 Zb. v znení vyhlášky ministra zahraničných vecí č. 81/1985 Zb.)

19 Prihlasovateľ môže prihlášku po podaní upraviť, ale úpravy a zmeny vykonané v prihláške nesmú ísť nad rámec jej pôvodného podania.

Ako získať Fast Track úžitkový vzor?

prihlasovateľ má na **slovensko.sk** aktivovanú elektronickú schránku na doručovanie

VIAC INFORMÁCIÍ NA WWW.UPV.SK

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Novelizácie Autorského zákona

Amendments to the Copyright Act

Zuzana ADAMOVÁ¹

ABSTRAKT

V roku 2022 došlo k dvom novelizáciám Autorského zákona, ktoré výraznejšie ovplyvnili podobu súčasnej slovenskej autorskoprávnej úpravy. V prvom prípade išlo o transpozíciu smernice o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu (2019/790) a online satelitnej a káblovej smernice (2019/789). Obe smernice boli transponované zákonom č. 71/2022 Z. z. s účinnosťou od marca 2022, ale už v období transpozíčného deficitu. Okrem najznámejších zmien v podobe nového práva vydavateľov periodickej tlače a konceptu zodpovednosti týkajúceho sa online platforiem na zdieľanie obsahu online novela priniesla množstvo noviniek (najmä v oblasti zmluvného práva). Ešte v tom istom roku, ale s účinnosťou od februára 2023 bol Autorský zákon novelizovaný ešte raz (zákon č. 455/2022 Z. z.) V danom prípade išlo o pomerne stručnú novelu, ktorá súvisela najmä s výkonom povinnej kolektívnej správy a s prerozdeľovaním náhrad odmien. V článku sú predstavené a zhodnotené najvýznamnejšie zmeny, ktoré tieto dve novely priniesli.

ABSTRACT

In 2022, there were two amendments to the Copyright Act, which significantly influenced the shape of the current Slovak copyright regulation. The first case involved the transposition of the Copyright Directive on the Digital Single Market (2019/790) and the Online Satellite and Cable Directive (2019/789). Both directives were transposed by Act No. 71/2022 Coll. with effect from March 2022, but already during the transposition deficit period. In addition to the most well-known changes in the form of a new exclusive law for press publishers and the concept of liability regarding online content-sharing service providers, the amendment brought a number of innovations (especially in the area of contract law). In the same year, but with effect from February 2023, the Copyright Act was amended once more (Act No. 455/2022 Coll.). In the given case, it was a relatively brief amendment, which was mainly related to the performance of mandatory collective management and the redistribution of compensation of remuneration. The article presents and evaluates the most significant changes brought about by these two amendments.

Kľúčové slová

autorské právo, zmluvné právo, kolektívna správa práv, satelitné vysielanie, retransmisia, online, rozšírené licencie, obchodne nedostupné diela, vydavatelia periodickej tlače, zodpovednosť, online platformy

Key words

copyright, contract law, collective rights management, satellite broadcasting, retransmission, online, extended licenses, out-of-commerce works, press publishers, liability, online platforms

V roku 2022 došlo k dvom novelizáciám Autorského zákona,² ktoré výraznejšie ovplyvnili podobu súčasnej autorskoprávnej úpravy. V prvom prípade išlo o transpozíciu smernice o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu (CDSM smernica)³ a online satelitnej a káblovej

smernice (Online SatKab smernice).⁴ Obe smernice boli transponované zákonom č. 71/2022 Z. z. s účinnosťou od 25. marca 2022. Udialo sa tak teda až v období transpozíčného deficitu.⁵ Transpozíciou CDSM smernice došlo v slovenskom autorskom práve k viacerým zmenám, najmä:

* Publikovaný komentár nepodliehal recenznému konaniu.

1 JUDr. Zuzana Adamová, PhD., Ústav práva duševného vlastníctva a informačných technológií Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave; Senior Associate v advokátskej kancelárii Petkov&Co. zuzana.adamova@gmail.com. Tento článok bol vypracovaný v rámci grantového projektu APVV č. APVV-20-0171 Konkurencia nárokov z deliktov a kvázideliktov v mimozmluvných vzťahoch a na pomedzí zmluvného a vecného práva.

2 Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov.

3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (Ú. v. L 130).

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/789 zo 17. apríla 2019, ktorou sa stanovujú pravidlá výkonu autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom uplatniteľné na niektoré online vysielania vysielateľov a retransmisie televíznych a rozhlasových programov a ktorou sa mení smernica Rady 93/83/EHS (Ú. v. L 130).

5 Do omeškania s transpozíciou CDSM smernice sa dostala väčšina štátov EÚ, čím sa aktivovali konania o porušení povinnosti implementovať právo EÚ proti 23 členským štátom. Menovaný postup sa týkal aj Slovenskej republiky. Letter of Formal notice Article 258 TFEU – 260 (3) TFEU, 23. júl 2021, INFR (2021)0362.

- doplnili sa dve nové výnimky týkajúce sa čerpania údajov (data mining),
- doplnila sa nová výnimka na použitie diela na účel zachovania kultúrneho dedičstva a výnimka na použitie obchodne nedostupného diela,
- upravila sa pôvodná výnimka na vyučovacie účely,
- zakotvilo sa pravidlo, že zmluva nemôže vylúčiť uplatnenie výnimiek a obmedzení okrem použitia diela prostredníctvom koncového zariadenia (terminálu) a použitia diela na účely čerpania údajov (data mining),
- upravil sa režim pre obchodne nedostupné diela,
- upravil sa režim rozšírených licencií,
- zaviedlo sa nové právo vydavateľov periodík,
- v súvislosti s novým právom vydavateľov periodík sa zaviedol nárok vydavateľov na podiel z náhrad odmien,
- zaviedol sa nový osobitný režim na používanie chráneného obsahu poskytovateľmi služieb zdieľania obsahu online,
- v rámci ustanovení o licenčných zmluvách sa upravil režim odmeňovania autorov a iných nositeľov práv,
- v rámci ustanovení o licenčných zmluvách sa doplnila bestsellerová klauzula a
- v rámci ustanovení o licenčných zmluvách sa upravilo právo na odstúpenie od zmluvy v prípade nevyužívania diela alebo iného predmetu, ku ktorému bola udelená licencia.

Výraznejšie zmeny priniesla aj transpozícia Online SatKab smernice, z ktorej možno spomenúť najmä tri oblasti, a to reguláciu doplnkových online služieb vysielateľov, právnu úpravu retransmisie a techniku priameho vstupu.⁶

Ešte v tom istom roku, ale s účinnosťou od 1. februára 2023 bol Autorský zákon novelizovaný ešte raz zákonom č. 455/2022 Z. z. V danom prípade išlo o pomerne stručnú novelu, ktorá súvisí najmä s výkonom kolektívnej správy a s prerozdeľovaním náhrad odmien. V ďalšom texte postupne predstavíme niektoré z menovaných oblastí, ktoré boli predmetom novelizácie.

Režim použitia obchodne nedostupných diel

Transpozíciou CDSM smernice sa podstatne spresnil režim statusu obchodne nedostupných diel. Podľa platnej právnej úpravy sa obchodne nedostupným dielom v zmysle § 12 AZ rozumie zverejnené dielo, ak

- a) k jeho rozmnoženiu nie je možné ani po vynaložení primeraného úsilia získať prístup na trhu inak ako kúpou použitej veci alebo na základe žiadosti o udelenie licencie, ktorá nie je bežne dostupná,
- b) je trvalo uložené v knižnici, archíve, múzeu alebo u zákonného depozitára a
- c) je zapísané vo verejne prístupnom zozname obchodne nedostupných diel vedenom Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo po dobu najmenej šesť mesiacov (a nedošlo k jeho vyradeniu z tohto portálu).

Toto vymedzenie sa primerane vzťahuje aj na iné dielo, ktoré spĺňa kumulatívne podmienky, že je súčasťou obchodne nedostupného diela, resp. je s ním spojené, nebolo nikdy komerčne použité, a ktoré nebolo nikdy zverejnené.

Najzásadnejšiu zmenou oproti predchádzajúcej právnej úprave je, že použitie obchodne nedostupných diel spadá pod zákonnú výnimku (§ 51a AZ). Toto ustanovenie upravuje, že ak takéto použitie nie je výslovne vyhradené, obchodne nedostupné dielo, ku ktorému nevykonáva kolektívnu správu práv žiadna organizácia kolektívnej správy spĺňajúca podmienky na udeľovanie rozšírených licencií, môže bez súhlasu autora na nekomerčné účely použiť knižnica, archív, múzeum alebo zákonný depozitár, kde je dielo trvalo uložené.

Ak ale existuje organizácia kolektívnej správy spĺňajúca podmienky na udeľovanie rozšírených licencií, bude potrebné získať súhlas prostredníctvom takejto organizácie. Vzhľadom na formuláciu daného ustanovenia je možné, že vo väčšine prípadov k aplikácii zákonnej výnimky ani nedôjde, ale sa bude aplikovať režim rozšírených licencií. V princípe totiž platí, že takmer ku každému druhu obchodne nedostupného diela vykonáva kolektívnu správu nejaká organizácia kolektívnej správy (výnimkou predstavuje napr. počítačový program). Odhadujeme tiež, že v prípadoch, kedy by si autor výslovne vyhradil, že keď sa jeho dielo stane obchodne nedostupným, tak sa zákonná výnimka nebude aplikovať, nebude veľa, možno aj žiadne.

Riešenie, že súhlas na použitie obchodne nedostupného diela sa bude udeľovať prostredníctvom organizácie kolektívnej správy, pritom nemusí byť nevyhnutne zlé. Problém je však v tom, že koncept rozšírených licencií (§ 79 a 80 AZ) je na Slovensku nastavený ako režim *hromadných* rozšírených licencií. Inými slovami, na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy účinnej v rokoch 2014 a 2015,⁷ nejde

⁶ Problematike sa bližšie venoval vo svojom článku Jakub Slovák, Slovák, J. Analýza smernice o on-line prenosoch vysielateľov a o retransmisii programov. Duševné vlastníctvo, 2019, 4, s. 19 – 25.

⁷ Za účinnosti predchádzajúceho Autorského zákona (z. č. 618/2003 Z. z.), teda ešte predtým, ako bol vytvorený komplexný koncept rozšírených licencií účinný od 1. januára 2016, bol rozšírený efekt zavedený len vo vzťahu k obchodne nedostupným dielam. V zmysle § 12 ods. 6 zákona č. 618/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, ak autor výslovne nevylúčil kolektívnu správu svojich práv, používateľ bol oprávnený použiť obchodne nedostupné dielo vyhotovením rozmnoženiny, sprístupňovaním verejnosti alebo verejným rozširovaním jeho rozmnoženiny predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva na základe zmluvy uzavretej s príslušnou organizáciou kolektívnej správy, ktorá zastupuje významný počet autorov k obchodne nedostupným dielam, a to aj vtedy, ak táto organizácia kolektívnej správy nezastupovala autora k obchodne nedostupnému dielu.

o použitie individuálnych diel, ale vždy o použitie viacerých diel (§ 78 ods. 1 AZ). Udelením takéhoto súhlasu sú zahrnuté diela, ku ktorým organizácia kolektívnej správy vykonáva práva, ako aj diela, ku ktorým práva nevykonáva (ide len o rozšírený efekt takejto licencie). Vždy teda pôjde o celý repertoár alebo jeho podstatnú časť, ako aj o nezastúpený repertoár. Ak chce používateľ použiť len jedno obchodne nedostupné dielo, považujeme za veľmi nevhodné, keď bude musieť zaplatiť aj za udelenie licencie na použitie repertoáru, ktorý v skutočnosti vôbec nebude potrebovať.

Na záver nemožno obísť fakt, že kým profitovať z výnimky podľa § 51a AZ môžu len tam vymenované subjekty, súhlas na použitie prostredníctvom rozšírenej licencie môže získať ktokoľvek. Na túto skutočnosť upozornila vo vzťahu k staršej právnej úprave aj Guibault.⁸ Rozsiahle zadefinovanie rozšírených licencií, kedy možno obísť vôľu autorov a získať súhlas na použitie ich diel prostredníctvom organizácie kolektívnej správy v prospech akéhokoľvek komerčného aj nekomerčného subjektu, však nepovažujeme za správne.

Rozšírené licencie

Rozšírené licencie (ang. *extended collective license*, skrátené ECL) sú v slovenskom právnom poriadku upravené ako osobitný typ licenčných zmlúv, ktoré uzatvárajú organizácie kolektívnej správy (§ 79 AZ). Platí pri nich to, že takouto zmluvou organizácia kolektívnej správy udeľuje súhlas na použitie všetkých diel (iných predmetov ochrany) zastupovaných nositeľov práv aj tých nositeľov práv, ktorí nie sú touto organizáciou kolektívnej správy zastupovaní, ktorí však nevylúčili kolektívnu správu práv k týmto dielam formou rozšírenej licencie.

Ako bolo uvedené, rozšírené licencie sa uzatvárajú ako hromadné licencie. Nejde teda o individuálne licencie, ale sa nimi udeľuje súhlas na použitie viacerých diel a iných predmetov ochrany, zvyčajne celého repertoáru alebo podstatnej časti repertoáru.

Zoznam spôsobov použitia, pri ktorých môže organizácia kolektívnej správy udeliť rozšírenú licenciu, bol na Slovensku od svojho zavedenia v roku 2015 veľmi široký.⁹ Transpozíciou CDSM smernice sa tento okruh ešte rozšíril, čo môže zásadne zasiahnuť do práv nezastupovaných autorov, ktorí nie sú zvyknutí realizovať opt-out proti organizácii kolektívnej správy a v praxi ani nevedia, že takýto súhlas môže udeliť súhlas, resp. že príslušná

organizácia aj reálne udelila súhlas na použitie ich diel alebo iných predmetov ochrany. Pokojne tak môže nastať situácia, že paralelne udelí súhlas na použitie nezastupovaný nositeľ práv aj organizácia kolektívnej správy, ktorá udelí rozšírenú licenciu.

Podľa platnej právnej úpravy môže byť rozšírená licencia udelená na nasledujúce spôsoby použitia:

- a) technické predvedenie diela alebo verejný prenos diela v prevádzkarni alebo v inom priestore prostredníctvom technického zariadenia; to nezahŕňa vysielanie, retransmisiu a sprístupňovanie verejnosti,
- b) použitie obchodne nedostupného diela vyhotovením rozmnoženiny, verejným prenosom alebo verejným rozširovaním jeho rozmnoženiny prevodom vlastníckeho práva na nekomerčné účely,
- c) živé predvedenie literárnych diel a vyhotovenie rozmnoženiny, verejné rozširovanie rozmnoženiny prevodom vlastníckeho práva a verejný prenos literárneho diela v rozsahu potrebnom na účel propagácie živého predvedenia,
- d) vysielanie diel vrátane vysielania prostredníctvom satelitu,
- e) vyhotovenie rozmnoženiny literárneho diela,
- f) nájom alebo vypožičanie rozmnoženiny diela,
- g) verejný prenos uskutočňovaný poskytovateľom služby zdieľania obsahu on-line,
- h) sprístupňovanie hudobného diela, literárneho diela, diela výtvarného umenia alebo periodika verejnosti,
- i) vyhotovenie rozmnoženiny diela na účely použitia diela podľa písmena h),
- j) vyhotovenie rozmnoženiny hudobného diela vo forme notového záznamu,
- k) použitie diel obsiahnutých v doplnkovej on-line službe vyhotovením rozmnoženiny a verejným prenosom.

Podľa čl. 12 ods. 2 CDSM smernice majú členské štáty zabezpečiť, aby sa licenčný mechanizmus cez ECL uplatňoval len v jasne vymedzených oblastiach použitia, ak je získanie súhlasov od nositeľov práv na individuálnom základe zvyčajne náročné a nepraktické do tej miery, že požadovaná licenčná transakcia je nepravdepodobná vzhľadom na charakter použitia alebo na druhy dotknutých diel alebo iných predmetov ochrany a zabezpečia, že takýto licenčný mechanizmus chráni oprávnené záujmy nositeľov práv. Čo sa týka slovenskej právnej úpravy, v niektorých prípadoch považujeme zavedenie ECL za adekvátne, ale v niektorých iných, napr. vo vzťahu k vyhotoveniu rozmnoženiny literárneho diela alebo vo vzťahu k sprístupňovaniu verejnosti (na internete), za neadekvátne široký. Dôvodová správa k Autorskému zákonu je však veľmi stručná a neposkytuje

8 Guibault, L. Cultural Heritage Online? Settle It in the Country of Origin of the Work. JIPITEC, 2015, 6, 3 [online] <https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-6-3-2015/4314> [21.9.2023].

9 Kritický Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. Beck, 2015 (§ 79 a 80). Tiež Gera, M. Extended collective licensing under the new Slovak Copyright Act. Journal of Intellectual Property Law & Practice, Vol. 11, 3, 2016, s. 170 – 171 [online] <https://doi.org/10.1093/jiplp/jpv258> [21.9.2023].

adekvátne vysvetlenie, prečo práve pri týchto spôsoboch použitia môže organizácia kolektívnej správy udeliť licenciu aj na nezastupovaný repertoár. Uvádza sa v nej napríklad, že vysielanie diel vrátane vysielania prostredníctvom satelitu vyplýva z čl. 3 ods. 2 satelitnej a káblovej smernice.¹⁰ Ale kým táto smernica upravuje ECL len vo vzťahu k satelitnému vysielaniu pre verejnosť, ktoré sa uskutočňuje súčasne s pozemným vysielaním tej istej vysielacej organizácie, slovenská právna úprava umožňuje udelenie ECL na všetky prípady vysielania.

Sporné tiež je, ako je zabezpečené, aby takýto licenčný mechanizmus chránil oprávnené záujmy nositeľov práv v súlade s čl. 12 CDSM smernice. Na Slovensku totiž nie je zavedený žiaden osobitný mechanizmus notifikovania nositeľov práv ani iný postup na ochranu ich záujmov vo vzťahu k udeľeným licenciám. Do zákona sa jedine pridalo ustanovenie, ktoré upravuje, že organizácia kolektívnej správy, ktorá uzatvára rozšírené hromadné licenčné zmluvy, informuje nositeľov práv na svojom webovom sídle o podmienkach udelenia licencie a uzavretia licenčnej zmluvy vrátane práva vylúčiť kolektívnu správu svojich majetkových práv (§ 79 ods. 5 AZ).

Nové právo vydavateľov periodík

Článku 15 CDSM smernice, okolnostiam jeho prijatia a jeho rozličným modifikáciám sme sa venovali obsérne už v minulosti.¹¹ Stručne možno na tomto mieste aspoň zhrnúť, že napriek množstvu kritických hlasov označujúcich navrhovanú úpravu ako „daň za link“ sa ju nakoniec na európskej úrovni podarilo presadiť, ale v pomerne oklieštenej podobe.¹² Následne bol tento článok upravujúci nové právo vydavateľov periodík do slovenského právneho poriadku prebratý takmer doslovne. V Autorskom zákone sa tak zaviedlo nové výlučné právo, ktoré sa systematicky zaradilo medzi práva súvisiace s autorským právom.

V zákone sa definuje, čo je to periodikum,¹³ pričom sa zámerne zvolil pojem odlišný od periodickej publikácie

použitej v zákone o publikáciách.¹⁴ Cieľom bolo oddeliť verejnoprávny režim týkajúci sa tlače (napr. aj v kontexte práva na vyjadrenie a práva na dodatočné oznámenie) a súkromnoprávny režim založený na existencii výlučných majetkových práv.

Vydavateľ periodika má výlučné právo rozhodovať o vyhotovení rozmnoženiny periodika online a o sprístupňovaní periodika online. Toto výlučné právo však neuplatňuje voči akémukoľvek subjektu, ale len voči poskytovateľovi služieb informačnej spoločnosti.¹⁵

Už pri prácach na CDSM smernici sa veľa diskutovalo o tom, kde sú hranice tohto výlučného práva a v ktorých prípadoch si môže vydavateľ svoje práva proti poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti uplatňovať. Podľa transponovanej úpravy sa práva vydavateľa periodika nevzťahujú na

- používanie periodika individuálnym používateľom pre súkromnú potrebu a na účel, ktorý nie je priamo ani nepriamo obchodný,
- nakladanie s hypertextovým odkazom a
- použitie nadpisu, individuálnych slov alebo veľmi krátkeho úryvku z periodika, ktorý nie je schopný byť náhradou za celé dielo.

Podľa § 129c ods. 5 *in fine* AZ nemôže vydavateľ periodika zakázať použitie tých častí periodika, ktoré spĺňajú podmienky ustanovenia § 9 AZ, ktorý upravuje právny režim voľného diela. Ale, kým použitie diel, ktoré sú autorskoprávne voľné (napr. diel, pri ktorých doba ochrany už uplynula), je osobitne vylúčené z rozsahu nového práva vydavateľov (§ 129c ods. 5 AZ), toto sa výslovne neaplikuje vo vzťahu k predmetom, ktoré sú vylúčené z autorskoprávnej ochrany, napr. denné správy. V prípade samotných faktov a denných správ by tak bolo možné dosiahnuť rovnaký záver len na základe analógie.

V prípade, ak vydavateľ periodika uzatvorí s poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti licenčnú zmluvu, na základe ktorej mu bude vyplatená odmena za udelenie licencie, je v zmysle § 129h povinný zaplatiť nositeľom práv

10 Smernica Rady 93/83/EHS z 27. septembra 1993 o koordinácii určitých pravidiel týkajúcich sa autorského práva a príbuzných práv pri satelitnom vysielaní a káblovej retransmisii (Ú. v. L 248).

11 Adamová, Z. Autorské právo z hľadiska návrhu smernice o autorskom práve. In Adamová, Z. (ed.) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo* 3. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2019, s. 113 – 150; dostupné aj [online] <http://ntidv.iuridica.truni.sk/nove-technologie-internet-a-dusevne-vlastnictvo/archiv/ntidv-3/> [21.9.2023]. Adamová, Z. *Novela Autorského zákona: čo si vydavатели objednali a čo vydavатели dostali*. Košické dni súkromného práva IV. Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach: ŠafárikPress, Košice, s. 321 – 333.

12 *Bližšie* Papadopoulou, M. – Moustaka, E. Copyright and the Press Publishers Right on the Internet: Evolutions and Perspectives. In Synodinou T. et al. (eds.) *EU Internet Law in the Digital Era: Regulation and Enforcement*. Springer, Cham, s. 99 – 136.

13 Bačárová, R. Práva vydavateľov periodických publikácií v novej autorskoprávnej úprave. In Adamová, Z. (ed.) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo* 5. Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave a Vedy, vydavateľstva SAV v Bratislave, 2021, s. 107 – 129.

14 Zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách).

15 Ide o službu, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služby – pozri článok 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (kodifikované znenie) (Ú. v. L 241) v spojení s článkom 1 ods. 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. L 178). K vymedzeniu jednotlivých typov poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti pozri recitál 18 smernice o elektronickom obchode a súvisiacu judikatúru Súdneho dvora EÚ.

k predmetom ochrany zahrnutým do periodika primeraný podiel z odmien za udelenie licencie. Túto povinnosť si musí splniť do šiestich mesiacov od uplynutia doby ochrany podľa § 129d AZ, t. j. do dvoch rokov od zverejnenia periodika.

Ak bude chcieť poskytovateľ služby zdieľania obsahu on-line legálne používať periodiká, bude musieť s vydavateľom periodika uzavrieť licenčnú zmluvu. V praxi však môže nastať situácia, že sa strany nedohodnú na obsahu licenčnej zmluvy, najmä vo vzťahu k výške odmeny za udelenie licencie. V takom prípade môže poskytovateľ služby zdieľania obsahu on-line využiť postup podľa § 165 ods. 8 – 11 AZ, ktorý bol pôvodne nastavený pre vzťahy medzi organizáciou kolektívnej správy a používateľom. V danom prípade však rovnako môže poskytovateľ služby zdieľania obsahu on-line využiť postup, v rámci ktorého bude požadovať, aby obsah takejto zmluvy vrátane odmeny a nahradenia vôle uzavrieť takúto zmluvu určil súd.

Poskytovateľ služieb tak môže použiť predmety ochrany, ktoré mali byť predmetom takejto zmluvy odo dňa podania návrhu na začatie konania, ak zaplatí peňažné prostriedky za použitie týchto predmetov ochrany na účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky vedený vydavateľom periodika. Problematické však môže byť, ako správne vypočítať výšku odmeny, ktorú má poskytovateľ služieb zaplatiť. Autorský zákon v prípade vzťahu medzi organizáciou kolektívnej správy upravuje dve alternatívy:

- vo výške a v lehotách podľa poslednej dohodnutej zmluvy alebo
- vo výške 80 % odmeny podľa platného a účinného sadzobníka odmien organizácie kolektívnej správy.

Zákon však ani pri vzťahu organizácie kolektívnej správy k používateľovi neupravuje situáciu, kedy nebola žiadna predchádzajúca dohodnutá zmluva ani sadzba nevyplýva zo sadzobníka odmien, a preto sa musí uplatniť iný mechanizmus výpočtu. Ešte vyššia je pravdepodobnosť, že táto situácia vznikne v rámci vzťahu vydavateľ – platforma. Vzhľadom na časovo obmedzenú právnu úpravu zrejme žiadne predchádzajúce zmluvy ešte neexistujú okrem tých, ktoré už medzičasom mohli byť uzavreté od 25. marca 2022. Vydavatelia tiež nemajú žiadne sadzobníky, ktoré by boli osobitne regulované tak, ako je to v prípade organizácií kolektívnej správy (§ 169 ods. 1 a 2 AZ). V danom prípade preto nevidíme inú možnosť, ako umožniť platforme legálne použitie aj v prípade, ak uhradí 80 % sumy, ktorá by zodpovedala odmene za udelenie licencie vypočítanej na základe iných objektívnych kritérií.

Osobitný režim na používanie chráneného obsahu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu

Transpozíciou článku 17 CDSMD sa zaviedol do Autorského zákona nový osobitný režim na používanie chráneného obsahu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu. Aj k tejto téme už bolo na Slovensku publikovaných viacero zdrojov,¹⁶ preto na tomto mieste na ne len odkážeme a stručne opíšeme aktuálnu právnu úpravu.

V Autorskom zákone sa nenachádza legálna definícia pojmu poskytovateľ služieb zdieľania obsahu online. Tento pojem sa v ňom síce používa, ale nevysvetľuje. Ale v zákone o mediálnych službách¹⁷ je zavedený pojem „poskytovateľ platformy na zdieľanie obsahu“ (§ 9), ktorého osobitným druhom je aj „platforma na zdieľanie videí“ (§ 13 ods. 2). Poskytovateľ platformy na zdieľanie obsahu je definovaný tak, že ide o osobu, ktorá poskytuje túto platformu a určuje spôsob jej usporiadania a propagovania šíreného obsahu na účel dosiahnutia zisku. Platforma na zdieľanie obsahu je službou informačnej spoločnosti, ktorej hlavným účelom alebo jedným z jej hlavných účelov alebo ktorej zásadnou funkciou je ukladať veľký počet diel a iných predmetov ochrany podľa osobitného predpisu nahrávaných jej užívateľmi a šíriť ich podľa osobitného predpisu.

V zákone o mediálnych službách sa tiež upravuje, že platformou na zdieľanie obsahu nie je

- on-line encyklopédia a vzdelávacie a vedecké úložisko, ktorých účelom nie je dosahovanie zisku,
- platforma na vývoj a zdieľanie počítačových programov s otvoreným zdrojovým kódom,
- on-line trhovisko, medzipodniková cloudová služba a cloudová služba, ktoré užívateľom umožňujú nahráť obsah pre vlastnú potrebu alebo potreby štátu.

Pred transpozíciou CDSM smernice do Autorského zákona poskytovatelia služieb zdieľania obsahu online profitovali z ochrany svojej imunity založenej článkom 14 smernice o elektronickom obchode.¹⁸ Ale, po transpozícii CDSM smernice sa v § 64a AZ osobitne upravuje, že poskytovateľ služby zdieľania obsahu on-line sa v prípade verejného prenosu diela nemôže dovoliavať obmedzenia zodpovednosti podľa osobitného predpisu (t. j. hosting safe harbour).

Slovenská autorskoprávna úprava upravuje dve kategórie imunity pre dotknutých poskytovateľov služieb zdieľania obsahu online, keďže poskytuje osobitný režim pre nové online platformy.

16 Adamová, Z. Vyváženie postavenia medzi autormi a platformami na online a zdieľanie obsahu, *Duševné vlastníctvo*, 2018, 4, s. 21 – 25. Adamová, Z. Autorské právo v EÚ z hľadiska návrhu smernice o autorskom práve. In Adamová, Z. (ed) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo* 3, Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2019, s. 113 – 150. Bačárová, R. Protichodné záujmy subjektov autorského práva ako príčina konfliktov v autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu Európskej únie. In Adamová, Z. (ed) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo* 4, Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2020, 90 – 118. Bačárová, R., Filičko, V., Koromház, P. *Ochrana ľudských hodnôt v súkromnom práve*. Košice: Univerzita P. J. Šafárika, 2023.

17 Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách).

18 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. L 178).

Všeobecne platí, že poskytovateľ služby zdieľania obsahu on-line nesie zodpovednosť za neoprávnený verejný prenos diela, (iba) ak nepreukáže, že

- a) vynaložil všetko úsilie, ktoré je možné spravodlivo požadovať, na získanie súhlasu na toto použitie,
- b) v súlade s vysokými odvetvovými štandardmi odbornej starostlivosti vynaložil všetko úsilie, ktoré je možné spravodlivo požadovať, na zaistenie nedostupnosti diela, o ktorom mu autor poskytol relevantné a nevyhnutné informácie, a
- c) bez zbytočného odkladu po tom, čo od autora dostal dostatočne odôvodnené oznámenie, znemožnil prístup k oznámenému dielu alebo ho odstránil z každého svojho webového sídla a vynaložil všetko úsilie, ktoré je možné spravodlivo požadovať, na zamedzenie jeho budúceho nahratu v súlade s písmenom b).

Osobitne je potom upravená imunita pre nové online platformy (§ 64b AZ). Poskytovateľ služby zdieľania obsahu on-line, ktorého služby pôsobia na trhu na území Slovenskej republiky, členského štátu alebo zmluvného štátu kratšie ako tri roky a ktorého ročný obrat nepresiahne 10 miliónov eur, nesie zodpovednosť za neoprávnený verejný prenos diela, ak nepreukáže, že

- a) vynaložil všetko úsilie, ktoré je možné spravodlivo požadovať, na získanie súhlasu na toto použitie a
- b) bez zbytočného odkladu po tom, čo od autora dostal dostatočne odôvodnené oznámenie, znemožnil prístup k oznámenému dielu alebo ho odstránil z každého svojho webového sídla.

I keď sa formulácie môžu zdať na prvý pohľad veľmi podobné, líšia sa v rozsahu starostlivosti, ktorú musia platformy vynaložiť, aby nezodpovedali za porušenie autorských a súvisiacich práv v súvislosti s verejným prenosom na tejto platforme.¹⁹ Podmienky na obmedzenie zodpovednosti zo strany iných ako nových platforiem sú pritom pochopiteľne prísnejšie ako pri nových subjektoch. Online platformy na zdieľanie obsahu online si musia plniť svoju prevenčnú starostlivosť (zabezpečiť nedostupnosť konkrétnych diel), reakčnú starostlivosť (urýchlene konať, aby znemožnili prístup alebo odstránili diela, tzv. take down), aj kombináciu týchto povinností spočívajúcu vo vynaložení snahy, aby sa predišlo budúcemu nahrávaniu (tzv. stay down). Na rozdiel od toho, nové online platformy majú len reakčnú starostlivosť, čo spočíva v povinnosti urýchlene konať, aby znemožnili prístup alebo odstránili diela, tzv. take down. Ak je však priemerný počet návštevníkov u takýchto poskytovateľov služieb v predchádzajúcom roku mesačne viac ako 5 miliónov návštevníkov, musia tiež preukázať, že vynaložili najlepšiu snahu s cieľom zabrániť ďalšiemu nahrávaniu (tzv. stay down).

Zmeny v zmluvnom práve

V nadväznosti na transpozíciu CDSMD možno menovať aj tri najvýznamnejšie zmeny v autorskom práve v oblasti licenčného práva:

- zmenil sa režim odmeňovania autorov a iných nositeľov práv,
- doplnila sa bestsellerová klauzula a
- zmenilo sa právo na odstúpenie od zmluvy v prípade nevyužívania diela alebo iného predmetu, ku ktorému bola udelená licencia.

Autorský zákon umožňuje udelenie súhlasu na použitie autorského diela aj bezodplatne (§ 65 AZ). V prípade odplatnej licencie sa však aktivujú viaceré ustanovenia, ktoré môžu ovplyvňovať výšku a formu odmeny. Už pred transpozíciou smernice sa v Autorskom zákone upravovalo, že dohodnutá odmena za udelenie licencie alebo spôsob jej určenia musí zodpovedať jednotlivým spôsobom použitia diela. Tiež platilo, že ak odmena nie je dohodnutá v závislosti od príjmov alebo výnosov z využitia licencie, musí zodpovedať rozsahu, účelu a času použitia diela. Transpozíciou čl. 18 CDSM smernice sa tieto pravidlá ešte sprísnilo čo do výšky aj formy odmeny. Podľa § 69 ods. 1 AZ má odmena zodpovedať očakávanému ekonomickému zhodnoteniu diela a byť proporcionálna k tvorivému podielu autora na zhodnocovanom diele. Hlavne sa však zaviedlo pravidlo, že odmena by nemala byť, až na určité výnimky, koncipovaná ako jednorazová paušálna odmena, ale mala by byť dohodnutá inak (napr. ako výnosová odmena, ako kombinovaná odmena a pod.). Jednorazová paušálna odmena môže byť dohodnutá najmä v nasledujúcich prípadoch:

- a) časový rozsah licencie je najviac jeden rok,
- b) ide o použitie diela s časovým rozsahom licencie najviac päť rokov a s vecne obmedzeným rozsahom licencie,
- c) v čase udelenia licencie je možné vyčíslit' očakávané príjmy alebo výnosy, ktoré možno využitím licencie dosiahnuť; tieto príjmy alebo výnosy sú v licenčnej zmluve výslovne vyčíslené a odmena zodpovedá týmto príjmom alebo výnosom a je proporcionálna,
- d) ide o použitie diela novinárskej povahy,
- e) ide o použitie diela na propagačný, marketingový, reklamný účel alebo na účel korporátnej identity,
- f) ide o použitie počítačového programu alebo databázy,
- g) ide o použitie diela na nekomerčný účel.

Bestsellerová klauzula bola zavedená v § 69 ods. 8 AZ, ktorý upravuje, že ak je licenčná odmena proporcionálna k tvorivému podielu autora na zhodnocovanom diele, ale celkom zjavne nezodpovedá výnosu dosiahnutému neskorším využitím diela, autor má právo na dodatočné vyrovnanie. Autor môže právo na dodatočné vyrovnanie uplatniť najskôr po uplynutí troch rokov od zverejnenia diela. Lehota sa má teda počítať od zverejnenia diela, zrejme však ich

¹⁹ Podľa § 64c AZ sa obmedzená zodpovednosť neuplatní v prípade poskytovateľa služby zdieľania obsahu on-line, ktorého jedným z hlavných účelov je vykonávať alebo uľahčovať neoprávnené použitie diel.

o legislatívno-technickú chybu a správne by sa mala počítať od udelenia licencie, nakoľko zverejnenie diela nemusí vôbec súvisieť s použitím diela nadobúdateľom licencie.

Pod vplyvom transpozície CDSM smernice sa novelizovalo aj ustanovenie o práve autora odstúpiť od licenčnej zmluvy v prípade nepoužívania diela. Pred transpozíciou tejto smernice mal autor právo na odstúpenie od zmluvy len z dôvodu nevyužívania zaväzujúcej výhradnej licencie, t. j. keď bol nadobúdateľ povinný licenciu využívať. Po transpozícii smernice sa právo na odstúpenie týka všetkých výhradných licenčných zmlúv, kedy nadobúdateľ licencie nevyužíva licenciu dohodnutým spôsobom alebo v dohodnutom rozsahu.

Novinkou v autorskom zmluvnom práve je aj to, že každá licenčná zmluva na vydanie diela musí obsahovať najmä odhad hrubých príjmov z verejného rozširovania rozmnoženín diela alebo sprístupňovania diela verejnosti (§ 75 ods. 1 AZ).

Náhrady odmien

Aj v súvislosti s novým právom vydavateľov periodík sa doplnením Autorského zákona zaviedol nárok vydavateľov na náhradu odmeny. Upravilo sa, že ak autor diela udelil vydavateľovi publikácie, v ktorej je autorovo dielo obsiahnuté, licenciu na vyhotovenie rozmnoženiny, vydavateľ má počas trvania licencie právo na podiel z jeho náhrady odmeny. Publikáciou sa rozumie aj periodikum podľa § 129a ods. 1 AZ.

Náhrady odmien sa na Slovensku vyberajú v súvislosti s dvomi zákonnými výnimkami, kedy možno použiť dielo bez súhlasu autora alebo iného nositeľa práv, konkrétne výnimkou na vyhotovenie rozmnoženiny na súkromné účely (§ 42 AZ) a reprografickou výnimkou (§ 43 AZ). V týchto dvoch prípadoch si možno teda vyhotoviť rozmnoženinu zverejneného diela, Slovensko, ako členský štát EÚ, je však v zmysle InfoSoc smernice²⁰ povinné zabezpečiť autorom a iným nositeľom práv primeranú kompenzáciu, ktorá sa na Slovensku realizuje vo forme náhrad odmien, ktoré sa platia z prázdnych nosičov a zo zariadení určených na kopírovanie. Ich zoznam, základ na výpočet náhrad odmien, ako aj ich výška sú upravené v prílohe č. 2 Autorského zákona.

Do novely Autorského zákona č. 71/2022 Z. z. platilo, že vydavateľ si mohol uplatniť podiel z náhrad odmien, ale len vo vzťahu k zamestnaneckým dielam a iným predmetom, pri ktorých vykonával majetkové práva (§ 90 ods. 4 AZ). Od marca 2023 začala platiť úprava, v zmysle ktorej má vydavateľ publikácie alebo periodika nárok na podiel z náhrad odmeny aj vtedy, keď je medzi ním a autorom uzavretá licenčná zmluva na vyhotovenie rozmnoženiny, a teda vydavateľ je v pozícii nadobúdateľa licencie.

V zmysle tejto právnej úpravy sa však podiel vydavateľov nevyrátaval zo všetkých náhrad odmien, ktoré boli vybraté organizáciami kolektívnej správy v rámci výkonu povinnej kolektívnej správy (§ 146 AZ). Podiel sa vypočítaval len z odmien vybraných vo vzťahu k reprografickej výnimke a aj to nie z celej časti, ale len z marginálnej čiastky za reprografické služby.

Následnou novelou Autorského zákona (z. č. 455/2022 Z. z.) s účinnosťou od 1. februára 2023 sa však mechanizmus výpočtu zmenil aspoň čiastočne v prospech vydavateľov. Nadalej síce platí, že ich podiel sa nebude počítať zo všetkých vybraných náhrad odmien, ale bude to aspoň zo všetkých náhrad odmien, ktoré sa vybrali v súvislosti s aplikáciou reprografickej výnimky podľa § 43 AZ. Podiel, ktorý sa prerozdeľuje vydavateľom, je tak stále menší, ako by mohol byť, keby sa podiel vypočítaval zo všetkých vybraných náhrad odmien. Je však na úvahe každého členského štátu, či vydavateľovi takýto podiel na náhrade odmeny prizná a ak áno, tak v akom rozsahu, takže nejde o žiaden odklon od európskej úpravy. Vydavatelia vrátane tých, ktorí nespĺňajú predpoklady na vznik podielu z náhrad odmien podľa § 36 ods. 4 AZ, si však v každom prípade môžu naďalej uplatňovať náhrady odmien vo vzťahu k tým dielam, pri ktorých vykonávajú práva ako zamestnávateľa v zmysle § 90 AZ.

Plynutie premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia

V Autorskom zákone je v § 165 zakotvený mechanizmus, ktorý rieši situáciu, keď sa používateľ s organizáciou kolektívnej správy nedohodne na uzavretí licenčnej zmluvy (a najmä na odmene za udelenie licencie), ale používateľ chce napriek tomu legálne používať predmety ochrany, ku ktorým príslušná organizácia kolektívnej správy vykonáva práva. Riešením je v takomto prípade uplatnenie postupu podľa § 165 ods. 8 a nasl. AZ, ktorý už bol spomínaný v súvislosti s obdobným vzťahom medzi vydavateľom periodika a poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti.

Ak sa organizácia kolektívnej správy nedohodne na uzavretí zmluvy alebo ak nepredloží používateľovi návrh zmluvy, môže používateľ požadovať, aby obsah takejto zmluvy vrátane odmeny a nahradenia vôle uzavrieť takúto zmluvu určil súd. Používateľ tak môže (legálne) používať predmety ochrany, ktoré mali byť predmetom zmluvy odo dňa podania návrhu na začatie konania, ak zaplatí peňažné prostriedky vo výške stanovenej zákonom za použitie týchto predmetov ochrany na účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky vedený organizáciou kolektívnej správy.

V tejto súvislosti sa do právnej úpravy v § 165 ods. 11 AZ doplnilo ustanovenie, v zmysle ktorého odo dňa podania

²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. L 167).

návrhu na začatie konania do právoplatnosti rozhodnutia súdu o tomto návrhu premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia neplynie. Ako sa uvádza aj v dôvodovej správe, ustanovenie odstraňuje praktický problém premlčania lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia počas vedenia sporu o určenie obsahu licenčnej zmluvy. Ak by napríklad súd právoplatne určil odmenu menšiu ako tú, ktorú už používateľ zaplatil, používateľ si môže (uhradenný) rozdiel uplatniť ako bezdôvodné obohatenie. V prípade dlhšieho sporu by však hrozilo premlčanie tohto práva, ale po novele platí, že počas trvania sporu premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia neplynie.

Doplňkové online služby vysielateľov

V článku 3 Online SatKab smernice je upravené uplatňovanie zásady krajiny pôvodu na doplnkové online služby vysielateľov. Slovenská úprava rešpektuje, že zásada krajiny pôvodu stanovená v smernici by nemala viesť k akejkolvek povinnosti vysielateľov verejne prenášať alebo sprístupňovať verejnosti programy v rámci svojich doplnkových on-line služieb, ani poskytovať doplnkové on-line služby v inom členskom štáte, než je štát, v ktorom majú svoje hlavné sídlo.

Transpozíciou článku 3 smernice do Autorského zákona sa v úprave týkajúcej sa rozsahu licenčnej zmluvy doplnilo (§ 67 ods. 4 AZ), že ak sa licenčná zmluva uzatvára na území Slovenskej republiky na použitie diel obsiahnutých v doplnkovej on-line službe, považuje sa za územný rozsah licencie územie všetkých zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ak licenčná zmluva neurčuje inak; tým nie je dotknuté uplatnenie osobitného predpisu. Na základe zmluvnej slobody je tiež možné naďalej obmedzovať využívanie práv, ktorých sa týka zásada krajiny pôvodu (napr. prostredníctvom geoblockingu alebo uplatňovania nariadenia o cezhraničnej prenosnosti on-line obsahových služieb).

Použitie predmetov ochrany (programov) obsiahnutých v doplnkovej on-line službe sa viaže na dva autorskoprávne spôsoby použitia, ktorými sú vyhotovenie rozmnoženiny (§ 21 AZ) a verejný prenos (§ 27 AZ) vrátane sprístupňovania verejnosti (§ 30 AZ). Autorský zákon vo vzťahu k použitiu diel obsiahnutých v doplnkovej on-line službe vyhotovením rozmnoženiny a verejným prenosom zaviedol rozšírenú licenciu (§ 80 ods. 1 písm. k) AZ). Vysielateľ tak môže vysporiadať práva k dielam obsiahnutým v doplnkovej on-line službe aj voči nezastupovaným nositeľom práv. Organizácia kolektívnej správy by však vždy mala byť schopná uzavrieť s ním aj klasickú licenčnú zmluvu bez rozšíreného efektu.

Transpozíciou článku 3 smernice sa zaviedli aj ďalšie kritériá, ktoré by mali organizácie kolektívnej správy zohľadniť pri určení výšky odmien v sadzobníku odmien

a v uzatváraných zmluvách, pričom sa viažu na licencovanie doplnkových on-line služieb s vysielateľmi. Podľa § 169 ods. 2 AZ pri určení výšky odmien určených v sadzobníku odmien a v zmluvách podľa § 165 ods. 1 AZ organizácia kolektívnej správy zohľadní v prípade doplnkovej on-line služby jej vlastnosti, najmä trvanie jej dostupnosti, jej publikum a poskytované jazykové verzie; tým nie je dotknuté určenie výšky odmien na základe príjmov vysielateľa.

Nové výhradné právo na retransmisiu

Článok 4 Online SatKab smernice zaviedol nové výhradné právo na retransmisiu, odlišné od práva na káblovú retransmisiu vymedzené v satelitnej a káblovej smernici. V zmysle článku 4 musia na retransmisiu programov udeliť súhlas nositelia výhradného práva na verejný prenos. Členské štáty zabezpečia, aby nositelia práv mohli vykonávať svoje právo udeliť alebo odmietnuť súhlas na retransmisiu iba prostredníctvom organizácie kolektívnej správy. V dôsledku transpozície smernice sa na Slovensku rozšírila povinná kolektívna správa aj na tie prípady retransmisie, ktoré nespádajú pod káblovú retransmisiu (§ 146 ods. 2 písm. f) a g) AZ).

V zmysle čl. 4 smernice sa medzi povinne kolektívne spravované práva zaraďuje použitie vymedzených predmetov ochrany (t. j. diel, umeleckých výkonov, zvukových záznamov a audiovizuálnych záznamov) retransmisiou (netýka sa vysielaní). Na retransmisiu pôvodného vysielania televíznych a rozhlasových programov potrebujú prevádzkovatelia retransmisie získať súhlas od nositeľov výhradného práva na verejný prenos diel alebo iných predmetov ochrany. Na zabezpečenie právnej istoty pre prevádzkovateľov retransmisie a na prekonanie rozdielov v oblasti služieb retransmisie vo vnútroštátnom práve by sa mali uplatňovať podobné pravidlá, aké sa uplatňujú na káblovú retransmisiu podľa smernice 93/83/EHS. Pravidlá podľa smernice 93/83/EHS zahŕňajú povinnosť vykonávať právo udeliť alebo odmietnuť súhlas prevádzkovateľovi retransmisie prostredníctvom organizácie kolektívnej správy (t. j. povinná kolektívna správa). Podľa týchto pravidiel zostáva právo udeliť alebo odmietnuť súhlas samo osebe nedotknuté a len spôsob výkonu tohto práva je do určitej miery regulovaný. Pri väčšine práv súvisiacich s autorským právom je však zachovaný osobitný režim primeranej odmeny za použitie predmetov ochrany káblovou retransmisiou.

V súlade s článkom 5 Online SatKab smernice nie sú predmetom povinnej kolektívnej správy práv uplatňovanej na retransmisiu žiadne práva vysielateľov týkajúce sa ich vysielania. Prevádzkovatelia retransmisie a vysielatelia majú vo všeobecnosti pretrvávajúce obchodné vzťahy, v dôsledku čoho prevádzkovatelia retransmisie poznajú vysielateľov. Vysporiadanie práv s vysielateľmi je preto pre prevádzkovateľov retransmisie pomerne jednoduché. V dôsledku toho získanie potrebných licencií od vysielateľov nepredstavuje pre prevádzkovateľov retransmisie takú

záťaž ako získavanie licencií od nositeľov práv k dielam a iným predmetom ochrany, ktoré sú súčasťou televíznych a rozhlasových programov, ktoré retransmitujú.

Priamy vstup

Článok 8 Online SatKab smernice sa týka tzv. techniky priameho vstupu. Definícia, ako aj spôsob – technický proces priameho vstupu je z hľadiska konzistentnosti problematiky a napojenia na otázku vysielania, šírenia programových služieb i retransmisie zahrnutý v § 222 zákona o mediálnych službách. V nadväznosti na túto definíciu sa potom v § 27 ods. 3 Autorského zákona upravuje, že za jeden verejný prenos sa považuje aj prenos diela obsahnutého v programovej službe na verejnosti pomocou priameho vstupu, na ktorom sa podieľa vysielateľ a sprostredkovateľ obsahu, ak vysielateľ súbežne nevykonáva vysielanie.

Ako sa uvádza v dôvodovej správe k Autorskému zákonu, v predmetnom ustanovení sa deklaruje, že priamy vstup predstavuje z hľadiska autorskoprávneho spôsobu použitia jeden (jediný) verejný prenos, na ktorom sa však podieľajú dva subjekty – vysielateľ (ktorý neverejne prenáša predmety ochrany obsahnuté v programovej službe inej osobe) a iná osoba, v zmysle skratky zavedenej v zákone o mediálnych službách nazvaná ako sprostredkovateľ obsahu, ktorá následne prenáša predmety ochrany obsahnuté v programovej službe na verejnosti – distribuuje, sprostredkúva ich verejnosti. O verejný prenos však ide iba v prípade, keď vysielatelia prenášajú prostredníctvom priameho vstupu predmety ochrany obsahnuté v programovej službe sprostredkovateľom obsahu bez toho, aby priamo prenášali svoje programy verejnosti (tzv. čistý priamy vstup). To znamená, že vysielateľ by nemal popri priamom vstupe uskutočňovať aj paralelné vysielanie. Ak by tak robil (paralelne by popri priamom vstupe vysielal), nešlo by už v prípade sprostredkovateľov obsahu o rovnaký verejný prenos, ale o retransmisiiu (tzv. paralelný priamy vstup).

Vo vzťahu k priamemu vstupu ako osobitnému spôsobu použitia sa uplatňuje povinná kolektívna správa (§ 146 ods. 1 písm. h) a i) AZ). To zahŕňa udelenie súhlasu na použitie autorského diela verejným prenosom pomocou priameho vstupu aj výber primeranej odmeny za verejný prenos umeleckého výkonu, zvukového záznamu a audiovizuálneho záznamu pomocou priameho vstupu. Udeľovanie súhlasu na verejný prenos vysielania pomocou priameho vstupu nespadá do povinnej kolektívnej správy, ale o ňom rozhoduje vysielateľ.

Princíp dobrej viery a transparentnosti

Transpozíciou čl. 5 ods. 2 a čl. 6 Online SatKab smernice sa vyriešil vzťah medzi vysielateľom a prevádzkovateľom

retransmisie, ktorý chce použiť vysielanie. Predovšetkým sa stanovil princíp vedenia rokovaní o uzavretí licenčnej zmluvy v dobrej viere, z čoho môže napríklad vyplývať, že obe strany rokovaní by si mali poskytnúť potrebné informácie, resp. nezatajovať dôležité skutočnosti schopné ovplyvniť licenčné dojednania alebo náležitosti zmluvy. Tento princíp sa aplikuje, keď rokovania už začali, resp. prebiehajú. Pri stanovovaní licenčných podmienok vrátane licenčného poplatku za retransmisiiu by sa mala napríklad okrem iného zohľadniť ekonomická hodnota používania práv v obchode vrátane hodnoty prisudzovanej konkrétnemu spôsobu retransmisie.

Na to nadväzuje aj určitá miera transparentnosti, že ak vysielateľ poverí určitú osobu zastupovaním a uzatvorením licenčnej zmluvy v jeho mene (napr. určitý nezávislý subjekt správy, organizáciu kolektívnej správy, advokátsku kanceláriu a pod.), je povinný vysielateľ alebo táto tretia osoba preukázať prevádzkovateľovi retransmisie skutočnosť, že je ozaj oprávnená konať za vysielateľa, napr. predložením plnej moci alebo zmluvy o zastupovaní. V prípade, ak by nedošlo k dohode na uzavretí licenčnej zmluvy medzi vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, zákon dáva možnosť obom stranám využiť alternatívnu metódu vyriešenia ich sporu prostredníctvom mediácie.

Kolektívna správa

Tradične sa rozlišujú dve formy výkonu kolektívnej správy, a to povinná a dobrovoľná. Zjednodušene vyjadrené, pri povinnej kolektívnej správe autor alebo iný nositeľ práv nie je oprávnený na individuálny výkon svojich majetkových práv a jeho práva môže vykonávať jedine organizácia kolektívnej správy. Ide najmä o prípady, kedy by bol individuálny výkon práv príliš komplikovaný, neúčelný alebo nevhodný. Keďže však ide o výrazný zásah do autonómie týchto subjektov pri výkone ich práv, povinnú kolektívnu správu možno uplatňovať len v tých odboroch kolektívnej správy, ktoré sú výslovne vymenované v Autorskom zákone (§ 146 ods. 2 AZ). Limity týchto prípadov potom vychádzajú z európskeho a medzinárodného práva, takže ani štát nemôže svojvoľne tieto prípady zavádzať do svojich právnych poriadkov. Štandardne to potom v praxi fungovalo tak, že nezastupovaný nositeľ práv si mohol proti príslušnej organizácii kolektívnej správy uplatniť nárok na podiel z odmien a náhrad odmien, ktoré vybrala organizácia v rámci výkonu povinnej kolektívnej správy.

Situácia začala byť neprehľadná prijatím Autorského zákona z roku 2015, kedy sa, zrejme primárne v snahe výslovne transponovať európske právo,²¹ osobitne upravilo, že organizácia kolektívnej správy vykonávajúca správu majetkového práva v odbore káblovej retransmisie (t. j. podľa § 146 ods. 2 písm. d) a f) AZ) sa považuje za vykonávajúcu

21 Článok 9 ods. 1 a 2 satelitnej a káblovej smernice.

správu tohto práva aj vo vzťahu k nositeľom práv, ktorí ňou nie sú zastupovaní.²² Tento koncept však tradične platil už predtým a neprehľadnosť situácie súvisela práve s tým, či je to len potvrdenie všeobecne známeho faktu, alebo či to v prípade ostatných prípadov povinne kolektívne spravovaných práv platiť nemá.²³

Osobitne sa potom upravovalo, že ak kolektívnu správu práv v odbore použitia káblou retransmisiou vykonáva viacero organizácií kolektívnej správy, nositeľ práv má možnosť výberu, ktorá z týchto organizácií kolektívnej správy sa považuje za vykonávajúcu správu jeho práva na použitie predmetu ochrany jeho uvedením na verejnosti káblou retransmisiou.

Práve v tomto smere došlo aj k novele Autorského zákona, čo súviselo najmä so spormi medzi organizáciami kolektívnej správy a používateľmi o to, kto zastupuje daného nositeľa práv, keď je oprávnenie udelené viacerým organizáciám.

Z toho dôvodu došlo k novelizácii § 147 ods. 2 AZ, ktorý upravuje nasledujúci postup.

Ak kolektívnu správu práv v odbore retransmisie a káblou retransmisie (podľa § 146 ods. 2 písm. d), f) a g) AZ) k určitému druhu predmetu ochrany vykonáva viacero organizácií kolektívnej správy, za organizáciu vykonávajúcu správu práv nositeľa práv, ktorý nie je zastupovaný žiadnou organizáciou, sa už nepovažuje tá organizácia, ktorú si nositeľ práv vyberie, ale tá, ktorú tieto organizácie kolektívnej správy určili dohodou.

Ak organizácie kolektívnej správy neurčili dohodou takúto organizáciu, za organizáciu vykonávajúcu správu práv nositeľa práv, ktorý nie je zastupovaný žiadnou organizáciou kolektívnej správy, sa považuje tá, ktorá zastupuje najviac nositeľov práv podľa § 164 ods. 1 na území Slovenskej republiky a je takto uvedená v evidencii organizácií kolektívnej správy vedenej ministerstvom kultúry.

Na webovej stránke ministerstva, ktorá bola naposledy aktualizovaná 21. augusta 2023, sa v tejto súvislosti uvádza, že organizáciou kolektívnej správy, ktorá je povinná prerozdeliť nositeľom práv, ktorí nie sú zastupovaní podľa § 164 ods. 1 AZ, príjem z výkonu kolektívnej správy práv podľa § 147 ods. 2 vo vzťahu

- k použitiu audiovizuálneho diela jeho uvedením na verejnosti retransmisiou (§ 146 ods. 2 písm. f) AZ) je LITA,
- k výberu primeranej odmeny za káblou retransmisiou pre výrobcov hudobných audiovizuálnych záznamov (§ 146 ods. 2 písm. d) AZ) je SLOVGRAM,
- k použitiu audiovizuálneho záznamu jeho uvedením na verejnosti retransmisiou, okrem káblou retransmisie,

pre výrobcov hudobných audiovizuálnych záznamov (§ 146 ods. 2 písm. g) AZ), je SLOVGRAM,

- k výberu primeranej odmeny za káblou retransmisiou pre výrobcov audiovizuálnych záznamov audiovizuálnych diel (§ 146 ods. 2 písm. d) AZ) je SAPA a
- k použitiu audiovizuálneho záznamu jeho uvedením na verejnosti retransmisiou, okrem káblou retransmisie, pre výrobcov audiovizuálnych záznamov audiovizuálnych diel (§ 146 ods. 2 písm. g) AZ), je SAPA.

Nositeľ práv už teda v daných prípadoch nebude mať viac možnosť voľby, ale jeho práva budú vykonávať vybrané organizácie kolektívnej správy.

Záver

V tejto chvíli je ešte priskoro na zhodnotenie dopadu zmien, ktoré sme v tomto článku predstavili. Primárny efekt sa prejavil zatiaľ najmä v oblasti zmluvného práva, kde bolo nutné obratom riešiť nastavenie zmluvných vzťahov. To spôsobilo mnohé komplikácie najmä vydavateľom pri uzatváraní vydateľských licenčných zmlúv, ale aj mnohým iným subjektom, ktoré boli zvyknuté vyplácať autorom a iným nositeľom práv jednorazovú odmenu. Tiež to zrejme prekvapilo autorov, ktorí boli zvyknutí na svoj štandardný príjem, ale teraz sa už musia uspokojiť s tým, že sa k svojim peniazom dostanú neskôr v závislosti od podmienok, ktoré si s používateľom dohodnú.

Zásadný vplyv mala potom posledná menovaná zmena aj na vzťahy medzi používateľmi a organizáciami kolektívnej správy a efekt by sa mal prejavíť aj vo vzťahu k prerozdeleniu náhrad odmien. A keď spomíname organizácie kolektívnej správy, nemožno nespomenúť ešte jeden zásadný fakt, a to, že organizácii kolektívnej správy OZIS bolo odňaté oprávnenie.²⁴ Rozhodnutie o odňatí oprávnenia nadobudlo právoplatnosť 7. októbra 2022, OZIS podal v zákonom stanovenej lehote žalobu, ktorej však nebol priznaný odkladný účinok uznesením Krajského súdu v Bratislave (sp. zn. 6S/270/2022).

A i keď nejde priamo o novelu Autorského zákona, nemožno zabudnúť, že relatívne nedávno bol zrušený kontroverzný príspevok do umeleckých fondov. V zákone o umeleckých fondoch²⁵ boli donedávna zakotvené tri typy príspevkov, pričom jeden z nich vo forme povinnosti príjemcov autorských odmien a odmien výkonných umelcov za vytvorenie a použitie ich predmetov ochrany odvádzať umeleckým fondom 2 % z ich hrubých príjmov bol s účinnosťou od 1. júla 2023 zrušený vrátane ďalších súvisiacich povinností. Rozhodnutie zrušiť túto povinnosť hodnotíme aj z ústavnoprávneho hľadiska veľmi pozitívne.

²² Podľa platnej právnej úpravy je okruh týchto prípadov ešte širší.

²³ Bližšie Adamová, Z. – Hazucha, B. Autorský zákon. Komentár. Beck, 2015 (§ 147).

²⁴ Ministerstvo kultúry. Kolektívna správa práv. [online] <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/media-audiovizia-a-autorske-pravo/autorske-pravo/kolektivna-sprava-prav/> [21.9.2023].

²⁵ Zákon č. 13/1993 Z. z. o umeleckých fondoch v znení neskorších predpisov.

Zmeny v európskom patentovom systéme

Európsky patent s jednotným účinkom a Jednotný patentový súd

Changes in European Patent System Unitary Patent and Unified Patent Court

Lukrécia MARČOKOVÁ, Jitka MIKULIČOVÁ¹

ABSTRAKT

Nadobudnutie platnosti Dohody o Jednotnom patentovom súde 1. júna 2023 odštartovalo fungovanie systému európskeho patentu s jednotným účinkom v 17 členských štátoch EÚ. Cieľom tohto príspevku je v krátkosti priblížiť hlavné črty novej možnosti patentovej ochrany technických riešení v Európe a fungovania Jednotného patentového súdu. Príspevok tiež opisuje aktuálny postoj Slovenskej republiky k novému systému jednotnej patentovej ochrany.

ABSTRACT

The entry into force of Agreement on a Unified Patent Court on 1 June 2023 launched the Unitary Patent system across 17 EU Member States. The ambition of this paper is to briefly outline the main features of this new type of patent protection in Europe and the main features of Unified Patent Court. The paper deals with the up-to-date position of the Slovak Republic to the Unitary Patent system.

Klíčové slová

patent, európsky patent, európsky patent s jednotným účinkom, registrácia jednotného účinku, prvá generácia európskych patentov s jednotným účinkom, Jednotný patentový súd, jurisdikcia, Slovenská republika, ratifikačný proces, uznesenie vlády SR

Key words

patent, European patent, unitary patent, registration of unitary effect, first generation of unitary patents, Unified Patent Court, jurisdiction, the Slovak Republic, ratification, government resolution

1 Európsky patent s jednotným účinkom

Od 1. júna 2023 existuje v Európe ďalšia možnosť patentovej ochrany technických riešení – od tohto dátumu môžu byť technické riešenia v Európe chránené nielen národným patentom a klasickým európskym patentom, ale aj

európskym patentom s jednotným účinkom.²

Európskym patentom s jednotným účinkom, ako to vyplýva už z jeho názvu, je európsky patent udelený Európskym patentovým úradom (EPÚ) podľa pravidiel a postupov ustanovených Dohovorom o udeľovaní európskych

* Publikovaný komentár nepodliehal recenznému konaniu.

1 Lukrécia Marčoková, Ing., riaditeľka patentového odboru, Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky.

Jitka Mikuličová, Mgr., riaditeľka odboru legislatívno-právneho, Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky.

2 Cesta k súčasnému stavu a zrodu systému európskeho patentu s jednotným účinkom nebola krátka a ani jednoduchá. Bližší náhľad a súvislosti poskytuje napr. Kratochvíl a Jakl v publikácii KRATOCHVÍL, J., JAKL, L. Evropský patent s jednotným účinkem a jednotný patentový soud. Praha: Metropolitan University Prague Press; Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016, alebo Marčoková v článku MARČOKOVÁ, L. Možná alternatíva jednotnej patentovej ochrany v Európe. In Duševné vlastníctvo 1/2011. Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky, 2011.

patentov (Európsky patentový dohovor), ktorého **jednotný účinok je zaregistrovaný v registri pre jednotnú patentovú ochranu**³ vedenom EPÚ.

Európsky patent s jednotným účinkom poskytuje **jednotnú ochranu** a má **rovnaký účinok** vo všetkých štátoch zapojených do systému jednotnej patentovej ochrany (pozri časť 1.4 Geografické pokrytie ochrany európskym patentom s jednotným účinkom). Obmedziť, previesť alebo zrušiť ho je možné a zaniknúť môže len vo vzťahu k všetkým uvedeným štátom. Pokiaľ ide o licencie, tie môžu byť udeľované pre celé územie alebo časť územia štátov zapojených do systému jednotnej patentovej ochrany.

1.1 Právny rámec

Právny rámec systému jednotnej patentovej ochrany tvoria dve nariadenia Európskej únie:

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany⁴ a
- nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany so zreteľom na platný režim prekladov⁵.

1.2 Porovnanie európskeho patentu s jednotným účinkom s klasickým európskym patentom

Konanie predchádzajúce udeleniu európskeho patentu je rovnaké bez ohľadu na to, či patent nadobudne v zúčastnených členských štátoch jednotný účinok alebo bude v týchto štátoch validovaný klasickým spôsobom. Rozdielne je spravovanie patentu v štádiu po udelení.

Majiteľ európskeho patentu, ktorého jednotný účinok je zaregistrovaný v registri pre jednotnú ochranu, **ne musí** v členských štátoch Európskej únie, ktoré ratifikovali Dohodu o Jednotnom patentovom súde, **validovať** svoj **patent**. Na rozdiel od klasického európskeho patentu sa európsky patent s jednotným účinkom neudržiava osobitne v každom štáte zapojenom do systému jednotnej patentovej ochrany. Európsky patent s jednotným účinkom sa udržiava centrálné – majiteľ patentu platí **jeden ročný udržiavací poplatok**, ktorý vyberá EPÚ.

Európsky patent s jednotným účinkom sa po udelení nerozpadne na zväzok národných patentov ako klasický európsky patent. Poskytuje **jednotnú ochranu** a má **rovnaký účinok** vo všetkých štátoch zapojených do systému jednotnej patentovej ochrany.

Európsky patent, ktorý v štátoch zapojených do systému jednotnej patentovej ochrany nadobudne jednotný účinok, môže byť v ostatných členských štátoch EÚ, ktoré sú zmluvnou stranou Európskej patentovej organizácie a ktoré do tohto systému zapojené nie sú, validovaný klasickým spôsobom. Súbežná (duplicitná) ochrana európskym patentom s jednotným účinkom a klasickým európskym patentom na rovnakom teritóriu nie je možná.

1.3 Registrácia jednotného účinku európskeho patentu

O registráciu jednotného účinku môže majiteľ európskeho patentu požiadať v lehote **jedného mesiaca** od zverejnenia oznámenia o udelení patentu v Európskom patentovom vestníku. Žiadosť o registráciu jednotného účinku sa podáva EPÚ v jazyku, v ktorom prebiehalo konanie o príslušnej európskej patentovej prihláške.

O registráciu jednotného účinku môže majiteľ európskeho patentu požiadať **bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť, bydlisko alebo sídlo**. Výhody jednotnej patentovej ochrany tak môžu požívať všetci majitelia európskych patentov, nielen subjekty zo štátov zapojených do systému jednotnej patentovej ochrany.

Jednotnú patentovú ochranu je možné požadovať pre akýkoľvek európsky patent, ktorý je udelený 1. júna 2023 alebo po tomto dni. Jednotný účinok však môže nadobudnúť len európsky patent, ktorý bol udelený s **rovnakým znením patentových nárokov pre všetky zúčastnené členské štáty**.

1.4 Geografické pokrytie ochrany európskym patentom s jednotným účinkom

Európsky patent s jednotným účinkom bude môcť nadobúdať jednotný účinok vo všetkých **zúčastnených členských štátoch**, teda vo všetkých členských štátoch Európskej únie, ktoré sa zapojili do systému jednotnej patentovej ochrany vytvorenej mechanizmom posilnenej spolupráce v zmysle nariadenia (EÚ) 1257/2012. Do systému jednotnej patentovej ochrany sa zapojilo 25 členských štátov

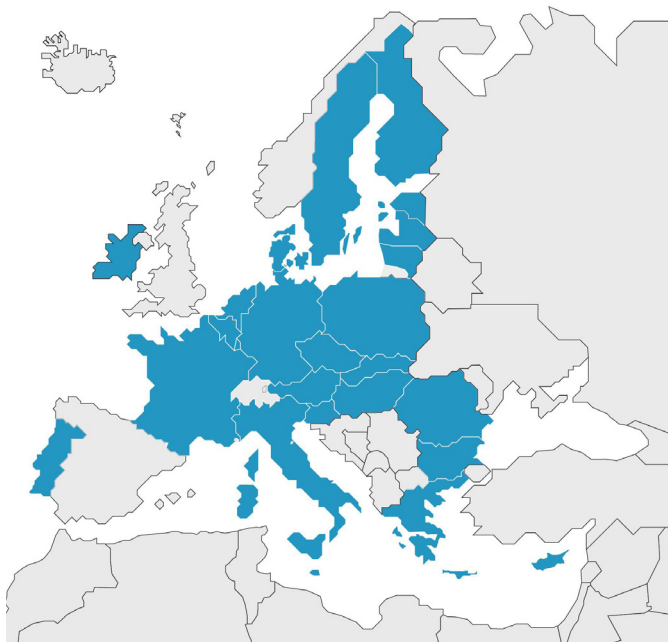
³ Register pre jednotnú patentovú ochranu je plne implementovaný do registra európskych patentov. Pre bližšie informácie pozri napr. sekciu Unitary Patent Register release notes – June 2023 dostupnú na <https://www.epo.org/en/searching-for-patents/legal/register/archive>.

⁴ Publikované v Úradnom vestníku Európskej únie L 361 zo dňa 31.12.2012 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ:L:2012:361:TOC>).

⁵ Publikované v Úradnom vestníku Európskej únie L 361 zo dňa 31.12.2012 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ:L:2012:361:TOC>).

Európskej únie, konkrétne Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Švédsko a Taliansko.

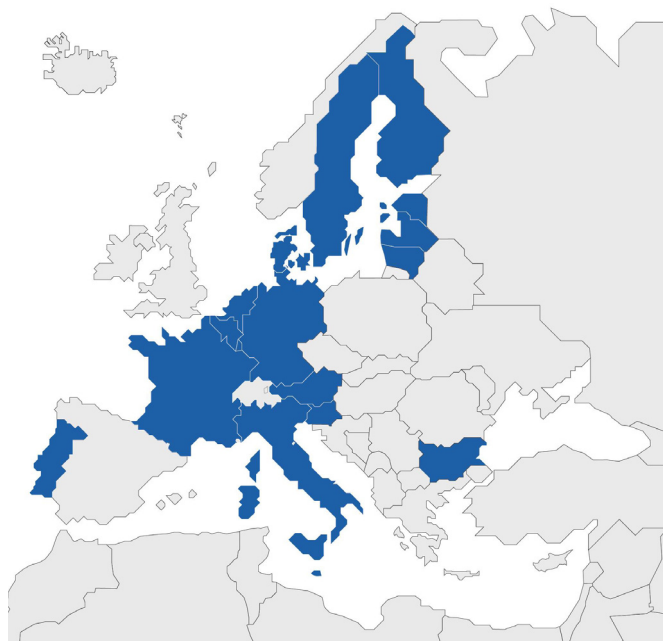
Na obrázku sú znázornené štáty, v ktorých bude môcť európsky patent v budúcnosti nadobudnúť jednotný účinok (zdroj <https://www.epo.org/applying/european/unitary/unitary-patent.html>).

Európsky patent však bude nadobúdať jednotný účinok vo všetkých zúčastnených členských štátoch až vtedy, keď Dohoda o Jednotnom patentovom súde nadobudne platnosť vo vzťahu k všetkým uvedeným štátom. Platí, že európsky patent, ktorého jednotný účinok bude zaregistrovaný v registri pre jednotnú patentovú ochranu, nadobúda **jednotný účinok len v tých zúčastnených členských štátoch, ktoré k dátumu registrácie jednotného účinku patentu ratifikovali Dohodu o Jednotnom patentovom súde**. Takisto platí, že teritoriálny rozsah jednotného účinku zostáva počas celého života patentu rovnaký – nebude sa zväčšovať s prípadnou ratifikáciou Dohody o Jednotnom patentovom súde ďalším zúčastneným členským štátom.

K 1. júnu 2023 Dohodu o Jednotnom patentovom súde ratifikovalo 17 zúčastnených členských štátov – Belgicko, Bulharsko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovinsko, Švédsko a Taliansko. **Prvá generácia európskych patentov s jednotným účinkom** teda nadobudne jednotný účinok len v týchto 17 štátoch.

Na obrázku sú znázornené štáty, v ktorých bude jednotný účinok nadobúdať prvá generácia európskych patentov s jednotným účinkom (zdroj <https://www.epo.org/applying/european/unitary/unitary-patent.html>).

1.5 Udržiavanie európskeho patentu s jednotným účinkom v platnosti

Udržiavanie európskeho patentu s jednotným účinkom v platnosti je administratívne podstatne jednoduchšie a finančne menej nákladné ako udržiavanie platnosti klasického európskeho patentu. Na rozdiel od klasického európskeho patentu sa európsky patent s jednotným účinkom neudržiava osobitne v každom štáte, **udržiava sa centrálnne**. Majiteľ patentu neuhrádza poplatky za udržiavanie platnosti patentu jednotlivým štátom zapojeným do systému jednotnej patentovej ochrany, za každý rok platnosti patentu platí jeden udržiavací poplatok, ktorý vyberá EPÚ.

Navyše, výška poplatkov za udržiavanie platnosti európskeho patentu s jednotným účinkom bola určená ako súčet udržiavacích poplatkov, ktoré by majiteľ patentu musel zaplatiť za udržiavanie platnosti klasického európskeho patentu v štyroch štátoch, v ktorých bolo v roku 2015 udržiavaných najviac európskych patentov – v Nemecku, Francúzsku, Spojenom kráľovstve a Holandsku. **Udržiavacie poplatky za európsky patent s jednotným účinkom** sú teda **podstatne nižšie** ako súčet poplatkov, ktoré by majiteľ patentu musel uhradiť vo všetkých 25 zúčastnených členských štátoch alebo k dátumu začiatku fungovania systému v 17 zúčastnených členských štátoch.

Tabuľka Výška udržiavacích poplatkov za jednotlivé roky platnosti

Rok platnosti patentu	Jednotný patent (výška poplatku v eurách)	25 členských zúčastnených štátov (súčet poplatkov v eurách)	Rok platnosti patentu	Jednotný patent (výška poplatku v eurách)	25 členských zúčastnených štátov (súčet poplatkov v eurách)
2.	35	220	11.	1 460	7 526
3.	105	1 452	12.	1 775	8 655
4.	145	1 857	13.	2 105	9 854
5.	315	2 506	14.	2 455	11 028
6.	475	3 250	15.	2 830	12 189
7.	630	3 861	16.	3 240	13 569
8.	815	4 615	17.	3 640	14 912
9.	990	5 554	18.	4 055	16 166
10.	1 175	6 463	19.	4 455	17 729
			20.	4 855	19 227
Σ (2 – 10)	4 685	29 778	Σ (2 – 20)	35 555	160 633

Výška udržiavacích poplatkov za jednotlivé roky platnosti európskeho patentu s jednotným účinkom a jej porovnanie so sumou, ktorú by majiteľ patentu musel zaplatiť za udržiavanie klasického európskeho patentu vo všetkých 25 zúčastnených členských štátoch, je uvedená v tabuľke (zdroj – <https://www.epo.org/applying/european/unitary/unitary-patent/cost.html>).

Poplatky splatné za prvých 10 rokov platnosti európskeho patentu s jednotným účinkom sú približne o 25 000 eur nižšie ako poplatky splatné za udržiavanie klasického európskeho patentu v 25 zúčastnených členských štátoch. Pri udržiavaní patentu v platnosti počas 20 rokov je rozdiel ešte výraznejší – suma poplatkov pri európskom patente s jednotným účinkom je o viac ako 125 000 eur nižšia ako pri klasickom európskom patente.

1.6 Jazykový režim európskeho patentu s jednotným účinkom

V rámci konania o európskej patentovej prihláške sa uplatňuje **jazykový režim zakotvený v Európskom patentovom dohovore**, teda

- prihláška musí byť podaná v jednom z úradných jazykov EPÚ alebo preložená do jedného z úradných jazykov EPÚ, ktorými sú angličtina, nemčina alebo francúzština,
- jazykom konania o európskej patentovej prihláške je jazyk, v ktorom bola prihláška podaná alebo do ktorého bola preložená,
- európska patentová prihláška je zverejnená v jazyku konania a
- európsky patent je udelený v jazyku, v ktorom prebiehalo konanie o príslušnej prihláške; pred udelením patentu prihlasovateľ musí predložiť preklad patentových nárokov do zvyšných dvoch úradných jazykov EPÚ.

Aj v prípade uplatňovaného jazykového režimu zmena nastane až v štádiu po udelení patentu. Klasický európsky patent musí majiteľ validovať v štátoch, v ktorých má byť patent platný, pričom súčasťou validácie vo viacerých štátoch je predloženie prekladu patentu do úradného jazyka daného štátu. V prípade európskeho patentu s jednotným účinkom, **po uplynutí prechodného obdobia, majiteľ patentu nebude musieť predkladať preklad patentového spisu do žiadneho ďalšieho jazyka.**

Počas prechodného obdobia, ktoré bude trvať minimálne 6 a maximálne 12 rokov, musí majiteľ európskeho patentu spolu so žiadosťou o registráciu jednotného účinku patentu predložiť aj

- úplný **preklad** špecifikácie európskeho patentu **do angličtiny**, ak bol **patent udelený v nemčine alebo francúzštine**, alebo
- úplný **preklad** špecifikácie európskeho patentu **do akéhokoľvek iného úradného jazyka Európskej únie**, ak bol **patent udelený v angličtine**.

1.7 Kompenzácia nákladov na preklad prihlášky

Malým a stredným podnikom, fyzickým osobám, neziskovým organizáciám, univerzitám a verejným výskumným inštitúciám s bydliskom alebo sídlom **v členskom štáte Európskej únie**, ktoré podajú európsku patentovú prihlášku **v jednom z úradných jazykov únie, ktorý nie je úradným jazykom EPÚ**, budú kompenzované náklady na preklad prihlášky vo výške 500 eur.

1.8 Príručka týkajúca sa jednotnej ochrany

Detailnejšie informácie týkajúce sa registrácie jednotného účinku európskeho patentu, udržiavania európskeho patentu s jednotným účinkom v platnosti, kompenzácie

nákladov na preklad prihlášky a ďalších otázok súvisiacich s jednotnou patentovou ochranou sú uvedené v [Unitary Patent Guide](#) dostupnom na webovom sídle EPÚ.

2 Jednotný patentový súd

Samotné nariadenie (EÚ) 1257/2012 ustanovuje, že európsky patent s jednotným účinkom poskytuje svojmu majiteľovi právo zabrániť tretím osobám dopustiť sa konania, voči ktorému poskytuje tento patent ochranu na území zúčastnených členských štátov, v ktorých má jednotný účinok, pričom rozsah tohto práva je jednotný vo všetkých zúčastnených členských štátoch, v ktorých má patent jednotný účinok.⁶ Je tak zdôraznená **potreba prepojenia patentovej ochrany s účinným a jednotným systémom riešenia patentových sporov**. Systém európskeho patentu s jednotným účinkom by bol bez existencie zodpovedajúceho nástroja, ktorým sa stal Jednotný patentový súd, systémom polovičatým a bezzubým. Ako konštatuje bod 24 preambuly nariadenia (EÚ) 1257/2012 zriadenie Jednotného patentového súdu na rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa európskeho patentu s jednotným účinkom je nutné, aby sa *zabezpečilo správne fungovanie tohto patentu, konzistentnosť judikatúry, a tým aj právna istota a nákladová efektívnosť majiteľom patentu*.

Dohoda o Jednotnom patentovom súde⁷ (Dohoda o JPS) vytvára špeciálny súdny systém vytvorený mimo inštitucionálneho a súdneho rámca EÚ – **Jednotný patentový súd**. Jednotný patentový súd je spoločným súdom členských štátov EÚ, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o JPS.

Dohoda o JPS je medzinárodnou zmluvou uzatvorenou výhradne medzi členskými štátmi EÚ, bez účasti EÚ a tretích štátov. Členským štátom EÚ bola otvorená na podpis vo februári 2013 a má 25 signatárov, z ktorých dohodu zatiaľ **ratifikovalo 17 už spomínaných zúčastnených členských štátov** (Belgicko, Bulharsko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovinsko, Švédsko a Taliansko).

Znenie Dohody o Jednotnom patentovom súde v slovenskom jazyku je dostupné v Úradnom vestníku EÚ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2013:175:FULL>.

6 Článok 5 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 1257/2012.

7 Dohoda o Jednotnom patentovom súde v anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku je dostupná na https://www.unified-patent-court.org/en/court/legal-documents?field_legal_doc_type_target_id=24&field_doc_keywords_target_id. Dohoda o Jednotnom patentovom súde je takisto dostupná v Úradnom vestníku EÚ C 175 zo dňa 20. júna 2013 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ:C:2013:175:TOC>), a to aj v slovenskom jazyku.

8 Článok 6 ods. 1 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

9 Článok 7 ods. 1 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

10 Rozhodnutie správneho výboru z 26. júna 2023, ktorým sa mení Dohoda o Jednotnom patentovom súde je dostupné na https://www.unified-patent-court.org/en/court/legal-documents?field_legal_doc_type_target_id=24&field_doc_keywords_target_id.

11 V zmysle čl. 87 ods. 2 Dohody o Jednotnom patentovom súde Správny výbor môže túto dohodu zmeniť a doplniť s cieľom zosúladiť ju s medzinárodnou zmluvou týkajúcou sa patentov alebo s právom Únie. V zmysle čl. 87 ods. 3 Dohody o Jednotnom patentovom súde rozhodnutie, ktoré správny výbor prijme na základe odsekov 1 a 2, nenadobudne účinnosť, ak zmluvný členský štát v lehote dvanásť mesiacov od dátumu prijatia rozhodnutia a na základe svojich príslušných vnútorných rozhodovacích postupov vyhlási, že si neželá byť predmetným rozhodnutím viazaný. V takom prípade sa zvolá konferencia zmluvných členských štátov o revízií.

12 Článok 7 ods. 3 a 4 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

13 Článok 7 ods. 5 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

14 Článok 9 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

Dohoda o JPS nadobudla platnosť 1. júna 2023 a **spustila fungovanie celého systému európskeho patentu s jednotným účinkom**. Od januára 2022 bol aplikovaný Protokol o predbežnej aplikácii Dohody o Jednotnom patentovom súde, čo umožnilo vykonávať prípravné činnosti nevyhnutné na plynulé a bezproblémové spustenie celého systému.

Jednotný patentový súd je tvorený súdom prvého stupňa, odvolacím súdom a kanceláriou.⁸ **Súd prvého stupňa** je decentralizovaný, skladá sa z ústrednej divízie, miestnych a regionálnych divízií.⁹

Ústredná divízia má sídlo v Paríži, jej dve sekcie v Londýne a Mníchove. V súvislosti s brexitom a s oznámením vlády Spojeného kráľovstva o odstúpení od Dohody o Jednotnom patentovom súde je nevyhnutné vyriešiť otázku sídla sekcií. Správny výbor prijal na základe článku 87 ods. 2 Dohody o Jednotnom patentovom súde rozhodnutie z 26. júna 2023, ktorým sa mení Dohoda o jednotnom patentovom súde¹⁰ tak, že sekcie ústrednej divízie budú mať sídlo v Miláne a Mníchove. V prípade, ak nenastane situácia predpokladaná článkom 87 ods. 3 Dohody o JPS, nadobudne toto rozhodnutie správneho výboru účinnosť 26. júna 2024.¹¹

Miestna divízia sa zriaďuje na žiadosť zmluvného štátu. Počet miestnych divízií v zmluvnom štáte je však obmedzený na maximálne štyri.¹² Regionálne divízie sa zriaďujú na žiadosť dvoch alebo viacerých zmluvných štátov.¹³ Prehľad zriadených miestnych a regionálnych divízií je dostupný na <https://www.unified-patent-court.org/en/court/locations>. **Odvolací súd**¹⁴ má sídlo v Luxemburgu.

Za sudcu Jednotného patentového súdu môže byť vymenovaný len štátny príslušník zmluvného štátu. Pre činnosť súdu sú potrebné dva typy sudcov, právnicki kvalifikovaní sudcovia a technicky kvalifikovaní sudcovia. **Sudca s právnickou kvalifikáciou** disponuje kvalifikáciou, ktorá je potrebná na vymenovanie do funkcie sudcu v zmluvnom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom. **Sudca s technickou kvalifikáciou**, ktorý je vymenovaný pre určitú oblasť alebo oblasti techniky, musí mať vysokoškolské vzdelanie a preukázať odbornosť v príslušnej oblasti techniky, ako aj znalosti z občianskeho práva hmotného i procesného týkajúceho sa patentových sporov.

Jurisdikcia Jednotného patentového súdu¹⁵ pokrýva nielen európske patenty s jednotným účinkom (vrátane dodatkových ochranných osvedčení udelených na výrobok chránený európskym patentom s jednotným účinkom)¹⁶, ale aj **klasické európske patenty** (vrátane dodatkových ochranných osvedčení udelených na výrobok chránený klasickým európskym patentom) validované na území zmluvných štátov.

Konania týkajúce sa porušenia európskeho patentu s jednotným účinkom a klasického európskeho patentu rozhoduje miestna alebo regionálna divízia súdu prvého stupňa podľa miesta porušenia a konania o zrušení patentov rozhoduje ústredná divízia.

Rozhodnutie Jednotného patentového súdu sa v prípade klasického európskeho patentu vzťahuje na územie tých zmluvných členských štátov, v ktorých má tento patent účinok.¹⁷ A z tohto dôvodu je potrebné upriamiť pozornosť majiteľov týchto patentov na tzv. prechodné obdobie a možnosti, ktoré ponúka.

Klasické európske patenty budú počas tohto **prechodného obdobia**¹⁸ **siedmich rokov v režime duálnej jurisdikcie Jednotného patentového súdu a vnútroštátneho súdu (alebo iného príslušného vnútroštátneho orgánu)** zmluvného štátu. V zásade to znamená možnosť výberu počas prechodného obdobia začať konanie o porušení patentu alebo o zrušení patentu na vnútroštátnom súde alebo na Jednotnom patentovom súde. Po uplynutí prechodného obdobia, ktoré môže byť predĺžené o ďalších sedem rokov, bude o klasických európskych patentoch rozhodovať výlučne Jednotný patentový súd.

Takisto má majiteľ „klasického“ európskeho patentu možnosť počas prechodného obdobia využiť tzv. **opt-out**, teda zvoliť si vyňatie z výlučnej právomoci Jednotného patentového súdu, čo môže byť výhodné napríklad v prípade, ak sa chce majiteľ patentu vyhnúť riziku centrálného napadnutia platnosti a zrušenia patentu pre územia zmluvných štátov. Opt-out nie je možný, ak sa už začalo konanie pred Jednotným patentovým súdom. Naopak, ak sa ešte nezačalo konanie pred vnútroštátnym orgánom, je možné

opt-out vziať späť a vrátiť sa do výlučnej právomoci Jednotného patentového súdu, čo môže byť pre majiteľa výhodné v prípade vymáhania práv. Opt-out a späťvzatie opt-outu sa oznamujú kancelárii Jednotného patentového súdu a nadobúdajú účinnosť zaregistrovaním v registri Jednotného patentového súdu. Potrebné inštrukcie k uplatneniu opt-outu sú dostupné na webovej stránke Jednotného patentového súdu, opt-outu je dedikovaná aj jedna zo sekcií FAQ¹⁹.

Účastníci konania na Jednotnom patentovom súde platia súdne poplatky. Súdne poplatky stanovuje správny výbor a pozostávajú z pevne stanoveného poplatku a poplatku odvodeného od hodnoty presahujúcej vopred stanovený strop.²⁰ Súdny poplatok za konanie o návrhu týkajúcom sa porušenia patentu pred Jednotným patentovým súdom pozostáva z pevne stanoveného (základného) poplatku 11 000 € a poplatku odvodeného od hodnoty sporu presahujúcej vopred stanovený strop (tento začína pri hodnote sporu od 500 000 € do 750 000 €, kedy je poplatok 2 500 €, a končí pri hodnote sporu viac ako 50 000 000 €, kedy je poplatok 325 000 €). Poplatok za návrh na zrušenie patentu je 20 000 €. Súdne poplatky boli stanovené rozhodnutím správneho výboru D – AC/05/08072022.²¹

Trovy konania úspešného účastníka konania spravidla znáša neúspešný účastník konania, výška náhrady trov konania je odstupňovaná podľa hodnoty sporu.²² Ustanovených je 10 úrovní stropu, najnižšia pri hodnote sporu do 250 000 €, kedy je strop náhrady 38 000 €, najvyššia pri hodnote sporu viacej ako 50 000 000 €, kedy je strop 2 000 000 €. V prípade, ak by výška náhrady trov konania ohrozila ekonomickú existenciu neúspešného účastníka, predovšetkým ak je týmto účastníkom malý a stredný podnik, nezisková organizácia, univerzita, verejná výskumná inštitúcia alebo fyzická osoba, môže súd na návrh neúspešného účastníka znížiť aplikovateľný strop na určenie výšky náhrady trov. Rozsah stropov náhrady trov konania bol stanovený rozhodnutím správneho výboru D – AC/10/24042023.²³

Účastníci konania pred Jednotným patentovým súdom musia byť povinne zastúpení, a to advokátmi oprávnenými

¹⁵ Článok 32 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

¹⁶ Podľa súčasnej legislatívy je možné udeliť na výrobok (liek alebo výrobok na ochranu rastlín) chránený európskym patentom s jednotným účinkom dodatkové ochranné osvedčenie výlučne vnútroštátnym postupom. Spustením systému európskeho patentu s jednotným účinkom je jednoznačne potrebné doplniť tento jednotný patent o jednotné dodatkové ochranné osvedčenie. Súvisiace legislatívne návrhy Európskej komisie z 27. apríla 2023 [návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom dodatkovom ochrannom osvedčení pre lieky – COM(2023)222 final; návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom dodatkovom ochrannom osvedčení pre prípravky na ochranu rastlín – COM(2023)221 final] sú dostupné na https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/proposals-regulations-supplementary-protection-certificates_en. V prípade vytvorenia nových európskych právnych titulov na zabezpečenie jednotnej ochrany práv duševného vlastníctva tak bude potrebné zahrnúť rozhodovanie o neplatnosti jednotného dodatkového ochranného osvedčenia, o porušení jednotného dodatkového ochranného osvedčenia a o protinávrhoch na vyhlásenie neplatnosti jednotného dodatkového ochranného osvedčenia do výlučnej právomoci Jednotného patentového súdu, čo je vzhľadom na výlučnú právomoc Jednotného patentového súdu vo vzťahu k európskym patentom s jednotným účinkom logickým krokom. Uvedené si vyžiada zmenu Dohody o Jednotnom patentovom súde v zmysle čl. 87 ods. 2 tejto dohody. Aj samotné dôvodové správy k návrhom nariadení uvádzajú, že sa očakáva, že sa vymedzenie dodatkových ochranných osvedčení uvedené v Dohode o Jednotnom patentovom súde zmení tak, aby v ňom boli zahrnuté aj jednotné dodatkové ochranné osvedčenia.

¹⁷ Článok 34 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

¹⁸ Článok 83 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

¹⁹ Dostupná na <https://www.unified-patent-court.org/en/faq/opt-out#faqs>.

²⁰ Článok 70 a článok 36 ods. 3 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

²¹ Table of Court Fees je dostupné na https://www.unified-patent-court.org/en/court/legal-documents?field_legal_doc_type_target_id=201&field_doc_keywords_target_id.

²² Článok 69 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

²³ Scale of ceilings for recoverable costs je dostupný na <https://www.unified-patent-court.org/en/court/legal-documents/328>.

na zastupovanie v zmluvnom štáte alebo európskymi patentovými zástupcami so zodpovedajúcou kvalifikáciou.²⁴

Patentové spory je možné urovnať aj prostredníctvom mediácie a rozhodcovského konania. Stredisko pre mediáciu a rozhodcovské konanie v patentových veciach so sídlami v Lubľane a Lisabone bude poskytovať nástroje pre mediáciu a rozhodcovské konanie v patentových sporoch patriacich do rozsahu pôsobnosti Dohody o JPS. Mediačným alebo rozhodcovským konaním, resp. zmiernom účastníkov konania nie je možné európsky patent s jednotným účinkom alebo klasický európsky patent zrušiť alebo obmedziť.²⁵

3 Slovensko a systém jednotnej patentovej ochrany

Slovenská republika sa zapojila do systému jednotnej patentovej ochrany vytvorenej mechanizmom posilnenej spolupráce. Dohodu o Jednotnom patentovom súde podpísala 19. februára 2013, ale doteraz ju neratifikovala. **Ratifikačný proces bol prerušený uznesením vlády SR č. 574 z 13. decembra 2017**²⁶. Uznesenie vlády č. 574/2017 uložilo ministerke spravodlivosti vypracovať analýzu právnych aspektov prijatia Dohody o JPS v Slovenskej republike a ministromi hospodárstva vypracovať analýzu hospodárskych vplyvov dohody v Slovenskej republike, a to do troch rokov od začatia fungovania Jednotného patentového súdu. Ministerka spravodlivosti má následne do šiestich mesiacov od vypracovania analýz predložiť Dohodu o JPS na rokovanie vlády Slovenskej republiky na rozhodnutie o ďalšom postupe. Vypracovaniu analýz bude predchádzať verejná diskusia s odbornou obcou, pričom podnety od odbornej obce budú následne využité v analýzách právnych aspektov a hospodárskych vplyvov. Uskutočnenie odbornej diskusie o Jednotnom patentovom súde je jedným z opatrení Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030.²⁷ O prípadnej ratifikácii Dohody o Jednotnom patentovom súde Slovenskou republikou by tak malo byť rozhodnuté **najneskôr v roku 2026**.

3.1 Dôvody prerušenia ratifikačného procesu Dohody o Jednotnom patentovom súde

Identifikované boli tri okruhy problémov, v dôsledku ktorých bol proces ratifikácie Dohody o Jednotnom patentovom súde Slovenskou republikou prerušený.

Prvý okruh problémov sa týka **dopadov na malé a stredné podniky**. Možné negatívne dopady ratifikácie dohody sa týkajú najmä práva na spravodlivý súdny proces v súvislosti s výškou súdnych poplatkov a náhrady trov konania protistrany. Pre väčšinu slovenských firiem by boli tieto náklady pravdepodobne neprimerane vysoké až likvidačné.

(K výške súdnych poplatkov a náhrady trov konania pozrite časť Jednotný patentový súd.) Nepriaznivé dôsledky ratifikácie by mohli spočívať aj v pravdepodobnom prehustení patentového priestoru na území Slovenskej republiky a následných žalobách proti slovenským subjektom ako porušovateľom európskeho patentu s jednotným účinkom.

Druhý okruh problémov súvisí s **ekonomickou výhodnosťou** zavedenia systému v Slovenskej republike (vrátane dopadu na príjem Slovenskej republiky z poplatkov za udržiavanie platnosti európskych patentov). Dopadové štúdie, ktoré si dalo vypracovať Maďarsko a Poľsko, hodnotia dopad pristúpenia k Dohode o Jednotnom patentovom súde na tieto krajiny negatívne. Pozitívne dôsledky štúdie predpokladajú až po uplynutí niekoľkých rokov, počas ktorých sa zvýši príspevok štátneho rozpočtu do oblasti výskumu a vývoja. Slovenská republika si podobnú štúdiu zatiaľ vypracovať nedala. Podľa odhadov ÚPV SR a MH SR by však mohla dopadnúť tiež negatívne.

Tretí okruh problémov súvisiacich s prípadnou ratifikáciou dohody Slovenskou republikou sa týka **ústavnoprávnych otázok**. Problematickým sa javí najmä prenos časti štátnej suverenity na novovznikajúci Jednotný patentový súd. V súčasnosti spory týkajúce sa európskych patentov riešia slovenské súdy. Na základe ratifikácie dohody by sa táto právomoc preniesla na Jednotný patentový súd.

3.2 Možnosť slovenských subjektov požiadať o registráciu jednotného účinku európskych patentov

Slovenskí majitelia európskych patentov udelených 1. júna 2023 a neskôr **môžu požiadať o registráciu jednotného účinku** svojho patentu a využívať výhody jednotnej patentovej ochrany napriek tomu, že Slovenská republika zatiaľ neratifikovala Dohodu o Jednotnom patentovom súde – o registráciu jednotného účinku môže majiteľ európskeho patentu požiadať bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť, bydlisko alebo sídlo.

V dôsledku skutočnosti, že Slovensko zatiaľ neratifikovalo Dohodu o Jednotnom patentovom súde, budú môcť aj po 1. júni 2023 európske patenty nadobúdať **účinky na území Slovenskej republiky len na základe ich „klasickej“ validácie**, ktorej súčasťou je aj predloženie prekladu európskeho patentu do slovenského jazyka. Poplatky za udržiavanie platnosti týchto patentov bude naďalej vyberať ÚPV SR.

Užitočné odkazy:

<https://www.unified-patent-court.org/en>

<https://www.epo.org/applying/european/unitary.html>

24 Článok 48 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

25 Článok 35 a článok 79 Dohody o Jednotnom patentovom súde.

26 Dostupné na <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/16358/1>.

27 Podľa opisu opatrenia 1.2.3.5. Uskutočnenie odbornej diskusie o Jednotnom patentovom súde sa vytvorí vhodná platforma, v ktorej sa uskutoční verejná diskusia s odbornou obcou na tému zavedenia Jednotného patentového súdu. Podnety od odbornej obce budú následne využité v analýzách právnych aspektov a hospodárskych vplyvov, ktoré vyplývajú gestorom z uznesenia vlády SR č. 574/2017. Opatrenie je súčasťou Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030, ktorý je dostupný na <https://vaia.gov.sk/sk/inovujeme-slovensko/narodna-strategia-vyskumu-vyvoja-a-inovacii-2/>

Aktuálne z autorského práva

Európska komisia vydala ešte v máji tohto roku **Odporúčanie týkajúce sa boja proti on-line pirátstvu v prípade športových a iných živých podujatí**¹ (ďalej odporúčanie). Nejde o prvú iniciatívu EÚ v tomto smere. Odporúčanie nadväzuje na uznesenie Európskeho parlamentu z 19. mája 2021 o problémoch organizátorov športových podujatí v digitálnom prostredí a na viaceré štúdie Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo² (ďalej EUIPO). Všeobecným cieľom odporúčania je podporiť členské štáty EÚ a ďalšie zainteresované subjekty, aby prijali efektívne opatrenia na zabránenie nepovolených/neoprávnených prenosov živých podujatí – napr. športových podujatí alebo koncertov. Hlavná hodnota týchto podujatí totiž spočíva v sledovaní ich priamych prenosov. Pirátstvo v podobe nelegálnych prenosov týchto podujatí, či už ide o ďalšie neoprávnené paralelné vysielanie alebo retransmisiu, spôsobuje rozsiahle straty v príjmoch vysielateľov, ako aj organizátorov samotných podujatí. Pirátske služby sú však čoraz sofistikovanejšie a prostredníctvom rôznych modelov sa snažia dokonca svoje nelegálne operácie ešte aj speňažiť (napr. kopírovanie legálnych streamovacích služieb s predplatným). Kým vo vzťahu k vysielateľom a organizátorom niektorých podujatí možno považovať pirátstvo za porušenie autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom, vo vzťahu k organizátorom športových podujatí to nie je také jednoduché, keďže športové podujatia samy osebe nie sú chránené autorským právom a súvisiacimi právami. Organizátori športových podujatí nie sú uznaní ako nositelia práv podľa práva EÚ, a teda nemôžu využívať práva a prostriedky nápravy podľa autorského práva EÚ, pokiaľ nie sú nositeľmi práv na zmluvnom základe od iných nositeľov práv alebo im nebola možnosť využívať tieto prostriedky priznaná osobitne vnútroštátnym právom. Neoprávnené prenosy živých podujatí začínajú zvyčajne nezákonným narušením a zachytením predvysielacieho alebo vysielacieho signálu, ktorý potom prechádza cez rôznych poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, aby sa dostal ku

koncovým používateľom prostredníctvom rôznych rozhraní. Z toho dôvodu je potrebné prijať opatrenia najmä na úrovni poskytovateľov týchto tzv. hostingových služieb a vyvinúť a aplikovať technické riešenia, ktoré by umožnili nositeľom práv oznamovať neoprávnené použitie ich obsahu, a to aj v reálnom čase. Síce už existujú spôsoby ochrany pred neoprávneným použitím signálu (napr. vysielatelia môžu signál šifrovať alebo označiť špeciálnym vodoznakom), oznámenia nositeľov práv by mohli viesť k ešte efektívnejším technickým opatreniam na blokovanie a zabránenie prístupu koncových používateľov k neoprávneným prenosom. Môže ísť o príkazy na blokovanie IP adries alebo prostredníctvom systému doménových mien (DNS), pričom najčastejšie sa skloňujú tzv. dynamické súdne príkazy, ktoré by mohli využívať aj organizátori športových podujatí a ktoré by dokázali dostatočne rýchlo reagovať nielen na oznámenú pirátsku službu, ale zahrnúť aj iné pirátske služby, ktoré neboli v čase konania identifikované a ktoré umožňujú prístup k neoprávnenému prenosu toho istého živého podujatia, za predpokladu, že budú poskytnuté isté záruky (napr. proti nadmernému monitoringu služieb). Samotné odporúčanie teda apeluje najmä na zabezpečenie rýchleho vybavenia oznámení týkajúcich sa neoprávnených prenosov (predovšetkým retransmisií) živých podujatí, na spoluprácu medzi nositeľmi práv a poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb a rieši možnosť vydávania súdnych príkazov vrátane tých dynamických. Odporúčanie súčasne obsahuje niekoľko záruk (napr. trvanie súdneho príkazu iba po nevyhnutný čas, nevytváranie neprimeranej záťaže pre adresátov príkazov a pod.) a vyzýva verejné orgány, nositeľov práv, poskytovateľov sprostredkovateľských služieb i ostatných účastníkov trhu na dobrovoľnú spoluprácu v záujme predchádzania neoprávneným prenosom živých podujatí. Ako predvída aj odporúčanie, Európska komisia a EUIPO plánujú aktívne monitorovať účinky odporúčania na on-line pirátstvo v súvislosti so živými podujatiami, čo bude realizované aj výmenou

1 Dostupné na stránke Európskej komisie: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/recommendation-combating-online-piracy-sports-and-other-live-events>. Celý názov v anglickom jazyku: Commission Recommendation of 4.5.2023 on combating online piracy of sports and other live events.

2 Napr. štúdia EUIPO – Live event piracy. Challenges and best practices from online intermediaries to prevent the use of their services for live event piracy (Pirátsvo živých podujatí. Výzvy a najlepšie postupy od on-line sprostredkovateľov na zabránenie využívaniu ich služieb na účely pirátstva v prípade živých podujatí), EUIPO, marec 2023.

informácií a skúseností medzi členskými štátmi EÚ, EUIPO, Európskou komisiou a ďalšími zainteresovanými subjektmi. Už v súčasnosti sa odporúčanie diskutuje na pracovných skupinách Rady EÚ pre duševné vlastníctvo – autorské právo a EUIPO spolu s Európskou komisiou plánujú aj iné podujatia na podporu a promovanie odporúčania.

Po viac než piatich rokoch došlo k posunu aj v dávnejšie medializovanom autorskoprávnom spore týkajúcom sa piesne „Thinking Out Loud“ od známeho hudobníka Eda Sheerana. Uvedená pieseň údajne „kopíruje“ pieseň „Let's Get It On“ od Marvinu Gaye, pričom potvrdenia tejto skutočnosti sa domáhajú dedičia autorských práv Marvinu Gaye v pozícii žalobcov. Napriek tomu, že spor je rozhodovaný v USA, teda mimo kontinentálneho právneho systému, je nesporne zaujímavý z viacerých dôvodov. Podľa práva USA musí žalobca jednak preukázať, že naozaj došlo k „okopírovaniu“ diela žalovaného, ako aj dokázať podstatnú podobnosť chránených prvkov diela. To znamená, že v piesni sa môžu nachádzať tak autorskoprávne chránené prvky, ako aj autorskoprávne nechránené, resp. všeobecné alebo bežné prvky. Takéto podrobné posúdenie si preto neraz vyžaduje zapojenie muzikológov do sporu, čo sa stalo aj v danom prípade. Správy predložené muzikológmi oboch strán sa, samozrejme, líšili. Kým muzikológ žalobcu (dedičov) identifikoval podobnosť v basovej melódii, bubnových partiách alebo v harmóniách – akordovej postupnosti, posudok od muzikológa žalovaného (Ed Sheeran) argumentoval, že tie prvky, ktoré vykazujú známky podobnosti vrátane akordovej postupnosti, sú úplne bežné, existovali už pred vytvorením oboch piesní a nie sú autorskoprávne chránené. Nakoniec súd (aj s porotou) po náročnom súdnom vypočutí dospeli k záveru, že Sheeranova pieseň „Thinking Out Loud“ bola vytvorená nezávisle, samostatne od piesne „Let's Get It On“, a preto neporušuje autorské právo. Súd skonštatoval, že prvky piesne „Let's Get It On“ (najmä postupnosť akordov a rytmické harmónie), ktoré mal Sheeran použiť, boli bežné a nepoživali autorskoprávnu ochranu. Dedičia Marvinu Gaye však podali v júni 2023 proti rozhodnutiu odvolanie, vec tak stále nie je definitívne ukončená. Trend porovnávania mnohých hitov so staršími piesňami sa predovšetkým v USA v poslednom období rozmáha (napr. Lady Gaga a pieseň „Shallow“ alebo Led Zeppelin a pieseň „Stairway to Heaven“) a očividne tak skoro neskončí. Konania sú mnohokrát nielen zdĺhavé, ale aj veľmi náročné na posúdenie.

Pred Súdny dvor EÚ (ďalej SD EÚ) sa dostal aj zaujímavý návrh na prejudiciálne konanie. Predmetom veci

C-227/23 Kwantum je spor medzi spoločnosťami Kwantum Nederland BV a Kwantum België BV na jednej strane a spoločnosťou Vitra Collections AG na druhej strane pre stoličku, ktorú spoločnosti Kwantum uviedli na trh a ktorá údajne porušuje autorské právo (ako dielo úžitkového umenia) spoločnosti Vitra. Vitra je švajčiarska spoločnosť, ktorá vyrába dizajnový nábytok, okrem iného stoličky, ktoré navrhol medzičasom zosnulý americký manželský pár Charles a Ray Eamesovci. Jednou z nimi navrhnutých stoličiek, ktoré vyrába spoločnosť Vitra, je tzv. „Dining Sidechair Wood“ (ďalej DSW). V roku 2014 spoločnosť Vitra zistila, že spoločnosti Kwantum pod názvom „Paris“ ponúkajú a predávajú stoličku, ktorá sa podobá na DSW. Podľa názoru spoločnosti Vitra to porušuje jej autorské právo, preto podala žalobu, v ktorej sa domáha, aby sa spoločnosti Kwantum zdržali údajného porušovania jej autorského práva, vydali stoličky Paris na účel ich zničenia a zaplatili jej náhradu škody. Súdy v Holandsku (okresný súd a odvolací súd), kde na národnej úrovni spor prebiehal, neboli vo svojich rozhodnutiach jednotné. Z toho dôvodu položili SD EÚ prejudiciálne otázky ohľadom posúdenia materiálnej reciprocity (vzájomnosti) k dielu úžitkového umenia podľa čl. 2 ods. 7 Bernského dohovoru o ochrane literárnych a umeleckých diel (ďalej Bernský dohovor). Čl. 2 ods. 7 Bernského dohovoru uvádza, že „zákonodarstvom štátov [Bernskej] Únie sa vyhradzuje, aby upravili ... rozsah pôsobnosti ich zákonov na diela úžitkového umenia a na priemyselné vzory a modely, ako aj podmienky, za ktorých sú také diela, vzory a modely chránené. Pre diela, ktoré sú v štáte pôvodu chránené iba ako vzory a modely, možno sa v inom štáte [Bernskej] Únie dovoľávať iba osobitnej ochrany, aká sa priznáva v tomto štáte vzorom a modelom; ak sa však v tomto štáte neposkytuje taká osobitná ochrana, budú tieto diela chránené ako umelecké diela.“ S ohľadom aj na súčasné právo EÚ, konkrétne na smernicu 2001/29/ES³, by mal SD EÚ zodpovedať, či sa články 2, 3 a 4 smernice 2001/29/ES majú vykladať v tom zmysle, že kým normotvorca EÚ nestanoví obmedzenie výkonu autorských práv k dielu úžitkového umenia uplatnením preskúmania materiálnej reciprocity podľa článku 2 ods. 7 Bernského dohovoru, členské štáty EÚ nesmú samostatne uplatňovať toto skúmanie v prípade diela úžitkového umenia, ktorého štátom pôvodu v zmysle Bernského dohovoru je tretia krajina a ktorého autor nie je štátnym príslušníkom členského štátu EÚ. Inak povedané, nie je zjavné, či musí najprv výlučne EÚ stanoviť a určiť vo svojej norme, či môže byť v EÚ výkon autorských práv k dielu úžitkového umenia (ktorého štátom pôvodu v zmysle Bernského dohovoru je tretia krajina a ktorého autor nie je štátnym príslušníkom členského

3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

štátu EÚ) obmedzený preskúmaním materiálnej reciprocity podľa článku 2 ods. 7 Bernského dohovoru. Vzniká tak otázka, či sa v tejto právnej veci môže uplatňovať skúmanie materiálnej reciprocity podľa čl. 2 ods. 7 Bernského dohovoru, resp. či to musí určiť najprv EÚ (hoci EÚ nie je zmluvnou stranou Bernského dohovoru a v práve EÚ nie je upravené takéto skúmanie reciprocity), alebo či smú členské štáty EÚ samy určiť, že toto skúmanie uplatnia/neuplatnia (bez zodpovedajúcej úpravy v práve EÚ) vo vzťahu k dieľu, ktorého štátom pôvodu je tretia krajina alebo ktorého autor je štátnym príslušníkom tretej krajiny. Na rozsudok v tejto veci môže mať významný vplyv aj predchádzajúci kontroverzný rozsudok vo veci C-265/19 Recorded Artists Actors Performers (tzv. prípad RAAP), ktorý sa vzťahoval na uplatňovanie reciprocity podľa článku 4 ods. 2 zmluvy Svetovej organizácie duševného vlastníctva o umeleckých výkonoch a zvukových záznamoch (WPPT) v prípade amerických výkonných umelcov. Naďalej teda ostáva otáznou, či sa na základe predložených prejudiciálnych otázok viac objasnia uvedené kompetenčné veci medzi EÚ a jej členskými štátmi.

V jednom z najnovších rozsudkov sa SD EÚ opäť venoval obľúbenej téme verejného prenosu diel alebo iných predmetov ochrany, tentokrát však v technologicky dosť komplikovanej oblasti retransmisie. Vo veci C-426/21⁴ stáli proti sebe spoločnosti Ocilion IPTV Technologies GmbH na jednej strane a Seven.One Entertainment Group GmbH a Puls 4 TV GmbH & Co. KG na strane druhej (ďalej Seven.One). Ocilion je spoločnosťou, ktorá ponúka komerčným zákazníkom (napr. prevádzkovateľom sietí elektrickej energie alebo prevádzkovateľom zariadení, akými sú hotely alebo štadióny) službu IPTV, prístup ku ktorej je vyhradený koncovým užívateľom, ktorými sú fyzické osoby – zákazníci predmetných prevádzkovateľov. Uvedenú službu IPTV tvorí ponuka televíznych programov, ku ktorým je nositeľom práv na retransmisiiu spoločnosť Seven.One. Táto služba je poskytovaná buď vo forme riešenia na mieste, prostredníctvom ktorého Ocilion poskytuje prevádzkovateľom potrebný hardvér, ako aj potrebný softvér, ktoré si spravujú títo prevádzkovatelia s technickou pomocou Ocilionu, alebo vo forme riešenia ukladania na klaude, ktorý priamo spravuje spoločnosť Ocilion. Uvedená služba spoločnosti Ocilion umožňuje nielen simultánnu retransmisiiu televíznych programov spoločnosti Seven.One, ale tiež umožňuje prehrávať tieto programy zo záznamu na on-line videorekordéri, pretože videorekordér poskytuje možnosť *ad hoc* záznamu konkrétneho vysielania, ale aj všetkých programov vybraných koncovým užívateľom – zákazníkom

prevádzkovateľa. Či už ide o riešenie na mieste alebo o riešenie ukladania na klaude, iniciovanie akéhokoľvek záznamu v praxi uskutočňuje koncový užívateľ, ktorý sám aktivuje funkciu on-line nahrávania a vyberie obsah, ktorý sa má nahrávať. Keď prvý užívateľ vyberie program, výsledok záznamu sa sprístupní každému ďalšiemu užívateľovi, ktorý by chcel sledovať zaznamenaný obsah. Ide o postup tzv. deduplikácie, čím sa predchádza tomu, aby sa pre užívateľov, ktorí vytvoria zhodné záznamy, vyhotovovalo viacero kópií. Spoločnosť Seven.One však nesúhlasila s prenosom svojich televíznych programov prostredníctvom služby IPTV, ktorú ponúka Ocilion a domnieva sa, že táto služba zodpovedá neoprávnenej retransmisii obsahu, ku ktorému má Seven.One výhradné práva. Okrem toho spoločnosť Seven.One tvrdila, že spôsob fungovania on-line videorekordéra neumožňuje dospieť k záveru, že na tzv. postup deduplikácie sa vzťahuje výnimka vyhotovenia rozmnoženiny diela pre súkromnú potrebu podľa smernice 2001/29/ES. SD EÚ predovšetkým rozhodol, že výnimka vyhotovenia rozmnoženiny diela pre súkromnú potrebu sa naozaj nemôže vzťahovať na službu ponúkanú operátorom on-line retransmisie televízneho vysielania komerčným zákazníkom (prevádzkovateľom), ktorá umožňuje z uloženia na klaude alebo z hardvéru a softvéru sprístupneného na mieste, z iniciatívy koncových užívateľov tejto služby vykonať priebežný alebo *ad hoc* záznam týchto vysielaní, a to ani v prípade, keď kópiu vytvorenú prvým z týchto užívateľov, ktorý si vybral vysielanie, operátor sprístupní neurčitému počtu užívateľov, ktorí si chcú pozrieť rovnaký obsah. Ešte dôležitejšie je, že SD EÚ skonštatoval, že poskytovanie on-line retransmisie televízneho vysielania zo strany operátora svojmu komerčnému zákazníkovi, potrebného hardvéru, ako aj potrebného softvéru vrátane technickej pomoci, ktorá umožňuje tomuto zákazníkovi zo záznamu poskytnúť svojim vlastným zákazníkom (koncovým užívateľom) prístup k on-line televíznym vysielaniam, nepredstavuje verejný prenos podľa čl. 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES. Podľa SD EÚ rozhodujúce v tomto prípade pri posúdení verejného prenosu nie je ani to, že operátor si je vedomý, že jeho služba môže byť použitá na prístup k chránenému obsahu vysielania bez súhlasu jeho autorov. Opäť sa potvrdilo, že čím pokročilejšie sú technológie, tým častejšie sa žiada jednotný výklad autorskoprávnej problematiky verejného prenosu vrátane rôznych spôsobov retransmisie.

JUDr. Jakub Slovák
odbor autorského práva
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

4 Celé znenie rozsudku vo veci C-426/21 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-426/21&language=en>.

Z GALÉRIE TVORCOV

Rozhovor s Ing. Martinou Dudovou, PhD., zakladateľkou kozmetickej značky Kvitok®

Ing. Martina Dudová, PhD., zakladateľka kozmetickej značky Kvitok®, nám odhalila zaujímavý príbeh, ktorý sa stal dôležitým medzníkom v jej podnikaní. Po náročnom období, v ktorom kvôli nesprávnej ochrane duševného vlastníctva čelila problémom, sa spolu s tímom rozhodla pre rebranding svojej značky. Dnes je firma Kvitok® v oblasti duševného vlastníctva príkladom a inšpiráciou pre mnohých začínajúcich podnikateľov.

Vybudovať úspešnú značku je náročný proces. Opíšte nám, kde a kedy sa zrodila myšlienka vytvoriť prírodnú kozmetiku šitú na mieru?

Všetko to začalo popri doktorandskom štúdiu chémie, kedy sme sa s manželom Matúšom začali viac zaujímať o zloženia potravín, ktoré nakupujeme, a s tým ruka v ruku išla aj kozmetika. Predtým som používala dobre známe katalógové značky a nevedela som, ako sa poriadne starať o pleť. V tom čase som už mala rozbehnutý obchodík na sashe.sk (handmade portál), kde som predávala vlastnoručne vyrábané šperky a dekoračné krabičky, a k tomu aj materiál na ďalšiu tvorbu. U dodávateľov som objavila aj suroviny na výrobu kozmetiky a krátko nato vznikol môj prvý balzam na pery. Resp. bolo ich viac, tak som ich rozdala kamarátkam a rodine, lebo vyrobiť jeden malý balzam sa prakticky nedá a viac som spotrebovať nedokázala.

Môj podnikavý duch dostal novú dávku inšpirácie práve vtedy, keď sa na sashe.sk rozmohol predaj domácej kozmetiky. Nebolo to vtedy regulované, ani som nerozmýšľala nad tým, že by legislatívne malo byť a nechala som sa uniesť pri nákupe. Domov mi však prišli výrobky bez uvedeného zloženia a dokonca aj dátumu spotreby. Vtedy som sa na seba veľmi hnevala. Keďže som mala z môjho okolia pozitívnu spätnú väzbu, rozhodla som sa vyskúšať vývoj a výrobu pod vlastnou značkou. A najmä so zložením, ktoré by vyhovovalo mne, bez zbytočných farbív či parfumovania, ktoré pre pokožku nemajú žiadne benefity. Na trhu bolo takýchto produktov veľmi málo – všetko bolo zbytočne príliš farebné a prevoňané, a to mi nevyhovovalo. Zisťovala som si postupne, čo všetko je potrebné splniť, aby som mohla produkty vyrábať a predávať. Vzdelanie v oblasti chémie som mala, takže v podstate hneď na začiatku som bola o krok vpred. To ma povzbudilo. Vzápätí ma však ďalšie

legislatívne požiadavky takmer odradili. Okrem certifikácie výrobkov, ktorá nebola práve lacnou záležitosťou, som potrebovala priestory schválené hygienou. Len zriadenie výroby mi trvalo tri štvrté roka. Medzitým sa nabalovali ďalšie povinnosti a priznám sa, že keby som vedela hneď na začiatku, čo všetko ma čaká a koľko to bude stáť, veľmi rýchlo by som si to rozmyslela a Kvitok® by dnes nebol.

Čím sa pri tvorbe inšpirujete, ako tvoríte nové zloženia produktov?

Prvé produkty boli naozaj zložením jednoduchšie, tvorili základ toho, čo sme sami používali a s menšími obmenami ich máme v ponuke dodnes. No časom som sa samozrejme vzdelávala stále viac a viac, a s novými vedomosťami a skúsenosťami pribúdali aj komplexnejšie produkty, najmä také, ktoré sa zameriavali na riešenie, prípadne aspoň elimináciu problémov našich zákazníkov. Inšpiráciou sú mi väčšinou práve oni, pretože ma často kontaktujú so žiadosťou o radu. Pri detskej kolekcii produktov nám zase bola inšpiráciou naša dcérka – vytvorili sme základné produkty, ktoré sme potrebovali a dennodenne používali. Niekedy vzniká nový produkt aj na základe zaujímavej suroviny, na ktorú narazím.

Predstavte nám váš tím.

Momentálne tvorím základ tímu ja s manželom Matúšom, ktorý sa ku mne pridal v čase, keď už práce pribúdala a ja som popri štúdiu sama nestíhala. Matúš teda začal zvažovať odchod z pozície manažéra v hoteli. Táto práca ho veľmi bavila, no bolo to aj dosť stresujúce. Rozhodnutie nebolo pre neho jednoduché, podnikanie je neisté – je to risk, a nie vždy aj zisk. V tom čase som však otehotnela, štúdium som prerušila a bolo v podstate rozhodnuté. Dal výpoveď, pridal sa ku mne a teraz by veru nemenil. Tím sa postupne rozširoval o ďalších kolegov a teraz je nás už osem.

V oblasti prírodných produktov patríte medzi špičku na slovenskom trhu. Čo stojí za týmto úspechom?

Niežeby som nebola rada za toto ohodnotenie, ale priznám sa, že nepovažujem samu seba ani našu značku za špičku, pretože stále je na čom pracovať. Ešte je toho veľa, v čom sa môžem zlepšiť, a to ma ženie vpred. Úspech stojí najmä na kvalitných surovinách, z ktorých vznikajú kvalitné produkty. A keď sa k tomu pridá láska k práci a skvelý tím ľudí, ktorí ma vždy podporujú, a niekedy o tom ani sami nevedia ako veľmi, tak je úspech zaručený.

Téma duševného vlastníctva je pre mnohých malých a stredných podnikateľov na okraji záujmu. Prečo je to tak?

Neviem, ako je to u ostatných, ale ja za seba môžem povedať, že som nemala vôbec poňatia, že to môže byť také dôležité. Príliš som sa sústredila na legislatívu ohľadom výroby kozmetiky, a to bola chyba. Svoju úlohu v tom zohral aj fakt, že som do podnikania nešla s tým, že dobijem svet. Vlastne práve naopak. Len som chcela robiť to, čo ma baví,

a mať možno nejaký bočný príjem popri štúdiu a počas obdobia materskej a rodičovskej dovolenky. Vnímam však ako problém aj to, že v tom čase sa nehovorilo o ochrane duševného vlastníctva toľko, ako by to asi bolo potrebné a vzhľadom na množstvo povinností pre začínajúceho podnikateľa, ktoré prichádzali z každej strany, tak ostávala táto problematika na okraji záujmu. Rozumiem, že neznalosť zákona neospravedlňuje, ale zároveň je doslova nemožné, aby jeden človek dokázal obsiahnuť všetky zo zákona vyplývajúce povinnosti aj so všetkými aktualizáciami. Aj v škole každý učiteľ chcel, aby sme jeho predmet ovládali, ale to sa nie vždy darilo...

Vaša firma si prešla náročným obdobím, kedy vás práve nesprávne zvolená stratégia ochrany duševného vlastníctva takmer položila takpovediac na kolená. Povedzte nám o tom viac.

Bolo to pre nás náročné obdobie, tak po pracovnej stránke, ako aj po osobnej stránke. Chceli sme pozdvihnúť produkty na vyššiu úroveň a vytvorili sme samostatnú kolekciu

produktov na báze patentovaných aktívnych látok s kliniky overenými účinkami – Solution by Kvitok®. Niečo také v oblasti slovenskej prírodnej kozmetiky na trhu ešte nebolo k dispozícii. Dali sme si natlačiť 17 tisíc obalov na mieru, aby to pôsobilo profesionálne a začali sme uvažovať aj nad formou ochrany. Podali sme žiadosť o zápis ochrannej známky v Európskej únii a vtedy si nás všimli právnici istej celosvetovo pôsobiacej kozmetickej značky. Vyzvali nás na zmenu nášho názvu, pretože sa údajne foneticky a vizuálne zhoduje s ich názvom a logom, čím porušujeme práva ich ochrannej známky. V tom čase sme mali náročnejšie obdobie, bola som v nemocnici s dcérou a bol to pre nás naozaj šok. Najprv sme nevedeli, ako reagovať. Či skončiť úplne, či vyhovieť danej značke a zmeniť názov, alebo „ísť do boja“. Po porade s odborníkmi na ochranu duševného vlastníctva sme sa rozhodli, že zmena názvu bude pre nás najlepším riešením. Nechceli sme sa ťahať po súdoch možno roky a nakoniec prísť o to, čo sme budovali. Rozhodli sme sa pre rebranding a slušne sme sa dohodli na deviatich mesiacoch, počas ktorých sme mohli dopredávať produkty v natlačených krabičkách a etiketách so starým názvom. Pustili sme sa do hľadania nového názvu, ktorý samozrejme musel

byť taký, aby ho bolo možné registrovať v rámci ochrany duševného vlastníctva v celej Európskej únii. Zároveň sme však nechceli meniť identitu, náš grafický dizajn a celkový charakter obalov sa nám veľmi páčil a nechceli sme ho meniť. Hľadali sme názov, ktorý by sa nám zместil do krúžku na obaloch a nebol by to len nejaký neforemný zhluk písmen. Aj keď sa to zdalo doslova nemožné, nakoniec vyhral jeden z prvých návrhov, a ten nás aj najviac vystihuje. Kvitok® je totiž východniarske pomenovanie kvetu. Práve bylinky a kvety tvoria súčasť našich obalov zvonku a nájdete ich aj vnútri ako súčasť našich produktov.

Čo pre vás dnes po týchto skúsenostiach predstavuje ochrana duševného vlastníctva?

Po všetkých skúsenostiach už dnes vieme, že je to dôležité, aby sme sa vyhli zničeniu toho, čo roky budujeme. Ochranná známka dokáže značku odlíšiť od konkurencie a prispieva k budovaniu reputácie danej značky v očiach zákazníkov.

Váš príbeh dnes slúži ako inšpirácia pre mnohých začínajúcich podnikateľov a práve tým, že o ňom otvorene rozprávate, širíte význam potreby ochrany značky. Bolo pre vás náročné „ísť s kožou na trh“?

Určite áno, pretože sme sa hanbili za svoju nevedomosť a hlúposť. Zároveň sme si ale povedali, že nechceme, aby si zákazníci mysleli, že skrývame nejaké naše pochybenie voči nim, keď meníme názov. Preto sme sa rozhodli priznať sa s tým, čo sa stalo, boli sme úprimní a transparentní. Na základe toho nás potom kontaktovali ďalšie značky, ktorým sa stalo niečo podobné a mohli sme im poradiť, ako postupovať a zároveň ich povzbudiť. Má zmysel o tom hovoriť a verím, že ostatným budeme dobrým príkladom a poučia sa z našej skúsenosti.

Bol pre vás rebranding náročný? A čo zákazníci, zvykli si rýchlo na nové označenie? Pociťovali ste ich úbytok?

Bolo to náročné psychicky, ale najmä finančne. Zmeny si vyžiadali nové investície a zároveň sme prišli o desiatky tisíc eur, keďže sme si dali natlačiť veľké množstvo krabičiek a etikiet, a dokonca v rámci kolekcie Solution by Kvitok® aj priamo obalov. Kolekcia mala od uvedenia na trh veľkú smolu – chceli sme pôsobiť profesionálnejšie a namiesto toho sme museli ešte dlho prelepovať etikety. Z chyby sme sa poučili a našťastie nás to posunulo vpred. Zdieľali sme svoj príbeh, podržali nás naši verní zákazníci a prišlo ich aj mnoho nových. Ľuďom sa nový názov páčil viac, a to nás potešilo. Báli sme sa, že nastane úbytok zákaziek aj od obchodných partnerov, no nestalo sa tak. Už vtedy sme ich mali okolo 100. Všetci nás našťastie podržali a zákazníkom našu neľahkú situáciu vysvetlili. Nemali sme s tým žiadne problémy, až na jedného obchodného partnera, ktorý bol úplne rozhorčený a ukončil s nami spoluprácu.

Čo pre vás dnes znamená značka Kvitok?

Kvitok nie je len naša práca, je to náš život. Podnikanie je samo osebe náročné, berie veľa času z osobného života a my sme vybudovali značku, ktorá je nášmu srdcu veľmi blízka. Už sa to nedá oddeliť od osobného života. Momentálne si neviem, a ani nechcem, predstaviť, že by som robila niečo iné.

Aké sú vaše plány do budúcnosti? Pripravujete nové produkty?

Stále pracujeme na tom, aby sme vylepšili, čo sa dá – od surovín cez samotný produkt či obaly až po naše vzdelanie. Neustále inovujeme, vyvíjame nové produkty a občas aj vylepšujeme produkty, ktoré sú už v ponuke dlhšie. Zákazníci stále čakajú nejaké novinky a my ich veru nesklameme. Postupne plníme aj ich želania a najbližšie nás čakajú produkty s obsahom veľmi žiadaného retinolu, aj rebranding doplnkov výživy, kde pribudnú tiež nejaké novinky. A na čo sa najviac tešíme, je dlhoočakávaný rebranding kolekcie parfémov Senses by Kvitok®, ktorá bude doplnená o nové vône a nové výrobky.

Napište nám motto, ktorým sa riadite pri svojej práci.

Len človek, ktorý má svoju prácu rád, ju môže robiť dobre a kvalitne. A vďaka tomu môžu naši zákazníci rozkvitnúť do krásy.

ŽENY A ICH MIESTO VO SVETE INOVÁCIÍ

20
22

Inovácie a kreativita sú motorom ľudského pokroku. Od počiatku vekov ženy a muži, inovátorky a inovátori, zo všetkých oblastí života transformovali náš svet prostredníctvom svojej fantázie a vynaliezavosti.

Ženy a ich miesto vo svete inovácií

Inovácie a kreativita sú motorom ľudského pokroku. Od počiatku vekov ženy a muži, inovátorky a inovátori, vo všetkých oblastiach života transformovali náš svet prostredníctvom svojej fantázie a vynaliezavosti. Niektoré skupiny ľudí sú však v mnohých oblastiach využívania duševného vlastníctva aj naďalej nedostatočne zastúpené. Ich inovačný potenciál nie je naplno využívaný v časoch, kedy spoločnosť potrebuje čo najširšie spektrum talentov s cieľom vyriešiť naliehavé problémy, ktorým aktuálne ľudstvo čelí.

V oblasti výskumu a inovácií aj naďalej prevládajú rodovo založené stereotypy. Zatiaľ čo sa pomer žien vo vede a výskume v posledných desaťročiach zvyšuje, ich rovnocenné postavenie doposiaľ dosiahnuté nebolo. Viete o tom, že ak by sa ženy stali vynálezkyňami v rovnakej miere ako muži, zvýšila by sa patentová aktivita štvornásobne? Zároveň táto nerovnováha spôsobuje nedostatočnú variabilitu technológií.

Hodnotenie účasti žien vo svete duševného vlastníctva je užitočné nielen na zohľadnenie tohto rodového rozdielu, ale aj na pochopenie jeho príčin a dôsledkov. Na rozdiel od iných štúdií patenty, úžitkové vzory či dizajny poskytujú relatívne presné identifikátory invenčnej činnosti na individuálnej úrovni. Množstvo a hĺbka informácií dostupných z týchto údajov umožňujú presnú analýzu aktivít vynálezkyň.

14 %

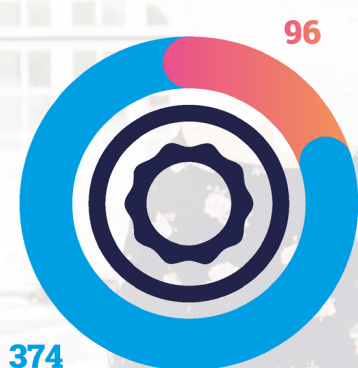
PŮVODKÝŇ V PRIHLÁŠKACH priemyselných práv tvoria ženy³

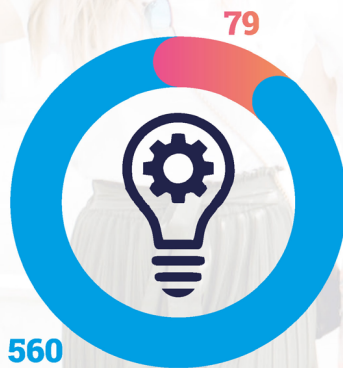
POMER ŽIEN A MUŽOV

v prihláškach priemyselných práv 2022⁴

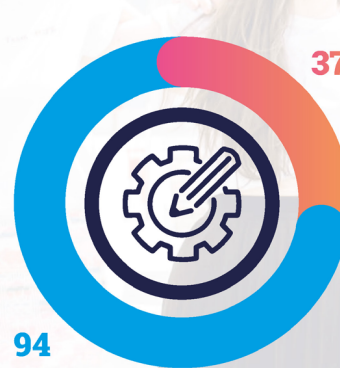
- ženy
- muži

patenty

úžitkové vzory

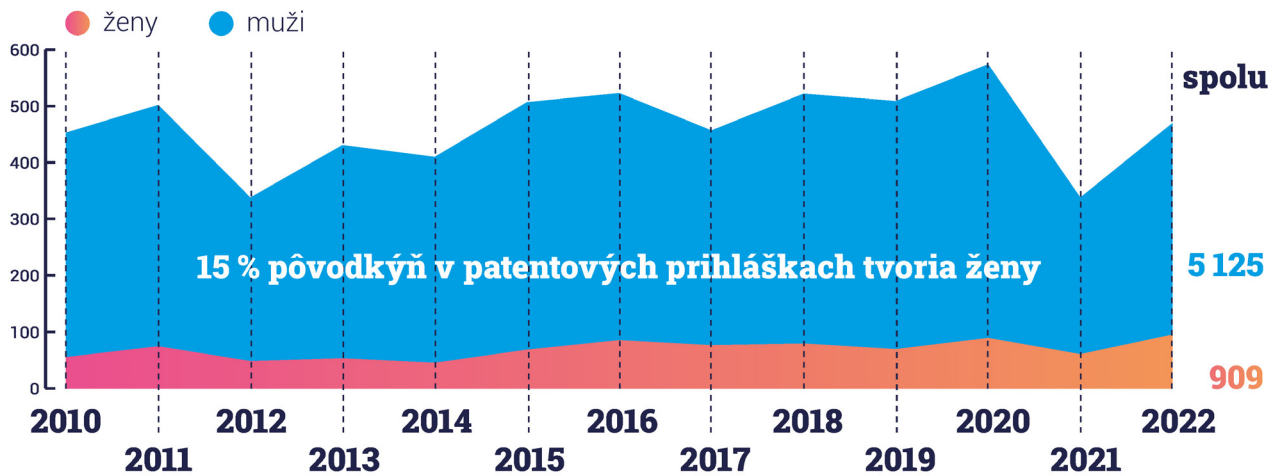

dizajny

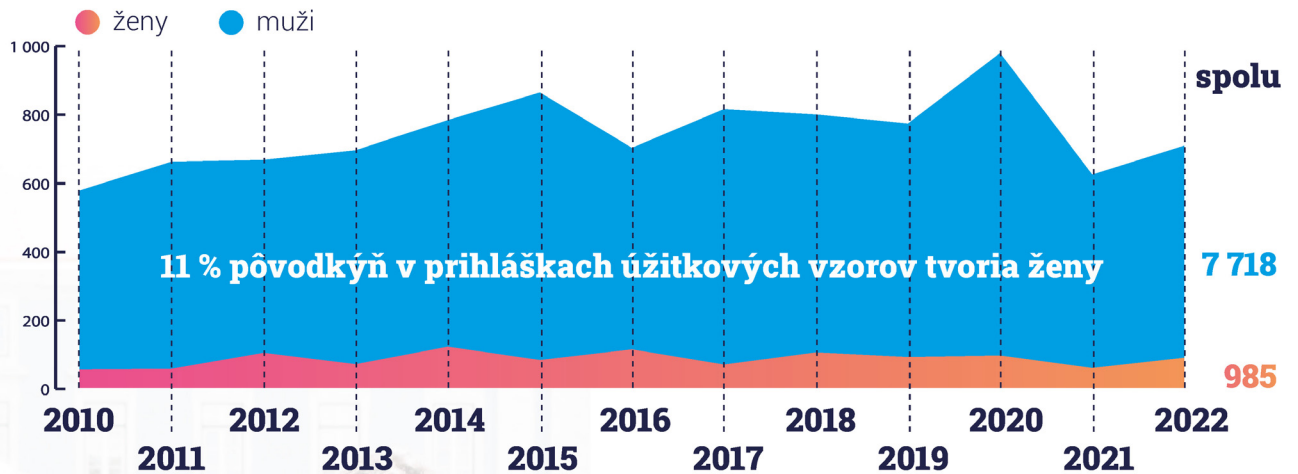
³ Uvedené čísla vychádzajú z patentových prihlášok, prihlášok úžitkových vzorov a dizajnov v rokoch 2010 až 2022.

⁴ Uvedené čísla vychádzajú z počtu pôvodcov a pôvodkyň v prihláškach priemyselných práv podaných slovenskými prihlasovateľmi.

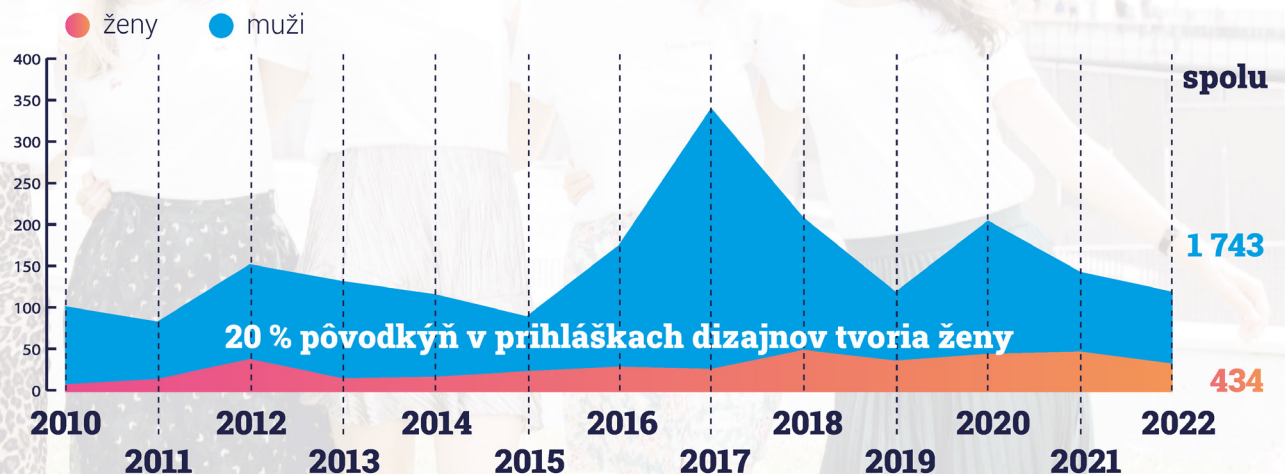
Patenty

Úžitkové vzory

Dizajny

SPEKTRUM DOBRÝCH NÁPADOV A RIEŠENÍ

Projekt CONDBUS

Doprava v mestských oblastiach narádza na rôzne problémy – od architektonických obmedzení a od rešpektovania histórie miest až po environmentálne a vizuálne výzvy. Navyše tradičné trakčné a trolejové vedenia poškodzujú vizuál mestských štvrtí. V súvislosti s tým nabíjateľné dopravné prostriedky, ktoré využívajú energiu akumulátorov, predstavujú efektívnejšiu alternatívu. Práve v tomto kontexte sa projekt CONDBUS – ultrakondenzátorový autobus ekologickej budúcnosti – stáva inovatívnym riešením.

Autobus CONDBUS

Na projekte sa podieľali žiaci Strednej priemyselnej školy dopravnej vo Zvolene študujúci v odbore elektrotechnika v doprave a telekomunikáciách – Pavol Holík, Andrej Grekčo a Martin Lupták. Uvedení žiaci pod vedením Mgr. Valentíny Kaljužnej prispievajú k apelu na potrebu bezemisných foriem dopravy v súčasnom svete. Významným faktorom pri hľadaní ekologických riešení je aj ich ekonomická rentabilita. Technologický pokrok sa stáva kľúčom k vzájomnému riešeniu týchto problémov. Moderné riešenie pomocou ultrakondenzátorov sa preto javí ako sľubná alternatíva.

Projekt CONDBUS predstavuje autobus, ktorý je poháňaný výhradne energiou získanou z ultrakondenzátorov na jeho palube. Autobus potrebuje špeciálnu nabíjajúcu stanicu, kde je možné ultrakondenzátory dobíjať. Nabíjanie sa realizuje nadúrovňovým zberačom, ktorý zabezpečuje elektrický prúd z kontaktov na nabíjajúcej stanici a umožňuje nástup a výstup cestujúcich. *Práve moderné a vyspelé riešenie prostredníctvom ultrakondenzátorov môže byť jedným z ekologických riešení.*

Ultrakondenzátory – revolúcia v ukladaní energie

Ultrakapacity, známe aj ako superkondenzátory, predstavujú technologický skok v ukladaní energie. Sú schopné poskytnúť vysoký výkon, takmer okamžité nabíjanie a vybíjanie a vynikajúcu spoľahlivosť. Ich výhodou je dlhá

životnosť – viac ako 1 000 000 cyklov nabíjania a vybíjania. Význačne sa líšia od bežných batérií, pretože nezapôjajú žiadne chemické reakcie pri ukladaní elektrickej energie. Inými slovami, udržiavajú elektrickú energiu vo forme elektrického poľa medzi dvoma vodivými elektródami.

Projekt CONDBUS sa odvíja od existujúceho ultrakondenzátora s menovitým napätím 3 V DC a kapacitou 360 F. Tvorcovia projektu spojili štyri trojvoltové ultrakondenzátory do série, dosahujúc celkovú kapacitu 90 F, ktorá je na pohon autobusu viac než dostatočná.

Technické parametre a riešenia

Zdrojom uskladňovania energie je ultrakondenzátor EDCL, ktorý rieši dnešné výzvy v nízkonapäťových architektúrach a podporuje prechod na udržateľnú, vysokovýkonnú a bezpečnú hnaciu sústavu.

Technologické vybavenie autobusu – pohon

Pôvodný 6 V zdroj napätia sa nahradil štyrmi ultrakondenzátormi. Autobus obsahoval dva motorčeky: jeden na prednej náprave, ktorý sa nahradil servomotorom na dokonalú manipuláciu s modelom, otáčanie doprava a doľava. Druhý na zadnej náprave je ponechaný, ale je prepojený cez kontrolór pre možnosť zrýchlenia a spomalenia jazdy, taktiež pre možnosť cúvania modelu. Na predné svetlomety sa použili biele LED diódy a na zadné červené LED diódy. Všetky elektrotechnické prvky sú ovládané naprogramovaným diaľkovým ovládačom.

CONDBUS je na streche vybavený digitálnym voltmetrom, ktorý monitoruje nárast a pokles elektrického napätia počas nabíjania a vybíjania ultrakondenzátorov počas jazdy. Tento revolučný dopravný prostriedok využíva lineárne nabíjanie jednosmerným elektrickým prúdom, čo zaručuje rýchle dobíjanie na krátke trasy.

Nabíjacia stanica je vybavená bezpečnostným systémom uzavretia napájacích vodičov mechanickým blokovaním, aby sa predišlo riziku úrazu elektrickým prúdom. Systém odblokuje vodič autobusu pomocou diaľkového ovládača pred nabíjaním systému CONDBUS a po dobíjaní sa zase uzamkne.

Súčasťou projektu je autobusová zastávka vyrobená z hliníkového základu, stien z plexiskla a plastovej strechy. Autobusová zastávka obsahuje LED osvetlenie, ktoré je napájané z dvoch ultrakondenzátorov. Kondenzátory získavajú energiu pomocou fotovoltického článku z alternatívneho zdroja – slnka. Použitá energia slúži na osvetlenie zastávky, nabíjanie telefónov, tabletov...

Nabíjacia stanica je vybavená bezpečnostným systémom uzavretia napájacích vodičov mechanickým blokovaním,

aby sa zabránilo nebezpečnému dotyku živých častí a úrazu elektrickým prúdom. Systém odblokuje vodič autobusu pomocou diaľkového ovládača tesne pred dobíjaním systému CONDBUS. Následne sa zablokuje.

Projekt ukazuje, že ultrakondenzátor je vyspelejším zásobníkom energie na trhu a môže slúžiť v rýchlonabíjajúcich autobusoch typu CONDBUS. Systém dobre funguje pri extrémnych teplotách a predstavuje bezpečné a ekologické riešenie pre budúcnosť mestskej dopravy.

Využitie v praxi

Projekt CONDBUS nezastáva len funkciu revolučného dopravného prostriedku. Ultrakondenzátory môžu nájsť uplatnenie aj v iných oblastiach, od lekárstva po ťažkú logistiku. Svoje miesto majú v energeticky náročných aplikáciách, kde predstavujú energeticky úsporné a ekologické riešenia.

Budúcnosť projektu

Projekt CONDBUS predstavuje inovatívne riešenie ekologickej verejnej dopravy, ktoré môže mať široké uplatnenie. Zatiaľ sa nachádza v štádiu plnohodnotného modelu, no jeho ďalší vývoj a implementácia môžu pozitívne ovplyvniť budúcnosť dopravy a prispieť k udržateľnosti prírody a ekologickej spoločnosti. Na výrobu autobusu a výstavbu nabíjajúcich staníc v meste je potrebná veľká investícia.

Viac informácií o projekte nájdete na: www.condbus.sk

*Spracovala Patrícia Šimková
v spolupráci s Valentínou Kaljužnou
Foto: Valentína Kaljužna*

CONDBUS – VÝROBA NABÍJACEJ STANICE

NAVŠTÍVIME VAŠU FIRMU

Bezplatná informačná služba Úradu priemyselného vlastníctva SR je určená pre startupy, malé, stredné aj veľké podniky. Tieto informácie vám môžu pomôcť vyhnúť sa veľkým problémom s finančným dopadom, kopírovaniu značky a inovácií, plateniu náhrady za porušovanie práv konkurencie, nákladom spojeným s rebrandingom a podobne.

Počas návštevy dostanete od našich zamestnancov informácie s pridanou hodnotou a užitočné tipy:

- ako budovať značku, produkt alebo službu cez duševné vlastníctvo,*
- ako chrániť produkt alebo službu pred používaním, kopírovaním alebo falšovaním,*
- kedy chrániť duševné vlastníctvo firmy a kedy využiť inú stratégiu,*
- ako včas predísť sporom s konkurenciou,*
- na koho sa obrátiť pri tvorbe stratégie ochrany vašej značky, produktov a služieb,*
- koľko bude stáť ochrana vašich inovácií,*
- ako získať finančnú podporu pre ochranu vašich produktov a služieb.*

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Naša návšteva stojí iba jednu hodinu vášho času. Ak máte záujem o návštevu vašej firmy, vyplňte prihlasovací formulár na <https://www.indprop.gov.sk/aktuality/aktuality?clanok=navsteva-firmy>. Naši zamestnanci vás budú následne kontaktovať ohľadom potvrdenia termínu návštevy.

Pre bližšie informácie nás neváhajte kontaktovať na číslach 048/43 00 261, 048/43 00 111 alebo e-mailom na infocentrum@indprop.gov.sk.

Poznámka: Návšteva firmy predstavuje informačnú a popularizačnú službu v oblasti priemyselnoprávnej ochrany. Neslúži na účelové vyzývanie na podávanie prihlášok priemyselných práv, konzultácie k podávaniu prihlášok, riešenie vzniknutých situácií v predmetnom podniku alebo ako náhrada činnosti patentových zástupcov.

Finančná správa Slovenskej republiky

Kriminálny úrad Finančnej správy

Príslušníci finančnej správy na vyclievacej pošte v Žiline zadržali zásielky s falzifikátmi športovej obuvi a koženého opaska z Číny. Tovar si objednal Žilinčan, ktorého zrejme zlákala nízka cena výrobkov.

Muž zo Žiliny, ktorý si cez internetový obchod z Číny objednal aj zaplatil 25 párov botasiek značky Nike aj kožený opasok Louis Vuitton s výhodnou cenou, sa dočkal sklamania. „Značkové“ výrobky zastavili príslušníci finančnej správy na žilinskej vyclievacej pošte potom, ako pri colnej kontrole na nich zistili znaky napodobenín. Zdokumentovali potrebné materiály a obrátili sa na držiteľov ochranných známok, aby sa vyjadrili k podozreniu, či ide o falzifikáty. Po potvrdzujúcej odpovedi športovú obuv a opasok zaistili. Vzhľadom na to, že nie je možné garantovať ich bezpečnosť a zdravotnú neškodnosť, výrobky skončia v spalovni. Opakovane apelujeme na ľudí, aby boli opatrní pri kúpe značkových vecí a vyhli sa tak finančným škodám, ako i nepríjemnostiam pri preclievaní.

Colný úrad Prešov v čističke odpadových vôd v Petrovanoch pri Prešove zničil takmer 834 litrov liehovín v rôznych spotrebiteľských baleniach, ktoré sa stali majetkom štátu. Liehoviny colný úrad zabezpečil pri výkone svojej činnosti. Časť z nich bola zhabaná v rámci daňového exekučného konania.

Colný úrad Prešov v čističke odpadových vôd v Petrovanoch vykonal zničenie liehu, ktorý zabezpečil pri výkone svojej činnosti. Išlo o liehoviny v rôznych spotrebiteľských baleniach. Celkovo zlikvidoval 833,41 litra liehu. Fyzická likvidácia tohto tovaru bola vykonaná pod dohľadom colného úradu na prečerpávacej stanici odpadových vôd, a to vyliatím liehu do prítokového žlabu, následne bol lieh zmiešaný s odpadovou vodou, ktorá sa prečerpáva do čističky odpadových vôd a po prechode technologickou linkou bol následne lieh mikrobiologicky rozložený. Spôsob likvidácie bol určený tak, aby bolo zabránené ďalšiemu možnému použitiu liehu vzhľadom na ochranu životného prostredia. Celková hodnota likvidovaného tovaru predstavuje 3 467,66 eura.

Príslušníci finančnej správy zo stanice Colného úradu (SCÚ) Bratislava zaznamenali počas týchto letných mesiacov 11 záchytov tabaku a tabakových výrobkov a šesť prípadov zaistenia spotrebiteľských balení liehu. V troch prípadoch riešili podozrenie z porušovania práva duševného vlastníctva. Na diaľničnom hraničnom priechode Čunovo našli pomocou služobného psa pri kontrole vozidla aj ukrytú strelnú zbraň.

Príslušníci finančnej správy zo SCÚ Bratislava mali celkom „akčné“ leto. Pri pravidelných kontrolných akciách tovaru vstupujúceho na naše územie objavili cestujúcim vo vozidlách 14 480 ks cigariet, čo predstavuje 724 spotrebiteľských balení. Zostali v rukách colníkov, pretože neboli označené platnou kontrolnou známkou alebo cestujúci prekročil zákonný limit na ich prevoz. Únik na spotrebnej dani bol v týchto 11 prípadoch vyčíslený na viac ako 2 000 eur.

V šiestich prípadoch museli bratislavskí príslušníci zaistiť 200 spotrebiteľských balení liehu. Fľaše rôzneho druhu alkoholu (vodka, koňak, brandy) v celkovom množstve 135,5 litra zadržali vodičom z Rumunska, Moldavska či Ukrajiny. Aj v týchto prípadoch išlo o fľaše s neplatnou kontrolnou známkou či o prekročenie limitov na dovoz do krajiny EÚ. Podozrenie z porušovania práv duševného vlastníctva riešili trikrát, pričom spolu zaistili 192 ks tovaru rôznych svetových značiek – Nike, Adidas, Puma, Chanel, Hugo Boss, Armani a iné.

Z rozhodnutí ÚPV SR

**Rozhodnutie predsedu úradu zn. OZ 248095/II-6-2023 z 23. 2. 2023
(právoplatnosť 24. 2. 2023)**

Decision of the President of the Office, OZ 248095/II-6-2023, 23. 2. 2023

ABSTRAKT

Napadnutá ochranná známka bola do registra ochranných známok zapísaná pre tovary v triedach 18, 24 a 25 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Navrhovateľ návrh na vyhlásenie napadnutej ochrannej známky za neplatnú, ktorý sa týkal všetkých zapísaných tovarov, odôvodnil tým, že je majiteľom starších ochranných známok, pričom medzi napadnutou ochrannou známkou a staršími ochrannými známkami existuje pravdepodobnosť zámenny na strane verejnosti. Prvostupňovým rozhodnutím bola napadnutá ochranná známka vyhlásená za neplatnú pre časť tovarov, ktoré boli posúdené ako zhodné, podobné, resp. podobné v nízkej miere s tovarmi prvej a druhej staršej ochrannej známky. Podľa prvostupňového orgánu z dôvodu, že vo vzťahu k týmto tovarom existuje pravdepodobnosť zámenny medzi napadnutou ochrannou známkou a prvou a druhou staršou ochrannou známkou. Napadnutá ochranná známka zostala v platnosti pre tovary, ktoré boli posúdené ako nepodobné s tovarmi prvej a druhej staršej ochrannej známky. Odvolací orgán, ktorý preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podaného rozkladu, dospel k rovnakému záveru ako prvostupňový orgán, že medzi porovnávanými ochrannými známkami existuje pravdepodobnosť zámenny, a to vo vzťahu k tovarom, ktoré boli posúdené ako zhodné alebo podobné.

ABSTRACT

The mark was registered for goods in classes 18, 24 and 25. An application for a declaration of invalidity of the mark was filed for all the registered goods and based on earlier word and figurative marks. An application for a declaration of invalidity was filed on the ground that there was a likelihood of confusion by the relevant public. The Department of Dispute Proceedings upheld the application for a declaration of invalidity and declared the mark invalid for part of the goods that were identical, similar, or similar to a low degree with the goods of the first and second earlier mark. The Appeal Body, which came to the same conclusion that there was a likelihood of confusion between the marks in relation to a part of goods, dismissed the appeal and confirmed the decision.

Kľúčové slová

Konanie o vyhlásení ochrannej známky za neplatnú – pravdepodobnosť zámenny podľa § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov – splnenie kumulatívnych podmienok – vyhovorení návrhu – zamietnutie rozkladu

Key words

Invalidity proceedings – Likelihood of confusion – Article 7(a)(2) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks –Cumulative conditions has been fulfilled – Application for invalidity upheld – Appeal dismissed

Staršie slovné ochranné známky
(OZ 193097 a č. 180935)

VAGABOND

Napadnutá ochranná známka
(OZ č. 248095)

Prvá staršia ochranná známka (OZ č. 193097)

trieda 18 – usne, koženky a výrobky z týchto materiálov nezahrnuté v iných triedach; kože, surové kože; tašky, aktovky, diplomatky, lodné kufre, cestovné tašky, kufre, náprsné tašky, peňaženky, neceséry, kozmetické kufričky, kozmetické taštičky, dáždníky, slnečníky a vychádzkové palice; biče, postroje a sedlárske výrobky

Druhá staršia ochranná známka (OZ č. 180935)

trieda 25 – odevy, obuv, klobočnícky tovar

Napadnutá ochranná známka (OZ č. 248095)

trieda 18 – úpony na upevnenie sediel; rebrá dáždníkov a slnečníkov; peňaženky; uzdy (postroje pre zvieratá); palice na dáždníky; poľovnícke tašky (torby); školské tašky (aktovky); obojky pre zvieratá; kožené šnúrky; kožené remene (sedlárske výrobky); kožené remienky; imitácie

kože; dáždnyky; tašky na nosenie detí; tašky na náradie (prázdne); obaly na dáždnyky; oblečenie pre zvieratá; rúčky na dáždnyky; náprsné tašky; tašky na kolieskach; nákupné tašky; diplomatické kufríky; horolezecké plecniaky; turistické plecniaky; plážové tašky; kabelky; cestovné tašky; kožené vrecia a puzdrá na balenie; aktovky (kožená galantéria); kožené cestovné tašky (kožená galantéria); spoločenské kabelky; kožené alebo kožou potiahnuté puzdrá; puzdrá na kľúče; sieťové nákupné tašky; kufríky; šatky na nosenie dojčiat; vaky na nosenie dojčiat; tašky; obaly na kreditné karty (náprsné tašky); puzdrá na vizitky, trieda 24 – nažehľovacie textilie; textilie neprepúšťajúce plyn na aerostaty (balóny); textilie imitujúce kožušiny; textilie na obuv; postelne pokrývky; prešívane postelne pokrývky; obliečky na matrace; obrusy (okrem papierových); cestovné deky; textilie na bielizeň; textilné podšívky; plachty; prikrývky; textilné alebo plastové zástavy; elastické textilie; utierky na riad; textilie na vyšívanie s predkresleným vzorom; bytový textil; textilné uteráky; povlaky na matrace (postelňa bielizeň); textilné obrúsky na stolovanie; moleskin (textilie); textilné vreckovky; obliečky na vankúše; plastové materiály (náhradky textílií); závesy na dvere, trieda 25 – protišmykové pomôcky na obuv; oblečenie pre motoristov; sandále na kúpanie; obuv na kúpanie; pančuchy absorbujúce pot; spodné časti pančúch; baretky; pracovné plášte; boa (ozdoba z peria alebo kožušiny na ovinutie okolo krku); čiapky; pleteniny; vysoká obuv; nízke čižmy; špičky na obuv; potné vložky; ramienka na dámsku bielizeň; šnurovacie topánky; goliere (časti odevov); pletené šály; krátke kabátiky; pánske spodky; priliehavé čiapky; živôtky, korzety (spodná bielizeň); spodná bielizeň; kapucne (časti odevov); klobúkové kostry; šilty; opasky (časti odevov); pletené šatky; svetre; pulóvre; ponožky; pánske podväzky; podväzky; podväzky na pančuchy; sáry čižiem; vložky do topánok; košele; košele s krátkym rukávom; odevy; oblečenie; klobúky; pokrývky hlavy; kovové časti na obuv; kožušiny (oblečenie); snímateľné goliere; pančuškové nohavice; kombinézy na vodné lyžovanie; kombinézy (oblečenie); spodná bielizeň pohlcujúca pot; korzety; konfekcia (odevy); detské nohavičky (bielizeň); chrániče uší proti chladu (pokrývky hlavy); kravaty; zvršky topánok; gamaše; cyklistické oblečenie; vrchné ošatenie; rukavice; hotové podšívky (časti odevov); šatky, šály; pleteniny (oblečenie); plátenná obuv; kožušinové štóly; futbalová obuv (kopačky); cylindre (klobúky); korzety (spodná bielizeň); šnurovačky; závoje, čepce (časti rehoľných odevov); gymnastické cvičky; kabáty; nepremokavé odevy; sukne; oblečenie pre bábätká; športové tričká, dresy; manžety (časti odevov); zástery; rukávniky; palčiaky; mitry (pokrývky hlavy); papuče; peleríny; kožušinové kabáty; plážové oblečenie; plážová obuv; vrecká na odevy; pyžamá; šaty; dreváky; sandále; pánske spodky; podprsienky; zvrchníky; podpätky na obuv; tógy; uniformy; bundy; saká; závoje; kúpacie čiapky; plavky (pánske); plavky; kúpacie plášte; podbradníky, nie papierové; štuple na kopačky; športové členky (oblečenie); parky (teplé krátke kabáty s kapucňou); spodničky; kombiné (spodná bielizeň); body (spodná bielizeň); šatky na krk; telocvičné úbory; odevy z imitácií kože; kožené odevy; maškarné kostýmy; tričká; turbany; šály uviazané pod krkom; sprchovacie čiapky; vesty pre rybárov; opasky

na doklady a peniaze (časti odevov); vreckovky do saka; nohavicové sukne; pončá; sarongy (veľké šatky na odievanie); lyžiarske rukavice; legínsy; šatové sukne; šilty (pokrývky hlavy); dámske nohavičky; športové tielka; „valenky“ (ruské plstené čižmy); alby (liturgické rúcha); členkové topánky; ponožky pohlcujúce pot.

Napadnutá ochranná známka (s právom prednosti od 18. 10. 2017) bola do registra ochranných známok zapísaná 18. 9. 2018. Návrh na vyhlásenie napadnutej ochrannej známky za neplatnú, ktorý sa týkal všetkých tovarov, t. j. tovarov v triedach 18, 24 a 25 medzinárodného triedenia tovarov a služieb, bol úradu doručený 25. 10. 2019. Navrhovateľ podal návrh podľa § 35 ods. 1 a § 35 ods. 3 v nadväznosti na § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochranných známkach). Jeho podanie odôvodnil tým, že je majiteľom staršej slovnnej ochrannej známky č. 193097 „VAGABOND“ (ďalej prvá staršia ochranná známka), staršej slovnnej ochrannej známky č. 180935 „VAGABOND“ (ďalej druhá staršia ochranná známka, spolu ďalej aj staršie ochranné známky) a staršej obrazovej ochrannej známky EÚ č. 012293544, s ktorými je napadnutá ochranná známka podobná, pričom kolízne tovary porovnávaných ochranných známok sú podľa neho zhodné alebo podobné, teda medzi napadnutou ochrannou známkou a staršími ochrannými známkami existuje pravdepodobnosť zámenny na strane verejnosti. Prvostupňovým rozhodnutím bola v zmysle § 35 ods. 3 v nadväznosti na § 7 písm. a) bod 2 a § 35 ods. 6 zákona o ochranných známkach napadnutá ochranná známka vyhlásená za neplatnú pre tovary „úpony na upevnenie sediel; peňaženky; uzdy (postroje pre zvieratá); poľovnícke tašky (torby); školské tašky (aktovky); obojky pre zvieratá; kožené šnúry; kožené remene (sedlárske výrobky); kožené remienky; imitácie kože; dáždnyky; tašky na nosenie detí; tašky na náradie (prázdne); obaly na dáždnyky; oblečenie pre zvieratá; náprsné tašky; tašky na kolieskach; nákupné tašky; diplomatické kufríky; horolezecké plecniaky; turistické plecniaky; plážové tašky; kabelky; cestovné tašky; kožené vrecia a puzdrá na balenie; aktovky (kožená galantéria); kožené cestovné tašky (kožená galantéria); spoločenské kabelky; kožené alebo kožou potiahnuté puzdrá; puzdrá na kľúče; sieťové nákupné tašky; kufríky; šatky na nosenie dojčiat; vaky na nosenie dojčiat; tašky; obaly na kreditné karty (náprsné tašky); puzdrá na vizitky“ v triede 18, „textilie imitujúce kožušiny; textilie na obuv; moleskin (textilie)“ v triede 24 a „protišmykové pomôcky na obuv; oblečenie pre motoristov; sandále na kúpanie; obuv na kúpanie; pančuchy absorbujúce pot; spodné časti pančúch; baretky; pracovné plášte; boa (ozdoba z peria alebo kožušiny na ovinutie okolo krku); čiapky; pleteniny; vysoká obuv; nízke čižmy; potné vložky; ramienka na dámsku bielizeň; šnurovacie topánky; goliere (časti odevov); pletené šály; krátke kabátiky; pánske spodky; priliehavé čiapky; živôtky, korzety (spodná bielizeň); spodná bielizeň; kapucne (časti odevov); šilty; opasky (časti odevov); pletené šatky; svetre; pulóvre; ponožky; pánske podväzky; podväzky; podväzky na pančuchy; vložky do topánok; košele; košele s krátkym rukávom; odevy; oblečenie; klobúky; pokrývky hlavy; kožušiny (oblečenie); snímateľné goliere; pančuškové

nohavice; kombinézy na vodné lyžovanie; kombinézy (oblečenie); spodná bielizeň pohlcujúca pot; korzety; konfekcia (odevy); detské nohavičky (bielizeň); chrániče uší proti chladu (pokrývky hlavy); kravaty; gamaše; cyklistické oblečenie; vrchné ošatenie; rukavice; hotové podšívky (časti odevov); šatky, šály; pleteniny (oblečenie); plátenná obuv; kožušínové štóly; futbalová obuv (kopačky); cylindre (klobúky); korzety (spodná bielizeň); šnurovačky; závoje, čepce (časti reholných odevov); gymnastické cvičky; kabáty; nepremokavé odevy; sukne; oblečenie pre bábätká; športové tričká, dresy; manžety (časti odevov); zástery; rukávniky; palčičky; mitry (pokrývky hlavy); papuče; peleríny; kožušínové kabáty; plážové oblečenie; plážová obuv; vrecká na odevy; pyžamá; šaty; dreváky; sandále; pánske spodky; podprsenky; zvrchníky; tógy; uniformy; bundy; saká; závoje; kúpacie čiapky; plavky (pánske); plavky; kúpacie plášte; podbradníky, nie papierové; štuple na kopačky; športové čelenky (oblečenie); parky (teplé krátke kabáty s kapucňou); spodničky; kombiné (spodná bielizeň); body (spodná bielizeň); šatky na krk; telocvičné úbory; odevy z imitácií kože; kožené odevy; maškarné kostýmy; tričká; turbany; šály uviazané pod krkom; sprchovacie čiapky; vesty pre rybárov; opasky na doklady a peniaze (časti odevov); vreckovky do saka; nohavicové sukne; pončá; sarongy (veľké šatky na odievanie); lyžiarske rukavice; legínsy; šatové sukne; šilty (pokrývky hlavy); dámske nohavičky; športové tielka; ‚valenky‘ (ruské plstené čižmy); alby (liturgické rúcha); členkové topánky; ponožky pohlcujúce pot“ v triede 25 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Napadnutá ochranná známka zostala v platnosti pre tovary „rebrá dáždnikov a snečníkov; palice na dáždniky; rúčky na dáždniky“ v triede 18, „nažehľovacie textilie; textilie neprepúšťajúce plyn na aerostaty (balóny); posteľné pokrývky; prešívane posteľné pokrývky; obliečky na matrace; obrusy (okrem papierových); cestovné deky; textilie na bielizeň; textilné podšívky; plachty; prikrývky; textilné alebo plastové zástavy; elastické textilie; utierky na riad; textilie na vyšívanie s predkresleným vzorom; bytový textil; textilné uteráky; povlaky na matrace (posteľná bielizeň); textilné obrúsky na stolovanie; textilné vreckovky; obliečky na vankúše; plastové materiály (náhradky textílií); závesy na dvere“ v triede 24 a „špičky na obuv; klobúkové kostry; sáry čižiem; kovové časti na obuv; zvršky topánok; podpätky na obuv“ v triede 25 medzinárodného triedenia tovarov a služieb.

Majiteľ v podanom rozklade nesúhlasil so záverom prvostupňového orgánu o existencii pravdepodobnosti zámeny a zastal názor, že napadnutá ochranná známka nie je zhodná so staršími ochrannými známkami. Tiež uviedol, že po zverejnení prihlášky napadnutej ochrannej známky neboli zo strany navrhovateľa v zákonnej lehote podané námietky, a preto je návrhom na vyhlásenie napadnutej ochrannej známky za neplatnú narušený stav jeho právnej istoty. V tejto súvislosti poznamenal, že o navrhovateľovi a jeho výrobkoch nemal vedomosť, pričom pred podaním prihlášky napadnutej ochrannej známky vykonal prieskum na existenciu zhodných a podobných ochranných známk. Majiteľ ďalej poukázal na rozsudok Mestského súdu v Prahe, sp. zn. 9 Ca 212/2005 z 11. apríla 2007, a uviedol, že postup prvostupňového orgánu (porovnanie kolíznych tovarov a následne porovnanie ochranných známk) odporuje

tomuto rozsudku, a ak by prvostupňový orgán dostatočne dôkladne porovnal kolízne ochranné známky z jednotlivých hľadísk, nebolo by potrebné skúmať zhodnosť alebo podobnosť tovarov.

V súvislosti s posúdením podmienky zhodnosti a podobnosti kolíznych tovarov porovnávaných ochranných známk odvolací orgán uviedol, že prvostupňový orgán pri porovnaní tovarov napadnutej ochrannej známky s tovarmi prvej a druhej staršej ochrannej známky zohľadnil všetky rozhodujúce okolnosti, ktorými sa vyznačuje vzťah medzi nimi, predovšetkým ich povahu, určenie, účel používania, distribučné kanály, konkurenčný alebo doplnujúci charakter daných tovarov, ako aj kritérium konečného spotrebiteľa, ktorému sú takto označené tovary určené, pričom dospel k záveru, že časť tovarov napadnutej ochrannej známky v triedach 18, 24 a 25 medzinárodného triedenia tovarov a služieb je zhodná, podobná alebo podobná v nízkej miere s tovarmi prvej a druhej staršej ochrannej známky v triedach 18 a 25 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Vzhľadom na skutočnosť, že uvedené závery prvostupňového orgánu neboli majiteľom v podanom rozklade spochybnené a odvolací orgán je pri rozhodovaní o rozklade viazaný jeho rozsahom, predmetné nebolo predmetom preskúmania v konaní o rozklade a ďalej odvolací orgán vychádzal zo záverov prvostupňového orgánu uvedených v prvostupňovom rozhodnutí.

Pokiaľ ide o posúdenie zhodnosti alebo podobnosti kolíznych ochranných známk prvostupňovým orgánom, ktoré bolo v podanom rozklade majiteľom spochybnené, odvolací orgán vykonal porovnanie napadnutej ochrannej známky s prvou a druhou staršou ochrannou známkou z jednotlivých hľadísk.

Čo sa týka vizuálneho porovnania napadnutej ochrannej známky s prvou a druhou staršou ochrannou známkou, odvolací orgán konštatoval, že tak napadnutá ochranná známka, ako aj prvá a druhá staršia ochranná známka sú tvorené slovným prvkom napísaným veľkým tlačeným písmom. Slovný prvok napadnutej ochrannej známky „VAGABUNDO“ pozostáva z deviatich písmen a prvá a druhá staršia ochranná známka „VAGABOND“ z ôsmich písmen, pričom sedem písmen je zhodných a umiestnených na rovnakých pozíciách. Slovný prvok napadnutej ochrannej známky sa od prvej a druhej staršej ochrannej známky odlišuje v písmene na šiestej pozícii („U“ vs. „O“) a prídanim písmena „O“ na konci slovného prvku. Doplnil, že napadnutá ochranná známka je okrem slovného prvku tvorená aj ďalšími prvkami – čiarami pod a nad slovným prvkom a obrazovým prvkom štyroch spojených kružníc usporiadaných do mierneho poloblúka umiestnených na polkružnici (tzv. boxer). S ohľadom na uvedené sa odvolací orgán stotožnil so záverom prvostupňového orgánu o vizuálnej podobnosti porovnávaných ochranných známk.

Pri fonetickom porovnaní napadnutej ochrannej známky a prvej a druhej staršej ochrannej známky sa odvolací orgán stotožnil s podobami reprodukcie hodnotených ochranných známk uvedenými v napadnutom rozhodnutí

– napadnutá ochranná známka bude reprodukováná ako „va-ga-bun-do“ a prvá a druhá staršia ochranná známka ako „va-ga-bond“. Pri reprodukcii porovnávaných ochranných známk teda zaznejú v úvode dve zhodné slabiky „va-ga-“ a za nimi ďalšie slabiky „bun-do“ vs „-bond“, ktoré je potrebné považovať z fonetického hľadiska za podobné, pretože obsahujú štyri zhodné hlásky, z toho tri z nich sú na rovnakých pozíciách. Aj napriek drobným rozdielom pri reprodukcii porovnávaných ochranných známk, vzhľadom na zhodnú začiatočnú časť a veľmi podobný zvyšok porovnávaných ochranných známk označil odvolací orgán ich celkový fonetický vnem za veľmi podobný. Berúc do úvahy uvedené odvolací orgán dospel k záveru o ich fonetickej podobnosti vo vyššej miere.

V súvislosti s porovnaním napadnutej ochrannej známky a prvej a druhej staršej ochrannej známky zo sémantického hľadiska odvolací orgán zastal názor, že aj keď sú porovnávané ochranné známky tvorené slovnými prvkami z cudzích jazykov (slovný prvok ochrannej známky „VAGABUNDO“ predstavuje slovo španielskeho jazyka, ktorý v preklade do slovenského jazyka má význam „tulák, bludár, vagabund“ a slovný prvok prvej a druhej staršej ochrannej známky „VAGABOND“ má v preklade z anglického jazyka význam „tulák, povalač, flákač, lump, vagabund“), keďže súčasťou slovenského jazyka je obdobné slovo „vagabund“ s významom „tulák, vandrovník, ničomník, gauner“ (Slovníkový portál Jazykovedného ústavu L. Štúra SAV), slovné prvky porovnávaných ochranných známk budú spotrebiteľovi evokovať tento význam. Doplnil, že samotný význam slova tvoriaceho napadnutú ochrannú známku dopĺňa aj grafický prvok – tzv. boxer. Vzhľadom na to, že porovnávané ochranné známky evokujú u spotrebiteľa rovnaký význam, odvolací orgán dospel k záveru, že sú z významového hľadiska zhodné.

Odvolací orgán za relevantnú spotrebiteľskú verejnosť kolíznych tovarov (t. j. tovarov, ktoré boli posúdené ako zhodné alebo podobné), s ohľadom na ich povahu, považoval širokú spotrebiteľskú verejnosť, ktorá ich výberu venuje priemernú pozornosť. Poznamenal tiež, že majiteľ túto skutočnosť v podanom rozklade nespochybnil.

V rámci celkového zhodnotenia pravdepodobnosti zámeny odvolací orgán konštatoval, že pravdepodobnosť zámeny napadnutej ochrannej známky s prvou a druhou staršou ochrannou známkou vo vzťahu k tovarom, ktoré boli posúdené ako zhodné, podobné, resp. podobné v nízkej miere, je na strane priemerného spotrebiteľa reálna. Uvedené vyplynulo zo skutočnosti, že porovnávané ochranné známky boli vyhodnotené ako vizuálne podobné, foneticky podobné vo vyššej miere a sémanticky zhodné, pričom táto podobnosť, resp. zhoda bola založená na prítomnosti slovných prvkov „VAGABOND“/„VAGABUNDO“ v porovnávaných ochranných známkach. Ani ďalšie prvky napadnutej ochrannej známky nemajú z hľadiska celkového dojmu taký vplyv, aby zabezpečili dostatočné odlišenie napadnutej ochrannej známky od prvej a druhej staršej ochrannej známky, a to najmä v prípade, keď spotrebiteľ nemá

možnosť porovnávať ich vedľa seba, ale musí sa spoliehať na nedokonalý obraz, ktorý si uchoval v pamäti.

Pokiaľ ide o tovary napadnutej ochrannej známky, ktoré boli posúdené ako nepodobné s tovarmi starších ochranných známk, vo vzťahu k nim nebola splnená jedna z podmienok vyplývajúca z § 35 ods. 3 v nadväznosti na § 7 písm. a) bod 2. zákona o ochranných známkach.

Čo sa týka poukazu majiteľa na rozsudok Mestského súdu v Prahe sp. zn. 9 Ca 212/2005 z 11. apríla 2007 a spochybnenia postupu prvostupňového orgánu, odvolací orgán uviedol, že pokiaľ prvostupňový orgán vyhodnotil porovnávané ochranné známky ako vizuálne podobné, foneticky podobné vo vyššej miere a zo sémantického hľadiska ako zhodné, od porovnania kolíznych tovarov nemohol upustiť, keďže konštatovanie existencie pravdepodobnosti zámeny závisí od kumulatívneho naplnenia oboch podmienok. Doplnil, že skutočnosť, či prvostupňový orgán najprv posúdi zhodnosť, resp. podobnosť kolíznych tovarov a služieb a následne zhodnosť, resp. podobnosť kolíznych označení/ochranných známk, alebo naopak, nie je pritom rozhodujúca.

K tvrdeniu majiteľa, že navrhovateľ mal podať námietky a keďže tak neučinil, podaním návrhu na vyhlásenie napadnutej ochrannej známky za neplatnú bol narušený stav právnej istoty majiteľa, odvolací orgán konštatoval, že podanie námietok osobou uvedenou v § 7 zákona o ochranných známkach z dôvodov stanovených v tomto ustanovení v konaní o zápise prihlášky ochrannej známky do registra nie je podmienkou na podanie návrhu na vyhlásenie zapísanej ochrannej známky za neplatnú z týchto dôvodov, teda z dôvodov kolízie ochrannej známky so staršími právami. Aj v prípade, ak osoba uvedená v § 7 zákona o ochranných známkach v zákonnej lehote nepodá námietky proti zápisu označenia prihláseného na zápis do registra, neznamená to, že nie je oprávnená podať návrh na vyhlásenie ochrannej známky za neplatnú na základe kolízie ochrannej známky so svojimi staršími právami.

Keďže na základe preskúmania napadnutého rozhodnutia v rozsahu podaného rozkladu odvolací orgán dospel k rovnakému záveru ako prvostupňový orgán, že medzi napadnutou ochrannou známkou a prvou a druhou staršou ochrannou známkou existuje pravdepodobnosť zámeny, a to vo vzťahu k tovarom, ktoré boli posúdené ako zhodné a podobné s tovarmi prvej a druhej staršej ochrannej známky, čím boli vo vzťahu k týmto tovarom splnené podmienky potrebné pre úspešné uplatnenie návrhu na vyhlásenie ochrannej známky za neplatnú podaného v zmysle § 35 ods. 3 v nadväznosti na § 7 písm. a) bod 2. zákona o ochranných známkach, podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola ochranná známka vyhlásená za neplatnú pre časť tovarov, potvrdil.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na:

<https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala: JUDr. Zuzana Ďuriančíková

**Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ POZ 2968-2020/II-94-2022 z 21. 12. 2022
(právoplatnosť 28. 12. 2022)****Decision of the President of the Office, Nr. POZ 2968-2020/II-94-2022, 21. 12. 2022****ABSTRAKT**

Prihláška obrazovej ochrannej známky bola prihlasovateľom podaná pre tovary v triedach 7, 8, 21, 29 a 30 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Prvostupňovým rozhodnutím bola prihláška ochrannej známky zamietnutá pre všetky nárokované tovary z dôvodu, že prihlásené označenie vo vzťahu k nim nemá rozlišovaciu spôsobilosť a opisuje ich účel a zameranie. Prvostupňový orgán tiež konštatoval, že spojenie slovného spojenia predstavujúceho slovenské doménové meno a obrazového prvku nie je možné považovať za netradičné, práve naopak, ide o úplne bežnú kombináciu slova a jeho ekvivalentu v obrazovej podobe. Odvolací orgán posúdenie naplnenia uplatnených zápisných výluk vykonané prvostupňovým orgánom označil za správne, podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia konštatoval, že prihlásené označenie bude relevantný spotrebiteľ vnímať ako označenie adresy slovenskej webovej stránky, predmetom ktorej je predaj tovarov určených na spracovanie a výrobu mäsových výrobkov (klobás). Podľa odvolacieho orgánu ani kombinácia všetkých prvkov, ktorými je prihlásené označenie tvorené, teda ani celková grafická úprava prihláseného označenia, nie je schopná odvrátiť pozornosť spotrebiteľa od informácie, ktorú nesie jeho slovný prvok, a zabezpečiť tak prihlásenému označeniu rozlišovaciu spôsobilosť.

ABSTRACT

The applicant sought to register the figurative mark for goods and services in classes 7, 8, 21, 29 and 30. The Trademark and Design Department refused the application for all the goods applied for because it is non-distinctive and describes their purpose and focus. The Trademark and Design Department also stated that the combination of a phrase representing a Slovak domain name and an image element cannot be considered unconventional. The Appeal Body agreed with the findings of the Trademark and Design Department, dismissed the appeal and confirmed the decision. The Appeal Body stated that the relevant consumer will perceive the mark as the address of a Slovak website the subject of which is the sale of goods intended for the processing and production of meat products (sausages). Neither the combination of all the elements that make up the mark, even the overall graphic design of the mark, is not capable of diverting the consumer's attention from the information carried by its verbal element, and thus ensuring the mark's distinctiveness.

Kľúčové slová

Označenie bez rozlišovacej spôsobilosti podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov – označenie opisné podľa § 5 ods. 1 písm. c) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov – obrazové označenie

Keywords

Non-distinctive – Article 5(1)(b) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks – Descriptive – Article 5(1)(c) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks – figurative mark

**Prihlásené označenie
(POZ 2968-2020)**

trieda 29 – črevá na klobásky (prírodné alebo umelé)
trieda 30 – koreniny; paprika (koreniny); soľ; korenie; konzervované bylinky; ocot; omáčky a iné chuťové prísady

Prihláška obrazovej ochrannej známky bola prihlasovateľom podaná 23. decembra 2020 pre tovary v triedach 7, 8, 21, 29 a 30 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Prvostupňovým rozhodnutím bola v zmysle § 28 ods. 4 v nadväznosti na § 5 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochranných známkach) zamietnutá. Podľa prvostupňového orgánu prihlásené označenie je vo vzťahu ku všetkým nárokoványm tovarom označením bez rozlišovacej spôsobilosti. Prvostupňový orgán tiež zastal názor, že prihlásené označenie ako celok poskytuje relevantnej verejnosti, ktorú tvorí široká spotrebiteľská verejnosť, len jednoduchú a priamu informáciu o účele a zameraní tovarov, t. j., že ide o tovary slúžiace na výrobu klobás. Uvedené

Prihlásené označenie (POZ 2968-2020)

trieda 7 – mäsové mlynčeky (stroje); stroje na výrobu salám, párkov a klobás

trieda 8 – mäsiarske nože; nože, pílové listy, radlice (ručné nástroje a náradie); brúsky (ručné náradie); mlynčeky na mäso (ručné nástroje); kuchynské strúhadlá; nože na porciovanie mäsa

trieda 21 – drevené putne; kade; putne; kovové ražne na prípravu jedál; kotlík (hrniec); kefy; kuchynské mlynčeky, nie elektrické; kuchynské nádoby; kefy na čistenie nádrží a nádob; varechy

vyplývalo zo skutočnosti, že prihlásené označenie je tvorené jedným slovným spojením predstavujúcim slovenské doménové meno a obrazovým prvkom, ktorých spojenie nie je možné považovať za netradičné, práve naopak, ide o úplne bežnú kombináciu slova a jeho ekvivalentu v obrazovej podobe. Spotrebiteľovi bude zrejmé, že prihlásené označenie predstavuje internetovú stránku slúžiacu na obchodovanie s tovarmi na výrobu klobás.

Čo sa týka možnosti prekonania zápisnej nespôsobilosti prihláseného označenia v zmysle § 5 ods. 2 zákona o ochranných známkach, prvostupňový orgán dospel k záveru, že prihlasovateľ predloženými dôkaznými materiálmi vytýkané nedostatky neprekonal a nadobudnutie rozlišovacej spôsobilosti prihláseného označenia na základe jeho používania nepreukázal.

Pokiaľ ide o poukaz prihlasovateľa na zápisy iných ochranných známk – ochranných známk s príponou „sk“ („byty.sk“, „Mapa.sk“, „luk.sk“, „chaty.sk“, „dvere.sk“), prvostupňový orgán uviedol, že ak sa prihlasovateľ domnieva, že niektoré z uvedených ochranných známk nemali byť zapísané do registra, nejde o argument svedčiaci v prospech toho, že by aj prihlásené označenie malo byť zapísané ako ochranná známka. Zároveň poznamenal, že v prípade predmetných ochranných známk ide v porovnaní s prihláseným označením o iný skutkový stav a okolnosti, ktoré majú za následok rôzne rozhodnutia vo veci.

Prihlasovateľ v podanom rozklade so zamietnutím prihlášky ochrannej známky nesúhlasil, keďže podľa jeho názoru prihlásené označenie má rozlišovaciu spôsobilosť. Zároveň poukázal na princíp právnej istoty a legitímneho očakávania, teda, že pri rozhodovaní skutkovo zhodných alebo podobných prípadov by nemali vzniknúť nedôvodné rozdiely. V tejto súvislosti spomenul dve slovné ochranné známky (ochrannú známku č. 247147 a č. 255810) a viaceré obrazové ochranné známky (ochrannú známku č. 255810, č. 242742, č. 242597, č. 242507, č. 243433, č. 242831, č. 230396, č. 258036, č. 224615, č. 254699, č. 244963, č. 244086 a č. 257583), ktoré sú podľa neho prihlásenému označeniu podobné.

Odvolačný orgán, ktorý na základe podaného rozkladu preskúmal prvostupňové rozhodnutie, potvrdil, že prihlásené označenie nemá vo vzťahu k nárokoványm tovarom rozlišovaciu spôsobilosť v zmysle § 5 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach, keďže predstavuje označenie takého charakteru, na základe ktorého spotrebiteľ nedokáže odlíšiť tovary prihlasovateľa od rovnakých tovarov iných subjektov a zároveň naplňa zápisnú výlukú v zmysle § 5 ods. 1 písm. c) zákona o ochranných známkach, pretože ako celok vo vzťahu ku všetkým nárokoványm tovarom opisuje ich účel a zameranie. Uvedené vyplývalo zo skutočnosti, že prihlásené označenie predstavuje obrazové označenie tvorené slovným spojením „klobásy.sk“, na začiatku ktorého je obrazový prvok v tvare klobásy,

pričom celé označenie je vyhotovené v svetlohnedej a tmavohnedej farbe. Slovo „klobásy“ bude vnímané vo význame „údenárske výrobky z pomletého mäsa naplneného do čriev“ a skratku „sk“ spotrebiteľská verejnosť vníma ako súčasť adries webových stránok. Na základe uvedeného odvolací orgán uzavrel, že celé slovné spojenie „klobásy.sk“ bude relevantný spotrebiteľ vnímať ako označenie adresy slovenskej webovej stránky, predmetom ktorej je predaj tovarov určených na spracovanie a výrobu mäsových výrobkov (klobás).

Pokiaľ ide o grafickú úpravu prihláseného označenia, odvolací orgán uviedol, že grafická úprava slovného spojenia „klobásy.sk“ (farebnosť, mierne štylizované písmená „k“, „l“ a „y“ spolu s príponou „sk“) nie je dostatočná na to, aby prihlásenému označeniu zabezpečila rozlišovaciu spôsobilosť. Ani prítomnosť obrazového prvku v tvare malej klobásy nezabezpečí, aby priemerný spotrebiteľ prihlásené označenie vnímal ako údaj o obchodnom pôvode nárokovovaných tovarov, práve naopak, tento prvok len podporuje význam za ním nasledujúceho slovného spojenia, resp. slovných prvkov. V posudzovanom prípade ani kombinácia všetkých prvkov, ktorými je prihlásené označenie tvorené, teda ani jeho celková grafická úprava nie je schopná odvrátiť pozornosť spotrebiteľa od informácie, ktorú nesie jeho slovný prvok, a zabezpečiť tak prihlásenému označeniu rozlišovaciu spôsobilosť.

Čo sa týka poukazu prihlasovateľa na iné ochranné známky a na princíp právnej istoty, odvolací orgán uviedol, že existujúce zápisy ochranných známk nevedú same osebe k nároku na zápis prihláseného označenia do registra ochranných známk. Rozhodujúcou skutočnosťou v preskúvanom prípade je, či prihlásené označenie má, alebo nemá rozlišovaciu spôsobilosť, resp. či je opisné, alebo nie, a nie to, či úrad v minulosti zapísal do registra ochrannú známku/ochranné známky, o ktorých sa prihlasovateľ domnieva, že ide o označenia obdobného charakteru, ako je prihlásené označenie. Odvolací orgán zároveň poukázal na to, že každé konanie vo veciach ochranných známk je samostatným správnym konaním, v ktorom úrad rozhoduje na základe správnej úvahy s ohľadom na skutkový stav, t. j. konkrétne skutkové okolnosti a špecifiká konkrétneho prípadu. Doplnil, že úlohou úradu je dostatočne a náležite odôvodniť to rozhodnutie, ktoré je výsledkom konkrétneho konania, a nie vysvetľovať a odôvodňovať zápisy iných ochranných známk. Odkaz na iné zapísané ochranné známky môže byť relevantný iba v prípade, kedy by zahŕňal úplne analogické skutkové okolnosti, čo v prípade ochranných známk, na ktoré poukázal prihlasovateľ v podanom rozklade, nemožno konštatovať. V prípade slovných a obrazových ochranných známk, na ktoré prihlasovateľ poukázal v podanom rozklade, ide v porovnaní s preskúvaným prípadom o odlišné označenia, ktoré sú zapísané pre odlišné tovary a služby.

V súvislosti s možnosťou prekonania konštatovanej zápisnej nespôsobilosti prihláseného označenia v zmysle

§ 5 ods. 2 zákona o ochranných známkach odvolací orgán uviedol, že označenie môže rozlišovaciú spôsobilosť nadobudnúť len intenzívnym a dlhodobým používaním, vďaka ktorému relevantná verejnosť identifikuje tovary alebo služby ním označované ako tovary alebo služby pochádzajúce od konkrétnej osoby, pričom povinnosť označiť a predložiť potrebné dôkazy a uvedenými dôkazmi svoje tvrdenia preukázať spočíva výlučne na osobe prihlasovateľa. Na základe zhodnotenia predložených dôkazných materiálov jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach odvolací orgán konštatoval, že tieto nepreukázali také používanie prihláseného označenia pred podaním prihlášky ochrannej známky, na základe ktorého by bolo možné skonštatovať, že relevantní spotrebitelia vnímali prihlásené označenie ako označenie obchodného pôvodu nárokovaných tovarov, teda na základe prihláseného označenia dokázali

identifikovať obchodný pôvod takto označených tovarov a vo vzťahu k nárokovaným tovarom ho nevnímali len ako označenie opisujúce ich účel a zameranie.

Keďže na základe preskúmania napadnutého rozhodnutia vyplynulo, že posúdenie naplnenia zápisných výluk podľa § 5 ods. 1 písm. b) a c) zákona o ochranných známkach uskutočnené prvostupňovým orgánom bolo správne, odvolací orgán podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola prihláška obrazovej ochrannej známky zamietnutá, potvrdil.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na <https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala: JUDr. Zuzana Ďuriančíková

Rozhodnutie POZ 1846-2019/N-102-2020 z 3. 9. 2020 Decision POZ 1846-2019/N-102-2020 z 3. 9. 2020

ABSTRAKT

Námietkam podaným z dôvodu nie dobrej viery podľa ustanovenia § 7 písm. j) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov úrad vyhovel a prihlášku ochrannej známky zamietol v celom rozsahu.

ABSTRACT

The Office upheld the opposition filed on the grounds of bad faith under Article 7(j) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks and the trade mark application was rejected in its entirety.

Kľúčové slová

nie dobrá/zlá viera, preukázanie zlej viery, vedomosť o používaní zhodného alebo podobného označenia, nečestný úmysel na strane prihlasovateľa

Key words

bad faith, proof of bad faith, knowledge of the use of an identical or similar sign, dishonest intention on the part of the applicant

Označenie namietateľa

Zverejnené označenie (POZ 1846-2019)

Úrad po zhodnotení argumentov a dôkazov namietateľa došiel k záveru, že vzhľadom na to, že medzi spornými stranami existovalo úzke prepojenie, keďže medzi nimi prebiehali rokovania súvisiace s označením obsahujúcim slovo „Spartak“, bolo od prihlasovateľa očakávané čestné konanie a prihlasovateľ mal informovať namietateľa o úmysle podať si prihlášku ochrannej známky. V predmetnom prípade si však prihlasovateľ ihneď po ukončení rokovaní v jeho neprospech podal prihlášku na označenie, ktoré nikdy predtým nepoužíval, teda išlo o zrejmy nečestný úmysel. Prihlasovateľ tak pri podaní prihlášky zverejneného označenia vedome konal v rozpore s

uznávanými princípmi etického správania alebo poctivými obchodnými a podnikateľskými zvyklosťami na účely získania majetkového prospechu alebo inej neoprávnenej výhody, ktorá by mohla spôsobiť nespravodlivú ujmu namietateľovi.

Námietkam bolo vyhovené a prihláška ochrannej známky, číslo spisu POZ 1846-2019, bola zamietnutá pre všetky prihlásené tovary a služby.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na <https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala: Ing. Jana Risková

Rozhodnutie POZ 512-2021/N-26-2022 z 25. 4. 2022

Decision POZ 512-2021/N-26-2022 z 25. 4. 2022

ABSTRAKT

V danom prípade, kedy boli námietky založené na staršej ochrannej známke EÚ **OTTO** č. 017897414, úrad konštatoval pravdepodobnosť zámenny a asociácie označení **OTTO** verzus **ottobike** podľa § 7 písm. a) bod 2. citovaného zákona na základe zhodného slovného prvku OTTO, ktorý je jediným prvkom v staršej ochrannej známke, a ktorý je celý obsiahnutý vo zverejnenom označení.

ABSTRACT

In this case, when the opposition was based on earlier trade mark **OTTO**, the Office stated likelihood of confusion and association of the signs **OTTO** versus **ottobike** according to the Article 7(a) 2 Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks on the basis of the identical word element OTTO, which is the only element in the earlier trademark and which is fully contained in the contested sign.

Kľúčové slová

pravdepodobnosť zámenny/asociácia, zhoda označení v podstatnej časti slovného prvku

Key words

likelihood of confusion/association, identity of signs in the main part of word element

Staršia ochranná známka

(OZ EÚ č. 017897414)

Zverejnené označenie

(POZ 512-2021)

Úrad na základe porovnania sporných označení zo všetkých troch posudzovaných hľadísk (vizuálne, fonetické, sémantické) konštatoval ich určitú podobnosť založenú na skutočnosti, že začiatok slovného prvku zverejneného označenia, ktorému bežný spotrebiteľ venuje zvýšenú pozornosť, tvorí slovo „otto“, ktorým ako jediným je tvorená staršia ochranná známka, pričom ďalšiu časť slovného

prvku „bike“ vo zverejnenom označení vo vzťahu k prihláseným tovarom označil za nedištinkívnu. V danom prípade úrad konštatoval, že aj pri vyššom stupni pozornosti relevantnej spotrebiteľskej verejnosti existuje reálne riziko pravdepodobnosti zámenny zverejneného označenia a staršej ochrannej známky na trhu, keďže celá staršia ochranná známka je obsiahnutá vo zverejnenom označení a rozdiel je len v prítomnosti prvku „bike“ vo zverejnenom označení, asociácia medzi porovnávanými označeniami je vysoko pravdepodobná, čo spotrebiteľskú verejnosť môže viesť k mylnej predstave o tom, že porovnávané označenia pochádzajú od rovnakého subjektu alebo od ekonomicky prepojených subjektov, resp. sa spotrebiteľ môže domnievať, že ide len o ďalší nový variant označenia tovarov alebo služieb namietateľa.

Námietkam bolo vyhovené a prihláška ochrannej známky, číslo spisu POZ 512-2021, bola zamietnutá pre všetky prihlásené tovary.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na <https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala: Ing. Jana Risková

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 84/23

Luxemburg 24. mája 2023

Rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-2/21

Emmentaler Switzerland/EUIPO (EMMENTALER)

Pojem „emmentaler“ nemôže byť chránený ako ochranná známka Európskej únie pre syry

Spoločnosť Emmentaler Switzerland získala na Medzinárodnom úrade Svetovej organizácie duševného vlastníctva medzinárodný zápis slovného označenia EMMENTALER pre výrobky zodpovedajúce opisu „syry s chráneným označením pôvodu ‚emmentaler‘“.¹

Tento medzinárodný zápis bol oznámený Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO), ale prieskumová pracovníčka prihlášku zamietla.² Spoločnosť Emmentaler Switzerland preto podala odvolanie, ktoré následne druhý odvolací senát EUIPO zamietol z dôvodu, že prihlasovaná ochranná známka je opisná.³

Všeobecný súd svojím rozsudkom zamietol žalobu podanú žalobkyňou proti rozhodnutiu odvolacieho senátu.

V tejto veci preskúmal, či odvolací senát porušil článok 7 ods. 1 písm. c) nariadenia 2017/1001, keď sa domnieval, že prihlasovaná ochranná známka je opisná. Okrem toho objasňuje vzťah medzi článkom 74 ods. 2 tohto nariadenia o opisných označeniach alebo údajoch, ktoré môžu byť označené ako kolektívne ochranné známky, a článkom 7 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia, ktorý sa týka opisných ochranných známok.

Posúdenie Všeobecným súdom

Na jednej strane, pokiaľ ide o opisný charakter prihlasovanej ochrannej známky, Všeobecný súd sa domnieva, že vzhľadom na nepriame dôkazy, ktoré zohľadnil odvolací senát, príslušná skupina nemeckej verejnosti bezprostredne chápe označenie EMMENTALER ako označujúce druh syra. Vzhľadom na to, že na zamietnutie zápisu označenia stačí, že má opisný charakter v časti Únie, ktorú môže prípadne tvoriť jeden členský štát, Všeobecný súd rozhodol, že odvolací senát správne dospel k záveru, že prihlasovaná ochranná známka je opisná bez toho, aby bolo potrebné

preskúmať skutočnosti, ktoré sa netýkajú vnímania príslušnej skupiny nemeckej verejnosti.

Na druhej strane, pokiaľ ide o ochranu prihlasovanej ochrannej známky ako kolektívnej ochrannej známky, Všeobecný súd pripomína, že článok 74 ods. 2 nariadenia 2017/1001 stanovuje, že odchylne od článku 7 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia môžu kolektívne ochranné známky predstavovať označenia alebo údaje, ktoré môžu slúžiť v rámci obchodu na označenie zemepisného pôvodu predmetných tovarov alebo služieb. Táto výnimka sa však musí vykladať reštriktívne. Jej rozsah sa teda nemôže vzťahovať na označenia, ktoré sa považujú za označenie druhu, kvality, množstva, zamýšľaného účelu, hodnoty, času výroby, prípadne inej charakteristiky predmetných tovarov, ale len na označenia, ktoré sa budú považovať za údaj o zemepisnom pôvode uvedených tovarov. Vzhľadom na to, že prihlasovaná ochranná známka opisuje pre príslušnú skupinu nemeckej verejnosti druh syra a nie je vnímaná ako údaj o zemepisnom pôvode uvedeného syra, Všeobecný súd dospel k záveru, že nie je chránená ako kolektívna ochranná známka.

UPOZORNENIE: Ochranné známky Únie a dizajny Spoločenstva platia na celom území Európskej únie. Ochranné známky Únie platia popri národných ochranných známkach. Dizajny Spoločenstva platia popri národných dizajnoch. Prihlášky ochranných známok Únie a dizajnov Spoločenstva sa podávajú EUIPO. Proti jeho rozhodnutiam možno podať žalobu na Všeobecnom súde.

UPOZORNENIE: Žalobou o neplatnosť sa možno domáhať zrušenia aktov inštitúcie Únie, ktoré sú v rozpore s právom Únie. Za určitých podmienok môžu členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci podať žalobu o neplatnosť na Súdny dvor alebo na Všeobecný súd. Ak je žaloba dôvodná, akt sa zruší. Dotknutá inštitúcia je povinná vykonať nápravu, pokiaľ ide o prípadnú právnu medzeru, ktorá vznikla v dôsledku zrušeného aktu.

1 Tovary patriace do triedy 29 v zmysle Niceskej dohody o medzinárodnom triedení výrobkov a služieb pre zápis známok z 15. júna 1957 v revidovanom a doplnenom znení.

2 Na základe článku 7 ods. 1 písm. b) a c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1) v spojení s článkom 7 ods. 2 tohto nariadenia.

3 V zmysle článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia 2017/1001.

UPOZORNENIE: Odvolanie proti rozhodnutiu Všeobecného súdu obmedzujúce sa len na právne otázky možno podať na Súdny dvor v lehote dvoch mesiacov a desiatich dní od jeho doručenia. Na odvolanie sa uplatní postup predchádzajúceho prijatia. Na tento účel sa k nemu musí pripojiť žiadosť o prijatie odvolania, v ktorej sa vysvetlí, akú dôležitú otázku odvolanie vyvoláva, pokiaľ ide o jednotu, vnútorný súlad alebo vývoj práva Únie.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Všeobecný súd.

Uplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova 0 (+352) 4303 4293
 Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „Europe by Satellite“ 0 (+32) 2 2964106.

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 92/23

Luxemburg 7. júna 2023

Rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-735/21

Aprile a Commerciale Italiana proti EUIPO – DC Comics (Zobrazenie netopiera v oválnom priestore)

Logo Batman: dôkazy predložené Všeobecnému súdu nepostačujú na preukázanie toho, že ochranná známka Európskej únie znázorňujúca netopiera na oválnom podklade nemala v deň podania prihlášky rozlišovaciu spôsobilosť

Pre príslušnú skupinu verejnosti táto rozlišovacia spôsobilosť umožňuje, podľa EUIPO, asociovať tovary, na ktoré sa ochranná známka vzťahuje, s DC Comics a odlíšiť ich od tovarov iných subjektov.

DC Comics, vydavateľ Batmana, podal 1. apríla 1996 Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) žiadosť o zápis ochrannej známky EÚ pre toto obrazové označenie:

Táto ochranná známka bola zapísaná 2. februára 1998.

V roku 2019 spoločnosť Commerciale Italiana Srl podala EUIPO návrh na vyhlásenie neplatnosti tejto ochrannej známky. Návrh, ktorý sa týkal určitých tried tovarov, ako napríklad odevov a karnevalových predmetov, bol EUIPO zamietnutý, najskôr zrušovacím oddelením EUIPO a následne aj odvolacím senátom EUIPO. EUIPO sa domnieva, že v dôkazoch, ktoré mu boli predložené, bola postava Batmana vždy spojená s jeho vydavateľstvom a nebolo preukázané,

že by spotrebiteľia spájali túto ochrannú známku s iným pôvodom.

Spoločnosť Commerciale Italiana a jej jediný akcionár, pán Luigi Aprile, žiadajú Všeobecný súd Európskej únie o zrušenie rozhodnutia EUIPO. Rozporujú, okrem iného, že by ochranná známka mala rozlišovaciu spôsobilosť, a tvrdia, že má opisný charakter, pričom obidve tieto skutočnosti vylučujú jej zápis a sú dôvodom na vyhlásenie jej neplatnosti.

Rozsudkom zo 7. júna 2023 Všeobecný súd žalobu zamietla.

Súd konštatuje, že rozhodnutie EUIPO obsahuje dostatočné odôvodnenie, keďže umožňuje spoločnosti Commerciale Italiana a pánovi Aprile pochopiť odôvodnenie odvolacieho senátu EUIPO, a to aj napriek odkazu odvolacieho senátu na časť zistení zrušovacieho oddelenia EUIPO.

Pokiaľ ide o rozlišovaciu spôsobilosť ochrannej známky, súd pripomína, že rozlišovacia spôsobilosť znamená, že ochranná známka slúži na identifikáciu tovarov, pre ktoré sa zápis žiada, ako tovaru pochádzajúceho od konkrétneho podniku, a teda na odlíšenie tohto tovaru od tovaru iných podnikov. Okrem toho v konaní o vyhlásení neplatnosti, vzhľadom na prezumpciu platnosti zapísanej ochrannej známky, je na osobe, ktorá podala návrh na vyhlásenie neplatnosti, aby sa na EUIPO dovoľavala konkrétnych skutočností, ktoré spochybňujú platnosť tejto ochrannej známky. Podľa súdu samotná skutočnosť, že táto ochranná známka je spojená s fiktívnou postavou, teda Batmanom, sama osebe neumožňuje vylúčiť, že táto ochranná známka môže slúžiť aj ako označenie pôvodu predmetného tovaru. Okrem toho sa odvolací senát domnieva,

že postava Batmana bola vždy spájaná s DC Comics a že dôkazy predložené spoločnosťou Commerciale Italiana a pánom Aprile nepostačujú na preukázanie, že tomu tak nebolo v deň podania prihlášky alebo že k tomuto dátumu bola ochranná známka spojená s iným obchodným pôvodom. EUIPO teda správne konštatoval, že napadnutá ochranná známka má rozlišovaciu spôsobilosť.

Napokon, pokiaľ ide o údajne opisný charakter ochrannej známky, súd odmieta tvrdenie spoločnosti Commerciale Italiana a pána Aprile, že ochranná známka opisuje jednu z vlastností tovaru, z dôvodu, že postavu Batmana nemožno zobrazit' bez tejto ochrannej známky. Podľa súdu spoločnosť Commerciale Italiana a pán Aprile dostatočne neodôvodňujú, prečo je ochranná známka schopná opísať vlastnosti postavy Batmana a, a fortiori, ani predmetných tovarov.

UPOZORNENIE: Ochranné známky EÚ a dizajny Spoločenstva platia na celom území Európskej únie. Ochranné známky EÚ koexistujú s národnými ochrannými známkami. Dizajny Spoločenstva koexistujú s národnými dizajnmi. Prihlášky ochranných známk EÚ a dizajnov Spoločenstva

sa podávajú EUIPO. Proti jeho rozhodnutiam možno podať žalobu na Všeobecnom súde.

UPOZORNENIE: Žalobou o neplatnosť sa možno domáhať zrušenia aktov inštitúcií Európskej únie, ktoré sú v rozpore s právom Európskej únie. Za určitých podmienok môžu členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci podať žalobu o neplatnosť na Súdny dvor alebo na Všeobecný súd. Ak je žaloba dôvodná, akt sa zruší. Dotknutá inštitúcia je povinná vykonať nápravu, pokiaľ ide o prípadnú právnu medzeru, ktorá vznikla v dôsledku zrušeného aktu.

UPOZORNENIE: Odvolanie proti rozhodnutiu Všeobecného súdu obmedzujúce sa len na právne otázky možno podať na Súdny dvor v lehote dvoch mesiacov a desiatich dní od jeho doručenia. Odvolanie nebude prerokované skôr, ako Súdny dvor rozhodne o jeho prípustnosti. Na tento účel sa k nemu musí pripojiť žiadosť o prípustnosť odvolania vysvetľujúca body odvolania, ktoré sú dôležité vo vzťahu k jednotnosti, konzistentnosti alebo k vývoju práva Únie.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje
Všeobecný súd.
Preložené zamestnancami ÚPV SR.
Anglický originál tlačového komuniké sa nachádza na
webovej stránke CURIA.

Z rozhodnutí centra ADR (doménové spory)

<topobaly.sk>

Rozhodnutie 50/2023 z 2. júla 2023

SUMMARY

The Complainant requested that a domain name „ topobaly.sk“ is transferred from its current Domain name holder to itself on the basis of an alleged infringement of the rights to the Protected sign. In this case the Protected sign represents the sign “top-obaly.sk” and “top-obaly.cz”, protected as unregistered sign. The Expert concluded that the Domain is identical to the Protected sign. The Expert concluded that Complainant did not prove that its Protected sign is well-known, as a result of which the Expert had to assess whether the likelihood of confusion exists in this case. In this respect, the Expert found the likelihood of confusion between the Domain and the Protected sign. Moreover, the Expert concluded that the Domain name holder did not prove her right or legitimate interest to the Domain. Moreover, the Complainant proved the Domain name holder’s lack of good faith with respect to registration and using of the domain name. The ADR Expert thus concluded that all necessary conditions required by the Rules of ADR were met and therefore ordered the transfer of the domain to the Complainant.

Kľúčové slová

zhodnosť označení; podobnosť označení; pravdepodobnosť zámenny; nezapísané označenie; dobré meno; nedostatok dobrej viery; neexistencia práva alebo legitímneho záujmu; chránené označenie

Keywords

identity of signs, similarity of signs, likelihood of confusion, bad faith, lack of right or legitimate interest, unregistered trademark

Doména: <topobaly.sk>

Číslo a dátum rozhodnutia: 50/2023, 2. júla 2023

Rozhodoval expert centra ADR¹: JUDr. Ján Lazur, LL.M.

Citácia v iných rozhodnutiach: Doteraz necitované v iných rozhodnutiach

Citácia v literatúre: Doteraz necitované v literatúre

Odkaz na celé znenie rozhodnutia:

https://adr.eisionline.org/wp-content/uploads/2023/08/Topobaly_Rozhodnutie_na-zverejnenie.pdf

Vybrané právne vety

„Arbitrážne a mediačné centrum WIPO, World Intellectual Property Organization (Svetová organizácia duševného vlastníctva), ktoré pravidelne rozhoduje spory o domény, vo svojom aktuálnom výbere stanovísk z rozhodovacej praxe (bod 1.3 WIPO Jurisprudential Overview 3.0) vo vzťahu k predpokladom, ktoré musí sťažovateľ doložiť, aby preukázal existenciu nezapísaného označenia, uvádza, že sťažovateľ musí preukázať, že predmetné označenie nadobudlo rozlišovaciu spôsobilosť, a to tak, že sa vžilo do povedomia verejnosti pre určitú skupinu tovarov alebo služieb sťažovateľa. Relevantné dôkazy, ktoré môžu byť v tejto súvislosti použité, by mali preukazovať najmä: (i.) trvanie a povahu používaného označenia, (ii.) rozsah predajov, ktoré sa uskutočnili pod daným označením, (iii.)

¹ Arbitrážne centrum pre alternatívne riešenie doménových sporov (centrum ADR) predstavuje zložku European Information Society Institute (EISI), ktorá s účinnosťou od 1. 9. 2017 zastrešuje a koordinuje činnosť expertov rozhodujúcich spory v doméne .sk podľa pravidiel ADR a rokovacieho poriadku. Užitočné odkazy: <https://adr.eisionline.org/sk/zakladne-dokumenty-adr/>, <https://adr.eisionline.org/sk/zoznam-expertov/>, <https://adr.eisionline.org/sk/faq-2/>

povahu a rozsah reklamných aktivít, v rámci ktorých bolo použité dané označenie, (iv.) stupeň skutočného verejného poznania predmetného označenia a (v.) doloženie relevantných spotrebiteľských prieskumov. Osobitne vo vzťahu k nezapísaným označeniam, ktoré v dôsledku výrazného použitia na internete nadobudli relatívne rýchlo vysoký stav poznania zo strany verejnosti, boli v súvislosti s preukázaním existencie nezapísaného označenia posudzované aj faktory ako druh a rozsah reklamných aktivít a povaha tovarov a služieb sťažovateľa. V návrhu sťažovateľa by mali byť označené konkrétne dôkazy, ktoré preukazujú získanú rozlišovaciu spôsobilosť predmetného označenia. Takisto skutočnosť, že držiteľ preukázateľne cielil na sťažovateľovo označenie, môže slúžiť ako podporný argument týkajúci sa preukázania nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti.“ (bod 50)

„Na základe predložených dôkazov je pritom možné konštatovať, že sťažovateľ uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že označenie „top-obaly.cz“ používa ako nezapísané označenie, ktorým označuje ním poskytované služby v Českej republike, pričom analogické konštatovanie platí aj o používaní označenia „top-obaly.sk“ ako nezapísaného označenia, ktorým označuje ním poskytované služby v Slovenskej republike.“ (bod 54)

„Pre úplnosť expert uvádza, že v tomto prípade je označenie „top-obaly“ tvorené slovami, ktoré majú vysoko opisný charakter, keďže toto označenie je tvorené výlučne označeniami alebo údajmi, ktoré v obchodnom styku môžu slúžiť na určenie druhu, kvality, množstva, účelu, hodnoty, zemepisného pôvodu, prípadne času výroby tovarov či poskytnutia služieb, alebo iných vlastností tovarov alebo služieb a môže klamať verejnosť najmä o povahe, kvalite, zemepisnom pôvode tovarov alebo služieb. Doplnenie znakov „sk“, „cz“ nie je spôsobilé tento nedostatok odstrániť. V tejto súvislosti neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že slovo „top“ v rámci označenia top obaly je v kontexte slovenského jazyka do istej miery neštandardné a nezahrňa výlučne prvky, ktoré by boli formálne používané výrazmi slovenčiny. Slovo „top“ aj napriek svojmu pôvodu v anglickom jazyku predstavuje v jeho súčasnom používaní adjektívum, ktorého význam je zrozumiteľný veľkej časti populácie, a to vrátane tej, ktorá neovláda anglický jazyk. Nemôže preto obstáť tvrdenie, že slovo „top“ prináša do predmetného označenia určitý rozlišovací prvok. Aj akademický Slovník cudzích slov obsahuje heslo „top“, ktoré definuje takto: „**top** *príd. neskl. publ. vrcholový, špičkový: t. tím; t. modelka; t. manažment*“. Slovo „top“ je dostatočne vžitý, čo sa týka jeho používania v priestore Slovenskej republiky a nie je spôsobilé do označenia „top-obaly“ priniesť žiadny rozlišovací prvok.“ (bod 55)

„Ako už však bolo uvedené, expert má za to, že sťažovateľ predložil dostatok dôkazov, ktorými preukázal, že označenie „top-obaly.cz“ a „top-obaly.sk“ nadobudlo na účely tohto konania rozlišovaciu spôsobilosť, a to tak na území Slovenskej republiky, ako aj na území Českej republiky.“ (bod 56)

„Analogicky je možné poukázať aj na rozhodnutie arbitrážneho a mediačného centra WIPO, World Intellectual Property Organization (Svetová organizácia duševného vlastníctva) vo veci Robin Hanger v. RPM Truck & Trailer Sales – Samantha Holcomb Case No. D2013- 1092 (52), v ktorom bola napadnutá doména bestpricedtrailer.com. Podobne ako v aktuálnom prípade, aj tu sťažovateľ nemal predmetné označenie zapísané ako ochrannú známku, a bolo nevyhnutné, aby sa najprv ustálilo, či má sťažovateľ vôbec práva k nezapísanému označeniu. Aj v danom prípade bolo označenie „BEST PRICE TRAILERS“ opisné vo vzťahu k službám ponúkaným zo strany sťažovateľa, keďže išlo o predaj prívesov („trailers“) a prvá časť označenia „best price“ predstavovala laudatórnu – opisnú časť. Aj napriek určitým pochybnostiam, či sťažovateľ dostatočne preukázal, že verejnosť si začala spájať dané označenie primárne tak, že ide o indikáciu konkrétnych služieb ponúkaných zo strany sťažovateľa, panel rozhodcov akceptoval, že z dôvodu, že sťažovateľ používal predmetné označenie približne 9 rokov a preukázal konkrétne objemy predajov a propagácie daného označenia, tieto skutočnosti považoval za dostatočné na to, aby konštatoval existenciu práv k nezapísanému označeniu „BEST PRICE TRAILERS“ minimálne vo vzťahu k ponúkaným službám.“ (bod 57)

„V súvislosti so skúmaním nedostatku dobrej viery expert konštatuje, že sťažovateľ predložil dostatočné dôkazy o tom, že držiteľ nemohol doménu nadobudnúť v dobrej viere, berúc do úvahy aj tú skutočnosť, že držiteľovi bolo, resp. muselo byť známe, že ním nadobúdaná doména je totožná s chráneným označením. Sťažovateľ preukázal, že súčasný držiteľ nadobudol doménu 13. 9. 2019, pričom od tohto dňa zostala táto doména nevyužitá a ku dňu podania návrhu obsahovala len výzvu na podávanie ponúk na odkup domény prostredníctvom kontaktného formulára. V tejto súvislosti sťažovateľ doložil aj e-mailovú komunikáciu s držiteľom domény, ktorá obsahovala ponuku na kúpu domény, pričom držiteľ domény odpovedal, že má iného kupca na doménu. Zároveň platí, že v čase rozhodovania experta je už na doménovom mene prístupná webová prezentácia vyvolávajúca dojem, že držiteľ používa doménové meno na účely prevádzkovania internetového obchodu s obalovými materiálmi.“ (bod 87)

Zhrnutie a význam rozhodnutia

Sťažovateľ požiadal o prevod domény <topobaly.sk> z jej držiteľa na seba z dôvodu tvrdeného zásahu do svojich práv k chránenému označeniu, ktoré v tomto prípade predstavovalo označenie „top-obaly.sk“, resp. „top-obaly.cz“, chránené ako nezapísané označenie. Expert konštatoval zhodnosť domény s chráneným označením. Sťažovateľ nepreukázal existenciu dobrého mena chráneného označenia, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné posudzovať podmienku pravdepodobnosti zámény. Expert konštatoval pravdepodobnosť zámény medzi doménou držiteľa a chráneným označením. Expert zároveň konštatoval, že držiteľ nepreukázal právo alebo legitímny záujem k doménam. Sťažovateľ zároveň preukázal nedostatok dobrej viery pri registrovaní a používaní domény zo strany držiteľa. Konštatujúc splnenie všetkých nutných podmienok stanovených v pravidlách ADR expert vyhovel návrhu a nariadil prevod domény <topobaly.sk> na sťažovateľa.

Ide o prvý doménový spor, ktorý bol rozhodnutý v prospech sťažovateľa výlučne na základe nezapísaného označenia (angl. unregistered trademark), teda bez akejkoľvek súvisiacej ochrannej známky alebo

obchodného mena, ako tomu bolo v prípade <spartak.sk>, <fcspartak.sk>, <spartaktrnava.sk>, <fcspartaktrnava.sk> (rozhodnutie č. 18/2019) alebo v prípade <doformy.sk>. Navyše, nezapísané označenie „top-obaly.sk“ malo nízku, resp. žiadnu vnútornú rozlišovaciu spôsobilosť (angl. inherent distinctiveness), čo expert správne konštatoval (bod 55 rozhodnutia), a tak sťažovateľ musel preukazovať nadobudnutie rozlišovacej spôsobilosť používaním (angl. acquired distinctiveness), čo sa mu aj podarilo (pozri body 13 až 25 rozhodnutia). V budúcich doménových sporoch tak toto rozhodnutie vo veci domény <topobaly.sk> môže predstavovať precedens naznačujúci relevantný prah (angl. threshold), resp. skôr porovnávacie kritérium (angl. benchmark). Z doterajšej rozhodovacej praxe centra ADR vyplýva, že vo vzťahu k preukázaniu existencie nezapísaného označenia – či už na strane sťažovateľa ako chránené označenie, alebo na strane držiteľa domény ako základ jeho práva, resp. legitímneho záujmu – je latka nastavená pomerne vysoko, čo zodpovedá aj praxi arbitrážneho a mediálneho centra WIPO a tiež EUIPO a ÚPV SR.

Spracoval JUDr. Tomáš Klinka

OLOMOUCKÉ DEBATY MLADÝCH PRÁVNÍKŮ

3. 11. 2023 | Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Vědecká konference Olomoucké debaty mladých právníků, jejíž 16. ročník proběhne 3. 11. 2023 v prostorách Právnické fakulty Univerzity Palackého, představuje jednu z nejvýznamnějších událostí, která se v oblasti vědeckého života na půdě olomoucké právnické fakulty každoročně koná. Konference klade důraz na vytváření platformy pro setkávání, diskuse a výměny názorů především mladších vědců.

Věříme, že 16. ročník Olomouckých debat mladých právníků bude minimálně stejně úspěšný jako ročníky předcházející a že i tento ročník přinese opět živou a plodnou vědeckou debatu.

Více informací: <https://www.pf.upol.cz/odmp/#c22003>

Správy z ÚPV SR

Zavedenie plnohodnotnej alternatívy predbežnej patentovej prihlášky na Slovensku

V niektorých štátoch, napríklad vo Francúzsku, v Spojených štátoch, Austrálii a Portugalsku, môžu prihlasovatelia okrem štandardnej patentovej prihlášky podať aj predbežnú patentovú prihlášku. Predbežná patentová prihláška zakladá právo prednosti vo vzťahu k vynálezu opísanému v prihláške napriek tomu, že prihláška neobsahuje patentové nároky, prípadne ani ďalšie predpísané náležitosti. Predbežná patentová prihláška musí byť do 12 mesiacov od podania konvertovaná na štandardnú patentovú prihlášku.

Podanie predbežnej patentovej prihlášky samej osebe na Slovensku nie je možné. Patentová prihláška však na účely priznania dňa podania nemusí obsahovať všetky predpísané náležitosti ani na Slovensku. Patentovej prihláške je priznaný deň podania, ak obsahuje aspoň:

- údaje, z ktorých je zrejmý úmysel prihlasovateľa podať patentovú prihlášku,
- údaje umožňujúce identifikáciu prihlasovateľa a styk s prihlasovateľom a časť, ktorá sa javí ako opis (časť, ktorá sa javí ako opis, nemusí byť na účely priznania dňa podania podaná v štátnom jazyku).

Prihlasovateľ patentovej prihlášky, ktorá spĺňa len uvedené minimálne požiadavky na priznanie dňa podania, však môže byť a v súčasnosti vo väčšine prípadov je vyzvaný na predloženie podkladov prihlášky spracovaných v predpísanej forme a jazyku pred uplynutím 12 mesiacov od podania prihlášky.

S cieľom poskytnúť prihlasovateľom na Slovensku rovnaké výhody, aké požívajú prihlasovatelia v štátoch, v ktorých je možné podať aj predbežnú patentovú prihlášku, Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky od 1. septembra 2023 mení svoju prax pri určovaní lehoty na úpravu prihlášky, ktorá neobsahuje všetky predpísané časti tak, aby mal prihlasovateľ takejto prihlášky garantovanú 12-mesačnú lehotu na úpravu podkladov prihlášky bez potreby žiadať, prípadne opakovane žiadať o predĺženie úradom určenej lehoty.

Možnosť podať úradu prihlášku obsahujúcu len minimálne náležitosti nutné na priznanie dňa podania sa tak stane plnohodnotnou alternatívou predbežnej patentovej prihlášky, ktorú možno podať niektorým zahraničným patentovým úradom. Podanie patentovej prihlášky spĺňajúcej len minimálne náležitosti na priznanie dňa podania bude vo viacerých ohľadoch z pohľadu prihlasovateľa dokonca výhodnejšie ako podanie klasickej predbežnej patentovej

prihlášky. Napríklad, prihlasovateľ nebude musieť podávať konvertovanú prihlášku, 12-mesačná lehota určená úradom na predloženie kompletne spracovaných podkladov prihlášky bude môcť byť na základe žiadosti prihlasovateľa predĺžená a v prípade jej zmeškania prihlasovateľ bude môcť využiť inštitút pokračovania v konaní a inštitút uvedenia do predošlého stavu.

Novinky zo svetových trendov: zatriedenie virtuálnych tovarov a služieb v rámci prihlášky ochrannnej známky

Oblasť vývoja nových technológií, ako metaverzum (angl. metaverse), umelá inteligencia (AI), blockchain, NFT, ktoré majú široké možnosti využitia nielen v súčasnosti, ale najmä v budúcnosti, si vyžiadala potrebu úprav v medzinárodnom triedení výrobkov a služieb (ďalej medzinárodné triedenie) pre potreby registrácie ochranných známok.

Virtuálne tovary

Vznikajú otázky, do ktorej triedy v prihláške ochrannnej známky zatriediť virtuálne tovary alebo virtuálne služby. Týmto otázkami sa zaoberalo aj zasadnutie výboru expertov Niceskej únie na svojom 33. zasadnutí konanom v prvom májovom týždni tohto roka v Ženeve.

Virtuálne tovary bez bližšieho spresnenia sú pojmy nejasné a nepresné, v prihláške ochrannnej známky sa musia uviesť s bližšou špecifikáciou (napr. virtuálne odevy, virtuálne kabelky, virtuálne kolobežky a pod.), pričom budú patriť do triedy 9 medzinárodného triedenia (nie je podstatné, či sú, alebo nie sú sťahovateľné). Inak povedané, virtuálne tovary sa nezatrieďujú do rovnakých tried ako fyzické tovary, ale vždy sú zatriedované do triedy 9 medzinárodného triedenia (ako digitálny obsah). V prípade, ak je

prihláška ochrannej známky nároková aj pre „maloobchodné služby“ v triede 35 medzinárodného triedenia týkajúce sa uvedených tovarov, predmetné služby je potrebné špecifikovať ako „maloobchodné služby s virtuálnymi oděvmi, s virtuálnymi kabelkami, s virtuálnou obuvou“.

Pre zatriedenie virtuálnych služieb platí, že virtuálne služby sú v princípe zatriedované podľa základnej povahy danej služby, ale berie sa do úvahy dopad (vplyv) služby na reálny svet.

V prípade, že sa služba z reálneho sveta poskytuje vo virtuálnom prostredí a nemení sa účel ani výsledok služby, takáto služba sa zatrieduje do rovnakej triedy ako reálna služba, napr. „finančné konzultačné služby“ sú rovnako ako „finančné konzultačné služby poskytované vo virtuálnom prostredí“ zatriedované do triedy 36 medzinárodného triedenia.

V prípade, že služba vo virtuálnom prostredí napodobňuje službu z reálneho sveta a účel alebo výsledok reálnej služby sa môže zmeniť, trieda, do ktorej sa takáto virtuálna služba zatriedí, sa určuje podľa vplyvu na reálny svet, napr. „virtuálne prepravné služby v počítačových hrách“ sú zatriedované do triedy 41, a nie do triedy 39 medzinárodného triedenia ako služba „preprava“.

NFT

NFT je skratka pre Non-fungible token, čo v preklade znamená nezameniteľný alebo aj nenahraditeľný token. Ide o jednotku dát, ktorá sa používa ako prostriedok na preukázanie vlastníctva digitálnej alebo aj fyzickej položky (digitálny identifikátor). Každý takýto token je jedinečný a nezameniteľný za iný a informácie o jeho vlastníctve sú uložené v blockchaine, čo bráni ich falšovaniu. Môžu sa vzťahovať na akýkoľvek digitálny obsah – obrázky, tweety, texty, hudobné diela, videozáznamy, pričom v blockchaine samotný produkt nie je uložený. V súčasnosti sa NFT najviac využíva v oblasti umenia a zberateľstva v rámci potvrdenia vlastníctva digitálneho obsahu, ale počíta sa s ich využitím aj na fyzické predmety. Doklad o vlastníctve NFT sa uchováva v kryptopeňaženke. Využitelnosť NFT v budúcnosti by mohla byť napr. pri overovaní zmlúv, tiež overovaní digitálneho a fyzického obsahu, čiže by mohli zjednodušiť niektoré legislatívne procesy a tiež by mohli slúžiť ako doklad o vlastníctve akéhokoľvek výrobku, nehnuteľnosti.

Čo sa týka zatriedenia NFT na známkovo-právne účely, je potrebné zdôrazniť, že samotný pojem NFT nie je akceptovateľný z dôvodu chýbajúcej jasnosti a presnosti. Vždy sa musí vzťahovať na konkrétny tovar alebo službu, resp. musí byť bližšie špecifikovaný ako konkrétna služba súvisiaca s NFT. Tovary a služby overené NFT sú klasifikované

podľa toho, na čo sa digitálny identifikátor (NFT) vzťahuje, napr. „digitálne umenie overené nezameniteľnými tokenmi (NFT)“ sa zatriedí do triedy 9, „kabelky overené nezameniteľnými tokenmi (NFT)“ sa zatriedia do triedy 18 a „alkoholické nápoje overené nezameniteľnými tokenmi (NFT)“ sa zatriedia do triedy 33. Služby overené NFT sa zatriedia do príslušných tried ako reálne služby.

Globálny inovačný index 2023

Slovensko sa z hľadiska inovačného potenciálu za posledný rok zlepšilo o jednu priečku.

Globálny inovačný index¹ (GI) zoraďuje svetové ekonomiky podľa ich inovačného potenciálu. Do hodnotenia bolo zaradených 132 svetových ekonomík a Slovensko sa v roku 2023 umiestnilo na 45. mieste. Oproti minulému roku si Slovenská republika svoju pozíciu zlepšila o jedno miesto.

Global Innovation Index 2023

Innovation in the face of uncertainty

WIPO

Súčasná 45. pozícia naznačuje zastabilizovanie klesajúcej tendencie, ktorá sa v predchádzajúcom období prehĺbila. V inovačných výstupoch sa v súčasnosti Slovensko umiestnilo na rovnakej pozícii ako minulý rok, čo predikuje

¹ Global Innovation Index (GI) vydáva každoročne Svetová organizácia duševného vlastníctva – WIPO.

pozitívny trend možného posunu Slovenska v inovačnom potenciáli.

Najlepšie výsledky ako krajina dosahujeme v oblasti znalostí, technologických výstupov (31. miesto) a infraštruktúry (41. miesto). Naopak, medzi slabé stránky Slovenska patrí sofistikovanosť trhu, oblasť inštitúcií a kreatívnych výstupov (56. miesto). V súčasnosti je našou najslabšou stránkou práve sofistikovanosť trhu (72. miesto) – znalosť dopytu klientov a vedomosť o produkcii konkurencie.

Napriek miernemu zlepšeniu je výkonnosť Slovenska v pomere k HDP na obyvateľa pod úrovňou očakávaní vzhľadom na mieru nášho hospodárskeho rozvoja. Táto skutočnosť je viditeľná aj v porovnaní Slovenska s Európou.

Naša krajina dosahuje vo všetkých skúmaných oblastiach GII nižšie výsledky ako európsky regionálny priemer, čo je pravdepodobne odrazom doterajšieho nízkeho financovania inovačného ekosystému. Na druhej strane, očakávame, že zdroje z plánu obnovy a odolnosti, ako aj národnej stratégie vedy, výskumu a inovácií prispejú k zlepšujúcemu sa trendu.

Z hodnotenia vyplýva, že na Slovensku produkujeme viac inovačných výstupov v porovnaní s úrovňou investícií, ktoré dávame do inovácií.

Hlavnými silnými stránkami Slovenska v oblasti inovácií sú high-tech výroba, environmentálna politika v zmysle ISO 14001 a vývoz kreatívneho tovaru. Naopak najslabšími stránkami Slovenska v oblasti inovácií sú pravidlá pre podnikanie a čistý prílev zahraničných investícií.

Ak sa však pozrieme aj na ďalšie hodnotené oblasti v rámci GII, Slovensko v porovnaní s rokom 2021 stúplo vo viacerých smeroch. Vo vedomostne náročných odvetviach bol v roku 2022 zaznamenaný nárast v zamestnanosti o vyše 19 %. Prístup k informačným a komunikačným technológiám sa oproti roku 2021 zvýšil o 2 %, rovnako sa oproti roku 2021 zvýšil aj export high-tech výrobkov o 7,15 %. Citované H-index dokumenty medzi rokmi 2020 a 2021 stúpili o 6,65 %. Narástla aj tvorba mobilných aplikácií o takmer 11 %.

Najvyššie skóre spomedzi slovenských univerzít v hodnotení GII dosiahli: Univerzita Komenského v Bratislave, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Žilinská univerzita v Žiline.

V kategórii najhodnotnejších globálnych značiek sa za Slovensko umiestnil SLOVNAFT. V kategórii najväčších spoločností na Slovensku s vysokou intenzitou nehmotného majetku sa umiestnili Tatry Mountain Resorts, a. s., a REAL ZA.

Správy z WIPO

Nový prieskum WIPO odhaľuje globálne vnímanie duševného vlastníctva

Prieskum WIPO Pulse, ktorý sa zameriava na postoje ľudí k duševnému vlastníctvu, ukázal, že dve tretiny opýtaných ľudí vníma úlohu duševného vlastníctva v ekonomikách pozitívne. Napriek tomu však prieskum naznačuje, že mladí ľudia tejto problematike ešte stále nerozumejú.

WIPO Pulse je prvým celosvetovým prieskumom o vnímaní duševného vlastníctva v medzinárodnom meradle. Výsledky prieskumu ponúkajú celý rad jedinečných poznatkov založených na odpovediach 25 000 ľudí v 50 krajinách a sú určené na doplnenie výskumu WIPO, ktorý sa okrem iného týka inovácií, budovania značky, kreatívneho sektora a štatistík duševného vlastníctva.

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že 66,4 % respondentov vo všetkých regiónoch si uvedomuje pozitívny vplyv duševného vlastníctva na hospodárstvo, pričom tento vplyv je najviac pocitovaný v Ázii a Tichomorí (76 %), Afrike (70 %) a Latinskej Amerike a Karibiku (67 %).

Výsledky z krajín globálneho juhu sú obzvlášť povzbudivé a posilňujú presvedčenie, že duševné vlastníctvo môže byť silným nástrojom nielen pre priemyselné krajiny, ale aj pre rozvojové a najmenej rozvinuté krajiny.

Pri meraní úrovne vedomostí respondentov o duševnom vlastníctve správa ukazuje, že najväčšie povedomie majú o autorských právach, ktoré predstihli ochranné známky, zemepisné označenia, patenty a dizajny.

Najvyššia informovanosť o akomkoľvek práve duševného vlastníctva je v prípade autorských práv (64 %) v štátoch východnej Európy, najnižšia znalosť dizajnov je v ázijsko-tichomorských štátoch (18 %).

Ľudia vo veku 18 až 24 rokov vykazujú v porovnaní so všeobecnou populáciou výrazne nižšie skóre indexu informovanosti v štyroch z piatich regiónov a vo všetkých piatich kategóriách práv duševného vlastníctva. Zatiaľ čo takmer tretina (32 %) rozumie autorským právam a zemepisným označeniam (27 %), len dvaja z desiatich poznajú patenty (18 %) a dizajny (19 %).

Celú štúdiu si môžete prečítať na webovej stránke [WIPO](https://www.wipo.int).

Správy z EPO

Patentové prihlášky v 3D tlači rástli v poslednom desaťročí osemkrát rýchlejšie ako priemer všetkých technológií

Správa, ktorú v septembri zverejnil Európsky patentový úrad (EPO), ukazuje, že inovácie v aditívnej výrobe, známej aj ako 3D tlač, za posledné desaťročie prudko vzrástli. Štúdia Inovačné trendy v aditívnej výrobe zistila, že medzi rokmi 2013 a 2020 rástli medzinárodné patentové rodiny (International patent families – IPFs) v technológiách 3D tlače priemerným ročným tempom 26,3 % – takmer osemkrát rýchlejšie ako v prípade všetkých technologických oblastí dohromady v rovnakom období (3,3 %).

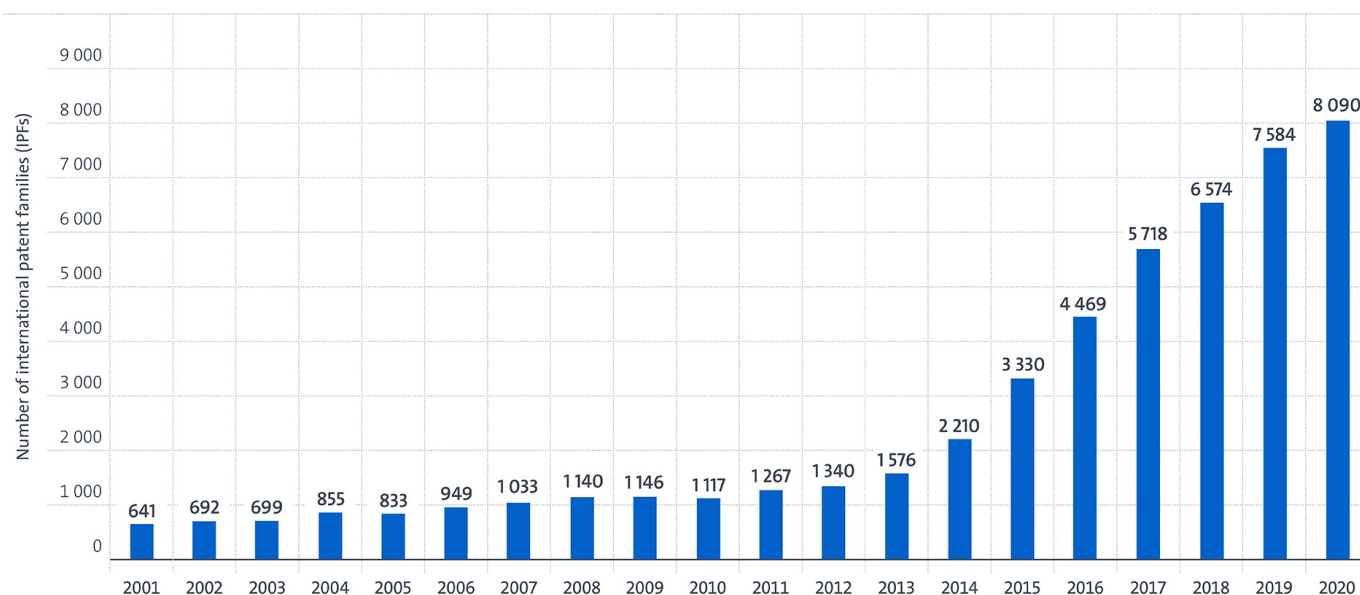
Trh s 3D tlačou sa tiež stal rozmanitejším. Kým predtým boli hlavnými hráčmi etablované strojárne spoločnosti, v súčasnosti vzniká aj mnoho začínajúcich a špecializovaných spoločností na výrobu aditív. Celkovo bolo od roku 2001 na celom svete podaných viac ako 50 000 medzinárodných patentových rodín pre technológiu 3D tlače.

Vo svete však dominujú americké, európske a japonské spoločnosti. Európa a USA vedú svetové preteky

o inováciu 3D tlače. Na prvom mieste sú USA s 39,8 % všetkých IPFs súvisiacich s aditívnou výrobou v rokoch 2001 až 2020. Európa (39 členských štátov EPO) tesne nasleduje s 32,9 % podielom. Na tieto regióny pripadajú spolu takmer tri štvrtiny celosvetových inovácií v oblasti 3D tlače. Na Japonsko pripadá 13,9 % všetkých medzinárodných patentov v oblasti 3D tlače, na Čínu 3,7 % a Južnú Kóreu 3,1 %. V rámci európskeho podielu je jasným lídrom Nemecko so 41 %, zatiaľ čo Francúzsko je na druhom mieste s 12 %. Americké, európske a japonské spoločnosti patria medzi 20 najväčších žiadateľov o patenty na výrobu aditív, pričom prvé tri sú General Electric, Raytheon Technologies a HP. Siemens, na štvrtej pozícii, je takmer s 1 000 IPFs najsilnejším hráčom v Európe. Hoci v zozname najlepších spoločností dominujú veľké strojárne spoločnosti v rôznych odvetviach, inovačný ekosystém aditívnej výroby pozostáva z niekoľkých špecializovaných spoločností a menších subjektov.

Výskum ukázal, že k inovácii 3D tlače významne prispievajú aj univerzity a verejné výskumné inštitúcie. Približne 12 % IPFs pri 3D tlači podali univerzity alebo odborníci, čo je takmer dvojnásobok ich typického podielu (7 %). Každá tretia IPFs spojená s vývojom biomateriálov a každá druhá IPFs pre 3D tlač orgánov a umelého tkaniva pochádza z univerzít alebo z iných verejných výskumných inštitúcií.

Trends in patenting in 3D printing technologies

Source: European Patent Office

Správy z EUIPO

Polovica mladých spotrebiteľov považuje nákup falzifikátov za prijateľný

Nová štúdia Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) naznačuje, že Európania si čoraz viac uvedomujú riziká spojené s nákupom falšovaného tovaru a prístupom k obsahu z nelegálnych zdrojov. Štúdia ukázala, že 80 % Európanov verí, že za falšovanými výrobkami stoja zločinecké organizácie a uznávajú, že takéto nákupy poškodzujú podniky a zamestnanosť. Okrem toho si 83 % myslí, že nákup falzifikátov podporuje neetické správanie a dve tretiny si uvedomujú potenciálne hrozby pre zdravie, bezpečnosť a životné prostredie. Pokiaľ ide o digitálne pirátstvo, 82 % súhlasí, že nezákonný prístup k obsahu prináša riziká, ako sú podvody a vystavenie neploletých nevhodnému obsahu.

Napriek týmto zisteniam štúdia odhaľuje nesúlad medzi uvedením a správaním. Jeden z troch Európanov (31 %) považuje za prijateľné kupovať falšované výrobky, ak je cena pravého výrobku príliš vysoká. U mladších spotrebiteľov vo veku 15 až 24 rokov toto číslo predstavuje až 50 %.

V predchádzajúcom roku si falzifikáty úmyselne kúpilo približne 13 % Európanov. Tento podiel je vyšší u osôb vo veku 15 až 24 rokov, konkrétne ide o 26 %, ale klesá na 6 % u osôb vo veku 55 až 64 rokov a pod 5 % u osôb nad 65 rokov.

Štúdia tiež poukazuje na rozdiely medzi krajinami, pričom Bulharsko vedie v zámernom nákupe falzifikátov s 24 %, za ním nasledujú Španielsko (20 %), Írsko (19 %), Luxembursko (19 %) a Rumunsko (18 %).

Jedným z hlavných faktorov, prečo ľudia nakupujú falzifikáty, je ich dostupná cena. Zo štúdie však tiež vyplýva, že niektorí respondenti spájajú nižšiu cenu falzifikátu s rizikom nízkej kvality (27 %), s obavou o bezpečnosť (25 %) alebo s právnymi dôsledkami (21 %).

Štúdia tiež odhaľuje neistotu medzi spotrebiteľmi, pokiaľ ide o pravosť produktov. Takmer 40 % pochybuje o pravosti produktu, ktorý si kúpili, pričom medzi členskými štátmi EÚ existujú rozdiely. V Rumunsku malo takéto pochybnosti 72 % spotrebiteľov v porovnaní s 26 % v Dánsku a Holandsku.

Taktiež 41 % Európanov má neistotu ohľadom legálnosti zdrojov, ktoré využívajú na online obsah. Napriek tomu však 80 % dáva prednosť legálnym zdrojom, ak sú cenovo dostupné. Zvlášť 65 % považuje za akceptovateľné podieľať sa na pirátstve v prípade, že obsah nie je dostupný cez ich predplatné služby.

Výkonný riaditeľ EUIPO Christian Archambeau v rozhovore o štúdiu zdôraznil, že je dôležité porozumieť vnímaniu, aby sme sa mohli zapojiť do zmysluplných dialógov a kampaní na zvyšovanie povedomia o duševnom vlastníctve. Dodal: „Najnovšie vydanie štúdie IP Perception poskytuje nové relevantné poznatky o vnímaní porušovania práv duševného vlastníctva a opäť zdôrazňuje potrebu podpory ochrany spotrebiteľov. Potvrďuje tiež pozitívny vývoj týkajúci sa informovanosti a dostupnosti digitálneho obsahu z legálnych zdrojov.“

Štúdia s názvom Európski občania a duševné vlastníctvo: vnímanie, povedomie a správanie reflektuje 25 824 online rozhovorov z členských štátov EÚ a nadväzuje na predchádzajúce štúdie z rokov 2017 a 2020. Aktuálna štúdia poskytuje relevantné poznatky o vnímaní porušovania práv duševného vlastníctva a zároveň naznačuje pozitívny vývoj vo vnímaní a informovanosti o dostupnosti obsahu z legálnych zdrojov.

História ochranných známk

Ochranné známky od stredoveku po 20. storočie

Obchodníci označovali tovar už od počiatkov poľnohospodárstva a obchodu, či už na označenie vlastníctva (napríklad vyčlenený dobytok), alebo na zaručenie kvality. To bolo napr. jednou z hlavných funkcií vykonávaných stredovekými cechmi. Ešte počas stredoveku vyrábali Vikingovia jedinečne ostré a odolné meče, všetky niesli „ochrannú známku“ „Ulfberht“ orámovanú dvoma krížmi.

V Spojenom kráľovstve bol vôbec prvý štatút ochranných známk (zákon o registrácii ochranných známk) prijatý v roku 1875. Postupný vývoj prispel k formovaniu práva ochranných známk tak, ako ho poznáme dnes. Ochranné známky sa stávajú predmetom vlastníctva a majú rôzne funkcie; odrážajú nielen pôvod a kvalitu, ale aj investíciu a označenie určitého životného štýlu a hodnôt. V tomto zmysle sa už ochranná známka približuje súčasnému chápaniu značiek, ktoré indikujú niečo viac než len komerčný pôvod.

Navyše právo ochranných známk bolo hlboko ovplyvnené postupnou harmonizáciou na medzinárodnej aj regionálnej úrovni. Napríklad v Európskej únii (EÚ) je možné

nielen registrovať ochranné známky pre celú EÚ, ale aj požiadavky a rozsah ochrany národných ochranných známk sú vo všetkých členských štátoch EÚ veľmi podobné. V roku 1988 bola prijatá vôbec prvá smernica EÚ harmonizujúca vnútroštátne právo ochranných známk, pričom v roku 1994 bol zavedený aj celoeurópsky systém ochranných známk, ktorý spravuje dnešný Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO). Dosiachnutie jednotnej registrácie ochrannej známky platnej v EÚ bolo úspechom integračného procesu EÚ.

Ikonické a menej konvenčné ochranné známky

Po najnovšej reforme systému ochranných známk EÚ je dnes ochrana ochrannej známky v zásade dostupná pre každé označenie, ktoré je schopné označovať pôvod (technicky ide o označenie s rozlišovacou spôsobilosťou) a byť primerane znázornené.

To znamená, že ochrannými známkami môžu byť nielen slová a logá, ale môžu byť registrované aj farby, tvary, zvuky a vzory. Vedeli ste napríklad, že tvar fľaše Coca-Cola je v EÚ chránený ako ochranná známka, ale nie je to prípad tvaru fľaše na vodu Voss? Alebo ste vedeli, že ikonický vzor Cannage od Diora je ochrannou známkou EÚ, no registrácia vlastného vzoru značky Birkenstock bola zamietnutá? Alebo ako ďalší príklad, že syčanie otvárania plechovky s nápojom bolo odmietnuté zapísať ako ochrannú známku,

zatiaľ čo krik Tarzana bol zaregistrovaný? Alebo že ani tvar kociek LEGO, ani tvar čokoládovej tyčinky KitKat nie sú registrované ochranné známky?

Navyše, niekedy byť príliš „slávna“ môže byť pre ochrannú známku problémom, keďže hrozí riziko apelativizácie (zmeny vlastného mena na všeobecné) – a teda môže nastať skutočnosť, že zapísaná ochranná známka sa stane bežným názvom určitého výrobku.

Ochranné známky do budúcnosti

Právo ochranných známk prešlo od svojich začiatkov dlhú cestu a zabezpečenie registrácie ochrannej známky môže slúžiť vlastným strategickým cieľom podniku vrátane širšej ochrany všetkého hodnotného, veď ako ochranné známky si môžete zaregistrovať napríklad názov knihy alebo aj meno postavy.

V tomto všetkom, ako pri akomkoľvek inom práve duševného vlastníctva, ochrana podľa práva ochranných známk je možná len vtedy, ak sú splnené všetky príslušné požiadavky na registráciu. Na to, aby táto oblasť duševného vlastníctva naďalej slúžila svojim účelom ochrany obchodníkov a spotrebiteľov – teraz aj v budúcnosti, je potrebný starostlivý výklad a uplatňovanie zásad ochranných známk vrátane podmienok, za ktorých môže byť označenie chránené.

Eleonora Rosati

duševné REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

vlastníctvo

je tu pre vás 27 rokov!

... PRETOŽE CHCEME, ABY INFORMÁCIE ZO SVETA DV BOLI DOSTUPNÉ KAŽDÉMU,

... PRETOŽE SME TU PRE INDIVIDUÁLNYCH PRIHLASOVATEĽOV,

... PRETOŽE SME TU PRE UNIVERZITY A VÝSKUMNÉ STREDISKÁ,

... PRETOŽE SME TU PRE MALÉ A STREDNÉ PODNIKY,

... PRETOŽE OTVORENÁ VEDA JE BUDÚCNOSŤ,

... PRETOŽE SI VÁŽIME NAŠICH ČITATEĽOV,

... PRETOŽE KRÁČAME S DOBOU, ... A PRETO SME **OPEN ACCESS!**

Časopis Duševné vlastníctvo od roku 2021 vydávame vo forme otvoreného prístupu. Elektronická verzia časopisu sa stala voľne dostupnou každému so záujmom o problematiku duševného vlastníctva. Rovnako vychádzame v ústrety fanúšikom tlačenej verzie časopisu. Naďalej si budete môcť objednať ročné predplatné, resp. kúpiť si samostatne každé číslo. Cena tlačenej verzie časopisu zostáva nezmenená, informácie týkajúce sa odberu nájdete na www.indprop.gov.sk/?dusevne-vlastnictvo.

Nové publikácie

BEEBE, Barton. Trademark Law: An Open-Access Casebook (Version 10) (2023): Volume I. 2023. ISBN 979-8853281004.

BEEBE, Barton. Trademark Law: An Open-Access Casebook (Version 10) (2023): Volume II. 2023. ISBN 979-8853282162.

BELLIDO, Jose and SHERMAN, Brad. Intellectual Property and the Design of Nature. 2023. ISBN 978-0192864406.

BRANCUSI, Lavinia. EU Trade Mark Law and Product Protection: A Comparative Analysis of Trade Mark Functionality. 2023. ISBN 9781032446318.

CORTHÉSY, Natalie. Intellectual Property Protection: Balancing Nation Brands and Geographic Commons in a Competitive Global Marketplace. 2023. ISBN 978-976-96925-2-7.

DOBRUSIN, Eric M. Intellectual Property Culture: Strategy and Compliance 2023 Edition. 2023. ISBN 9781663362513.

FERULLO, Donna L and BUTTLER, Dwayne K.. Copyright: Best Practices for Academic Libraries. 2023. ISBN 978-1538168219.

LAWMETEOR. Domain Names and Trademark: A Guide for Content Creators (2023 Edition) (Law for Content Creators and Social Media Influencers). 2023. ISBN 979-8859567119.

LAWMETEOR. Introduction to Trademark Law: A Guide for Everyone (2023 Edition) (Law for Content Creators and Social Media Influencers). 2023. ISBN 979-8858717331.

LISBOA, Bonifacio. Intellectual Property Law: Contemporary Challenges in Copyright Protection (Foundations of Law: Global Perspectives on Ethics and Justice). 2023. ISBN 979-8857749531.

MENELL, Peter S. et al. Intellectual Property in the New Technological Age 2023 Vol. I Perspectives, Trade Secrets and Patents. 2023. ISBN 978-1945555244.

MENELL, Peter S. et al. Intellectual Property in the New Technological Age 2023 Vol. II Copyrights, Trademarks and State IP Protections. 2023. ISBN 978-1945555251.

MILLER, Arthur R. et al. Intellectual Property, Patents, Trademarks, and Copyright in a Nutshell (Nutshells). 2023. ISBN 978-1685619251.

NCUBE, Caroline B. Intellectual Property Law in Africa: Harmonising Administration and Policy (Routledge Research in Intellectual Property). 2023. ISBN 978-1032315324.

PERRITT, Henry H. Jr. Trade Secrets: A Practitioner's Guide: A Practitioner's Guide (Practising Law Institute Intellectual Property Law Library). 2023. ISBN 978-1402406423.

STEPHENS, Hugh. In Defence of Copyright. 2023. ISBN 978-1770866799.

LASKOWSKA-LITAK, Ewa. The Subject of Copyright: Perspectives from Law, Aesthetics and Cognitive Science (Routledge Research in Intellectual Property). 2023. ISBN 978-1032412764.

ULLBERG, Eskil and KOOPMAN, Robert. Intellectual Property Statistics: Measuring Framework for Standards and Trade in Ideas (Contributions to Economics). 2023. ISBN 978-3031363856.

BARQUIST, Charles S. Patent Litigation. 2023. ISBN 978-1402425158.

EZOR, Jonathan. Privacy and Data Protection in Business: Laws and Practices. 2023. ISBN 978-1422490969.

QUINN, Evelyn. The Copyright Handbook: Navigating Copyright: Your Essential Handbook for Intellectual Property Rights, Creative Protection, and Authorship Guidelines. 2023 ISBN 979-8856220161

GOLDMAN, Eric. Internet Law: Cases & Materials (2023 Edition). 2023. ISBN 979-8856227528.

ARAGON, Richard. Copyright Conundrum: AI and the Future of Creativity. 2023. ISBN 979-8860185876.

Spracovala: Mgr. Patrícia Šimková, PhD.

Práve vyšlo

Spoločnosť s ručením obmedzeným vykonávajúca činnosť samostatného finančného agenta

Autori: JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD.,
 JUDr. Edita Hajnišová, PhD.,
 JUDr. Peter Mikloš,
 JUDr. Branislav Chynoradský,
 Mgr. Martin Višňovský, PhD.,
 JUDr. Peter Jedinák, LL.M.,
 JUDr. Peter Pénzeš, PhD., LL.M.,
 JUDr. Ing. Zuzana Turčanová,
 JUDr. Mária Veterníková, PhD.,
 JUDr. Ing. Martin Winkler, PhD.

Vydavateľ: Wolters Kluwer SR

Rok vydania: 2023

Rozsah: 184 strán

Autorský kolektív pod vedením JUDr. Slezákovej, PhD., LL.M., JUDr. Hajnišovej, PhD., a JUDr. Mikloša spracoval 1. vydanie monografie s názvom „Spoločnosť s ručením obmedzeným vykonávajúca činnosť samostatného finančného agenta“, ktorá sa vyznačuje vysokou mierou aktuálnosti, a to predovšetkým z dôvodu, že vedúci autorského kolektívu zvolili interdisciplinárnu tému, ktorá sa zameriava na dôležité aspekty z právneho odvetvia finančného a obchodného práva.

Vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta je jedným z potenciálnych predmetov podnikania spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá ho bude oprávnená, ale nie povinná, realizovať ako výlučný predmet podnikania. Autorský kolektív optimálne zvolil skladbu obsahu, keďže predostiera čitateľovi všetky fázy pomyselného životného cyklu spoločnosti s ručením obmedzeným. A to od jej založenia, vzniku, udelenia povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta, povinností konateľov a realizácie finančného sprostredkovania cez kľúčové normatívne právne

akty upravujúce problematiku finančného sprostredkovania, osobitosti regulácie jednotlivých sektorov (poistenia alebo zaistenia, kapitálového trhu, poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov, prijímania vkladov, doplnkového dôchodkového sporenia, starobného dôchodkového sporenia), ochranu finančného spotrebiteľa a fintech až po tzv. „malý konkurz“.

Právo

Andrea Slezáková
 Edita Hajnišová
 Peter Mikloš a kol.

Spoločnosť s ručením obmedzeným vykonávajúca činnosť samostatného finančného agenta

Wolters Kluwer

Recenzia

Ochrana ľudských hodnôt v súkromnom práve

vyd. TypoPress, 2023. 229 s.
ISBN: 978-80-8129-144-9

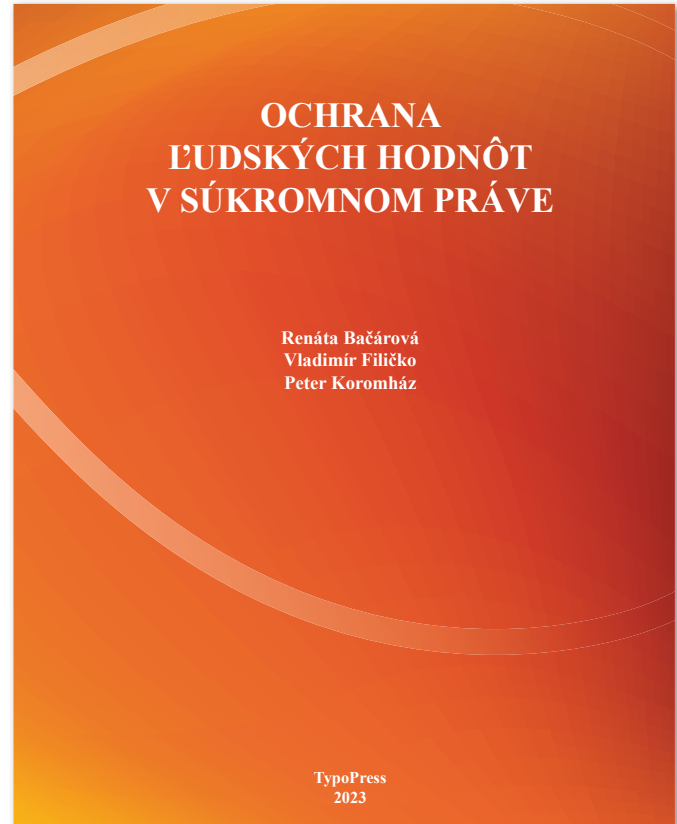
JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M.
JUDr. Vladimír Filičko, PhD.
Mgr. Peter Koromház, PhD.

Autorský kolektív z Právnickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach pripravil a v roku 2023 vydal vedeckú monografiu s inšpiratívnym názvom zameraným na ochranu ľudských hodnôt v oblasti súkromného práva. Spojenie autorov doc. JUDr. Renáty Bačárovej, PhD., LL.M., JUDr. Vladimíra Filička, PhD., a Mgr. Petra Koromháza, PhD., napovedá, že s ohľadom na ich profesijné zameranie pôjde o tri rozličné pohľady na skúmanú problematiku, čo potvrdzuje aj obsah knihy.

Predložená monografia sa zameriava na štyri základné oblasti výskumu, ktorý sa orientoval na skúmanie konfliktov základných práv v kontexte ochrany ľudských hodnôt v spotrebiteľskom práve, práve duševného vlastníctva, rodinnom práve a medicínskom práve. Ako sa uvádza v úvodnej kapitole, na základe uvedeného boli identifikované tie základné práva, v ktorých sa konflikty prejavujú najvýraznejšie, a to právo na slobodu prejavu a informácie, právo na slobodu vedeckého bádania a umenia, ochranu výsledkov tvorivej duševnej činnosti, ochranu osobných údajov, právo na ochranu rodiny a rodinného života, manželstva, súkromia či právo na ochranu zdravia.

Osobitne treba vyzdvihnúť, ako autori dokázali identifikovať prieniky prostredníctvom ochrany ľudských hodnôt v priamo neprepojených oblastiach práva, ako dokázali samostatne vedecky pracovať a i napriek tomu vytvoriť kompaktné dielo vedeckej kvality.

V časti o ochrane spotrebiteľa treba vyzdvihnúť časť venujúcu sa spotrebiteľským vzťahom v zdieľanej ekonomike, v ktorej sa autor venoval osobitným aspektom v tejto rýchlo sa rozvíjajúcej oblasti, ktorá sa nemusí nevyhnutne riadiť pravidlami, ktoré boli v minulosti vytvorené pre tradičné spotrebiteľské vzťahy. Autor sa okrem iného zaoberá otázkou, kedy ide v oblasti zdieľanej ekonomiky o spotrebiteľský vzťah. Prevádzkovateľ platformy je zvyčajne profesionálny subjekt a užívateľ zase subjekt neprofesionálny. Spotrebiteľský charakter nie je vylúčený

ani pri právnom vzťahu založenom medzi prevádzkovateľom platformy a poskytovateľom, aj keď v tomto prípade nemusí ísť o pravidlo, keďže aj v tomto vzťahu vystupuje prevádzkovateľ platformy ako profesionál a poskytovateľ, ktorý môže vystupovať ako neprofesionál príležitostne zdieľajúci svoje prebytočné hodnoty. Polemizovať o spotrebiteľskom postavení je však potrebné najmä vo vzťahu medzi užívateľom a poskytovateľom. Predmetný právny vzťah totiž na prvý pohľad nemá spotrebiteľský charakter, keďže ide spravidla o právny vzťah dvoch neprofesionálov (C2C). Autor dodáva, že z príležitostného zdieľania hodnôt sa však častokrát stáva ich opakované, až „profesionálne“ zdieľanie. Z uvedených dôvodov vyvstáva viacero otázok súvisiacich s potrebou regulácie „podnikania“ takýchto nepodnikateľských subjektov (potreba zabezpečenia licencie, povolenia a pod.), ako i otázok súvisiacich so zabezpečením náležitej ochrany slabších subjektov.

Z kapitoly o ochrane ľudskoprávnych hodnôt v kontexte rodinného práva potom treba spomenúť najmä spracovanie problematiky práva dieťaťa poznať rodičov ako súčasť práva na rodičovstvo. So závermi týkajúcimi sa potreby novelizácie zákona o rodine sa rovnako stotožňujeme, napr. vo vzťahu k povinnosti podrobiť sa testu DNA, a to aj v kontexte rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (58757/00 Jäggi vs. Švajčiarsko).

V kapitole zameranej na oblasť medicínskeho práva je pozornosť zameraná na jednotlivé inštitúty a prostriedky ochrany ľudských hodnôt, konkrétne ochranu zdravia pacienta, ochranu zdravia zdravotníckeho pracovníka, ochranu súkromia pacienta, výhradu vo svedomí a ochranu dôstojnosti v medicínskom práve. Ako sa uvádza v závere publikácie, ochrana ľudských hodnôt v medicínskom práve je bytostne spätá s ochranou základných ľudských práv. Možno dokonca konštatovať, že jednotlivé chránené ľudské hodnoty prevažne splývajú so základnými ľudskými právami. Jedinou identifikovanou ľudskou hodnotou v medicínskom práve, ktorá nie je výslovne základným ľudským právom identifikovaným v medzinárodných prameňoch práva, je výhrada vo svedomí. Samozrejme, aj táto ľudská hodnota je úzko prepojená so základnými ľudskými právami, ktoré autori v texte identifikovali. Naopak, v prípade ochrany ľudských hodnôt v rodinnom práve autori dospeli k odlišným záverom. Identifikované ľudské hodnoty chránené v rodinnom práve nie sú ani v prípade jednej z nich totožné so základnými ľudskými právami, ale ide o osobitné ľudské hodnoty spojené výlučne s rodinným právom. Samozrejme, samy osebe je možné ich prepojiť s niektorými základnými ľudskými právami, ktoré determinujú obsah týchto ľudských hodnôt.

Osobitne však treba vyzdvihnúť časť o ochrane ľudskoprávných hodnôt a duševného vlastníctva, ktorá po odbornej stránke jednoznačne vyniká. Doc. Bačárová sa v tejto časti zaoberá najmä najnovšou právnou úpravou po transpozícii smernice o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu (2019/790), jej kontroverzným článkom 17 a s tým súvisiacimi požiadavkami na filtráciu a vysporiadanie práv. Spracovaná problematika je však podstatne širšia, pričom treba vyzdvihnúť najmä bohatý bibliografický aparát slovenskej aj zahraničnej proveniencie.

Hneď v úvode publikácie nás autorka uviedla do problematiky, keď uviedla, že „kolízie základných práv vznikajúce v súvislosti s ochranou duševného vlastníctva sú v digitálnom svete pomerne časté a súvisia najmä so slobodou prejavu, právom na informácie a ochranou súkromia. V popredí skúmania stojí fyzická osoba ako tvorca a nositeľ hodnôt chránených autorským právom, právom súvisiacim s autorským právom alebo právom priemyselného vlastníctva, ktorého záujmy môžu kolidovať s právami iných fyzických osôb alebo právnických osôb. Pozornosť sa sústreďuje predovšetkým na kolízie v rámci autorského práva, ktoré súvisia najmä s používaním diel a periodík na internete a okrajovo tiež predmetov priemyselného vlastníctva a dotýkajú sa práva na súkromie a v rámci neho práva na ochranu osobných údajov, slobody

prejavu a práva na informácie, slobody umenia a podnikania a tiež práva na vzdelanie. Nástup digitálnych technológií zásadne mení aj vnímanie ochrany duševného vlastníctva najmä na internete. Autorské právo v Európskej únii prechádza významnou reformou, ktorá má zásadný vplyv na formovanie základných ľudských hodnôt. Avšak aj oblasť priemyselných práv, najmä zmeny pri skúmaní technickej tvorivosti nastoľuje otázky v postavení a ochrane záujmov fyzických osôb ako pôvodcov resp. tvorcov technických riešení v porovnaní s výsledkami vytvorenými s pomocou umelej inteligencie. V centre pozornosti budú preto predovšetkým subjekty, ktorých sa kolízia záujmov chránených právom duševného vlastníctva najviac týka a to najmä s ohľadom na prostredie internetu. Predovšetkým pôjde o autorov, výkonných umelcov, vydavateľov periodík, používateľov autorských diel a umeleckých výkonov a periodík, poskytovateľov služby zdieľania obsahu online, pôvodcov výsledkov technických riešení a ich využívatelov. Z pohľadu skúmanej problematiky možných kolízií základných práv v kontexte ochrany výsledkov tvorivej duševnej činnosti bude pre nás rozhodujúce zakotvenie práva na ochranu osobných údajov v článku 8 Charty, ktoré možno subsumovať pod právo na súkromie, slobody prejavu a práva na informácie v článku 11 Charty, slobody umenia upravenej v článku 13 Charty, slobody podnikania podľa článku 16 Charty a práva vlastníť majetok vrátane ochrany duševného vlastníctva zakotvené v článku 17 Charty.“

Autorka vo svojej kapitole podrobne spracovala rozličné aspekty ochrany ľudských hodnôt v oblasti práva duševného vlastníctva. Osobitne sa zamerala na postavenie špecifických príjemcov ľudských hodnôt, ktorými sú osoby so zdravotným postihnutím a osoby s poruchou čítania, výskumné organizácie a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva. Ako sprostredkovateľov ľudských hodnôt potom posudzovala poskytovateľov zdieľania obsahu online a vydavateľov periodika, ktorých postavenie výrazne ovplyvnila novela Autorského zákona z roku 2022 (z. č. 71/2022 Z. z.). V centre autorkinej pozornosti však boli aj jednotlivé inštitúty a prostriedky ochrany ľudských hodnôt vrátane vybraných otázok zodpovednosti či otázky spojené so spravodlivým odmeňovaním autorov, výkonných umelcov a pôvodcov.

Celkovo možno zhrnúť, že ide o prínosný a inšpiratívny titul, ktorý stojí za prečítanie, a preto na záver ešte jedna praktická rada: nakoľko bola monografia súčasťou realizácie projektu VEGA, nie je obchodne dostupná.¹

Zuzana Adamová*

1 V prípade záujmu o výtlačok odporúčame obrátiť sa priamo na autorov: renata.bacarova@upjs.sk.

Z obsahov vybraných časopisov

Duševní vlastnictví

3/2023

FALADOVÁ, A. Velká novela autorského zákona 2022
 KONDERLOVÁ, R. Evropský obranný fond a otázka duševního vlastnictví
 LUKŠÍČEK, I. – ŠVIHÁLKOVÁ, Š. Praktická zkušenost s Inovačními vouchery
 JENERÁL, E. Novela Instrukcí k provádění průzkumu v EPÚ k 1. březnu
 YUSUPOVA, R. Generativní AI a vybrané otázky autorského práva

World Patent Information

73/2023

SCHARTINGER, D.: Why firms do (not) use design rights to protect innovation: A literature review
 D'AGOSTINO, L., TIRABOSHI L., TORRISI, S.: European patent opposition outcomes in biotechnology
 KOC, A., YILDIRIM, N.: A multi-criteria decision framework for IP valuation method selection: "Valuation case" matters
 PORTER, A., MARKLEY, M., SNEAD, R., NEWMAN, N.: Twenty years of US nanopatenting: Maintenance renewal scoring as an indicator of patent value
 VOWINCEL, K., HÄHNKE, V.: SEARCHFORMER: Semantic patent embeddings by siamese transformers for prior art search

74/2023

KUO-TSAN, L., TING-CHUN, CH.: Evaluation and comparison of domestic and foreign patent portfolios based on F-term on optical lenses of competitors
 BETANCUR, D., PARRA, V.: Scientific and technological contribution from 'Periphery': A look at patent applications filed with the participation of Colombians

SHUNJI, S.: Comparison of characteristics of patent applications among regions in Japan where patent applications are increasing
 FUNG, K., GOLDSTEIN, A., BAKER, E., WANG, Y.: Rethinking the patent domains: An application to wind energy
 HIGUCHI, K., YANAI, K.: Patent image retrieval using transformer-based deep metric learning

Transfer technológií bulletin

1/2023

KARLÍK, M.: Podpora transferu technológií je podpora našej budúcnosti
 MARCINEKOVÁ, L. a BÁLIKOVÁ, K.: Podporné a brzdiace faktory v procese prenosu vedeckých poznatkov do praxe na Technickej univerzite vo Zvolene: Pohľad partnerov z hospodárskej praxe
 ŠAJBANOVÁ, K.: Bezpilotové lietajúce prostriedky ako technológia budúcnosti
 KARLÍK, M.: Vedecké parky a ich úloha v podpore vedy a praxe
 BEZÁKOVÁ, J.: Patentový systém a jeho rôzne podoby v európskych dejinách

IIC

7 - 8/2023

CADAVID, J.: The Origin and Purpose of Legal Protection for the Integrity of Copyright Metadata
 BOHACZEWSKI, M.: Abusive Trade Mark Filings: Some Recent Applications of the Concept of Bad Faith in the Case Law of the Court of Justice and General Court
 DUCATO, R.: Wha Harmonised Standard Should Be Open
 DIJKMAN, L.: Pairing Sturgeon with Champagne: Towards a Due Cause Exception in the Law of Geographical Indications
 ULLA-MAIJA, M.: Transparent AI? Navigating Between Rules on Trade Secrets and Access to Information

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
www.upv.sk

Registrované MK SR – EV 5622/18**ISSN 1339-5564****Vychádza 2-krát ročne**

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať
s názormi vydavateľa časopisu.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Duševné vlastníctvo,
Švermova 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Tel.: 0908 676 865,
E-mail: casopisDV@indprop.gov.sk
IČO: 30 810 787

Vydané: 2. 11. 2023

Cena jedného čísla v **tlačenej verzii** od roku **2023 (vychádza 2-krát ročne)** je **4,50 €**, ročné predplatné **9 €** a poštovné podľa platného cenníka Slovenskej pošty. Odberateľom bude časopis distribuovaný poštou.

Elektronická verzia časopisu je od roku 2021 voľne dostupná na
<https://www.indprop.gov.sk/?dusevne-vlastnictvo>

Online objednávka:

www.upv.sk/?on-line-objednavka-casopisu-dusevne-vlastnictvo

Informácie o obsahu jednotlivých čísel:

www.upv.sk/?dusevne-vlastnictvo-archiv

Redakčná rada:**Predseda:**

JUDr. Marek Samoš – Úrad priemyselného vlastníctva SR

Členovia:

- JUDr. Zuzana Adamová, PhD. – Ústav práva duševného vlastníctva a informačných technológií, Trnavská univerzita v Trnave, Slovenská republika
- doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M. – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská republika
- JUDr. Richard Bednárik, PhD. – Ústav práva duševného vlastníctva a informačných technológií, Trnavská univerzita v Trnave, Slovenská republika
- JUDr. Michal Černý, Ph.D. – Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
- prof. JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. – Hokkaido univerzita, Japonsko
- Ing. Štefan Holakovský – patentový zástupca, Slovenská republika
- Mgr. Martin Husovec, Ph.D. – London School of Economics and Political Science (LSE), Spojené kráľovstvo
- JUDr. Tomáš Klinka – patentový zástupca a ADR expert v oblasti doménových mien, Slovenská republika
- doc. JUDr. Martin Kubinec, PhD. – Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská republika
- Dr. h. c. doc. Ing. Peter Mihók, CSc. – Slovenská obchodná a priemyselná komora
- JUDr. Andrea Slezáková, LL.M. (München), PhD. – Ekonomická univerzita v Bratislave, Slovenská republika
- JUDr. Jakub Slovák – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
- prof. Ing. Lubomír Šooš, PhD. – Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská republika
- prof. JUDr. Ivo Telec, CSc. – Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
- prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská republika
- doc. JUDr. Jozef Vozár, CSc. – Slovenská akadémia vied
- Mgr. Ing. Martin Žovic – patentový zástupca, Slovenská republika

Redakčný kruh:

- Ing. Ingrid Brežňanová
- JUDr. Lucia Kováčiková
- Ing. Lukrécia Marčoková
- JUDr. Lenka Midriaková
- Mgr. Jitka Mikuličová

Výkonný redaktor: Mgr. Patrícia Šimková, PhD.**Jazyková korektúra:** Mgr. Monika Halássová**Grafická úprava:** Mgr. Janka Zimová

Príspevky sú preberané do príslušných elektronických právnych informačných systémov spoločnosti Wolters Kluwer, s. r. o.

Časopis sa hlási k politike otvoreného prístupu.

Časopis a príspevky sú dostupné na webových stránkach časopisu <https://www.indprop.gov.sk/?dusevne-vlastnictvo> za verejne dostupných licenčných podmienok Creative Commons Attribution – Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (dostupné on-line na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)